

BAITEREK

**«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі»
акционерлік қоғамы**

**Қаржылық есептіліктің халықаралық
стандарттарына сәйкес шоғырландырылған
қаржылық есептілік және Тәуелсіз
аудиторлардың аудиторлық есебі**

2019 жылғы 31 желтоқсан

МАЗМҰНЫ

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБИ

Шоғырландырылған қаржылық есептілік

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп.....	1
Пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есеп	2
Жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есеп	3
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп.....	4-5
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп	6-7

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер

1	Кіріспе	8
2	Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау негіздері	10
3	Есеп саясатының негізгі ережелері	12
4	Есеп саясатын қолданудағы маңызды есеп айырысу бағалаулары және кәсіби пайымдар	30
5	Қаржылық тәуекелдерді талдау.....	31
6	Ақша қаражаттары және олардың баламалары	46
7	Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтер	48
8	Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер	51
9	Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер	52
10	Клиенттерге берілген кредиттер	54
11	Инвестициялық бағалы қағаздар	60
12	Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	63
13	Негізгі құралдар	68
14	Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	69
15	Басқа да қаржы активтері.....	70
16	Басқа да активтер	72
17	Клиенттердің қаражаты	73
18	Шығарылған борыштық бағалы қағаздар.....	74
19	Банктерден және Басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздар	77
20	Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар	78
21	Басқа да қаржылық міндеттемелер.....	80
22	Мемлекеттік субсидиялар	80
23	Басқа да міндеттемелер.....	81
24	Акционерлік капитал.....	81
25	Пайыздық кірістер мен шығыстар.....	82
26	Комиссиялық табыстар мен шығыстар	83
27	Кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында өзгерістері көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын активтермен операциялардан таза (залал)/пайда	83
28	Шетелдік валютамен жасалатын операциялардан түскен таза (залал)/пайда	83
29	Басқа да операциялық шығыстар, нетто.....	84
30	Кредиттік сипаттағы басқа қаржылық активтердің және шартты міндеттемелердің құнсыздану резервін қалпына келтіру/(құру).....	85
31	Әкімшілік шығыстар	85
32	Табыс салығы	85
33	Қаржылық тәуекелдерді басқару	88
34	Сегменттер бойынша талдау.....	99
35	Шартты міндеттемелер	102
36	Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін өзара есепке жазу.....	103
37	Туынды қаржы құралдары.....	106
38	Әділ құн	107
39	Қаржы құралдарын бағалау санаттары бойынша ұсыну	117
40	Байланысты тараптармен операциялар	119
41	Есептік күннен кейінгі оқиғалар.....	121

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі шектеулі серіктестік
Қазақстан, А25D6Т5 Алматы,
Достық д-лы 180,
Тел.: +7 (727) 298-08-98

Товарищество с ограниченной ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, А25D6Т5 Алматы,
пр. Достык 180,
E-mail: company@kpmg.kz

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Акционеріне және Директорлар кеңесіне

Пікір

Біз 2019 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есебінен, көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша пайда немесе залал, жиынтық табыс, меншікті капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептерден, сондай-ақ, есеп саясатының маңызды тұжырымдамалары мен басқа түсіндірмелі ескертпелерден тұратын «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ және оның еншілес кәсіпорындарының (әрі қарай - «Холдинг») шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше, шоғырландырылған қаржылық есептілік Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына («ҚЕХС») сәйкес барлық елеулі қатынастарда Топтың 2019 жылдың 31 желтоқсанындағы шоғырландырылған қаржылық жағдайын және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша шоғырландырылған қаржылық нәтижелерін және шоғырландырылған ақша қаражаттарының қозғалысын әділ көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз одан әрі есебіміздің «Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Кәсіби бухгалтерлердің халықаралық әдеп кодексіне (оның ішінде халықаралық тәуелсіздік стандарттарына) және біздің шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитіне тиісті Қазақстан Республикасында қолданылатын әдептілік талаптарға сәйкес Топқа қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз басқа да әдептілік міндеттемелерді аталған талаптар мен Кодекске сәйкес орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Аудиттің негізгі мәселелері

Аудиттің негізгі мәселелері біздің кәсіби пайымдауымыз бойынша, ағымдағы кезеңнің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитінде ең маңызды болған мәселелер. Бұл мәселелер толығымен біздің шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитінің мәнмәтіні мен осы есептілік туралы біздің пікіріміздің қалыптасуында қарастырылды және біз осы мәселелер бойынша жеке пікір білдірмейміз.

Мемлекеттік субсидиялар

Шоғырландырылған қаржылық есептілігінің 3 («Мемлекеттік субсидиялар»), 18, 20, 22 және 29 ескертпелеріне қараңыз.

Аудиттің негізгі мәселесі	Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық рәсімдер
<p>2019-ші жылы Холдинг жылдық мөлшерлемесі 0.15%-бен жалпы номиналдық құны 25,751,078 мың теңге тұратын қамтамасыз етілмеген купондық облигацияларын шығару арқылы, сондай-ақ жылдық сыйақы мөлшерлемесі 0.01%-дан бастап 0.10%-ға дейін 147,046,000 мың теңге сомасына несиені алу арқылы Үкіметтен қаржыландырылды. Бастапқы таныған кезде шығарылған осы борыштық бағалы қағаздары және алынған несиелер шарт бойынша болашақ ақша ағымдарын дисконттау үшін тиісті нарық мөлшерлемелерін қолдану арқылы бағаланған әділ құны бойынша танылды.</p> <p>Шығарылған борыштық бағалы қағаздарының және алынған несиенің әділ құны мен номиналдық құны арасындағы 119,491,815 мың теңге мөлшеріндегі айырма мемлекеттік субсидия ретінде көрсетілді, кейіннен ол тиісті қаржыландыруда қарастырылған шарттар орындалғаннан кейін пайда немесе залал құрамында</p>	<p>Біздің аудиторлық рәсімдеріміз операцияның мәні негізінде шығарылған борыштық бағалы қағаздардың және алынған несиенің алынған өтелу мен әділ құны арасындағы айырманың мемлекеттік субсидия болып табылатынын бағалауды қамтыды.</p> <p>Біз шығарылған борыштық бағалы қағаздардың және нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеменен алынған несиенің әділ құнын есептеу үшін басшылық нарықтық мөлшерлемені анықтаған кезде пайдаланған жорамалдардың негізделгендігіне бағалау жүргіздік және оларды нарықтағы қолжетімді ақпаратпен салыстырдық.</p> <p>Біз мемлекеттік субсидияларды амортизациялаудың қолданылған әдістерінің ақылға сыйымдылығын бағаладық.</p> <p>Сонымен қатар біз шоғырландырылған қаржылық есептілігінде мемлекеттік субсидия туралы ақпараттың лайықты түрде ашып көрсетілгеніне бағалау жүргіздік.</p>

<p>танылады.</p> <p>Шығарылған борыштық бағалы қағаздардың, алынған несиенің және еншілес кәсіпорындарға берілген кредиттердің әділ құнының бағалануы маңызды кәсіби пайымдар қолдануды талап етеді. Сондай-ақ борыштық бағалы қағаздардың, алынған несиенің және еншілес кәсіпорындарға берілген кредиттердің номиналдық құны мен әділ құны арасындағы айырманы ұсыну және жіктеу тәртібін анықтау кезінде есеп пайымдар қолдану қажет.</p>	
Клиенттерге берілген несиелер бойынша күтілетін кредит залалдары	
<p>Шоғырландырылған қаржылық есептілігіндегі 3 («Құнсыздану»), 5 және 10 ескертпелеріне қараңыз.</p>	
Аудиттің негізгі мәселесі	Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық рәсімдер
<p>Клиенттерге берілген несие үлесі 51%-ды құрайды. Клиенттерге берілген кредиттер күтілетін кредит залалдары («ККЗ») бойынша бағалау резервін шегере отырып есепке алынады, оны бағалау тұрақты түрде жүргізіледі және ол қолданылатын болжамдарға сезімтал.</p> <p>Холдинг ККЗ бағалаудың моделі келесі түйінді салаларда кәсіби пайымдауларды және жорамалдарды қолдануды талап етеді:</p> <ul style="list-style-type: none">- клиенттерге берілген кредиттерге қатысты кредиттік тәуекелдің және дефолт жағдайларының елеулі ұлғаюын уақытында анықтау (9 ҚЕХС (IFRS) сәйкес 1, 2 және 3 кезеңдерін	<p>Біз Холдингтің ККЗ бағалау үшін пайдаланатын әдістеменің және саясаттардың түйінді аспектілерін қаржы тәуекелдерін басқару жөніндегі мамандарын тарта отырып 9 ҚЕХС (IFRS) талаптарына сәйкес келуі мәніне талдау жүргіздік.</p> <p>ККЗ бойынша резервті бағалауда Холдинг қолданатын кәсіби пайымдаулар мен болжамдардың барабарлығын талдау үшін біз келесі рәсімдер жүргіздік:</p> <ul style="list-style-type: none">- ККЗ бағалауында өзгеріс шоғырландырылған қаржылық есептілікке елеулі әсер етуі мүмкін клиенттерге берілген кредиттер бойынша іріктеудің негізінде біз қаржылық және қаржылық емес ақпаратты талдау, сондай-ақ Холдинг пайдаланған жорамалдар мен кәсіби пайымдауларды талдау арқылы Холдингтің сатыларды анықтауының дұрыстығын тексердік;- 1 және 2 кезеңге жатқызылған клиенттерге берілген несиелерге қатысты біз қолданылатын модельдерді өзірлеу және енгізу тиімділігін тестіден өткіздік, сондай-ақ, модельде қолданылатын кіріс деректердің

<p>анықтау);</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефолт ықтималдығын (PD көрсеткіші) және дефолт болған жағдайда залал шамасын (LGD көрсеткіші) бағалау; - әртүрлі сценарий мен болжамды ақпаратты есепке алу үшін түзетуді бағалау; - 3-кезеңге анықталған клиенттерге берілген несиелер бойынша алынуы күтілетін ақша ағымын болжау. <p>Клиенттерге берілген несие мөлшерінің елеулі болуына, және соған байланысты бағалаудың анықталмағандығына байланысты, бұл мәселе аудиттегі түйінді мәселесі ретінде қарастырылады.</p>	<p>дұрыстығын іріктемелі негізде тексердік;</p> <ul style="list-style-type: none"> - біз сондай-ақ әртүрлі сценарийлерді және болжамды ақпаратты есепке алу үшін түзетудің жалпы баламалығын ағымдағы және болашақтағы экономикалық жағдайды және қарыз алушылардың тиісті санаттары қызметінің шарттарын ескеретін меншікті бағалаумен салыстыру арқылы талдадық; - 3-кезеңге жатқызылған несиелер бойынша іріктеме негізінде біз кепілзаттық қамтамасыз етуді өткізуден күтілетін түсімді және күтілетін өткізу кезеңін қоса алғанда алынуы күтілетін ақша ағымдарын бағалау үшін Холдинг қолданған болжамдардың сыни бағалауын жасай отырып, ККЗ бойынша бағалау резервінің жеткіліктілігін бағаладық. Біз осы несиелерге қатысты Холдинг пайдаланған болжамдарды сыртқы дереккөздерінен қолжетімді салалық, қаржылық және экономикалық деректерімен салыстырдық. <p>Сондай-ақ біз шоғырландырылған қаржылық есептілігінде Холдингтің кредиттік тәуекелге ұшырағыштығы туралы ақпараттың лайықты түрде ашып көрсетілгеніне бағалау жүргіздік.</p>
--	--

«Fincraft Group» ЖШС сатып алынған облигацияларының есебі

Шоғырландырылған қаржылық есептілігіндегі 3 ("Қаржы активтері мен қаржылық міндеттемелер"), 11 және 18 ескертпелеріне қараңыз.

Аудиттің негізгі мәселесі	Аудиттің негізгі мәселесіне қатысты аудиторлық рәсімдер
<p>2019 жылы Холдинг Алматы қаласында Қолжетімді тұрғын үй құрылысы бойынша инвестициялық тұрғын үй жобасын іске асыру мақсаттары үшін жылдық 12.00 - 13.00% купон мөлшерлемесімен жалпы құны 65,000,000 мың теңге "Fincraft Group" ЖШС қамтамасыз етілген облигацияларын сатып алды.</p> <p>Осы облигациялар "БТА Банкі" АҚ 34% акциялар пакетімен, жер телімімен және өзге де активтермен қамтамасыз етілген.</p> <p>Холдинг басшылығы осы</p>	<p>Біз мемлекеттік тапсырмалар мен бағдарламалар шеңберінде тартылған қаражаттың мақсатты пайдаланылуын растайтын бағалы қағаздарды сатып алу жөніндегі бастапқы құжаттарды тексердік.</p> <p>Біз Холдинг пайдаланатын қаржы құралдарының әділ құнын есептеу әдістемесінің негізгі аспектілеріне талдау жасадық.</p> <p>Біз сатып алынған борыштық бағалы қағаздардың әділ құнын есептеу үшін нарықтық мөлшерлемелерді анықтау кезінде басшылық пайдаланған жорамалдардың негізділігіне бағалау жүргіздік және оларды нарықтық қолжетімді ақпаратпен салыстырдық.</p> <p>Облигациялар бойынша ақша қаражаты ағынының SPPI критерийіне сәйкестігін бағалауға, атап айтқанда осы облигациялар "кері талап құқығынсыз" активтер болып табылатынын</p>

<p>мөлшерлемелердің эмитенттің сыртқы рейтингіне негізделе отырып, бастапқы тану сәтінде нарықтық болып табылады деп санайды.</p> <p>Басшылық шарттарда көзделген ақша ағындары осы облигациялар бойынша негізгі соманы және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне пайыздарды ("SPP1 критерийі") тек қана төлеу болып табылатынын бағалады және оларды "амортизацияланған құны бойынша бағаланатын" санатына сыныптады.</p> <p>Біз бастапқы мойындау сәтінде сатып алынған борыштық бағалы қағаздардың әділ құнын бағалауға ерекше назар аудардық, осы бағалау елеулі пайымдауларды қолдануды, сондай-ақ осы бағалы қағаздарды амортизацияланған құны бойынша санатқа жіктеуді талап ететіндіктен, осы бағалы қағаздар жобаны іске асырудан түскен ақша қаражатының ағынымен және тиісті кепілдермен шектеледі.</p>	<p>бағалауға ерекше назар аударылды. Ол үшін біз кепілдік қамтамасыз етудің және эмитенттің негізгі активтерінің әділ құны есебінде пайдаланылған негізгі болжамдарды бағалау бойынша мамандарды тарта отырып, бағалауды тексердік.</p> <p>Біз сондай-ақ сатып алынған бағалы қағаздардың әділ құнын бағалау бойынша елеулі жорамалар және оларды Холдингінің шоғырландырылған қаржылық есептілігінде сыныптау бөлігінде пайымдаулар туралы тиісті түрде ақпараттың ашылғанына бағалауды жүргіздік.</p>
--	---

Басқа ақпарат

Басшылық басқа ақпарат үшін жауапты. Басқа ақпарат жылдық есепке енетін ақпаратты қамтиды, бірақ басқа ақпаратқа шоғырландырылған қаржылық есептілік пен шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы біздің аудиторлардың есебі енбейді. Жылдық есеп бізге, болжаммен, осы аудиторлардың есебінің күнінен кейін ұсынылады.

Біздің шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікіріміз басқа ақпаратты қамтымайды және біз басқа ақпаратқа қатысты қандай да бір нысандағы сенімділік қорытындысын білдірмейміз.

Біздің шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитіне байланысты біздің жауапкершілігіміз мүмкін болған жағдайда жоғарыда анықталған басқа ақпаратты оқу және басқа ақпаратты оқу барысында оның шоғырландырылған қаржылық есептілікпен немесе аудит барысында алған біздің білімімізбен елеулі дәйексіздігін немесе елеулі бұрмаланған болып көрінуін қарастыру.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін басшылық пен басқару өкілеттілігіне ие тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық Бұйрыққа сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептіліктің дайындауы мен әділ ұсынылуына және де алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауда басшылық Топтың үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау, сәйкес жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсету және басшылық Топты жауып тастауға немесе оның операцияларын тоқтатуды ниеттеніп отырған немесе одан басқа нақты балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдану үшін жауапты.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғалар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз шоғырландырылған қаржылық есептіліктің толығымен алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алу және де біздің пікіріміз енетін аудиторлардың есебін шығару. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ АХС-ға сәйкес жүргізілген аудит бар болған кездегі елеулі бұрмалануларды әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

АХС-ға сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек біз келесілерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз және де осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз және де біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен, бірақ Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің түсінігін аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылықпен дайындалған ашып көрсетілген ақпаратты бағалаймыз;

- басшылықтың бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және де алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Топтың үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біздің аудиторлардың есебінде шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі сәйкес ашып көрсетілген ақпаратқа назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің қорытындыларымыз біздің аудиторлардың есебінің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Топтың үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетінің жоғалуына әкелуі мүмкін;
- шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ашып көрсетілген ақпараты енетін бүтіндей ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, және де шоғырландырылған қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды әділ ұсынылуын қамтамасыз етілетіндей көрсетуін бағалаймыз;
- шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін мекемелердің қаржылық ақпаратына немесе Топ ішіндегі іскерлік әрекеттерге қатысты жеткілікті, тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Біз топтық аудитті бағыттау, бақылау және жүргізу үшін жауап береміз. Біз аудиторлық пікіріміз үшін толығымен жауапты болып қаламыз.

Біз басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға, тым болмағанда, аудиттің жоспарланған көлемі мен уақытын, сондай-ақ, біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері енетін аудиттің елеулі табуларын айтып білдіре отырамыз.

Біз, сонымен қатар, басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға тәуелсіздікке қатысты сәйкес әдептілік талаптарын орындағанымыз туралы мәлімдеме береміз және барлық қарым-қатынастар мен біздің тәуелсіздігімізге ықпал етеді деп негізді түрде санауға болатын өзге мәселелер және де сәйкес жағдайларда соған қатысты қорғау шаралары туралы айтып білдіре отырамыз.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға айтып білдірген мәселелер арасынан біз ағымдағы кезеңнің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің аудитінде ең маңызды болған және сәйкесінше негізгі аудит мәселелері болып табылатын мәселелерді анықтаймыз. Біз бұл мәселелер туралы ақпаратты көпшілікке ашып көрсету заңмен немесе нормативтік актілермен тыйым салынған немесе қандай да бір мәселенің біздің есебімізде хабарлануының жағымсыз салдарлары қоғамдық маңызды пайдадан асып түседі деп негізді түрде жорамалданғандықтан мұндай мәселе біздің есепте хабарланбауы тиіс деп анықтаған өте сирек жағдайлардан басқа кезде осы мәселелерді біздің аудиторлардың есебінде сипаттаймыз.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» Акционерлік Қоғамы
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі
8 бет

Аудиттің нәтижесі болып табылатын тәуелсіз аудиторлардың есебінің келісім партнері:

Урдабаева А.А.
Қазақстан Республикасының
сертификатталған аудиторы
2012 жылдың 27 тамызында берілген
№ МФ-0000096 аудитордың біліктілік куәлігі

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі аудиторлық қызмет жүргізу үшін
2006 жылдың 6 желтоқсанында берген мемлекеттік лицензияның №0000021

Дементьев С. А.
«КПМГ Аудит» ЖШС Жарғы негізінде
өрекет ететін Бас директоры

2020 жылдың 24 сәуірі

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп

(мың қазақстандық теңгеммен)	Ескертпе	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	6	414,582,134	644,172,147
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтер	7	129,090,348	130,751,305
Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер	8	373,726,776	275,164,588
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер	9	153,084,094	153,048,495
Клиенттерге берілген кредиттер	10	2,746,486,738	2,399,432,616
Инвестициялық бағалы қағаздар:	11		
- Холдингінің меншігіндегі инвестициялық бағалы қағаздар		735,428,240	601,672,133
- Кепілдік және «РЕПО» мәмілелері бойынша қамтамасыз ету ретінде салынған инвестициялық бағалы қағаздар		45,748,418	-
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	12	357,267,765	275,255,229
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялар		44,665	1,082,556
Инвестициялық меншік		6,143,053	6,630,998
Ағымдағы табыс салығы бойынша алдын ала төлемдер		16,956,072	18,974,333
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша актив	32	4,689,447	3,844,215
Негізгі құралдар	13	17,208,804	15,206,946
Материалдық емес активтер		5,511,838	3,744,006
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	14	21,873,725	38,318,211
Басқа да қаржы активтері	15	20,246,200	21,180,419
Басқа да активтер	16	165,958,878	130,368,213
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		5,214,047,195	4,718,846,410
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Клиенттердің қаражаты	17	834,085,159	649,472,345
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	18	1,649,552,916	1,439,786,546
Тәртіптелген борыш		6,516,175	6,074,969
Банктерден және басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздар	19	652,333,946	837,499,715
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар	20	283,784,376	208,831,317
Ағымдағы табыс салығы бойынша міндеттеме		1,047	356,912
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттеме	32	26,181,150	19,366,974
Сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер		9,963,449	4,699,589
Сатуға арналған, шыққан топтарға тікелей байланысты міндеттемелер		64,318	95,438
Басқа да қаржылық міндеттемелер	21	26,983,155	47,468,591
Мемлекеттік субсидиялар	22	456,056,346	411,155,878
Басқа да міндеттемелер	23	41,388,099	32,857,442
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		3,986,910,136	3,657,665,716
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	24	917,218,712	846,218,712
Бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеру резерві		(7,224,576)	(12,280,740)
Жинақталған бағамдық айырма резерві		-	3,751,446
Бизнесі біріктіру кезіндегі резерв және қосымша төленген капитал		160,093,819	133,682,001
Басқа да резервтер		14,007,062	7,964,010
Бөлінбеген пайда		142,942,619	81,775,074
Холдинг иелеріне тиесілі таза активтер		1,227,037,636	1,061,110,503
Бақыламайтын үлестер		99,423	70,191
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		1,227,137,059	1,061,180,694
МІНДЕТТЕМЕЛЕР МЕН МЕНШІКТІ КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		5,214,047,195	4,718,846,410

2020 жылғы 24 сәуірде шығарылуға бекітілген және Басшылықтың атынан қол қойылған.

Ерсайын Ерболатұлы Хамитов
 Басқарушы директор,
 Басқарма мүшесі

Құралай Дамирқызы Есөнгараева
 Бас бухгалтер

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есеп

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ескертпе	2019 жыл	2018 жыл
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданылып есептелген пайыздық кірістер	25	294,883,757	271,327,053
Басқа да пайыздық кірістер	25	37,155,794	30,419,034
Пайыздық шығыстар	25	(175,137,177)	(155,415,945)
Таза пайыздық кірістер	25	156,902,374	146,330,142
Кредиттік портфельдің құнсыздануына резерв	10	(19,449,740)	(5,349,243)
Кредиттік портфельдің құнсыздануына резервті шегергеннен кейінгі таза пайыздық кіріс		137,452,634	140,980,899
Комиссиялық кірістер	26	9,114,861	6,116,458
Комиссиялық шығыстар	26	(12,123,484)	(4,490,844)
Таза комиссиялық (шығыс)/кіріс	26	(3,008,623)	1,625,614
Кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында өзгерістері көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын активтермен операциялардан таза (залал)/пайда	27	(4,901,825)	8,627,103
Шетелдік валютамен жасалатын операциялардан түскен таза залал/(пайда)	28	(1,501,167)	1,452,322
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтермен операциялардан таза (залал)/пайда		(555,077)	222,146
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтерді тануды тоқтатудан таза залал		(1,550,426)	-
Еңбекпен табылған таза сақтандыру сыйлықақылары		2,488,507	1,413,333
Сақтандыру шарттары бойынша резервтегі өзгерістер және сақтандыру төлемдері бойынша таза шығыстар		(4,960,718)	(1,162,108)
Басқа да операциялық шығыстар, нетто	29	(12,023,371)	(3,396)
Операциялық кіріс		111,439,934	153,155,913
Кредиттік сипаттағы басқа қаржылық активтердің және шартты міндеттемелердің құнсыздану резервін қалпына келтіру/(құру)	30	1,662,348	(54,858,530)
Әкімшілік шығыстар	31	(49,679,995)	(45,879,121)
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялар объектілерінің қаржылық нәтижесінің үлесі		(6,226)	(975)
Салық салғанға дейінгі пайда		63,416,061	52,417,287
Табыс салығы бойынша шығыс	32	(11,905,993)	(17,699,302)
БІР ЖЫЛДАҒЫ ПАЙДА		51,510,068	34,717,985
Тиесілі пайда:			
- Холдинг иелеріне		51,480,836	34,718,048
- бақыламайтын үлестерге		29,232	(63)
Бір жылдағы пайда		51,510,068	34,717,985
Базалық және сұйылтылған акцияға пайда, теңгемен	24	58	41

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есеп

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
БІР ЖЫЛДАҒЫ ПАЙДА	51,510,068	34,717,985
Басқа да жиынтық кіріс/(залал)		
<i>Нәтижесінде пайда немесе залал құрамына қайта сыныпталмайтын баптар:</i>		
Басқа да жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, үлестік құралдардың әділ құнының өзгерістерінің нетто-шамасы	(14)	17,869
<i>Нәтижесінде пайда немесе залал құрамына қайта сыныпталуы мүмкін баптар:</i>		
Бағалы қағаздардың әділ құнының резерві:		
- Әділ құнның таза өзгеруі	5,125,809	(4,025,339)
- Пайда немесе залал құрамына көшірілген әділ құнның таза өзгеруі	(69,631)	(94,997)
Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ұсыну валютасына қайта есептеу кезіндегі бағамдық айырмашылықтар	-	(28,989)
Бір жылдағы басқа да жиынтық кіріс/(залал)	5,056,164	(4,131,456)
БІР ЖЫЛДАҒЫ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ЖИЫНЫ	56,566,232	30,586,529
Тиесілі жиынтық кірістің жиыны:		
- Холдинг иелеріне	56,537,000	30,586,592
- бақыламайтын үлестерге	29,232	(63)
Бір жылдағы жиынтық кіріс жиыны	56,566,232	30,586,529

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Холдинг иелеріне тиесілі					Басқа да резервтер	Бөлінбеген пайда	Жиыны	Бақыламайтын үлестер	Меншікті капитал жиыны
	Акционерлік капитал	Бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеру резерві	Жинақталған бағамдық айырма резерві	Бизнесті біріктірген кездегі резерв және қосымша төленген капитал	Жиыны					
2019 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	846,218,712	(12,280,740)	3,751,446	133,682,001	7,964,010	81,775,074	1,061,110,503	70,191	1,061,180,694	
Бір жылдағы пайда	-	-	-	-	-	51,480,836	51,480,836	29,232	51,510,068	
Басқа да жиынтық кіріс	-	5,056,164	-	-	-	-	5,056,164	-	5,056,164	
Бір жылдағы жиынтық кіріс жиыны	-	5,056,164	-	-	-	51,480,836	56,537,000	29,232	56,566,232	
Акциялардың эмиссиясы – ақшалай жарна (24-ескертпе)	71,000,000	-	-	-	-	-	71,000,000	-	71,000,000	
Жарияланған дивидендтер (24-ескертпе)	-	-	-	-	-	(1,485,163)	(1,485,163)	-	(1,485,163)	
3,944,261 мың теңге мөлшеріндегі салықтық әсерді қоспағанда, шығарылған борыштық бағалы қағаздардың шарттарын елеулі модификациялау әсерін тану (18-ескертпе)	-	-	-	-	-	15,777,044	15,777,044	-	15,777,044	
6,602,954 мың теңге мөлшеріндегі салықтарды шегергенде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар бойынша дисконтты тану (20-ескертпе)	-	-	-	26,411,818	-	-	26,411,818	-	26,411,818	
«QazTech Ventures» АҚ еншілес кәсіпорны - «Технопарк «Алатау» АҚ істен шығуы (14-ескертпе)	-	-	-	-	-	(2,313,566)	(2,313,566)	-	(2,313,566)	
Резервтік капиталды есептеу (24-ескертпе)	-	-	-	-	6,043,052	(6,043,052)	-	-	-	
Басқа да қозғалыстар	-	-	(3,751,446)	-	-	3,751,446	-	-	-	
2019 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	917,218,712	(7,224,576)	-	160,093,819	14,007,062	142,942,619	1,227,037,636	99,423	1,227,137,059	

8-123 беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржы есептілігінің ажырамас бөлігін құрайды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Холдинг иелеріне тиесілі								Меншікті капитал жиыны
	Акционерлік капитал	Бағалы қағаздардың әділ құнының өзгеру резерві	Жинақталған бағамдық айырма резерві	Бизнесті біріктірген кездегі резерв және қосымша төленген капитал	Басқа да резервтер	Бөлінбеген пайда	Жиыны	Бақыламайтын үлестер	
2018 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	846,218,712	(8,178,273)	3,780,435	108,407,533	7,169,251	47,851,785	1,005,249,443	691,813	1,005,941,256
Бір жылдағы пайда	-	-	-	-	-	34,718,048	34,718,048	(63)	34,717,985
Басқа да жиынтық залал	-	(4,102,467)	(28,989)	-	-	-	(4,131,456)	-	(4,131,456)
Бір жылдағы жиынтық кіріс жиыны	-	(4,102,467)	(28,989)	-	-	34,718,048	30,586,592	(63)	30,586,529
Еншілес кәсіпорындардағы бақыламайтын үлесті өзгерту	-	-	-	-	-	-	-	(621,559)	(621,559)
6,318,617 мың теңге мөлшеріндегі салықтарды шегергенде, Үкіметтен қарыздар бойынша дисконтты тану (20-ескертпе)	-	-	-	25,274,468	-	-	25,274,468	-	25,274,468
Резервтік капиталды есептеу	-	-	-	-	794,759	(794,759)	-	-	-
2018 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	846,218,712	(12,280,740)	3,751,446	133,682,001	7,964,010	81,775,074	1,061,110,503	70,191	1,061,180,694

8-123 беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржы есептілігінің ажырамас бөлігін құрайды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ескертпе	2019 жыл	2018 жыл
Операциялық қызметтен ақша ағындары			
Алынған пайыздар		267,178,207	254,129,367
Төленген пайыздар		(123,913,657)	(119,537,910)
Алынған комиссиялық кірістер		11,348,388	7,480,402
Төленген комиссиялық шығыстар		(12,236,224)	(7,518,973)
Туынды қаржы құралдарымен жасалатын операциялардан таза кіріс		1,887,776	2,035,512
Шетелдік валютамен жасалатын операциялардан түскен таза (залал)/пайда	28	(166,666)	2,252,136
Алынған таза сақтандыру сыйлықақылары		1,902,942	929,285
Таза сақтандыру төлемдері		(211,228)	(249,591)
Өзге операциялық кірістер бойынша түсімдер		1,275,235	6,539,574
Алынған дивидендтер		1,147,907	3,688,353
Төленген әкімшілік және өзге операциялық шығыстар		(50,236,128)	(42,922,460)
Төленген табыс салығы		(12,456,970)	(17,067,590)
Операциялық активтер мен міндеттемелер өзгергенге дейінгі операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының ағындары		85,519,582	89,758,105
<i>Мыналар бойынша таза (өсім)/төмендеу:</i>			
- Өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын активтер		3,695,316	20,402,745
- банктердегі қаражат		(119,275,180)	24,156,151
- клиенттерге берілген кредиттер		(365,416,040)	(274,129,621)
- қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек		21,602,200	17,658,647
- өзге қаржылық активтер		1,076,814	(820,245)
- өзге активтер		(158,142,953)	(12,721,428)
<i>Таза(төмендеу)/өсім мыналар бойынша:</i>			
- клиенттердің қаражаты		184,873,241	111,029,624
- өзге қаржылық міндеттемелер		(19,756,352)	3,291,205
- өзге міндеттемелер		23,858,808	(11,784,377)
Операциялық қызметте пайдаланылған ақша қаражатының таза ағыны		(341,964,564)	(33,159,194)
Инвестициялық қызметтен ақша ағындары			
Инвестициялық бағалы қағаздар сатып алу		(805,803,335)	(397,226,691)
Инвестициялық бағалы қағаздарды сатудан және өтеуден түсімдер		627,033,140	349,381,044
Негізгі құралдарды және материалдық емес активтерді сатып алу		(5,034,046)	(3,571,535)
Негізгі құралдардың шығып қалуынан түсімдер		663,061	500,073
Инвестициялық мүлікті сатып алу		-	(6,385,623)
Нәтижесінде шығып қалған ақша қаражатын шегергенде, еншілес кәсіпорынның шығып қалуынан түсімдер		-	200,000
Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындардың шығып қалуынан түсімдер		10,460	123,138
Инвестициялық қызметте пайдаланылған ақша қаражатының таза ағыны		(183,130,720)	(56,979,594)

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ескертпе	2019 жыл	2018 жыл
Қаржы қызметтен ақша ағындары			
Банктерден және басқа да қаржы институттарынан қарыздарды алу	19	113,576,195	159,589,632
Банктерден және басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздарды өтеу	19	(296,563,822)	(437,557,739)
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар	20	204,480,359	104,756,067
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздарды өтеу	20	(11,899,006)	(29,726,415)
Жай акцияларды шығарудан түсімдер	24	71,000,000	-
Борыштық бағалы қағаздарды шығарудан түсімдер	18	215,023,475	293,820,715
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды сатып алу/ өтеу	18	(4,734,890)	(39,167,030)
Қаржы қызметінен алынған таза ақша қаражаты		290,882,311	51,715,230
Айырбас бағамы өзгерістерінің ақша қаражатына және оның баламаларына әсері		4,438,513	11,248,533
Құнсыздануға резервтің өзгерістерінің әсері		184,447	(751,094)
Ақша қаражатының және оның баламаларының таза азаюы		(229,590,013)	(27,926,119)
Жыл басындағы ақша қаражаты және оның баламалары	6	644,172,147	672,098,266
Жыл соңындағы ақша қаражаты және олардың баламалары	6	414,582,134	644,172,147

1 Кіріспе

Ұсынылған шоғырландырылған қаржылық есептілік «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамының («Холдингтік Компания») қаржылық есептілігін және оның еншілес кәсіпорындарының («Холдинг») қаржылық есептіліктерін қамтиды.

Холдинг Қазақстан Республикасы Президентінің «Даму институттарын, қаржы ұйымдарын басқару жүйесін оңтайландыру және ұлттық экономиканы дамыту жөніндегі кейбір шаралар туралы» 2013 жылғы 22 мамырдағы № 571 Жарлығына және Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 22 мамырдағы № 571 Жарлығын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» 2013 жылғы 25 мамырдағы № 516 қаулысына сәйкес құрылды. 2019 және 2018 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдингті түпкілікті бақылаушы тарап Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

Негізгі қызмет

Холдингтің миссиясы мемлекеттік саясатты іске асыру және «2050 Стратегиясында» қойылған мақсаттарға қол жеткізу мақсатында Қазақстан Республикасының орнықты экономикалық дамуына жәрдемдесу болып табылады.

Холдинг Инфрақұрылымды дамытудың 2015 – 2019 жылдарға арналған «Нұрлы жол» мемлекеттік бағдарламасын, «Нұрлы жер» тұрғын үй құрылысы бағдарламасын, Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2015 – 2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын, «Бизнестің жол картасы 2020» бизнесті қолдау мен дамытудың бірыңғай бағдарламасын, Отандық өндірушілерді қолдау бағдарламасын, Шағын және орта бизнесті («ШОБ») қолдау бағдарламасын, «Тиімділік-2020» мемлекеттік бағдарламасын, Өңірлерді дамытудың 2020 жылға дейінгі мемлекеттік бағдарламасын, Отандық өндірушілерді қолдау мемлекеттік бағдарламасын, Өңдеу өнеркәсібіндегі шағын және орта бизнесті қолдау мемлекеттік бағдарламасын, «Бәсекеге қабілеттілік көшбасшылары – ұлттық чемпиондар» мемлекеттік бағдарламасын, Қазақстан Республикасы Президентінің «100 нақты қадам» Ұлт жоспары» бағдарламасын іске асыру жолымен даму институттары арқылы мемлекеттің стратегиялық және әлеуметтік міндеттерін шешуге белсенді түрде қатысады.

Холдингтің негізгі мақсаттары мен міндеттері мыналар болып табылады:

- тәуекел менеджментінің тиімді жүйесін енгізу;
- экономиканың ашықтығын және халықтың оған деген сенімін арттыру;
- еншілес кәсіпорындар қызметінің синергетикалық әсерін қамтамасыз ету;
- еншілес кәсіпорындар қызметінің экономикалық тиімділігін арттыру / залалсыздық қағидаты;
- қосымша инвестициялар тарту;
- жеке сектормен өзара іс-қимыл жасау.

Холдингтің құрамына мемлекеттік саясатты және мемлекеттік бағдарламаларды іске асыруға тартылған он бір еншілес кәсіпорын кіреді, олардың Холдингтің стратегиясына сәйкес қызметінің мынадай бағыттары бар:

- Даму институттары, олардың қатарына «Қазақстанның даму банкі» АҚ, «Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ, «KazakhExport» экспорттық сақтандыру корпорациясы» АҚ, «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ, «QazTech Venture» АҚ (бұдан бұрын «Технологиялық даму жөніндегі ұлттық агенттік» АҚ) және «Қазына Капитал Менеджмент» АҚ жатады. Аталған институттардың міндеті экономиканы әртарапандыруға және шикізаттық емес секторды, қазақстандық өнімнің экспортын дамытуға, инновацияларды дамытуға, шағын және орта бизнесті дамытуға бағытталған экономиканың басым секторларындағы инвестициялық жобаларға кредиттік, инвестициялық және өзге де қаржылық және қаржылық емес қолдау көрсету болып табылады.
- Қаржы институттары, олардың қатарына «Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ, «Қазақстан Ипотекалық Компаниясы» ипотекалық ұйымы» АҚ, «Тұрғын үй құрылысына кепілдік беру қоры» АҚ жатады. Аталған институттардың міндеті ипотекалық кредиттеу үшін ұзақ мерзімді қаржыландыруды ұсыну, тарту мен оның құнын төмендету және мемлекеттің тұрғын үй-құрылыс саясатын іске асыруға қатысу болып табылады.
- «Бәйтерек Девелопмент» АҚ – өңдеу өнеркәсібі саласындағы кәсіпкерлік субъектілерін қолдау және 2008 – 2010 жылдардағы қаржы дағдарысы салдарынан пайда болған жылжымайтын мүлік нарығындағы проблемаларды шешу институты.
- «Kazakhstan Project Preparation Fund» ЖШС – мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын қоса алғанда, инфрақұрылымдық жобаларды құрылымдау мен қолдау үшін құрылған институт.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде Холдингінің осы шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қосылған негізгі еншілес кәсіпорындар ұсынылған:

Еншілес компанияның атауы	Аббревиатура	Тіркелген елі	Иелену үлесі, %	
			31 желтоқсан 2019 жыл	31 желтоқсан 2018 жыл
«Қазақстанның даму банкі» АҚ	«ҚДБ» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ	«ҚИҚ» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» АҚ	«ҚЭ» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ	«Даму» КДҚ» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«QazTech Venture» АҚ (бұдан бұрын «Технологиялық даму жөніндегі ұлттық агенттік» АҚ)	«QTV» АҚ (бұдан бұрын «ТДҰА» АҚ)	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Қазына Капитал Менеджмент» АҚ	«ҚКМ» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ	«ҚТҚЖБ» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Қазақстан Ипотекалық Компаниясы» ипотекалық ұйымы» АҚ	«ҚИК» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Тұрғын үй құрылысына кепілдік беру қоры» АҚ	«ТҚКҚ» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Бәйтерек Девелопмент» АҚ	«БД» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Kazakhstan Project Preparation Fund» ЖШС	«KPPF» ЖШС	Қазақстан Республикасы	97.70	97.70

«ҚДБ» АҚ «Қазақстанның Даму Банкі туралы» 2001 жылғы 25 сәуірдегі № 178-II Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес құрылды. «ҚДБ» АҚ ұлттық даму институты болып табылады, оның негізгі қызметі мемлекеттік инвестициялық қызметті жақсарту және оның тиімділігін арттыру, өндірістік инфрақұрылымды, қайта өңдеу өнеркәсібін дамыту, ұлттық экономикаға сыртқы және ішкі инвестициялар тартуға көмек көрсету болып табылады.

«ҚИҚ» АҚ мемлекеттік даму институты және стретік активтерді реструктуризациялау және басқару саласындағы басқарушы компания болып табылады. «ҚИҚ» АҚ Үкіметтің 2003 жылғы 30 мамырдағы № 501 қаулысына сәйкес құрылды. «ҚИҚ» АҚ-ның негізгі қызметі белгілі бір салаларға инвестицияларды жүзеге асыру арқылы Қазақстан Республикасының индустриялық-инновациялық даму стратегиясын іске асыруға жәрдемдесу және тәуекелді инвестициялар портфелін басқару болып табылады.

«ҚЭГ» АҚ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 12 мамырдағы № 442 қаулысына сәйкес құрылды және Қазақстан Республикасының экспорттық-кредиттік агенттігінің функцияларын жүзеге асыратын жалғыз мамандандырылған сақтандыру ұйымы болып табылады.

«Даму» КДҚ» АҚ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы 26 сәуірдегі № 665 қаулысына сәйкес құрылды. «Даму» КДҚ» АҚ-ның негізгі қызметі коммерциялық банктер арқылы шағын және орта бизнес кәсіпорындары мен микроқаржы ұйымдарын кредиттеу болып табылады, бұл ретте, түпкілікті қарыз алушылардың кредиттері бойынша кредиттік тәуекел коммерциялық банктерге беріледі.

«QTV» АҚ (бұдан бұрын, «ТДҰА» АҚ) Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 21 шілдедегі № 836 қаулысына сәйкес құрылды. «QTV» АҚ-ның негізгі қызметі Қазақстан Республикасында инновациялық даму процестеріне көмек пен қолдау көрсету және мемлекеттік қолдау шараларын ұсыну; инновациялық инфрақұрылымды құруға, технологиялар трансфертіне, басқарудың озық әдістерін енгізуге, өңірлік технологиялық паркттерді құру мен дамытуға көмектесу және қатысу болып табылады.

«ҚКМ» АҚ-ны Қазақстан Республикасының Үкіметі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес 2007 жылғы 7 наурызда құрды. «ҚКМ» АҚ-ның негізгі қызметі инвестициялық қорларды құру мен оларға қатысу және қаржы құралдарына инвестициялау болып табылады.

«ҚТҚЖБ» АҚ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 16 сәуірдегі № 364 қаулысына сәйкес Қазақстан Республикасында тұрғын үй құрылыс жинақтар жүйесін дамыту мақсатында құрылды. «ҚТҚЖБ» АҚ салымшылардың қаражатын тұрғын үй құрылым жинақтарына тарту жөніндегі, салымшыларға әртүрлі тұрғын үй қарыздарын беру жөніндегі қызметті жүзеге асырады, бағалы қағаздардың саудасы жөніндегі операцияларды және банк салымдарын орналастыру жөніндегі операцияларды жүзеге асырады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

«ҚИК» АҚ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2000 жылғы 20 желтоқсандағы № 469 Қаулысына сәйкес 2000 жылғы 29 желтоқсанда құрылды. «ҚИК» АҚ-ның негізгі қызметі реттеуші органдардың лицензиясына сәйкес ипотекалық кредиттер беру, сондай-ақ сенімгерлік басқару, факторинг, форфейтинг және лизинг операцияларын жүзеге асыру.

«ТҚКҚ» АҚ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2003 жылғы 27 қазандағы № 386 Қаулысына сәйкес 2003 жылғы 10 қарашада құрылды. «ТҚКҚ» АҚ-ның негізгі қызметі кредиттік тәуекелдерді кредиторлармен (екінші деңгейдегі банктермен және ипотекалық ұйымдармен), сақтандыру ұйымдарымен және инвесторлармен бөлу арқылы халықтың ипотекалық кредиттеу бағдарламаларына қолжетімділігін арттыруды қамтамасыз ету болып табылады. «ТҚКҚ» АҚ коммерциялық емес ұйым болып табылады және ипотекалық қарыздарға кепілдік беру жөніндегі қызметті жүзеге асырады.

«БД» АҚ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 1 қарашадағы № 996 қаулысына сәйкес 2008 жылғы 19 қарашада құрылды. «БД» АҚ-ның негізгі қызметі банк секторы активтерінің сапасын жақсарту және инвесторлардың банк секторына деген сенімін арттыру арқылы қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету болып табылады.

«КРPF» ЖШС Қазақстан Республикасының МЖӘ жөніндегі үйлестіру кеңесінің 2013 жылғы 13 қыркүйектегі шешіміне сәйкес 2014 жылғы 19 наурызда құрылды. «КРPF» ЖШС-ның негізгі қызметі инвестициялық және инфрақұрылымдық жобаларды, оның ішінде мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын құрылымдау және сүйемелдеу, инвестициялық және инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру мүмкіндігін талдау және бағалау жөнінде қызметтер көрсету, жобаларды консультативтік сүйемелдеу болып табылады.

Тіркелген мекенжайы және қызметін жүргізу орны. Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан (Астана) қаласы, Есіл ауданы, Мәңгілік Ел даңғылы, 55а Холдингтің заңды мекенжайы мен қызметін іс жүзінде жүзеге асыру орны болып табылады.

Шоғырландырылған есептілікті ұсыну валютасы. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік, егер өзгеше көрсетілмесе, мың қазақстандық теңгемен (бұдан әрі – «теңге») ұсынылған.

Холдинг өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта. Холдинг өз қызметін, негізінен, Қазақстан аумағында жүзеге асырады. Осының салдарынан Холдингтің бизнесіне, дамушы нарықтардың ерекшеліктері тән Қазақстанның экономикасы және қаржы нарықтары ықпал етеді. Құқықтық, салық және әкімшілік жүйелер дамуды жалғастыруда, алайда олардың талаптарын түсіндірудің біркелкі емес тәуекелімен ұштасады, олар жиі өзгерістерге ұшырайды, бұл басқа да заңды және фискалдық кедергілермен жиынтығында Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады. Қосымша, 2020 жылдың алғашқы айлары коронавирустың өршуінен туындаған әлемдік нарықтағы айтарлықтай тұрақсыздыққа байланысты болды. Басқа факторлармен бірге бұл мұнай бағасының және қор индекстерінің күрт төмендеуіне алып келді, сондай-ақ қазақстандық теңгенің құнсыздануын ушықтырды. Бұл оқиғалар Қазақстандағы шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттарының белгісіздік деңгейін одан әрі арттырады.

Қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік басшылықтың қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асырудың қолданыстағы шарттарының қызмет нәтижелеріне және Холдингтің шоғырландырылған қаржылық жағдайына ықтимал әсерін бағалауды көрсетеді. Шаруашылық жүргізудің болашақ шарттарының нақты әсері оларды басшылықтың бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

Басшылық қаржы секторының дамуына және тұтастай алғанда экономикаға әсер етуі мүмкін барлық үрдістерді, сондай-ақ олар болашақта Холдингтің шоғырландырылған қаржылық жағдайына қандай әсер етуі (мұндай болған жағдайда) мүмкін екендігін болжай алмайды. Басшылық оларға Холдинг қызметінің тұрақтылығы мен дамуын қолдау үшін барлық қажетті шараларды қолға алуда деп санайды.

2 Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау негіздері

ХҚЕС сәйкестігі туралы өтініш. Қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына ("ХҚЕС") сәйкес дайындалды.

Бұл 16 «Жалдау» ХҚЕС (IFRS) талаптарын қолдана отырып дайындалған Холдингтің шоғырландырылған қаржылық есептілігінің бірінші жиынтығы. Есеп саясатының негізгі ережелерінің өзгерістері 2-ескертпеде сипатталған.

Құнды анықтауға арналған база. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша және пайда немесе залал бойынша бағаланатын қаржы құралдарын қоспағанда, бастапқы құн бойынша есепке алу қағидалары негізінде дайындалды.

Қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал. Холдингтің басшылығы осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті қызметтің үздіксіздігіне жол беру негізінде дайындады.

Функционалдық валюта және шоғырландырылған қаржылық есептілік деректерін ұсыну валютасы. Холдингтің функционалдық валютасы қазақстандық теңге ("теңге") болып табылады, ол Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы бола отырып, Холдинг жүргізетін операциялардың көпшілігінің және оның қызметіне әсер ететін олармен байланысты мән-жайлардың экономикалық мәнін ең жақсы бейнелейді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Қазақстандық теңге осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің деректерін ұсыну валютасы болып табылады.

Теңгемен ұсынылған барлық сандық көрсеткіштер, егер өзгесі көрсетілмесе, жақын мыңға дейін дөңгелектенеді.

Есеп саясатын және деректерді ұсыну тәртібін өзгерту

16 «Жалдау» ХҚЕС (IFRS)

Холдинг 16 «Жалдау» ХҚЕС (IFRS) қолдануды 2019 жылдың 1 қаңтарынан бастады.

ХҚЕС (IFRS) 16 жалға алушылар үшін олардың бухгалтерлік баланста көрсетілуін көздейтін жалдау шарттарын есепке алудың бірыңғай моделін енгізді. Нәтижесінде Холдинг жалға алушы ретінде оның базалық активтерді пайдалану құқығын білдіретін пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және оның жалдау төлемдерін жүзеге асыру міндетін білдіретін жалдау бойынша міндеттемелерді таныды. Жалға беруші ретінде шарттарды есепке алу тәртібі бұрынғы есеп саясатына ұқсас болып қалады.

Холдинг түрлендірілген ретроспективті тәсілді пайдалана отырып, ХҚЕС (IFRS) 16 қолданды, оған сәйкес стандартты бастапқы қолданудан жиынтық әсері 2019 жылғы 1 қаңтарға бөлінбеген пайда құрамында танылады. Тиісінше, 2018 жылы ұсынылған салыстырмалы ақпарат қайта есептелмеді – яғни ол ХҚЕС (IAS) 17 және тиісті түсіндірмелерге сәйкес бұрын ұсынылған түрде ұсынылған. Есеп саясатының өзгеістері толығырақ бұдан әрі ашылады.

Жалдауды анықтау

Бұрын, шарт жасалған күні Холдинг келісім жалдау болып табыла ма немесе жалдау қатынастарын қамтиды ма екенін, ХҚЕТК (IFRIC) 4 «Келісімде жалдау белгілерінің болуын анықтау» сәйкес анықтаған. Енді Холдинг жалға алу шартының жаңа анықтамасына сүйене отырып, шарт жалға алу болып табыла ма немесе жалға алу қатынастарын қамтиды ма екенін бағалайды. ХҚЕС (IFRS) 16-ға сәйкес егер осы шарт бойынша белгілі бір уақыт кезеңі ішінде сәйкестендірілген активтің өтемге айырбасталуына пайдаланылуын бақылау құқығы берілсе, шарт жалдау шарты болып табылады немесе жалдау қатынастарын қамтиды.

ХҚЕС (IFRS) 16 стандартына көшкен кезде Холдинг жалдауды анықтау мақсатында операцияларға бұрын жүргізілген бағалау нәтижелерін қайта қарамауға мүмкіндік беретін практикалық сипаттағы жеңілдетуді пайдалануды шешті. Холдинг ХҚЕС (IFRS) 16-ны бұрын жалдау шарттары ретінде сәйкестендірілген шарттарға ғана қолданды. ХҚЕС (IAS) 17 және ХҚЕС ТК (IFRIC) 4 сәйкес жалдау шарттары ретінде сәйкестендірілмеген шарттар қайта бағаланбаған. Тиісінше, ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес жалдау анықтамасы 2019 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін жасалған немесе өзгертілген шарттарға ғана қолданылған.

Холдинг жалға алушы ретінде

Холдинг офистік үй-жайды, көлік құралдары мен жабдықтарды жалға алады.

Жалға алушы ретінде, Холдинг бұрын осы жалдау шеңберінде іс жүзінде меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалардың берілгенін өзінің бағалауына сүйене отырып, жалдау шарттарын операциялық немесе қаржылық жалдау ретінде жіктеді.

Жалға алу құрауышы бар шарттың қолданылуы немесе модификациясы басталған кезде Холдинг шартта көзделген өтемді жалдаудың әрбір құрауышына оның оқшауланған мәміленің салыстырмалы бағасы негізінде бөледі.

Холдинг жалдау мерзімі стандартты бастапқы қолдану күніне 12 айдан кем болған жағдайларда құны төмен активтерді жалдау шарттарына және жалдау шарттарына қатысты пайдалану құқығы мен міндеттемелер нысанындағы активтерді танбауға мүмкіндік беретін босатуды қолданды. Холдинг осындай шарттарға сәйкес жүзеге асырылатын жалдау төлемдерін жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен шығыс ретінде таниды.

Холдинг жалға беруші ретінде

Әдетте, Холдинг жалға беруші ретінде қолданған есеп саясаты салыстырмалы кезеңде ХҚЕС (IAS) 16 талаптарынан ерекшеленбеген.

Холдинг жалға беруші ретінде әрекет ететін жалдау шарттарына қатысты ХҚЕС (IFRS) 16 стандартына көшу кезінде қандай да бір түзетулер жүргізуді талап етпейді.

Жаңа стандартқа көшу - қаржылық есептілікке әсері

ХҚЕС (IFRS) 16-ға көшу 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікке елеулі әсер еткен жоқ.

Жаңа түзетулер мен түсініктемелер

Бірқатар жаңа түзетулер мен түсініктемелер 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданылады, бірақ олар Холдингтің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне елеулі әсер етпейді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Салыстырмалы деректерді ұсыну. Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ағымдағы жылда ұсынудағы өзгерістерге сәйкес келу мақсатында салыстырмалы деректер қайта сыныпталды. 2019 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы Холдингінің шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау барысында, 2019 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылдағы шоғырландырылған қаржылық есептілікке сәйкес келуі үшін, басшылық салыстырмалы деректерге ықпал еткен қайта сыныптауды жүзеге асырды.

Қайта сыныптау салдарынан туындаған өзгерістердің тиісті көрсеткіштерге ықпалының әсері келесідей түрде ұсыныла алады:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Алдыңғы кезеңдегі есептілікке сәйкес	Түзетулер	Қайта есептелді
2018 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп			
Мемлекеттік субсидиялар	-	411,155,878	411,155,878
Басқа да міндеттемелер	444,013,320	(411,155,878)	32,857,442
2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы ақшалай қаражаттың қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп			
Операциялық қызметтен түскен ақша ағындары			
- Алынған дивидендтер	-	3,688,353	3,688,353
Инвестициялық қызметтен түскен ақша ағындары			
- Алынған дивидендтер	3,688,353	(3,688,353)	-

3 Есеп саясатының негізгі ережелері

2-ескертпеде сипатталған өзгерістерді қоспағанда, Холдинг осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте ұсынылған барлық кезеңдерге есеп саясатының мынадай ережелерін дәйекті түрде қолданған.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік. Еншілес кәсіпорындар, Холдингтік Компания бақылайтын құрылымдалған кәсіпорындарды қоса алғанда, осындай инвестиция объектілерін білдіреді, себебі, Холдингтік Компания (i) өзіне инвестиция объектісінің кірісіне елеулі ықпал ететін айтарлықтай қызметті басқару мүмкіндігін беретін өкілеттілерге ие болады, (ii) инвестиция объектісіне қатысудан болатын ауыспалы кіріске байланысты тәуекелдерге ұшырайды немесе оның мұндай кірісті алу құқығы болады және (iii) инвестор кірісінің көлеміне ықпал ету мақсатында инвестиция объектісіне қатысты өз өкілеттіліктерін пайдалану мүмкіндігі болады. Холдингтік Компанияның басқа кәсіпорынға қатысты өкілеттіліктерінің бар-жоғын бағалау кезінде, нақты әлеуетті дауыс құқықтарын қоса алғанда, қолда бар нақты құқықтардың бар-жоғын және ықпалын қарау қажет.

Егер ұстаушының инвестиция объектісінің айтарлықтай қызметін басқаруға қатысты шешім қабылдау кезінде осы құқықты іске асырудың практикалық мүмкіндігі болса, бұл қолда бар нақты құқық болып табылады. Холдингтік Компания, егер тіпті оның инвестиция объектісінде дауыс құқықтарының көпшілігі болмаса да, инвестиция объектісіне қатысты өкілеттілерді иелене алады.

Мұндай жағдайларда инвестиция объектісіне қатысты нақты өкілеттіліктердің бар-жоғын айқындау үшін Холдингтік Компания дауыс құқықтарының басқа ұстаушылары пакеттерінің көлемі мен орналасу деңгейіне қатысты өзінің дауыс құқықтарының көлемін бағалауға тиіс. Инвестиция объектісінің қызметіне түбегейлі өзгерістер енгізуге байланысты немесе айрықша жағдайларда қолданылатын басқа инвесторларды қорғау құқықтары Холдингтік Компанияның инвестиция объектісін бақылау мүмкіндігіне кедергі келтірмейді. Еншілес кәсіпорындар Холдингтік Компанияның олардың операцияларын бақылауды берген күнінен бастап шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізіледі және ортақ бақылаудағы тараптардан сатып алынған еншілес кәсіпорындарды қоспағанда, бақылау тоқтатылған күннен бастап шоғырландырылған қаржылық есептіліктен шығарылады.

Ортақ бақылаудағы тараптардан еншілес кәсіпорындарды сатып алуды қоспағанда, еншілес кәсіпорындар, шоғырландырылған қаржылық есептілікке сатып алу әдісі бойынша енгізіледі. Сатып алу әдісі пайдаланылған кезде сатып алынған сәйкестендірілетін активтер, сондай-ақ бизнесті біріктіру кезінде алынған міндеттемелер мен шартты міндеттемелер бақыламайтын үлестің мөлшеріне қарамастан, сатып алынған күнгі әділ құн бойынша көрсетіледі.

Холдинг тікелей қатысу үлесін білдіретін және таратылған жағдайда ұстаушыға таза активтердің барабар үлесіне құқық беретін бақыланбайтын үлесті әрбір операция бойынша жеке а) әділ құны бойынша, не болмаса б) сатып алынған кәсіпорынның таза активтеріндегі бақыланбайтын үлесіне барабар бағалайды. Тікелей қатысу үлесі болып табылмайтын бақыланбайтын үлес әділ құн бойынша бағаланады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Гудвил сатып алынған кәсіпорынның таза активтерінің сомасын мынадай шамалардың жалпы сомасынан: сатып алынған кәсіпорын үшін төленген соманы, сатып алынған кәсіпорындағы бақыламайтын үлестің сомасын және Холдингтік Компанияға тиесілі болған сатып алынған кәсіпорындағы әділ құнды тікелей сатып алу күнінің алдында шегеру арқылы айқындалады. Теріс сома («теріс гудвил») басшылық барлық сатып алынған активтер, сондай-ақ қабылданған міндеттемелер мен шартты міндеттемелер толық сәйкестендірілгенін-сәйкестендірілмегенін бағалап, оларды бағалаудың дұрыстығын талдағаннан кейін пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

Сатып алынатын кәсіпорын үшін берілген өтемақы шартты өтеу туралы келісімдер нәтижесінде туындайтын активтер мен міндеттемелердің әділ құнын қоса алғанда, бірақ мысалы консультациялық қызметтерді, заң қызметтерін, бағалау жөніндегі қызметтерді және осыған ұқсас кәсіби қызметтерді сатып алуға байланысты шығындарды қоспағанда, берілетін активтердің, шығарылған үлестік құралдардың және шеккен немесе қабылданған міндеттемелердің әділ құны бойынша бағаланады. Үлестік құралдарды шығару кезінде келтірілген мәміле бойынша шығындар меншікті капиталдың сомасынан шегеріледі; борыштық бағалы қағаздарды шығаруға байланысты келтірілген мәміле бойынша шығындар олардың теңгерімдік құнынан шегеріледі, ал сатып алуға байланысты мәміле бойынша барлық қалған шығындар шығыстарға жатқызылады.

Холдинг кәсіпорындары арасындағы операциялар, тиісті шоттар бойынша қалдықтар және Холдинг кәсіпорындары арасындағы операциялар бойынша іске асырылмаған пайда өзара ажыратылады. Іске асырылмаған шығындар, шығындар өтелмейтін жағдайларды қоспағанда, өзара ажыратылады. Холдингтік Компаниясы және оның барлық еншілес кәсіпорындары Холдингінің саясатына сәйкес есеп саясатының бірыңғай қағидаттарын қолданады.

Бақыланбайтын үлес – Холдинг тікелей немесе жанама иеленбейтін капиталдағы қатысу үлесіне келетін еншілес кәсіпорын қызметінің таза нәтижелерінің және меншікті капиталының бір бөлігі. Бақыланбайтын үлес Холдингінің меншікті капиталының жеке құрамдас бөлігін білдіреді.

Бақыламайтын үлесті сатып алу және сату. Холдинг бақыламайтын үлесті иеленушілермен операцияларды есепке алу үшін экономикалық бірлік моделін қолданады. Егер сатып алынған бақыламайтын үлестің берілген өтемақысы мен теңгерімдік құны арасында қандай да бір айырмашылық болса, ол тікелей меншікті капиталда капиталмен операция ретінде көрсетіледі. Холдинг бақыламайтын үлесті сатқаны үшін алған сыйақы мен оның теңгерімдік құны арасындағы айырмашылықты меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте капиталмен мәміле ретінде таниды.

Ортақ бақылаудағы тараптардан еншілес кәсіпорындарды сатып алу. Ортақ бақылаудағы тараптардан еншілес кәсіпорындарды сатып алу шоғырландырылған қаржылық есептілікте алдындағы кәсіпорынды бағалау әдісі бойынша көрсетіледі. Осы әдіске сәйкес біріктірілген кәсіпорынның шоғырландырылған қаржылық есептілігі шоғырландырылған қаржылық есептілікте ұсынылған әлдеқайда ертерек кезеңнің басынан бері біріктірілгендей ұсынылған. Ортақ бақылаудағы тараптар арасында берілетін еншілес кәсіпорынның активтері мен міндеттемелері алдындағы кәсіпорын белгілеген теңгерімдік құн бойынша көрсетілген. Алдындағы кәсіпорын еншілес кәсіпорынның ҚЕХС-ке сәйкес дайындалған қаржылық ақпараты шоғырландырылған анағұрлым жоғары деңгейдегі есеп беретін кәсіпорын болып есептеледі. Алдындағы кәсіпорынның бастапқы сатып алуы кезінде туындаған гудвил де осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Алдындағы кәсіпорынның гудвилін қоса алғанда, таза активтердің теңгерімдік құны мен сатып алу үшін өтемақының арасындағы айырмашылық осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте меншікті капиталдың құрамындағы қосымша төленген капиталды түзету ретінде көрсетіледі.

Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындардағы қатысу үлесі. Қаржылық және шаруашылық саясатына Холдинг елеулі әсер ететін, бірақ қаржылық және операциялық саясатқа бақылау немесе бірлесіп бақылау жасамайтын кәсіпорындар қауымдасқан болып табылады. Егер Холдинг басқа кәсіпорында дауыс беру құқықтарының 20%-дан 50%-ға дейін иеленсе, елеулі ықпал ету орын алады деп есептеледі. Бірлескен кәсіпорындар Холдингінің бірлескен бақылауы бар келісімдер объектілері болып табылады, бұл ретте Холдинг осы объектілердің таза активтеріне ие болады. Холдингінің бірлескен кәсіпорындарының активтеріне құқығы жоқ және олардың міндеттемелері бойынша жауапты болмайды.

Холдинг венчурлік инвестицияларға мамандандырылған ұйым болып табылатын кәсіпорын (немесе ол арқылы жанама түрде) ұстайтын қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға инвестицияларды есепке алу үшін үлестік қатысу әдісін қолданбауға мүмкіндік беретін ХҚЕС (IAS) 28 беретін босатуды қолданады. Мұндай кәсіпорындар ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша көрсетілген қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға олардың қолда бар инвестицияларын ескеруге құқылы.

Холдинг «КСМ» АҚ еншілес кәсіпорнының мынадай критерийлерге жауап беретіндігін ескере отырып, «КСМ» АҚ венчурлік инвестицияларға маманданған ұйымның мәртебесіне сәйкес келеді деп санайды:

- «КСМ» АҚ қызметінің негізгі түрі капитал құнының өсімінен ағымдағы кіріс, пайда алу немесе екеуін де алу мақсатында қаражатты инвестициялау болып табылады;
- «КСМ» АҚ-ның инвестициялық қызметін оның қызметінің кез келген басқа түрлерінен нақты және объективті бөліп көрсетуге болады;
- инвестициялар объектілері инвестордан тәуелсіз (автономды) әрекет ететін дербес бизнес-білім болып табылады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Осылайша, «КСМ» АҚ қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарындағы үлестер ХҚЕС (IAS) 28 «Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар» көлемінен ерекшелікке сәйкес өзгерістері кезең ішіндегі пайда немесе залал құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын құралдар ретінде есепке алынады.

Еншілес кәсіпорындардың, қауымдасқан кәсіпорындардың немесе бірлескен кәсіпорындардың істен шығуы. Холдинг бақылаудан немесе айтарлықтай ықпалынан айрылған кезде, кәсіпорында сақталатын үлес әділ құны бойынша қайта бағаланады, ал теңгерімдік құнның өзгерістері пайдада немесе залалда көрсетіледі. Әділ құн қауымдасқан кәсіпорында, бірлескен кәсіпорында немесе қаржы активінде қалған үлесті одан әрі есепке алу мақсаттары үшін бастапқы теңгерімдік құн болып табылады. Сонымен қатар, осы кәсіпорынға қатысты өзге жиынтық кірістің құрамында бұрын танылған барлық сомалар, Холдинг тиісті активтер мен міндеттемелерді істен шығаруды жүзеге асырғандай есепке алынады. Бұл өзге жиынтық кірістің құрамында бұрын көрсетілген сомалар пайдаға немесе залалға ауыстырылады дегенді білдіруі мүмкін.

Егер қауымдасқан кәсіпорындағы қатысу үлесі азайса, бірақ бұл ретте, айтарлықтай ықпал сақталатын болса, онда өзге жиынтық кірістің құрамында бұрын көрсетілген сомалардың пропорционалды үлесі ғана қажет болған жағдайларда пайдаға немесе залалға ауыстырылады.

Пайыздық кірістер мен шығыстар

Тиімді сыйақы мөлшерлемесі. Пайыздық кірістер мен шығыстар, тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданыла отырып, пайда немесе залалдың құрамында көрсетіледі. «Тиімді пайыздық мөлшерлеме» - бұл қаржылық құралдың күтілетін әрекет ету мерзімі бойы есептік болашақ ақшалай төлемдерді немесе түсімдерді:

- қаржылық активтің жалпы теңгерімдік құнына; немесе
- қаржылық міндеттеменің амортизациялық құнына дейін дәл дисконттайтын мөлшерлеме.

Кредиттік-құнсызданған активтер болып табылмайтын қаржылық құралдар бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеген кезде, Холдинг, осы қаржылық құралдың барлық шарттық талаптарын назарға ала отырып, бірақ күтілетін кредиттік залалдарды ескермей, болашақ қаржы құралын бағалайды. Кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер үшін, кредиттік тәуекел ескеріліп түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлеме, күтілетін кредиттік залалдарды қоса алғанда, күтілетін болашақ ақшалай қаражат ағындарының шамасын пайдалана отырып есептеледі.

Тиімді пайыздық мөлшерлемені есептеу мәміле бойынша шығындарды, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын төленген немесе алынған сыйақылар мен сомаларды қамтиды. Мәмілелер бойынша шығындар, қаржылық активтерді немесе қаржылық міндеттемелерді сатып алуға немесе шығаруға тікелей қатысты қосымша шығындарды қамтиды.

Амортизациялық құны және жалпы теңгерімдік құны. Қаржылық активтің немесе қаржылық міндеттеменің «амортизациялық құны» - бұл бастапқы тану кезінде қаржылық актив немесе қаржылық міндеттеме бағаланатын сома, минус борыштың негізгі сомасының есебіне төлемдер, плюс немесе минус тиімді пайыздық мөлшерлеменің әдісін пайдалана отырып есептелген өтеу мерзімі басталған кездегі көрсетілген бастапқы сома мен төленуге жататын сома арасындағы айырмашылықтың жинақталған амортизация шамасы және залалдарға бағалық резервті (немесе 2018 жылдың 1 қаңтарына дейін құнсыздануға арналған резервті) ескеріп түзетілген қаржылық активтерге қатысты қолданылады.

Амортизациялық құны бойынша бағаланатын «қаржылық активтің жалпы теңгерімдік құны» - бұл залалдарға бағалық резервтің шамасына түзеткенге дейінгі қаржылық активтің амортизацияланған құны.

Пайыздық кірісті және шығысты есептеу. Қаржылық актив немесе қаржылық міндеттеме бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеме қаржылық активті немесе қаржылық міндеттемені бастапқы тану кезінде есептейді. Пайыздық кіріс пен шығысты есептеген кезде тиімді пайыздық мөлшерлеме активтің жалпы теңгерімдік құнының (актив кредиттік-құнсызданған болып табылмағанда) немесе міндеттемелердің амортизацияланған құнының шамасына қолданылады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруін көрсету мақсатында өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар құралдар бойынша ақша қаражаты ағындарын мерзімді қайта бағалау нәтижесінде қайта қаралады. Тиімді пайыздық мөлшерлеме, сондай-ақ тиісті түзету амортизациясының басталу күніне әділ құнды хеджирлеуге байланысты түзетулерді көрсету үшін қайта қаралады.

Алайда бастапқы танудан кейін кредиттік-құнсыздану болған қаржылық активтер бойынша пайыздық табыс қаржылық активтің амортизацияланған құнына тиімді пайыздық мөлшерлемені қолдану арқылы есептеледі. Егер қаржылық актив енді кредиттік-құнсыздану болып табылмаса, пайыздық табысты есептеу тағы да жалпы теңгерімдік құнның негізінде жүргізіледі.

Бастапқы тану кезінде кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер бойынша пайыздық табыс, кредиттік тәуекел ескеріліп түзетілген тиімді пайыздық мөлшерлемені қаржылық активтің амортизацияланған құнының шамасына қолдану арқылы есептеледі. Мұндай активтер бойынша пайыздық табысты есептеу, тіпті егер олар бойынша кредиттік тәуекел нәтижесінде азайса да, жалпы теңгерімдік құнның негізінде жүзеге асырылмайды.

Қандай жағдайларда қаржылық активтер кредиттік-құнсыздану болып табылатындығы туралы ақпарат төменде «Қаржылық активтер және қаржылық міндеттемелер» (iv) бөлімінде ұсынылған.

Ақпаратты ұсыну. Пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша пайыздық кірістерді және өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдары бойынша пайыздық кірістерді қамтиды.

Пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есептің "өзге пайыздық кірістер" бабы пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын туынды емес борыштық қаржы активтері және қаржылық жалдауға таза инвестициялар бойынша пайыздық кірістерді қамтиды.

Пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған пайыздық шығыстар амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемелері бойынша пайыздық шығыстарды және пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын туынды емес борыштық қаржы міндеттемелері бойынша пайыздық шығыстарды қамтиды.

Комиссиялық кірістер мен шығыстар. Қаржылық актив немесе қаржылық міндеттеме бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылатын комиссиялық кірістер мен шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеменің есебіне енгізіледі. Шоттарға қызмет көрсету, аккредитивтерді беру үшін комиссияны, байланысты қарыздарды ұйымдастыру жөніндегі қызметтер үшін сыйақыны қоса алғанда, өзге комиссиялық кірістер тиісті қызметтер көрсетілуіне қарай танылады. Егер қарыз беру жөніндегі міндеттеме шеңберінде кредит қарыз алушыға берілетіні туралы жоғары ықтимал болмаса, онда қарыз бергені үшін комиссиялық төлемдер қарыз беру жөніндегі міндеттеменің қолданылу мерзімі ішінде біркелкі танылады. Үшінші тараптар үшін, мысалы, кредиттерді, акцияларды және басқа да бағалы қағаздарды сатып алу немесе компанияларды сату сияқты мәмілелерді ұйымдастыру бойынша, көрсетілген операцияларды жасау кезінде алынған комиссиялық кірістер мәміле аяқталған соң көрсетіледі. Инвестициялық портфельді басқару бойынша комиссиялық кірістер және басқа да басқарушылық және консультациялық қызметтер қызметтерді көрсету туралы шарттардың талаптарына сәйкес, әдетте, жұмсалған уақытқа пропорционалды көрсетіледі. Инвестициялық қорлардың активтерін басқару бойынша комиссиялық кірістер осы қызметті көрсету кезеңі ішінде көрсетілген қызметтердің көлеміне пропорционалды көрсетіледі. Дәл осы қағидат мүлікті басқаруға, қаржылық жоспарлауға байланысты қызметтерге қатысты және созылмалы уақыт кезеңінде тұрақты негізде көрсетілетін депозитарлық қызметтерге қатысты қолданылады. Нәтижесі Холдингінің шоғырландырылған қаржылық есептілігінде танылған қаржы құралы болып табылатын сатып алушымен жасалған шарт ХҚЕС (IFRS) 9 қолдану саласына және ХҚЕС (IFRS) 15 қолдану саласына ішінара жатқызылуы мүмкін. Бұл жағдайда Холдинг ең алдымен ХҚЕС (IFRS) 9 қолдану саласына жататын шарттың бөлігін бөлу және бағалау үшін ХҚЕС (IFRS) 9 қолданады, содан кейін осы шарттың қалған бөлігіне ХҚЕС (IFRS) 15 қолданады. Өзге комиссиялық шығыстар, ең алдымен, тиісті қызметтерді алу шамасына қарай шығыстарға жататын мәмілені сүйемелдеу және қызмет көрсету шығындарын қамтиды.

Қаржылық активтер және қаржылық міндеттемелер

(i) Қаржылық құралдарды сыныптау

Бастапқы тану кезінде қаржылық актив не болмаса амортизацияланған құн бойынша, не болмаса басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша, не болмаса пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын деп сыныпталады.

Қаржылық актив тек егер ол төменде көрсетілген шарттардың екеуіне де жауап берген жағдайда және Холдингінің қалауы бойынша пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын болып сыныпталмаған жағдайда ғана амортизацияланған құн бойынша бағаланады:

- актив бизнес-модельдің аясында ұсталады, оның мақсаты шартпен қарастырылған ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу болып табылады, және
- қаржы активінің шарттық талаптарымен, негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген борыштық және пайыздардың негізгі сомасының төленуін ғана білдіретін ақшалай қаражаттың ағындарының белгіленген мерзімде туындауы қарастырылған.

Борыштық құрал тек егер ол төменде көрсетілген шарттардың екеуіне де жауап берген жағдайда және Холдингінің қалауы бойынша пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын болып сыныпталмаған жағдайда ғана басқа жиынтық табыс арқылы әділ құн бойынша бағаланады:

- актив бизнес-модельдің аясында ұсталады, оның мақсаты шартпен қарастырылған ақшалай қаражаттың ағындарын алу арқылы да, қаржы активтерін сату арқылы да активтерді ұстап қалу болып табылады, және
- қаржы активінің шарттық талаптарымен, негізгі соманың өтелмеген бөлігіне есептелген борыштық және пайыздардың негізгі сомасының төленуін ғана білдіретін ақшалай қаражаттың ағындарының белгіленген мерзімде туындауы қарастырылған.

Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржылық активтер бойынша, пайда мен залал басқа жиынтық табыстың құрамында танылады, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер сияқты пайданың немесе залалдың құрамында танылатын келесі баптарды қоспағанда:

- тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданылып есептелген пайыздық кірістер;

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

- күтілетін кредиттік залалдар және құнсызданудан залалдар қалпына келтірілген сомалар; және
- валюталық бағамдардың өзгеруінен пайда немесе залал.

Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық қаржылық активті тануды тоқтатқан кезде, бұдан бұрын басқа жиынтық табыстың құрамында танылған, жинақталған пайда немесе залал меншікті капитал құрамынан пайда немесе залал құрамына қайта сыныпталады.

Сауда-саттыққа арналмаған инвестицияларды үлестік құралдарға бастапқы таныған кезде, Холдинг өз қалауынша, кейіннен оның күшін жою құқығынсыз шешім қабылдай алады, басқа жиынтық табыстың құрамында олардың әділ құнының кейінгі өзгерістерін ұсына алады. Бұл таңдау әрбір инвестиция үшін жекелей жүзеге асырылады. Мұндай үлестік құралдар бойынша пайда немесе залал ешқашан пайда немесе залалдың құрамына қайта сыныпталмайды және пайда немесе залал құрамында құнсыздану танылмайды. Дивидендтер пайда немесе залал құрамында танылады, олар инвестициялардың бастапқы құнының бөлігін қайтару болып табылатындығы айқын болған жағдайлардан басқа, және бұл жағдайда дивидендтер басқа жиынтық табыстың құрамында танылады. Инвестициялар шығып қалған кезде басқа жиынтық табыстың құрамында танылған, жинақталған пайда мен залал бөлінбеген пайданың құрамына ауыстырылады.

Барлық басқа қаржылық активтер пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын болып сыныпталады.

Одан бөлек, бастапқы тану кезінде Холдинг, кейіннен қайта сыныптау құқығынсыз, басқа жиынтық табыс арқылы амортизацияланған құн бойынша немесе әділ құн бойынша бағалауға арналған критерийлерге жауап беретін қаржылық активті, егер бұл олай болмаған жағдайда орын алмайтын есептік сәйкессіздікті жоюға немесе едәуір азайтуға мүмкіндік берсе, пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде өз қалауынша сыныптай алады.

Бизнес-модельді бағалау. Холдинг бизнес-модель мақсатының бағалауын жүргізеді, оның аясында қаржы құралдарының портфелінің деңгейінде актив ұсталады, себебі бұл бизнесті басқару және басшылыққа ақпарат беру тәсілін жақсы көрсетеді. Компания келесі ақпаратты талдайды:

- Портфелді басқару үшін белгіленген саясаттар мен мақсаттар, сонымен қатар аталған саясаттардың тәжірибеде іске асырылуы. Атап айтқанда, басқару стратегиясы шартпен қарастырылған пайыздық табысты алуға, пайыздық мөлшерлемелердің белгілі құрылымын ұстап тұруға, қаржылық активтердің өтеу мерзімдерінің бұл активтерді қаржыландыру үшін қолданылатын қаржылық міндеттемелердің өтеу мерзімдеріне сәйкестігін қамтамасыз етуге немесе активтерді сату арқылы ақша ағындарын іске асыруға бағдарланған ба.
- Портфелдің нәтижелілігі қалайша бағаланады және бұл ақпарат Холдинг басшылығының қаперіне қалайша жеткізіледі;
- Бизнес-модельдің (және осы бизнес-модельдің аясында ұсталатын қаржылық активтердің) нәтижелілігіне ықпал ететін тәуекелдер және бұл тәуекелдерді басқару қалайша жүзеге асырылады;
- Бизнесті басқарушы менеджерлерге қалайша сыйақы беріледі (мысалы, бұл сыйақы олардың басқаруындағы активтердің әділ құнына немесе олардың шартта көзделген активтерден алған ақша ағындарына байланысты ма); және
- Өткен кезеңдердегі сатылымдардың туындау жиілігі, көлемі және мерзімдері, мұндай сатылымдардың себептері, сондай-ақ сатылымның болашақ деңгейіне қатысты күтімдер. Алайда сатылым деңгейлері туралы ақпарат оқшауланбаған, ал Холдингпен мәлімделген қаржы активтерін басқарудың мақсатына қалайша қол жеткізілетіне және ақшалай қаражат ағындары қалайша іске асырылатындығына бірыңғай тұтастай талдау аясында.

Сауда үшін ұстап қалынатын немесе оларды басқару жүзеге асырылатын және нәтижелілігі әділ құнның негізінде бағаланатын қаржылық активтер пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын болады, себебі олар шартпен қарастырылған ақшалай қаражаттың ағындарын алу мақсатында да, шартпен қарастырылған ақшалай қаражаттың ағындарын алу ретінде де, қаржылық активтерді сатуға арналған болып та ұсталмайды.

Шартпен қарастырылған ақшалай ағындар негізгі соманың және пайыздардың төлемі ғана болып табыла ма екендігін бағалау. Бұл бағалаудың мақсаттары үшін «негізгі сома» оны бастапқы таныған кездегі қаржылық активтің әділ құны ретінде айқындалады. «Пайыздар» ақшаның уақытша құны үшін, белгілі уақыт кезеңі бойынша өтелмеген болып қалатын негізгі сомаға қатысты кредиттік тәуекел үшін және кредиттеуге байланысты басқа негізгі тәуекелдер және шығындар үшін өтеу ретінде анықталады (мысалға, өтімділік тәуекелі және әкімшілік шығындар), сондай-ақ пайданың маржасын қамтиды. Шартпен қарастырылған ақшалай ағындар негізгі соманың өтелмеген бөлігіне негізгі соманың және пайыздардың төлемдері ғана болып табылады ма екендігін бағалаған кезде («SPPI критерийі»), Холдинг қаржылық құралдың шарттық талаптарын талдайды. Мұнда қаржылық активтің құрамында шартта көзделген ақша ағындарының мерзімдерін немесе сомасын қаржылық актив талданып отырған талапты қанағаттандыра алмайтындай өзгертуі мүмкін қандай да бір шарттық талаптың бар-жоқтығын бағалау кіреді. Бағалауды жүргізген кезде Холдинг мыналарды назарға алады:

- ақшалай қаражат ағындарының мерзімдерін немесе сомасын өзгертуі мүмкін шарттық оқиғалар;

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

- тетік әсері бар шарттар (левередж);
- әрекет ету мерзімін мерзімінен бұрын өтеу және ұзарту туралы шарттар;
- белгілі бір активтер бойынша Холдингің талаптарын ақша ағындарымен шектейтін шарттар (мысалы, «регресс құқығы жоқ» активтер); және
- ақшаның уақытша құны үшін өтеудің өзгертілуіне алып келетін шарттар – мысалға, мерзімді негізде пайыздық мөлшерлемені қайта қарау.

«Регресс құқығы жоқ» кредиттер

Кейбір жағдайларда қарыз алушы кепілдік қамтамасыз етуді берген Холдинг берген кредиттер Холдингің талабын тиісті кепілден ақша қаражатының ағынымен ("регресс құқығы жоқ" кредиттер) шектейді. Холдинг "регресс құқығы жоқ" кредиттерінің SPPI критерийіне сәйкестігін бағалау кезінде пікірлерді қолданады.

Мұндай пікірді қалыптастыру кезінде Холдинг әдетте мынадай ақпаратты талдайды:

- кредит бойынша ақшалай төлемдердің нақты сомалары мен мерзімдерін тиісті шарт қарастыра ма;
- кепілмен қамтамасыз етілген қаржы активінің сомасына қатысты кепілдік қамтамасыз етудің әділ құнын;
- кепілмен қамтамасыз ету құнының төмендеуіне қарамастан, қарыз алушының шартта көзделген төлемдерді жүзеге асыруды жалғастыру мүмкіндігі немесе тілегі;
- қарыз алушы шын мәнінде операциялық қызметті жүргізетін жеке тұлға немесе ұйым немесе арнайы мақсаттағы ұйым болып табыла ма;
- толық регресс құқығымен қарыз алушыға берілген кредитке қарағанда регрестің шектеулі құқығы бар қамтамасыз етілген қаржы активі бойынша залал тәуекелі;
- кепілдік қамтамасыз ету қандай шамада қарыз алушының барлық активтерін немесе олардың елеулі бөлігін білдіреді; және
- Холдинг базалық актив (активтер) құнының өсуінен пайда ала ма.

Қайта сыныптау. Холдинг қаржылық активтерді басқару жөніндегі өзінің бизнес-моделін өзгергеннен кейінгі кезеңдегіні қоспағанда, бастапқы танығаннан кейін қаржылық активтің сыныпталуы өзгермейді.

(ii) Тануды тоқтату

Қаржылық активтер. Холдинг осы қаржылық актив бойынша ақша қаражатының ағындарына арналған шартта көзделген құқықтарды жоғалтқан кезде немесе ол екінші тарапқа осы қаржы активіне меншік құқығымен байланысты іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайдалар берілетін мәмілені жүзеге асыруы нәтижесінде шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу құқығын берген кезде немесе онда Холдинг осы қаржы активіне меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайданың елеулі бөлігін бермейтін, сақтамайтын, бірақ қаржы активіне бақылауды сақтамайтын сәтте қаржы активін тануды тоқтатады.

Қаржы активін тануды тоқтату кезінде активтің баланстық құны (немесе тану тоқтатылған активтің бір бөлігіне бөлінген баланстық құны) мен алынған өтем сомасы (i) (өзіне қабылданған жаңа міндеттеменің шамасын шегере отырып алынған жаңа активтің шамасын қоса алғанда) және (ii) өзге де жиынтық кіріс құрамында танылған кез келген жинақталған пайда немесе залал арасындағы айырма пайда немесе шығын құрамында танылады.

Холдинг шарттары бойынша қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылған активтерді беретін мәмілелер жасасады, бірақ бұл ретте немесе берілген активтерге немесе олардың бір бөлігіне меншік құқығымен байланысты барлық немесе іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайданы өзінде сақтайды. Мұндай жағдайларда берілген активтерді есепке алуды тоқтату жүргізілмейді. Мұндай мәмілелердің мысалдары қарызға бағалы қағаздар мен «РЕПО» мәмілелерін беру болып табылады.

Холдинг қаржы активіне меншік құқығымен байланысты іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайданы өзінде сақтамайтын, бермейтін және берілген активке бақылауды сақтайтын мәмілелерде ол берілген актив құнының өзгеру тәуекеліне Холдингің ұшырау дәрежесі ретінде айқындалатын, активке жалғасып отырған қатысуды сақтаған дәрежеде активті тануды жалғастырады.

Қаржылық міндеттемелер. Холдинг ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалған, күші жойылған немесе тоқтатылған кезде қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады.

(iii) Қаржылық активтердің және қаржылық міндеттемелердің шарттарын түрлендіру

Қаржылық активтер. Егер қаржылық активтің шарттары өзгерсе, Холдинг, мұндай түрлендірілген актив бойынша ақшалай қаражаттың ағындары айтарлықтай ерекшелене ме екендігін бағалайды. Егер ақшалай қаражаттың ағындары айтарлықтай ерекшеленсе («шарттардың айтарлықтай түрленуі»), онда шартпен қарастырылған бастапқы қаржылық актив бойынша ақшалай қаражаттың ағындарына құқықтар өткен деп саналады. Бұл жағдайда бастапқы қаржылық активті тану тоқтатылады және жаңа қаржылық актив есепте әділ құны бойынша танылады және мәміле бойынша тиісті шығыстар қосылады. Түрлендіру аясында туындаған комиссиялық сыйақының алынған сомалары есепте былайша танылады:

- жаңа активтің әділ құнын айқындау кезінде ескерілетін комиссиялық сыйақы сомасы, сондай-ақ мәміле бойынша тиісті шығындарды өтеуді білдіретін комиссиялық сыйақы сомасы осы активтің бастапқы бағасына енгізіледі; және

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

- комиссиялық сыйақының өзге сомалары пайданың немесе залалдың құрамында тануды тоқтатудан түскен пайданың немесе залалдың бөлігі ретінде танылады.

Қолданыстағы қаржылық активтер немесе қаржылық міндеттемелер бойынша ақшалай қаражат ағындарының шамасының өзгерістері, егер олар шарттың ағымдағы талаптарының салдары болып табылса, шарттардың түрленуі болып саналмайды.

Холдинг шарттарды түрлендіру елеулі болып табыла ма, яғни бастапқы қаржылық актив бойынша ақшалай қаражаттың ағындары және түрлендірілген немесе оны алмастырған қаржылық актив бойынша ақшалай қаражаттың ағындары айтарлықтай ерекшелене ме екендігіне сандық және сапалық бағалау жүргізеді. Холдинг сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық факторларын талдай отырып, шарттардың түрленуінің елеулілігіне қатысты сандық және сапалық бағалау жүргізеді. Егер ақшалай қаражаттың ағындары айтарлықтай ерекшеленсе, онда бастапқы қаржылық актив бойынша шартпен қарастырылған бастапқы ақшалай қаражаттың ағындарына құқықтар өткен деп саналады. Бұл бағалауды жүргізген кезде Холдинг аналогия бойынша қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтатуға қатысты нұсқауларды басшылыққа алады.

Холдинг келесі сапалық факторлардың негізінде, шарттарды түрлендіру елеулі болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржылық міндеттеме валютасын өзгерту;
- қамсыздандыру түрін немесе міндеттеме сапасын арттыратын басқа құралдарды өзгерту;
- SPP1 критерийіне сәйкес келмеуге әкелетін қаржы активінің шарттарын өзгерту (мысалы, айырбастау шартын қосу).

Егер түрлендіру қарыз алушының қаржылық қиындықтарына байланысты болса, онда мұндай модификацияның мақсаты, әдетте, бастапқы шарттардан едәуір ерекшеленетін шарттарда жаңа активті құру (беру) емес, шарттың бастапқы талаптарына сәйкес активтің құнын барынша мүмкін болатын сомада өтеу болып табылады. Егер Холдинг қаржылық активті қолданыстағы шартта көзделген ақша қаражаты ағындарының бір бөлігін кешіруге әкеп соқтыратындай етіп түрлендіруді жоспарласа, онда ол модификация жүргізгенге дейін осы активтің бір бөлігін есептен шығару керек емес пе екендігіне (төменде есептен шығаруға қатысты саясатты қараңыз) талдау жасауға тиіс. Бұл тәсіл сандық бағалау нәтижесіне әсер етеді және мұндай жағдайларда тиісті қаржы активін тануды тоқтату үшін критерийлер әдетте сақталмауына әкеп соғады. Холдинг сондай-ақ шарттардың модификациясы едәуір болып табылатындығына сапалы баға береді.

Егер өзге жиынтық кіріс арқылы амортизацияланған құн бойынша немесе әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активінің шарттарын модификациялау осы қаржы активін тануды тоқтатуға әкелмесе, онда Холдинг осы актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, осы активтің жалпы баланстық құнын қайта есептейді және пайда болған айырманы пайданың немесе залалдың құрамында түрлендіруден пайда немесе залал ретінде таниды.

Өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар қаржы активтеріне қатысты түрлендіруден түсетін пайданы немесе залалды есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме түрлендіруді жүргізу сәтіндегі ағымдағы нарықтық шарттарды көрсету үшін түзетіледі. Осындай модификация шеңберінде туындаған шығындар немесе төленген комиссиялар және алынған комиссиялық сыйақылар модификацияланған қаржы активінің жалпы баланстық құнын түзетеді және модификацияланған қаржы активінің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

Қаржылық міндеттемелер. Холдинг, қаржылық міндеттеменің шарттары түрлендірілген міндеттеме бойынша ақшалай қаражат ағындарының шамасы айтарлықтай ауысатындай етіліп өзгеретін кезде қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады. Бұл жағдайда шарттары түрлендірілген жаңа қаржылық міндеттеме әділ құны бойынша танылады. Бұрынғы қаржылық міндеттеменің теңгерімдік құны мен шарттары түрлендірілген жаңа қаржылық міндеттеменің құны арасындағы айырмашылық пайда немесе залалдың құрамында танылады. Төленген өтем, егер мұндайлар бар болса, берілген қаржылық емес активтерді және жаңа модификацияланған қаржылық міндеттемені қоса алғанда, өзіне қабылданған міндеттемелерді қамтиды.

Холдинг сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық факторларын талдай отырып, шарттардың түрленуінің елеулілігіне қатысты сандық және сапалық бағалау жүргізеді. Холдинг келесі сапалық факторлардың негізінде, шарттарды түрлендіру елеулі болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржылық міндеттеме валютасын өзгерту;
- қамсыздандыру түрін немесе міндеттеме сапасын арттыратын басқа құралдарды өзгерту;
- айырбастау шартын қосу;
- қаржылық міндеттеме субординациясын өзгерту.

Сандық бағалау жүргізу үшін, егер жаңа шарттарға сәйкес ақшалай қаражат ағындарының келтірілген құны, оған қоса бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша дисконтталған алынған комиссиялық сыйақыны шегергенде комиссиялық сыйақының төлемдері, бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша қалған ақшалай қаражат ағындарының дисконтталған келтірілген құнынан кем дегенде 10%-ға ерекшеленсе, шарттар айтарлықтай ерекше болып саналады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Егер қаржылық міндеттеме шарттарының модификациясы оны тануды тоқтатуға әкеп соқпаса, онда міндеттеменің амортизацияланған құны бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша ақша қаражатының модификацияланған ағындарын дисконттау жолымен қайта есептеледі және нәтижесінде пайда болған айырма пайда немесе залал құрамындағы түрлендіруден пайда немесе залал ретінде танылады. Өзгермелі пайыздық мөлшерлемесі бар қаржылық міндеттемелерге қатысты түрлендіруден түсетін пайданы немесе залалды есептеу кезінде пайдаланылатын бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме түрлендіруді жүргізу сәтіндегі ағымдағы нарықтық шарттарды көрсету үшін түзетіледі. Модификация шеңберінде туындаған шеккен шығындар немесе төленген комиссиялар міндеттеменің баланстық құнын түзету ретінде танылады және құралдар бойынша тиімді пайыздық мөлшерлемені қайта есептеу жолымен түрлендірілген қаржылық міндеттеменің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

(iv) Құнсыздану

Сонымен қатар 5 ескертпені қараңыз.

Холдинг пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланбайтын келесі қаржылық құралдар бойынша күтілетін кредиттік залалдардың бағалық резервін мойындайды:

- борыштық құралдар болып табылатын қаржылық активтер;
- қаржылық жалгерлікке таза инвестициялар;
- қаржылық кепілдіктің шығарылған шарттары; және
- қарыздары беру жөніндегі шығарылған міндеттемелер.

Үлестік құралдарға инвестициялар бойынша құнсызданудан залал танылмайды.

Жалдау бойынша дебиторлық берешекке қатысты залалдарға арналған бағалау резервтері барлық мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдарға тең сомада әрдайым бағаланатын болады.

Холдинг бүкіл мерзім үшін күтілетін несиелік залалдарға тең сомада күтілетін несиелік залалдарға бағалық резервтерді таниды, келесі құралдарды қоспағанда, олар бойынша резервтің сомасы 12-айлық күтілетін несиелік залалдарға тең болады:

- есептік күндегі жағдай бойынша кредиттік тәуекелі бірқалыпты борыштық инвестициялық бағалы қағаздар; және
- басқа қаржылық құралдар, олар бойынша кредиттік тәуекел бастапқы оларды тану сәтінен бастап едәуір көтерілген жоқ (5-ескертпе).

12-айлық күтілетін кредиттік залалдар («12-айлық ККЗ») – бұл есептік күннен кейінгі 12 айдың ішінде ықтимал қаржылық құрал бойынша дефолт оқиғасының салдарынан туындайтын күтілетін кредиттік залалдардың бөлігі. 12-айлық ККЗ танылатын қаржылық құралдар «1 саты» қаржылық құралдарына жатады.

Барлық мерзім ішінде күтілетін кредиттік залалдар ("барлық мерзім ішінде ККЗ") қаржы құралы бойынша барлық ықтимал дефолт оқиғаларының нәтижесінде оның күтіліп отырған мерзімі ішінде ККЗ ретінде анықталады. ККЗ барлық мерзім ішінде танылатын қаржы құралдары "2-сатылы" (егер қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекел оның бастапқы танылған сәтінен бастап айтарлықтай жоғарылаған, бірақ қаржы құралы кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын жағдайда) және "3-сатылы" (егер қаржы құралы кредиттік-құнсызданған болып табылған жағдайда) қаржы құралдарына жатады.

ККЗ бағалау. Күтілетін кредиттік залалдар дефолттың басталу ықтималдығының дәрежесі бойынша өлшенген кредиттік залалдардың есептік бағасы болып табылады. Олар келесідей түрде бағаланады:

- *есептік күндегі жағдай бойынша несиелік-құнсызданған болып табылмайтын қаржылық активтерге қатысты:* барлық күтілетін ақшалай қаражаттарды алмаудың келтірілген құны ретінде (яғни шартқа сәйкес Холдингке тиесілі ақшалай ағындардың және Холдинг алады деп күтетін ақшалай ағындардың арасындағы айырмашылық);
- *есептік күндегі жағдай бойынша несиелік-құнсызданған болып табылатын қаржылық активтерге қатысты:* активтердің жалпы теңгерімдік құны мен есептік болашақ ақшалай ағындардың келтірілген құны арасындағы айырмашылық;
- *қарыздарды беру жөніндегі міндеттемелердің пайдаланылмаған бөлігіне қатысты:* егер қарыз алушы өзінің кредит алу жөніндегі құқығын пайдаланса, шарт бойынша Холдингке тиесілі, шартпен қарастырылған ақшалай қаражат ағындарының және егер бұл кредит берілсе Холдинг алады деп күтетін ақшалай қаражат ағындарының арасындағы айырмашылықтың келтірілген құны ретінде; және
- *қаржылық кепілдік шарттарына қатысты:* шартты ұстаушы көтерген несиелік залалдың өтемақысы ретінде, Холдинг өтеймін деп күтетін сомаларды шегергенде, шартты ұстаушыға күтілетін төлемдердің келтірілген құны. (5-ескертпені қараңыз).

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Қайта құрылымдалған қаржылық активтер. Тараптардың келісімі бойынша қаржылық активтің шарттары қайта қаралған жағдайда немесе қаржылық активтің шарттары түрлендірілген жағдайда, немесе қарыз алушының қаржылық қиындықтарына байланысты қолданыстағы қаржылық актив жаңасына ауыстырылған жағдайда, осы қаржылық активті тануды тоқтату қажеттілігіне қатысты бағалау жүргізіледі және күтілетін кредиттік залалдар келесідей түрде бағаланады:

- Егер күтілетін қайта құрылымдау қолданыстағы активті танудың тоқталытуына алып келмесе, түрлендірілген қаржылық актив бойынша ақшалай қаражаттың күтілетін ағындары қолданыстағы актив бойынша ақшалай қаражатты алмау сомасының есебіне қосылады.
- Егер күтілетін қайта құрылымдау қолданыстағы активті танудың тоқтатылуына алып келсе, онда жаңа активтің күтілетін әділ құны, тану тоқтатылған сәтте қолданыстағы актив бойынша ақшалай қаражаттың түпкілікті ағыны ретінде қарастырылады. Бұл сома, қолданыстағы қаржылық актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, тануды тоқтатудың күтілетін күнінен бастап есептік күнге дейінгі кезең үшін дисконтталатын қолданыстағы қаржылық актив бойынша ақшалай қаражатты алмау сомасының есебіне қосылады.

Кредиттік-құнсызданған қаржылық активтер. Әрбір есептік күнге Холдинг амортизацияланған құны бойынша ескерілетін қаржылық активтерге және басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша ескерілетін борыштық қаржылық активтерге, олардың кредиттік құнсыздануына қатысты бағалау жүргізеді. Қаржылық актив, мұндай қаржылық актив бойынша ақшалай қаражаттың есептік болашақ ағындарына жағымсыз ықпал ететін бір немесе бірнеше оқиғалар орын алған кезде «кредиттік-құнсызданған» болып табылады.

Қаржылық активтің кредиттік құнсыздануының растауы, атап айтқанда, келесі бақыланатын деректер болып табылады:

- қарыз алушының немесе эмитенттің елеулі қаржылық қиыншылықтары;
- дефолт немесе төлемді кешіктіру сияқты шарттың талаптарының бұзылуы;
- басқа жағдайда ол тіптен қарастырмайтын шарттарда Холдингпен қарызды немесе аванстық төлемді қайта құрылымдауы;
- қарыз алушының банкроттық немесе басқа қаржылық қайта құрылымдау ықтималдығының туындауы; немесе
- қаржылық қиыншылықтардың нәтижесінде бағалы қағаз үшін белсенді нарықтың жоқ болуы.

Шарттары қарыз алушының қаржылық жағдайының туындауы салдарынан қайта қаралған кредит, әдетте, кредиттік-құнсызданған болып саналады, тек егер шартпен қарастырылған ақшалай қаражат ағындарын алмау тәуекелі төмендеді және құнсызданудың басқа белгілері жоқ дегеннің куәсі бар болмаса.

Борышкері мемлекет болып табылатын мемлекеттік облигацияларға инвестицияның кредиттік құнсыздануын бағалаған кезде (өзге қаржылық активтер) Холдингтік Компания келесі факторларды қарастырады:

- Облигациялардың табыстылығында көрініс тапқан кредит төлеу қабілеттілігінің нарықтық бағасы.
- Рейтингік агенттіктер орындаған кредит төлеу қабілеттілігінің бағалары.
- Жаңа борышты шығару үшін елдің капитал нарығына қолжетімділікті алу қабілеті.
- Борышты ерікті немесе мәжбүрлі кешіру нәтижесінде ұстаушылар залал көтеретіндігіне алып келетін борышты қайта құрылымдау ықтималдығы.
- «Соңғы инстанциядағы кредитор» ретінде мұндай елге қажетті қолдауды қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін халықаралық қолдауды көрсету механизмдерінің болуы, сондай-ақ жариялы мәлімдемелерде көрініс тапқан мемлекеттік органдар мен ведомстволардың мұндай механизмдерді пайдалану ниеті. Бұл көрсетілген механизмдердің әрекетінің тиімділігін және саяси ниетке тәуелсіз талап етілетін критерийлерді орындау қабілетінің болуын бағалауды қамтиды.

Күтілетін кредиттік залалдарға бағалық резервтің сомалары қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте келесідей түрде ұсынылған:

- *амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер:* бұл активтердің жалпы теңгерімдік құнының азаюы сияқты;
- *қарыз беру жөніндегі міндеттемелер және қаржылық кепілдіктер шарттары:* жалпы жағдайда, резерв сияқты;
- басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдар: залалдарға бағалық резерв қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылмайды, себебі бұл активтердің теңгерімдік құны олардың әділ құны болып табылады. Алайда залалдарға бағалық резервтің шамасы әділ құнның өзгерістер резервінің құрамында ашылады және танылады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Есептен шығару. Кредиттер мен борыштық бағалы қағаздар, оларды есептен шығарудың негізделген күтімдері болмаған кезде, есептен шығарылуға жатады (ішінара немесе толық сомада). Холдинг есептен шығарылуға жататын берешектің сомаларын өтеу үшін жеткілікті көлемде ақшалай қаражат ағындарын тудыруы мүмкін активтер немесе табыс көздері қарыз алушыда жоқтығын анықтайды. Бұл бағалау әрбір актив үшін жекелей орындалады.

Бұрын есептен шығарылған сомаларды өтеу пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есепте "кредиттік портфельдің құнсыздануына арналған резерв" және "кредиттер беру жөніндегі өзге активтер мен міндеттемелердің құнсыздануына арналған резерв" деген бапта көрсетіледі.

Алайда есептен шығарылған қаржылық активтерге қатысты Холдинг, тиесілі сомаларды өтеу жөніндегі саясатқа сәйкес берешекті өндіріп алу жөніндегі қызметті жүзеге асыруды жалғастыра алады.

Кіріктіріме туынды құралдар

Туынды қаржылық құралдар басқа шарттық қатынасқа кіріктірілуі мүмкін. Холдинг есепте кіріктіріме туынды құралды негізгі шарттан жекелей көрсетеді, мына кездерде:

- негізгі шарт ХҚЕС (IFRS) 9 қолдану саласына жатпайтын актив болып табылмайды;
- негізгі шарт өздігінен пайда немесе залал арқылы әділ құны бйынша бағалау санатына жатпайды;
- кіріктіріме туынды құралдың шарттары туынды құралдың аңқытамасына жауап беретін еді, егер олар жекелеген шартта мазмұндалғанда, және
- кіріктіріме туынды құралдың экономикалық сипаттамалары мен тәуекелдерінің негізгі шарттың экономикалық сипаттамалары мен тәуекелдерімен тығыз байланысы жоқ.

Бөлініп алынатын кіріктіріме туынды құралдар әділ құны бойынша бағаланады, оның барлық өзгерістері пайда немесе залалдың құрамында көрсетіледі, олар ақшалай қаражаттың ағындарын хеджирлеу кезінде хеджирлеудың квалификацияланатын қатынастарының немесе таза инвестицияның бөлігі болып табылған кездерді қоспағанда.

Туынды құралдар басқа шарттық қатынасқа кіріктірілуі мүмкін (бұдан әрі, «негізгі шарт»). Холдинг есепте кіріктіріме туынды құралды негізгі шарттан жекелей көрсетті, мына кездерде:

- негізгі шарт өздігінен пайда немесе залал арқылы әділ құны бйынша бағалау санатына жатпайды;
- кіріктіріме туынды құралдың шарттары туынды құралдың аңқытамасына жауап беретін еді, егер олар жекелеген шартта мазмұндалғанда, және
- кіріктіріме туынды құралдың экономикалық сипаттамалары мен тәуекелдерінің негізгі шарттың экономикалық сипаттамалары мен тәуекелдерімен тығыз байланысы жоқ.

Бөлініп алынатын кіріктіріме туынды құралдар әділ құны бойынша бағаланады, оның барлық өзгерістері пайда немесе залалдың құрамында көрсетіледі, олар ақшалай қаражаттың ағындарын хеджирлеу кезінде хеджирлеудың квалификацияланатын қатынастарының немесе таза инвестицияның бөлігі болып табылған кездерді қоспағанда.

Клиенттерге берілген кредиттер

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің «Клиенттерге берілген кредиттер» бабы мыналарды қамтиды:

- клиенттерге берілген, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын несиелер; олар бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады плюс мәміле бойынша және салдарынан тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, олардың амортизацияланған құны бойынша қосымша тікелей шығындар;
- клиенттерге берілген, SPPI критерийіне сәйкес келмеу себебінен пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша міндетті түрде бағаланатын қарыздар; олар әділ құны бойынша бағаланады, олардың өзгерістері пайда немесе залал құрамында дереу танылады.

Инвестициялық бағалы қағаздар

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің «Борыштық бағалы қағаздар» бабы мыналарды қамтиды:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздар; олар бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады плюс мәміле бойынша және салдарынан тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, олардың амортизацияланған құны бойынша қосымша тікелей шығындар;
- пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша міндетті түрде бағаланатын борыштық және үлестік бағалы қағаздар немесе Холдингтің қалауынша осы санатқа сыныпталатын; олар өзгерістері дереу пайда немесе залалдың құрамында танылатын әділ құн бойынша бағаланады;
- өзгерістері өзге жиынтық кірістің құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар.

Қаржылық кепілдік шарттары және қарыздар беру бойынша міндеттемелер. Қаржылық кепілдік шарты – бұл Холдингінің шартта көрсетілген борышқор төлемді борыш құралының талаптарында белгіленген мерзімде жүзеге асыра алмауының нәтижесінде соңғысы шеккен шығынды өтеу үшін кепілдік ұстаушыға белгілі бір төлемдер жүргізуге міндеттейтін шарт. Қарыз беру бойынша міндеттеме – бұл алдын ала келісілген шарттарда және белгіленген мерзімде қарыз берудің қатаң міндеттемесі.

Шығарылған қаржы кепілдігінің шарттары немесе қарыз беру жөніндегі міндеттемелер нарықтық мөлшерлеmeden төмен мөлшерлеме бойынша бастапқыда әділ құн бойынша бағаланады. Кейіннен олар төмендегі екі шаманың үлкені бойынша бағаланады: біріншіден, тиісті жағдайларда ХҚЕС (IFRS) 15 қағидаттарына сәйкес танылған табыстың жинақталған сомасын шегере отырып, бастапқы танылған соманы шегере отырып, екіншісі, ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес айқындалған залал үшін бағалау резервінің сомасы негізінде.

Холдингінің пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қарыздарды беру бойынша шығарылған міндеттемелері жоқ. Қарыздарды беру бойынша басқа міндеттемелер бойынша Холдинг залалдарға бағалық резервті таниды. Шығарылған қаржылық кепілдік шарттарына және қарыздар беру бойынша міндеттемелерге қатысты танылған қаржылық міндеттемелер өзге міндеттемелер құрамына енгізілді.

Ақша қаражаты мен оның баламалары. Ақша қаражаты мен оның баламалары қолма-қол ақшаның белгілі бір сомасына жеңіл айырбасталатын баптар болып табылады және құнның болмашы өзгеруіне ұшырайды. Ақша қаражаты мен оның баламалары Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі («ҚРҰБ») шоттардағы міндетті резервтерді, бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем барлық банкаралық депозиттер мен басқа банктермен кері репо шарттарын қамтиды. Беру кезінде үш айдан астам кезеңге пайдалану бойынша өздеріне қатысты шектеулер бар қаражат ақша қаражаты мен оның баламаларының құрамынан алып тасталады. Ақша қаражаты мен оның баламалары амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі.

Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған төлемдер немесе ақша қаражатының түсімдері, Холдинг контрагенттерінің Холдингте орналастырылған ағымдағы шоттарына есептелген немесе есепке жазылған, клиенттің ағымдағы шотынан қаражатты есептен шығару арқылы өндіріп алынған кредит бойынша пайыздық кірістер немесе борыштың негізгі сомасы сияқты сомаларды, пайыздық төлемдерді немесе клиенттің көзқарасы тұрғысынан ақша қаражаты мен оның баламаларын білдіретін клиенттің ағымдағы шотына есепке жазылған берілген кредиттерді қоса алғанда, Холдингінің ақша қаражаты мен оның баламаларын беруі болып табылады.

ҚРҰБ шоттарындағы міндетті резервтер. ҚРҰБ шоттарындағы міндетті резервтер амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі және ҚРҰБ-да депозиттелген қаражат болып табылады, олар бойынша пайыздар есептелмейді және Холдингінің күнделікті операцияларын қаржыландыруға арналмаған. Демек, олар ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепті құрастыру мақсаттары үшін ақша қаражаты мен оның баламаларының құрамынан алып тасталады.

Басқа банктердегі қаражат. Холдинг контрагент банктерге ақша қаражатын белгіленген немесе айқындалатын күні өтелуге жататын аванстық төлемдер түрінде берген кезде, басқа банктердегі қаражат есепке алынады, бұл ретте, Холдингінің туынды қаржы құралдарына байланысты емес және ашық нарықта баға белгіленімдері жоқ туындаған дебиторлық берешекпен сауда операцияларын жүзеге асыру ниеті болмайды. Басқа банктердегі қаражат амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

Өтелмеген төлемдер үшін меншікке алынған қамтамасыз ету. Өтелмеген төлемдер үшін меншікке алынған қамтамасыз ету Холдинг мерзімі өткен кредиттерді реттеу кезінде алған қаржы және қаржы емес активтерді білдіреді. Бұл активтер алу кезіндегі әділ құны бойынша танылады және олардың сипатына, сондай-ақ Холдингінің осы активтерді өндіріп алуға қатысты ниеттеріне қарай, негізгі құралдар, өзге қаржы активтері, инвестициялық мүлік немесе өзге активтер құрамындағы қорларға қосылады, ал кейіннен активтердің осы санаты үшін есептік саясатқа сәйкес қайта бағаланады және есепке алынады.

Егер есепті кезеңнің аяғында қолданылатын шарттар орындалса, Холдинг сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және өтелмеген төлемдер үшін меншікке алынған қамтамасыз етуге істен шығару топтары үшін есептік саясатты қолданады.

Егер өтелмеген төлемдер үшін кепілзаттық қамтамасыз етуді меншікке алу бизнесті бақылаудың туындауына алып келсе, бизнесті біріктіру сатып алу әдісі бойынша есепке алынады, бұл ретте, реттелген кредиттің әділ құны сатып алу құнын білдіреді (шоғырлану үшін есептік саясаттың қағидаттарын қараңыз). Өтелмеген төлемдер үшін меншікке алынған акцияларға Холдинг айтарлықтай ықпалды сатып алған, бірақ бақылауды сатып алмаған жағдайларда қауымдасқан кәсіпорындар үшін есептік саясат қолданылады. Қауымдасқан кәсіпорынның құны кепілге салынған акцияларды меншікке алу арқылы реттелген кредиттің әділ құнына тең болады.

Сату және кері өтеп алу шарттары бойынша мәмілелер. Іс жүзінде контрагентке кредитордың кірістілігін қамтамасыз ететін сату және кері өтеп алу шарттары бойынша мәмілелер («репо шарттары») бағалы қағаздардың қамтамасыз етілуі үшін қаражат тарту операциялары ретінде қаралады. Сату және кері өтеп алу шарттары бойынша шарттары бойынша сатылған бағалы қағаздарды тану тоқтатылмайды. Сатып алатын тұлғаның келісімшарт бойынша немесе қалыптасқан практикаға сәйкес бағалы қағаздарды сату немесе қайтадан кепілге салу құқығы болған жағдайлардан басқа, бағалы қағаздарды қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің басқа бабына қайта сыныптау жүргізілмейді. Мұндай

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

жағдайларда олар «Репо мәмілелері бойынша кредиторлық берешек» ретінде сыныпталады. Тиісті міндеттемелер «Басқа банктердің қаражаты» жолында көрсетіледі.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Іс жүзінде Холдингке кредитордың кірістілігін қамтамасыз ететін, кері сату міндеттемесі бар шарттар бойынша мәмілелер («кері репо») бойынша сатып алынған бағалы қағаздар контрагентке қарай, «Кері репо мәмілелері бойынша дебиторлық берешек» ретінде көрсетіледі. Пайыздық және дивидендік кіріске түзетілген, контрагент алған сату бағасы мен кері өтеп алу бағасы арасындағы айырмашылық пайыздық кіріс ретінде танылады және репо шартының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша есептеледі.

Контрагенттерге тіркелген сыйақы үшін қарыз ретінде берілген бағалы қағаздар, контрагенттің келісімшарт бойынша немесе қалыптасқан практикаға сәйкес осы бағалы қағаздарды сату немесе қайтадан кепілге салу құқығы болған жағдайлардан басқа, шоғырландырылған қаржылық есептілікте қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің бастапқы бабында көрсетілуін жалғастырады. Мұндай жағдайларда оларды жеке теңгерімдік бапқа қайта сыныптау жүргізіледі.

Тіркелген сыйақы үшін қарыз ретінде алынған бағалы қағаздар, олар үшінші тараптарға өткізілген жағдайлардан басқа, шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілмейді. Мұндай жағдайларда осы бағалы қағаздарды сатып алудан және сатудан болатын қаржылық нәтиже «Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерімен операциялардан болатын пайда /(залал)» не «Инвестициялық бағалы қағаздармен операциялардан болатын пайда /(залал)» жолында жыл ішіндегі пайдада немесе залалда көрсетіледі. Бағалы қағаздарды қайтару жөніндегі міндеттеме «Өзге қарыз қаражаты» жолының құрамында әділ құны бойынша көрсетіледі.

Инвестициялық мүлік. Инвестициялық мүлік – бұл Холдинг қарызға алмайтын, Холдинг жалға алу кірісін алу және салынған капиталдың құнын арттыру мақсатында немесе осы екі мақсатқа да қол жеткізу үшін ұстап қалатын мүлік. Инвестициялық мүліктің құрамына болашақта инвестициялық мүлік ретінде пайдалануға арналған құрылысы аяқталмаған объектілер кіреді. Бастапқы мойындаған кезде инвестициялық мүлік, мәміле бойынша шығындарды қоса алғанда, бастапқы құны бойынша есепке алынады. Еңбекпен табылған жалға алу кірісі өзге операциялық кірістер құрамында жыл ішіндегі пайдада немесе залалда көрсетіледі.

Инвестициялық мүліктің құнсыздану белгілері болған кезде Холдинг оның өтелетін құнын бағлауды жүргізеді, ол сатуға арналған шығындар шегеріле отырып, пайдалану құны мен әділ құнның ең үлкені ретінде айқындалады. Инвестициялық мүліктің теңгерімдік құнын өтелетін құнға дейін төмендету жыл ішіндегі пайдада немесе залалда көрсетіледі. Алдыңғы жылдарда көрсетілген құнсызданудан болған залал, егер кейіннен активтің өтелетін құнын айқындау үшін пайдаланылған бағалауда өзгеріс орын алса қалпына келтіріледі.

Кейінгі шығындар Холдинг соларға байланысты болашақ экономикалық пайда алады және олардың құны сенімді түрде бағалануы мүмкін деген ықтималдық болғанда ғана капиталдандырылады. Жөндеуге және ағымдағы қызмет көрсетуге арналған барлық өзге шығыстар келтірілуге қарай шығыстар ретінде есепке алынады. Егер инвестициялық мүліктің меншік иесі оны қарызға алса, онда бұл мүлік «Негізгі құрал» санатына ауыстырылады.

Негізгі құралдар. Негізгі құралдар негізгі құралдардың жинақталған амортизациясы және құнсызданудан жинақталған залалдар шегеріле отырып, өзіндік құны бойынша есепке алынады (бұл қажет болған жағдайда).

Болмашы жөндеу және ағымдағы қызмет көрсету бойынша шығыстар олардың туындауына қарай есепке алынады. Негізгі құралдардың ірі компоненттерін ауыстыру бойынша шығыстар кейіннен ауыстырылған компонент есептен шығарыла отырып капиталдандырылады.

Әрбір есепті кезеңнің аяғында басшылық негізгі құралдардың құнсыздану белгілерінің бар-жоғын айқындайды. Құнсыздану белгілері болған кезде басшылық өтелетін құнды бағалауды жүргізеді, ол сатуға арналған шығындар және пайдалану құны шегеріле отырып, активтің әділ құнының ең үлкені ретінде айқындалады. Теңгерімдік құн өтелетін құнға дейін азайтылады, ал құнсызданудан болған залал жыл ішіндегі пайдаға немесе залалға жатқызылады. Алдыңғы кезеңдерде қандай да бір актив үшін көрсетілген құнсызданудан болған залал, егер пайдалану құнын немесе сатуға арналған шығындар шегеріле отырып, оның әділ құнын айқындау үшін пайдаланылған бағалауларда өзгеріс орын алса, қалпына келтіріледі.

Түсімнің сомасын теңгерімдік құнмен салыстыру арқылы айқындалатын, істен шығарудан болатын пайда мен залал жыл ішіндегі пайдада және залалда көрсетіледі (өзге операциялық кірістер мен шығыстар құрамында).

Амортизация. Жер телімдері мен аяқталмаған құрылыс амортизацияланбайды. Басқа негізгі құралдар бойынша амортизация желілік әдіс пайдаланыла отырып, яғни активтерді пайдалы қолданудың мынадай есептік мерзімдері ішінде қалдық құнға дейін құны біркелкі азайтыла отырып есептеледі:

	<u>Пайдалы қолдану мерзімі, жыл</u>
Ғимараттар	8 - 100
Көлік құралдары	5 - 7
Офистік және компьютерлік жабдық	2 - 10
Басқалары	3 - 20

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Активтің қалдық құны – бұл, егер актив пайдалы қолдану мерзімінің аяғына және пайдалы қолдану мерзімінің аяғына тән жай-күйге жетіп қойған болса, істен шығаруға болжанып отырған шығындар шегерілгеннен кейін ағымдағы кезде активтің істен шығуынан Холдинг алатын есептік сома. Активтердің қалдық құны және оларды пайдалы қолданудың мерзімі қайта қаралады және егер қажет болса, әрбір есепті кезеңнің аяғында оларға түзету енгізіледі.

Материалдық емес активтер. Гудвилден басқа, Холдингтің материалдық емес активтерінің белгілі бір пайдалы қолдану мерзімі бар және олар, негізінен, капиталдандырылған бағдарламалық қамтылымды және басқа да сатып алынған лицензияларды қамтиды. Бағдарламалық қамтылымға сатып алынған лицензиялар осы бағдарламалық қамтылымды сатып алу және енгізу үшін келтірілген шығындар негізінде капиталдандырылады. Холдинг бақылайтын, сәйкестендірілетін және бірегей бағдарламалық қамтылымға тікелей байланысты әзірлеуге арналған шығындар, егер қосымша экономикалық пайданың сомасы шығындардан асып түседі деп күтілсе, материалдық емес активтер ретінде көрсетіледі. Капиталдандырылған шығындар бағдарламалық қамтылымды әзірлеушілер тобын ұстауға арналған шығыстарды және үстеме шығыстардың тиісті үлесін қамтиды. Бағдарламалық қамтылымға (мысалы, оған қызмет көрсетуге) байланысты барлық басқа шығындар олардың келтірілуіне қарай ескеріледі.

Материалдық емес активтер активтерді пайдалы қолданудың мынадай есептік мерзімдері ішінде желілік әдіспен амортизацияланады:

Пайдалы қолдану мерзімі, жыл

Компьютерлік бағдарламалық қамтылымға арналған лицензиялар мен патенттер	3 - 20
Дербес әзірленген бағдарламалық жасақтама	1 - 14
Басқалары	2 - 15

Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер. Ұзақ мерзімді активтер мен ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді активтерді қамтуы мүмкін істен шығару топтары, егер олардың теңгерімдік құны, негізінен, есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай ішінде сату арқылы (осы активтерді ұстайтын еншілес кәсіпорындарды бақылаудан айырылуды қоса алғанда) өтелетін болса, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте «Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер» ретінде көрсетіледі. Активтерді қайта сыныптау мынадай барлық өлшемшарттарды сақтауды талап етеді: (а) активтер олардың ағымдағы жағдайында дереу сатуға дайын; (б) Холдингтің басшылығы сатып алушыны іздеу бойынша қолданыстағы бағдарламаны бекітті және оны іске асыруға кірісті; (в) активтерді барабар құны бойынша сату үшін белсенді маркетинг жүргізіліп жатыр; (г) сату бір жыл ішінде жүзеге асырылады деп күтіледі және (д) сату жоспарын айтарлықтай өзгерту немесе оның күшін жою күтілмейді. Ағымдағы есепті кезең ішіндегі қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте сатуға арналған ретінде сыныпталған ұзақ мерзімді активтер немесе істен шығару топтары қайтадан сыныпталмайды және ағымдағы есепті кезеңнің аяғындағы сыныптамаға сәйкес келтіру үшін қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің салыстырмалы деректерінде ұсынылу нысанын өзгертпейді.

Істен шығару тобы бір сату операциясы процесінде бірыңғай топпен сату арқылы немесе өзге тәсілмен істен шығарылуға жататын активтер тобын (ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді) және осы операция процесінде біретілетін активтерге тікелей байланысты міндеттемелерді білдіреді. Егер істен шығару тобы ақша ағынын генерациялайтын, сатып алу кезінде соған гудвилл бөлінген бірліктің құрамындағы активті қамтыған жағдайда, гудвиллден шығару тобының құрамында есепке алынады. Ұзақ мерзімді активтер – бұл күтілетіндей, есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай ішінде өтелмейтін немесе алынбайтын сомаларды қамтитын активтер. Егер қайта сыныптау қажеттілігі туындаса, ол активтің әрі қысқа мерзімді, әрі ұзақ мерзімді бөлігі үшін жүргізіледі.

Сатуға арналған істен шығару топтары сатуға арналған шығындар шегеріле отырып, ең аз теңгерімдік құн мен әділ құн бойынша бағаланады. Сатуға арналған негізгі құралдар, инвестициялық мүлік және материалдық емес активтер амортизацияланбайды.

Істен шығару топтарына тікелей байланысты және сату кезінде берілетін міндеттемелер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте жеке жолда көрсетіледі.

Тоқтатылған қызмет. Тоқтатылған қызмет Холдингтің сатылған немесе сатуға арналған ретінде сыныпталған компоненті болып табылады және (а) жеке елеулі қызмет түрін немесе операцияларды жүргізудің географиялық ауданын білдіреді; (б) жеке елеулі операциялар түрін немесе қызметтің географиялық өңірін істен шығарудың бірыңғай үйлестірілген жоспарының бір бөлігі болып табылады; немесе (в) тек қана кейіннен қайта сату мақсатында сатып алынған еншілес кәсіпорын болып табылады. Тоқтатылған қызметтен түсетін түсім мен ақша ағындары (олар болған жағдайда) салыстырмалы ақпарат тиісінше қайтадан ашып көрсетіле отырып, жалғасатын қызметтен бөлек көрсетіледі.

Банктерден және басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздар. Банктерден және басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздар контрагент банктер Холдингке ақша қаражатын немесе өзге де активтерді берген кезден бастап көрсетіледі. Туынды емес қаржы міндеттемелері амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

Клиенттердің қаражаты. Клиенттердің қаражаты жеке тұлғалар, мемлекеттік немесе корпоративтік клиенттер алдындағы туынды емес қаржы міндеттемелерін білдіреді және амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар АҚШ долларымен көрсетілетін еурооблигацияларды және Холдинг пен оның еншілес кәсіпорындары қазақстандық теңгемен шығарған өзге де облигацияларды қамтиды. Борыштық бағалы қағаздар амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі. Егер Холдинг өзінің шығарылған борыштық бағалы қағаздарын сатып алса, олар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептен алып тасталады, ал міндеттеменің теңгерімдік құны мен төленген сома арасында айырма берешекті мерзімінен бұрын реттеуден болатын кірістердің құрамына қосылады.

Туынды қаржы құралдары. Валюта айырбастау келісімшарттарын, пайыздық фьючерстерді, болашақ пайыздық мөлшерлеме туралы келісімдерді, валюталық және пайыздық своптарды, сондай-ақ валюталық және пайыздық опциондарды қоса алғанда, туынды қаржы құралдары әділ құны бойынша көрсетіледі.

Барлық туынды қаржы құралдары, егер осы құралдардың әділ құны оң болып табылса, активтер ретінде және егер, олардың әділ құны теріс болса, міндеттемелер ретінде есепке алынады.

Туынды қаржы құралдары әділ құнының өзгерістері туынды қаржы құралдарымен операциялар бойынша шығыстар шегеріле отырып, өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында кірістер ретінде көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерімен операциялардан болатын кірістер не шығыстар құрамында жыл ішіндегі пайдаға немесе залалға қосылады.

Басқа қаржы құралдарына кіріктірілген кейбір туынды құралдар, егер олардың тәуекелдері мен экономикалық сипаттамалары негізгі шарттың тәуекелдерімен және экономикалық сипаттамаларымен тығыз байланыста болмаса, жеке туынды құралдар ретінде ескеріледі (негізгі шарттан бөліп көрсетіледі).

Мемлекеттік субсидиялар. Мемлекеттік субсидиялар Үкімет, мемлекеттік агенттіктер және мемлекеттік ұйымдар өткенде немесе болашақта Холдингтің операциялық қызметіне қатысты белгілі бір шарттарды орындауға айырбастай отырып, Холдингке ресурстарды аудару нысанында беретін көмекті білдіреді. Холдинг оларға байланысты барлық шарттарды орындайтынына және көрсетілген субсидияларды алатынына негізді сенім болғанды қоспағанда, басқа жағдайларда мемлекеттік субсидиялар танылмайды. Өтеуді талап етуі мүмкін шарттар болған кезде субсидиялар өзге міндеттемелердің құрамында танылады.

Нарықтық мөлшерлемеден төмен сыйақы мөлшерлемесі бойынша мемлекеттік қарыз алудан болатын пайда мемлекеттік субсидия ретінде есепке алынады. Нарықтық мөлшерлемеден төмен сыйақы мөлшерлемесінен болатын пайда қарыздың бастапқы теңгерімдік құны мен түсімдер сомасы арасындағы айырма ретінде бағаланады.

Мемлекеттік субсидиялар Холдинг шығыстар ретінде субсидиялардың қаражаты соларды өтеуге арналған тиісті шығындарды танытын кезеңдер ішінде жүйелі негізде пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

Мемлекеттік субсидияларды есепке алу тәртібіне қатысты екі негізгі көзқарас бар: капитал позициясы тұрғысынан көзқарас, оған сәйкес субсидия кезең ішіндегі пайда мен залалдың құрамында танылмайды және кірістер тұрғысынан көзқарас, оған сәйкес субсидия бір немесе бірнеше есепті кезең бойы кірістерге/шығыстарға жатқызылады.

Егер мемлекет кредитор ретінде, яғни байланысты тарап болып табылмайтын кредитор сияқты болған жағдайда, мемлекеттік субсидия кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі. Егер мемлекет акционер ретінде әрекет еткен жағдайда, онда алынған мемлекеттік субсидия капиталдың құрамында есепке алынады.

Табыс салығы. Шоғырландырылған қаржылық есептілікте, қолданылатын немесе мәні бойынша есепті кезеңнің аяғында күшіне енген салық мөлшерлемелері мен заңнамалық нормалар пайдаланыла отырып, заңнаманың талаптарына сәйкес салық салу бойынша шығыстар көрсетілген. Табыс салығы бойынша шығыстар ағымдағы салықтар бойынша шығысты/кірісті және кейінге қалдырылған салықтар бойынша шығысты/кірісті қамтиды және егер олар осы немесе басқа кезеңде жиынтық кірістің құрамында немесе тікелей меншікті капиталда көрсетілген операцияларға жатуына байланысты, жиынтық кірістің құрамында немесе тікелей меншікті капиталда көрсетілмеуге тиіс болса, кезең ішіндегі пайдада немесе залалда көрсетіледі.

Ағымдағы салық ағымдағы және өткен кезеңдердегі салық салынатын пайда немесе залалға қатысты салық органдарынан төлеу немесе өтеу болжамданатын сома болып табылады. Егер шоғырландырылған қаржылық есептілік тиісті салық декларациялары берілгенге дейін бекітілсе, салық салынатын пайда немесе залал бағалау көрсеткіштеріне негізделеді. Өзге салықтар, табыс салығынан бөлек, операциялық кірістің құрамында көрсетіледі.

Кейінге қалдырылған табыс салығы болашақ кезеңдерге ауыстырылатын салықтық залалдар мен активтер мен міндеттемелердің салықтық базасы мен олардың шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі теңгерімдік құны арасында туындайтын уақыттық айырмашылықтарға қатысты теңгерімдік міндеттемелер әдісімен есептеледі. Бизнесті біріктіру нәтижесінде туындайтын бастапқы тану жағдайларынан басқа, егер бастапқы тану кезінде мәміле әрі бухгалтерлік, әрі салық салынатын пайдаға әсер етпесе, бастапқы тану үшін ерекше жағдайға сәйкес активті немесе міндеттемені бастапқы тану кезінде туындайтын уақыт айырмашылықтарына қатысты кейінге қалдырылған салық есепке алынбайды. Кейінге қалдырылған салық салу бойынша активтер мен міндеттемелер қолданылатын немесе мәні бойынша есепті кезеңнің аяғында қолданылатын және күтіліп отырғандай, уақыт айырмашылықтары немесе кейінге қалдырылған салық залалдары іске асырылған кездегі кезеңде қолданылатын салық салу мөлшерлемелері пайдаланыла отырып айқындалады. Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер Холдингтің әрбір жеке компаниясы шеңберінде ғана өзара есепке жазылады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Уақыт айырмашылықтарының салық салынатын базасын азайтатын және болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық залалдарына қатысты кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер болашақта осындай шегерімдер сомасына азайтылуы мүмкін салық салынатын пайданы алудың жеткілікті ықтималдығы болған жағдайда ғана танылады.

Кейінге қалдырылған табыс салығы сатып алудан кейін алынған бөлінбеген пайдаға және Холдинг дивидендтерге қатысты еншілес кәсіпорынның саясатын бақылаған және уақыт айырмашылықтары жақындағы болашақта дивидендтер арқылы немесе өзге түрде есепке жазылмайды деген ықтималдық болған жағдайларда олар сатып алынғаннан кейін еншілес кәсіпорындардың резервтеріндегі басқа да өзгерістерге қатысты танылмайды.

Айқындалмаған салық позициялары. Холдингтің айқындалмаған салық позицияларын басшылық әрбір есепті кезеңнің аяғында бағалайды. Салықтарға қатысты көрсетілетін міндеттемелер, егер Холдингтің салық позициясына салық органдары дау айтатын болса, басшылық қосымша салық міндеттемелерінің туындауы ықтимал деп есептеген жағдайларда есепке алынады. Мұндай бағалау есепті кезеңнің аяғында қолданылған немесе мәні бойынша күшіне енген салық заңнамасын түсіндіру және осыған ұқсас мәселелер бойынша соттың кез-келген белгілі қаулысы немесе өзге де шешім негізінде орындалады. Пайда салығын қоспағанда, айыппұлдар, өсімпұлдар және салықтар бойынша міндеттемелер басшылықтың есепті кезеңнің аяғындағы міндеттемелерді реттеу үшін қажетті шығыстарды ең үздік бағалауы негізінде көрсетіледі.

Жалдау

2019 жылдың 1 қаңтарынан бастап қолданылатын есеп саясаты

Шарт жасасу кезінде Холдинг Шарттың тұтастай немесе оның жекелеген құрамдас бөліктерінің жалдау шарты болып табылатындығын бағалайды.

Егер осы шарт бойынша белгілі бір уақыт кезеңі ішінде сәйкестендірілген активтің өтеме айырбасталуына пайдаланылуын бақылау құқығы берілсе, шарт жалдау шарты болып табылады немесе жалдау компонентін қамтиды. Осы шарт бойынша сәйкестендірілген активтің пайдаланылуын бақылау құқығы беріле ме екенін бағалау үшін Холдинг ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес жалдау анықтамасын қолданады.

Бұл есеп саясаты 2019 жылдың 1 қаңтарында немесе кейінірек жасалған шарттарға қолданылады.

(i) Холдинг жалға алушы ретінде

Жалға алу құрауышы бар шарттың қолданылуы немесе модификациясы басталған кезде Холдинг шартта көзделген өтемі жалдаудың әрбір құрауышына оның оқшауланған мәміленің салыстырмалы бағасы негізінде бөледі. Алайда жылжымайтын мүлік объектілерін жалдаудың кейбір шарттарына қатысты Холдинг жалгерлік болып табылмайтын компоненттерді бөлмеуге және жалгерлік компоненттерін және жалгерлік болып табылмайтын тиісті компоненттерді жалгерліктің бір компоненті ретінде ескермеуге шешім қабылдайды.

Холдинг пайдалану құқығы нысанындағы активті және жалдау басталған күні жалдау бойынша міндеттемені таниды. Пайдалану құқығы нысанындағы актив бастапқыда жалдау басталған күні немесе осындай күнге дейін жасалған жалдау төлемдерінің шамасына түзете отырып, келтірілген бастапқы тікелей шығындарға ұлғайтылған жалдау жөніндегі міндеттеменің бастапқы шамасын құрайтын бастапқы құны бойынша және жалдау бойынша алынған ынталандырушы төлемдерді шегере отырып, базалық активті бөлшектеу және орнын ауыстыру, базалық активті немесе ол орналасқан учаскені қалпына келтіру кезінде туындаған шығындардың бағалау шамасы бойынша бағаланады.

Жалдау шартына сәйкес базалық активке меншік құқығы Холдингке жалдау мерзімінің соңына дейін берілетін немесе пайдалану құқығы нысанындағы активтің бастапқы құны Холдингтің сатып алуға опционды орындауын көрсететін жағдайларды қоспағанда, кейіннен пайдалану құқығы нысанында актив жалдау басталған күннен бастап және жалдау мерзімі аяқталғанға дейін желілік әдіспен амортизацияланады. Мұндай жағдайларда пайдалану құқығы нысанындағы актив негізгі құралдар үшін қолданылатын тәсілді пайдалана отырып айқындалатын базалық активті пайдалы пайдалану мерзімі ішінде амортизацияланады. Бұған қосымша пайдалану құқығы нысанындағы активтің құны олар болған кезде құнсызданудан болған шығындардың шамасына мезгіл-мезгіл төмендейді, сондай-ақ жалдау бойынша міндеттемелерге белгілі бір қайта бағалау жүргізу кезінде түзетіледі.

Жалдау жөніндегі міндеттеме бастапқыда жалдау шартына енгізілген пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып дисконтталған, жалдау басталған күні төленбеген жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша немесе, егер мұндай мөлшерлеме Холдингтің қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін пайдалана отырып оңай анықталмаса, бағаланады. Әдетте, Холдинг өзінің қосымша қарыз қаражатын тарту мөлшерлемесін дисконттау мөлшерлемесі ретінде пайдаланады.

Холдинг түрлі сыртқы көздерден пайыздық мөлшерлемелерді негізге ала отырып, қосымша қарыз қаражатын тарту бойынша өзінің мөлшерлемесін айқындайды және жалға алу шарттары мен жалға алынатын активтің түрін ескеру үшін белгілі бір түзетулер жүргізеді.

Жалдау бойынша міндеттемелерді бағалауға енгізілетін жалдау төлемдері мыналарды қамтиды:

- тіркелген төлемдерді, соның ішінде мәні бойынша тіркелген төлемдерді;

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

- жалдаудың басталу күніне индексті немесе мөлшерлемені пайдалана отырып бастапқы бағаланатын индекске немесе мөлшерлемеге байланысты ауыспалы жалдау төлемдерін;
- жалға алушы тарату құнының кепілдігі бойынша төлейтін болады деп күтілетін сомаларды;
- егер Холдинг осы опционды орындайтынына жеткілікті сенімділік болса, сатып алуға арналған опционды орындау бағасы, егер Холдинг осы опционды жалға алуды ұзартуды орындайтынына жеткілікті сенімділік болса, жалға алуды ұзартуға арналған опционның болу түрі туындайтын жалдаудың қосымша кезеңі ішінде жалдау төлемдері және Холдингің жалға алуды мерзімінен бұрын тоқтатпайтынына жеткілікті сенімділік болған жағдайларды қоспағанда, жалдауды мерзімінен бұрын тоқтату үшін айыппұлдар.

Жалдау бойынша міндеттеме тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша бағаланады. Егер болашақ жалдау төлемдері индекстің немесе мөлшерлеменің өзгеруіне байланысты өзгерсе, егер Холдинг жасаған, тарату құнының кепілдігі бойынша төлеуге жататын соманың бағасы өзгерсе, егер Холдинг сатып алуға арналған опционды, жалға алуды ұзартуға немесе оны тоқтатуға арналған опционды бағалауды өзгертсе немесе егер шын мәнінде тіркелген болып табылатын жалдау төлемі қайта қаралса, ол қайта бағаланады.

Жалға беру бойынша міндеттеме осылайша қайта қаралғанда, тиісті түзету пайдалану құқығы нысанындағы активтің теңгерімдік құнына қатысты жүргізіледі немесе егер активтің теңгерімдік құны пайдалану құқығы нысанындағы бұрын нөлге дейін азайтылған болса, пайдаға немесе залалға жатқызылады.

Холдинг инвестициялық жылжымайтын мүлікті айқындауға жауап бермейтін пайдалану құқығы нысанындағы активтерді «негізгі құралдар» бабының құрамында, ал жалдау бойынша міндеттемелерді – қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте «өзге міндеттемелер» бабының құрамында ұсынады.

Холдинг құны төмен активтерді жалдау шарттарына және қысқа мерзімді жалдау шарттарына қатысты пайдалану құқығы және жалдау бойынша міндеттемелер нысанындағы активтерді танымау туралы шешім қабылдады. Холдинг осындай шарттарға сәйкес жүзеге асырылатын жалдау төлемдерін жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен шығыс ретінде таниды.

(ii) Холдинг жалға беруші ретінде

Жалға алу құрауышы бар шарттың қолданылуы немесе модификациясы басталған кезде Холдинг шартта көзделген өтемді жалдаудың әрбір құрауышына оның оқшауланған мәміленің салыстырмалы бағасы негізінде бөледі.

Холдинг жалға беруші болып табылатын жағдайларда, ол жалдау қатынастары басталған күні шарттардың әрқайсысы қаржылық жалға алу немесе операциялық жалға алу болып табылатынын айқындайды.

Жалдау шартын жіктеу үшін Холдинг жалдау шартының базалық активті иеленуге байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы іс жүзінде беретініне жалпы баға береді. Егер бұл орын алса, онда жалдау шарты қаржылық жалдау болып табылады; әйтпесе шарт операциялық жалдау болып табылады. Осы бағалау шеңберінде Холдинг белгілі бір индикаторларды қарайды, атап айтқанда, жалдау мерзімі активті экономикалық пайдалану мерзімінің елеулі бөлігін құрайды ма.

Холдинг аралық жалға беруші болған жағдайларда, жалдаудың бас шарты мен қосалқы жалға алу шарты жеке ескеріледі. Холдинг базалық актив негізінде емес, пайдалану құқығы нысанындағы активтің негізінде қосалқы жалгерлік шартының сыныптамасын айқындайды. Егер бас жалдау шарты қысқа мерзімді болып табылса, оған қатысты Холдинг жоғарыда сипатталған ерекшелікті қолданатын болса, қосалқы жалгерлік шарты операциялық жалгерлік ретінде жіктеледі.

Егер келісімде жалгерлік компоненті мен жалгерлік болып табылмайтын компонент болса, Холдинг өтеуді шарт бойынша бөлу үшін ХҚЕС (IFRS) 15 қолданады.

Холдинг ХҚЕС (IFRS) 9 жалға алынған таза инвестицияға қатысты тануды және құнсыздандуды тоқтатуға қатысты талаптарын қолданады. Бұдан басқа, Холдинг жалға берілген жалпы инвестициялар есебінде пайдаланылған кепілдік берілмеген тарату құнының есептік шамаларын өзгерту қажеттілігі тұрғысынан тұрақты түрде талдайды.

Холдинг «Өзге түсім» бабының құрамында жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен кіріс ретінде операциялық жалдау шарттары бойынша алынған жалдау төлемдерін таниды.

Әдетте, Холдинг жалға беруші ретінде қолданған есеп саясаты салыстырмалы кезеңде ХҚЕС (IAS) 16 талаптарынан ерекшеленбеген.

2019 жылдың 1 қаңтарына дейін қолданылған есеп саясаты

2019 жылғы 1 қаңтарға дейін жасалған шарттар бойынша Холдинг осы келісім жалпы жалға алу болып табыла ма немесе бағалау негізінде жалға алу элементін қамтитынын айқындады:

- келісімнің орындалуы қандай да бір нақты активті немесе активтерді пайдалануға байланысты ма; және

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

- осы келісім шеңберінде активті пайдалану құқығы берілді ме. Егер мынадай шарттардың кез келгені орындалса, келісім активті пайдалану құқығын берді:
 - сатып алушы сол уақытта осы актив шығарған өнімді елеусіз көлемнен асатын көлемде ала отырып немесе бақылай отырып, осы активті басқаруға мүмкіндігі немесе құқығы болды;
 - сатып алушы активке физикалық қолжетімділікті бақылау мүмкіндігі немесе құқығы бар, бұл ретте осы актив өндірген өнімді елеусіз көлемнен асатын көлемде ала отырып немесе бақылай отырып;
 - фактілер мен мән-жайлар басқа тараптардың елеусіз көлемнен асатын көлемде өнім алу ықтималдығының төмендігін көрсетті және бұл ретте өнім бірлігінің бағасы шартта өнім бірлігінің сомасы ретінде тіркелмеді және өнім бірлігінің ағымдағы нарықтық бағасына тең болмады.

(i) Холдинг жалға алушы ретінде

Салыстырмалы кезеңде Холдинг жалға алушы ретінде жалдау шарттарын жіктеді, оларға сәйкес қаржылық жапгерлік ретінде активті иеленуге байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы іс жүзінде берді. Бұл жағдайда жалға алынған активтер бастапқыда ең аз шамалар бойынша бағаланды: әділ құны бойынша немесе ең аз жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша. Шартты жалдау төлемін қоспағанда, жалға алушыдан талап етілген жалдау мерзімі ішіндегі төлемдер ең аз жалдау төлемдері болып табылды. Бастапқы танудан кейін активтер осындай активтерге қолданылатын есеп саясатына сәйкес есепке алынды.

Операциялық жалдау ретінде жіктелген қалған шарттар бойынша жалға алынған активтер Холдингтің қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте танылмаған. Операциялық жалдау бойынша төлемдер жалдау мерзімі ішінде пайданың немесе залалдың құрамында желілік әдіспен танылған. Жалдау шарттары шеңберінде алынған ынталандырушы төлемдер жалдау мерзімі ішінде жалдау бойынша жалпы шығыстардың ажырамас бөлігі ретінде танылды.

(ii) Холдинг жалға беруші ретінде

Холдинг жалға беруші ретінде әрекет еткен кезде, ол жалдау қатынастары басталған күні жалдау шарттарының әрқайсысы қаржылық немесе операциялық жалға алу болып табыла ма екенін анықтады. Жалға алуды жіктеу үшін Холдинг жалдау нәтижесінде активті иеленуге байланысты барлық тәуекелдер мен пайданың берілгеніне жалпы баға берді. Мұндай жағдайда жалдау қаржылық деп жіктелді; өзге жағдайларда жалдау операциялық болып табылды. Осы бағалау шеңберінде Холдинг белгілі бір индикаторларды қарады, атап айтқанда, жалдау мерзімі активті экономикалық пайдалану мерзімінің елеулі бөлігін құрады ма.

Міндеттемелер мен аударымдар үшін резервтер. Міндеттемелер мен аударымдар үшін резервтер мерзімі немесе сомасы белгіленбеген қаржылық есеп сипаттағы міндеттемелерді білдіреді. Холдингтің қандай да бір өткендегі оқиғаның нәтижесінде туындаған міндеттемелері (заңды немесе қалыптасқан практикаға негізделген) болған кезде резервтер шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі. Бұл ретте міндеттемені реттеу үшін Холдингке экономикалық пайданы қамтитын ресурстарды істен шығару талап етілуі және міндеттеменің шамасын сенімді түрде бағалауды келтіру қажет болуы мүмкін.

Жеткізушілермен есеп айырысу және өзге кредиторлық берешек. Сауда кредиторлық берешек контрагенттің өз міндеттемелерін орындауы кезінде танылады және амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

Акционерлік капитал. Міндетті өтеуге жатпайтын қарапайым акциялар мен артықшылықты акциялар және басшылықтың қалауы бойынша олар бойынша жарияланатын дивидендтер меншікті капитал ретінде сыныпталады. Жаңа акциялардың эмиссиясына тікелей қатысты қосымша шығындар (салық есепке алынбай) меншікті капиталда түсімді азайту ретінде көрсетіледі. Алынған қаражаттың әділ құны шығарылған акциялардың номиналды құнынан асып түсетін сома меншікті капиталда эмиссиялық кіріс ретінде көрсетіледі.

Дивидендтер. Дивидендтер міндеттемелер ретінде танылады және егер олар қоса алғанда есепті кезеңнің аяғына дейін жарияланған және бекітілген жағдайда ғана есепті кезеңнің аяғындағы меншікті капиталдың сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті кезеңнің аяғына дейін ұсынылса, сондай-ақ есепті кезеңнің аяғына дейін, бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілік шығаруға бекітілген күнге дейін ұсынылса, шоғырландырылған қаржылық есептілікте ашып көрсетіледі.

Қосымша төленген капитал. Холдинг және оның еншілес кәсіпорындары төмен сыйақы мөлшерлемесімен кредиттер мен субординаттық облигациялар түрінде әртүрлі мемлекеттік бағдарламалар үшін жауапты Қазақстан Республикасының Үкіметінен «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-дан («Самұрық-Қазына» ҰАҚ) немесе жауапты мемлекеттік органнан қаржыландыру алады. Бастапқы тану кезінде мұндай қаржыландыру болашақ шарт бойынша ақша ағындарын дисконттау үшін тиісті нарықтық сыйақы мөлшерлемесі пайдаланыла отырып есептелген әділ құн бойынша танылады. Әділ құн мен алынған қаржыландыру арасындағы айырмашылық, игерілмеген бөлігін мақсаты бойынша арнайы қайтару шартымен берілген қарыздарды қоспағанда, қосымша төленген капитал ретінде танылады. Кері өтеуді талап ету құқығымен берілген қарыздардың әділ құны мен олар бойынша алынған қаражат арасындағы айырмашылық қарыздың мерзімі ішінде пайданың немесе залалдың құрамына аударылатын болашақ кезеңдердің кірісі ретінде танылады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Шетелдік валютаны қайта бағалау. Холдингінің әрбір шоғырландырылатын еншілес кәсіпорындарының функционалдық валютасы осы кәсіпорын өз қызметін сондай жүзеге асыратын негізгі экономикалық ортаның валютасы болып табылады. Холдингінің функционалдық валютасы және Холдингінің шоғырландырылған қаржылық есептілігін ұсыну валютасы Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы, қазақстандық теңге болып табылады.

Монетарлық активтер мен міндеттемелер тиісті есепті кезеңнің аяғында Қазақстан қор биржасының («ҚҚБ») ресми бағасы бойынша әр еншілес кәсіпорынның функционалдық валютасына қайта есептеледі. Шетелдік валютадағы операциялар бойынша есептеуден және қаржы активтері мен міндеттемелерін жалдың аяғындағы ҚҚБ ресми айырбас бағамы бойынша әр еншілес кәсіпорынның функционалдық валютасына қайта есептеуден болатын оң және теріс бағамдық айырмалар кезең ішіндегі пайдада немесе залалда көрсетіледі (шетелдік валютаны қайта бағалаудан болатын шығыстар шегеріле отырып, кірістер ретінде). Жылдың аяғындағы айырбас бағамы бойынша қайта есептеу бастапқы құны бойынша бағаланатын монетарлық емес баптарға қолданылмайды.

Үлестік құралдарға инвестицияларды қоса алғанда, әділ құны бойынша шетелдік валютада бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құнды бағалау күні қолданылған айырбас бағамдары пайдаланыла отырып қайта есептеледі.

Әділ құны бойынша шетелдік валютада бағаланатын монетарлық емес баптарға бағамдық айырмалардың ықпалы әділ құны бойынша қайта бағалаудан болатын кірістердің немесе шығыстардың бір бөлігі ретінде көрсетіледі.

Берілуі мен алынуы Холдингінің ішіндегі еншілес кәсіпорындар арасында жүргізілетін кредиттер және соларға байланысты алынған оң және теріс бағамдық айырмалар шоғырландыру кезінде алып тасталады.

Шетелдік валютадағы қалдықтарды қайта есептеу үшін пайдаланылатын ресми айырбас бағамдары төменде ұсынылған:

	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ доллары	381.18	384.20
Еуро	426.85	439.37
Ресей рублі	6.17	5.52

Өзара есеп. Холдингінің қаржылық активтері мен міндеттемелері өзара есепке алынады және егер бұл үшін тараптардың өзара есепке алу жолымен берешекті реттеу немесе активті сату және міндеттемені бір мезгілде орындау ниеттері болған жағдайда қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте салыстырылған түрде көрсетіледі.

Персоналды ұстауға арналған шығыстар және оларға байланысты аударымдар. Жалақыға арналған шығыстар, мемлекеттік зейнетақы қорына және әлеуметтік сақтандыру қорына жарналар, төленген жыл сайынғы демалыстар және ауруы бойынша ақы төленетін демалыс, ақшалай емес нысандағы сыйлықақылар мен жеңілдіктер Холдинг қызметкерлерінің тиісті қызметтерді көрсетуіне қарай есепке жазылады. Холдингінің мемлекеттік жоспарға сәйкес, белгіленген жарналары бар төлемдерден бөлек, зейнетақыларды немесе осыған ұқсас төлемдерді төлеу бойынша қандай да бір құқықтық немесе қалыптасқан іскерлік практикадан туындайтын міндеттемелері жоқ.

Өтімділік тәртібінде қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің баптарын ұсыну. Холдингінің нақты айқындалатын операциялық циклі жоқ және сондықтан, Холдинг қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелерді жеке-жеке ұсынбайды. Оның орнына, активтер мен міндеттемелер 33-ескертпеде өтеудің күтілетін мерзімдері бойынша ұсынылған.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар. Стандарттарға бірқатар жаңа стандарттар мен түзетулер, оларды мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен, 2020 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Алайда Холдинг аталған жаңа стандарттар мен стандарттарға түзетулерді осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындаған кезде қолданған жоқ.

Стандарттарға келесі түзетулер мен түсіндірулер Холдингінің шоғырландырылған қаржы есебіне айтарлықтай әсер етпейді деп күтілуде:

- «ХҚЕС стандарттарындағы қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздеріне сілтемелерге түзетулер»;
- «Бизнесті анықтау» (ХҚЕС (IFRS) 3-ке түзетулер);
- «Елеулі» түсінігін анықтау» (ХҚЕС (IAS) 1 және ХҚЕС (IAS) 8-ге түзетулер);
- ХҚЕС (IFRS) 17 «Сақтандыру шарттары».

4 Есеп саясаттын қолданудағы маңызды есеп айырысу бағалаулары және кәсіби пайымдар

Холдинг шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілетін сомаларға және келесі қаржы жылындағы активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құнына әсер ететін есеп айырысу бағалауы мен долбарларды жүргізеді. Есеп айырысу бағалауы мен пайымдар, болашақтағы оқиғаларға қатысты болжалдарды қоса алғанда, басшылықтың тәжірибесі мен басқа факторлар негізінде тұрақты түрде талданады, олар, басшылықтың пікірінше, ағымдағы мән-жайлар тұрғысынан негізді болып табылады. Есептік саясатты қолдану процесінде басшылық кәсіби пайымдарды да пайдаланады. Шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілетін сомаларға және нәтижесі келесі қаржы жылы ішіндегі активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құнына енгізілетін елеулі түзетулер болуы мүмкін бағалауға әсер ететін кәсіби пайымдар мыналарды қамтиды:

Қаржылық активтерді сыныптау. Бизнес-модельді бағалау, оның аясында қаржылық активтер ұсталынады, және қаржылық активтің шарттық талаптары негізгі соманың өтелмеген қалдығына негізгі соманың және пайыздардың ғана төлемін қарастыра ма екендігін бағалау.

Қаржы құралдарының құнсыздануы. Қаржылық актив бойынша кредиттік тәуекелдің бастапқы танылған сәтінен бастап айтарлықтай артуы орын алған жоқ па, дефолт ықтималдығын бағалау (PD көрсеткіші) және дефолт жағдайында залал шамасын бағалау (LGD көрсеткіші), 3-сатыда айқындалған қаржы құралдары үшін күтілетін ақша ағындарының болжамы және күтілетін кредиттік шығындарды бағалауға болжамды ақпаратты енгізу – 5-ескертпе.

Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активті тану. Танылған кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша актив салық салынатын пайдадан шегеру есебінен өтелуі мүмкін табыс салығының сомасын білдіреді және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Кейінге қалдырылған салық бойынша актив тиісті салық жеңілдігін пайдалану мүмкін болатын дәрежеде ғана танылады. Болашақ салық салынатын пайданы және болашақта туындауы мүмкін салық жеңілдіктерінің сомасын айқындау басшылық дайындаған орташа мерзімді болжамға негізделген.

Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтер. «ҚКМ» АҚ, венчурлық капитал ұйымы болып табылатын еншілес кәсіпорын, тікелей инвестициялар қорларына инвестициялайды, одан әрі олар алынған қаражатты Қазақстан Республикасының аумағындағы және оның шегінен тыс венчурлік кәсіпорындардың капиталына инвестициялайды. «ҚКМ» АҚ-мен келісілген инвестициялық стратегияға сәйкес қорларды басқарушылар инвестициялауды дербес жүзеге асырады. «ҚКМ» АҚ инвестициялардың әділ құны туралы есепті тоқсан сайынғы негізде алады және қорлардың инвестициялық және/немесе операциялық шешімдерін қабылдауға қатыспайды. Холдингтің басшылығы осы инвестицияларды өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын басқа да активтер санатына жатқызады және осы инвестициялардың әділ құнын 38-ескертпеде сипатталғандай, қаржы модельдерінің негізінде әрбір түпкілікті инвестициялық объектінің әділ құнын жеке-жеке айқындау арқылы бағалайды.

Салық заңнамасы. Қазақстан Республикасының салық, валюталық және кеден заңнамасында әртүрлі түсіндіру мүмкіндігіне жол береді (35-ескертпе).

Байланысты тараптармен операцияларды бастапқы тану. Өзінің қарапайым қызметі барысында Холдинг байланысты тараптармен операциялар жүргізеді. ХҚЕС (IFRS) 9-ға сәйкес қаржы құралдары бастапқы кезде әділ құны бойынша көрсетілуге тиіс. Операциялар нарықтық немесе нарықтық емес пайыздық мөлшерлемелер бойынша жүзеге асырылғанын-асырылмағанын айқындау үшін мұндай операциялар үшін белсенді нарық болмаған кезде кәсіби пайымдар пайдаланылады. Байланысты емес тараптармен операциялардың ұқсас түрлеріне баға белгілеу және тиімді пайыздық мөлшерлемені талдау пайым үшін негіз болып табылады. Байланысты тараптармен операцияларға қатысты шарттар 40-ескертпеде көрсетілген.

Қазақстан Республикасының дамып жатқан қор нарығы жағдайында қаржы құралдарының әділ құнын айқындау. Қаржы құралдарының әділ құнын айқындау кезінде Холдингтің басшылығы белсенді нарықтағы ең сенімді ақпарат көзі ретінде ҚҚБ-ның баға белгіленімдеріне бағдарланады.

Холдингтің басшылығы портфельдегі бағалы қағаздарға қатысты ҚҚБ-да жүргізілетін операциялардың жиілігін талдайды және жеткілікті жиілікпен және жеткілікті көлемде сатылатын бағалы қағаздарды 1-деңгейге жатқызады. ҚҚБ-да белгіленетін қалған бағалы қағаздар 2-деңгейдің бағалы қағаздарына жатқызылады.

Егер Холдингтің белгіленбейтін активтерге инвестициялары болған жағдайда, мұндай активтердің әділ құны дисконтталған ақша ағындарының моделі сияқты бағалау әдістері, сондай-ақ нарықтық шарттармен жасалатын осыған ұқсас операциялардың деректеріне негізделген модельдер негізінде айқындалады.

Холдингтің басшылығы қаржы құралдарының әділ құнын анық көрсету үшін әділ құнның барлық мүмкін болатын және ең толық ері мұқият дереккөздерін пайдаланды деп есептейді.

Туынды қаржы құралдары. Холдингтің туынды қаржы құралдарымен мәмілелерге қатысты көзқарасы 37-ескертпеде ашып көрсетілген.

Мемлекеттік даму бағдарламалары бойынша нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша тартылған және орналастырылған қаражатты бастапқы тану. 2019 жылы экономиканы дамытудың мемлекеттік бағдарламалары шеңберінде еншілес кәсіпорындарға берілген тартылған қаражат пен кредиттерді есепке алу мен бағалауға қатысты тәсіл 8, 10, 11, 12, 18, 20 және 22-ескертпелерде ашып көрсетілген.

5 Қаржылық тәуекелдерді талдау

Осы ескертпеде Холдингінің қаржы тәуекелдеріне ұшырағыштығы туралы ақпарат ұсынылған. Қаржы тәуекелдерін басқару жөніндегі Холдинг қолданатын саясат туралы ақпарат 33-ескертпеде ұсынылған.

Кредиттік тәуекел – күтілетін кредиттік залалдар сомалары

Есеп саясатының сипаттамасын 3(iv) ескертпеден қараңыз.

Кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы. Бастапқы тану сәтінен бастап қаржылық құрал бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы орын алды ма екендігін бағалаған кезде Холдинг артық шығынсыз немесе күш салусыз орынды және қолжетімді болып табылатын негізделген және расталған ақпаратты қарастырады. Бағалау сандық та, сапалық та ақпаратты, сондай-ақ Холдингінің тарихи тәжірибесіне, кредиттік сапаның және болжамдық ақпараттың сараптамалық бағалауына негізделген талдауды қамтиды.

Бағалаудың мақсаты кредиттік тәуекелге ұшырағыш позицияға қатысты кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы орын алды ма екендігін салыстыру арқылы анықтауға негізделеді:

- есептік күндегі жағдай бойынша бүкіл мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығын; және
- кредиттік тәуекелге ұшырағыш позицияны бастапқы тану кезінде уақыттың осы сәтіне қатысты есептелген бүкіл мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолттың ықтималдығын (мерзімінен бұрын өтеуге қатысты күтімдердің өзгеруін ескере отырып, егер орынды болса, түзетілген).

Холдинг кредиттік тәуекелдің айтарлықтай жоғарылауы орын алғанын айқындау үшін үш критерийді пайдаланады:

- дефолттың басталу ықтималдығының өзгеруіне негізделген сандық критерий;
- сапалық белгілері; және
- 30 күндік мерзімін өткізудің «шектеушісі».

Кредиттік тәуекелдің градаця деңгейлері (рейтингтері). Холдинг кредиттік тәуекелге ұшырағыш әрбір позицияға дефолт тәуекелін болжамдау үшін қолданылатын түрлі деректердің негізінде, сондай-ақ кредиттік сапасына қатысты сараптамалық пайымдауларды қолдану арқылы несиелік тәуекелдің тиісті рейтингісін береді. Несиелік тәуекелдің рейтингтері, дефолттың басталу тәуекелінің индикаторы қызметін атқаратын сандық және сапалық факторларды қолдана отырып айқындалады. Бұл факторлар несиелік тәуекелге ұшырағыш позицияның сипатына және қарыз алушының түріне байланысты ауысады.

Кредиттік тәуекел рейтингтері, дефолт басталу тәуекелі кредиттік тәуекелдің нашарлауына қарай экспонент бойынша өсетіндей етіліп анықталады және калибрленеді – мысалға, кредиттік тәуекелдің 1 және 2 рейтингтері арасындағы айырмашылық кредиттік тәуекелдің 2 және 3 рейтингтері арасындағы айырмашылықтан кем.

Кредиттік тәуекелге ұшырағыш әрбір позиция, қарыз алушы туралы қолда бар ақпараттың негізінде бастапқы тану күніне кредиттік тәуекелдің белгілі рейтингісіне жатады. Кредиттік тәуекелге ұшырағыш позициялар тұрақты мониторингіленуге жатады, бұл бастапқы тану кезінде кредиттік тәуекел рейтингісінен өзгеше рейтинг позициясының берілуіне алып келуі мүмкін. Мониторинг әдетте келесі деректердің талдануын қарастырады:

- Контрагенттер туралы ақпараттың мерзімді негізде талдау нәтижесінде алынған ақпарат – мысалға, аудиттелген қаржылық есептілік, басқарушылық есептілік, бюджеттер, болжамдар және жоспарлар;
- Төлемдер туралы ақпарат, оған қоса мерзімі өткен берешектің мәртебесі туралы ақпарат;
- Кредиттік рейтингтік агенттіктердің деректерінің, баспасөздегі жарияланымдардың, сыртқы несиелік рейтингтердің өзгерістер туралы ақпараты;
- Сұранымдар және кредиттік келісімдердің шарттарын қайта қарауға сұранымдарды қанағаттандыру;
- Эмитенттердің облигацияларына бағалардың белгіленімдері, мұндайлар бар болса;
- Қаржылық, экономикалық шарттардың және қызметті жүзеге асыру шарттарының ағымдағы және болжамдық өзгерістері;
- Контрагенттің қызметі немесе оның шаруашылық қызметі жүзеге асырылатын саяси, нормативтік және технологиялық ортадағы нақты және күтілетін елеулі өзгерістер.

Дефолт ықтималдығының уақыттық құрылымын құру. Кредиттік тәуекелдердің деңгейлері несиелік тәуекелге ұшырағыш позициялар үшін дефолт ықтималдығының уақыттық құрылымын құру кезінде негізгі бастапқы деректер болып табылады. Холдинг несиелік тәуекелге ұшырағыш, хұкіметке немесе өңірге, өнімнің және қарыз алушының тұрпатына байланысты, сондай-ақ несиелік тәуекелдің рейтингісіне байланысты талданатын позицияларға қатысты берешекке қызмет көрсету сапасы және дефолт деңгейі туралы мәліметтерді жинайды. Кейбір портфельдер үшін сонымен қатар сыртқы кредиттік рейтингтік агенттіктерден алынған ақпарат қолданылады.

«Standard & Poor's», «Fitch Ratings» және «Moody's Investors Service» халықаралық агенттіктері берген сыртқы кредиттік рейтингі жоқ контрагенттің ішкі кредиттік рейтингін айқындау үшін Холдинг рейтингті айқындау үшін контрагенттің түрлі сандық және сапалық санаттарына, мысалы пайдалылық, өтімділік, меншікті және қарыз қаражатының арақатынасы, елдік тәуекел, контрагент қызметін жүргізетін саланың сипаттамасы, кәсіпорынның ерекше қызметі, шоғырлану тәуекелі, құқықтық реттеу, ішкі деректер және берешек сияқты негізделетін сараптамалық пікірді қолданады.

Холдинг жинақталған деректерді талдау және несиелік тәуекелге ұшырағыш позициялар үшін қалған кезеңдегі дефолттың ықтималдығына және уақыт өткен сайын олардың өзгеруін күтуге бағаларды алу үшін статистикалық модельдерді пайдаланады.

Кредиттік тәуекелдің елеулі артуы орын алды ма екендігін анықтау. Әрбір есепті күнге Холдинг бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің едәуір артуы орын алғанын бағалайды. Кредиттік тәуекелді елеулі арттыру мәніне бағалау қаржы құралының сипаттамаларына байланысты.

Кредиттік тәуекелдің елеулі артуын анықтау үшін критерийлер портфельге байланысты әр түрлі болады және дефолт ықтималдығының көрсеткішінің мәндерінің сандық өзгерістерін де, сапалық факторларды да, оның ішінде мерзімін өткізу мерзімі бойынша «шектеуші» белгісін қамтитын болады.

Холдинг кредиттік тәуекелге ұшыраған нақты позиция бойынша кредиттік тәуекел, егер эмитенттің кредиттік рейтингі бастапқы тану сәтінен бастап 2 тармаққа және одан да көп төмендесе, оның бастапқы танылған сәтінен бастап айтарлықтай өсті деп санайды.

Кредиттік тәуекелдің артуы, егер бұған Холдингтің кредиттік тәуекелін басқару процесімен байланысты сапалық белгілер көрсетсе, бастапқы тану сәтінен бастап елеулі ретінде қаралуы мүмкін, олардың әсері сандық талдау шеңберінде толық көлемде уақтылы анықталуы мүмкін емес. Бұл жоғары тәуекелдің белгілі бір өлшемдеріне сәйкес келетін кредиттік тәуекелге ұшырайтын позицияларға қатысты. Көрсетілген сапалық факторларды бағалау кәсіби пікір негізінде және тиісті өткен тәжірибені ескере отырып жүргізіледі.

Бастапқы тану сәтінен бастап қаржылық актив бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуын куәландыратын «шектеуші» белгісі ретінде Холдинг бұл актив бойынша 30 күннен артық мерзімнің асуы саналады. Мерзімі өткен берешектің күн саны, ең ерте күннен бастап, төлем толық сомасында алынбаған жағдай бойынша, күн санын есептеу арқылы айқындалады. Төлемді жүзеге асыру күндері контрагентке берілуі мүмкін жеңілдікті кезең ескерілмей айқындалады.

Егер бастапқы танудың сәтіне қатысты кредиттік тәуекелдің елеулі артуы жоқ екендігі туралы куәлік болса, онда тиісті құрал бойынша залалдарға арналған бағалау резерві 12 айлық ККЗ мөлшерінде қайта бағаланатын болады. Шартта көзделген кредиттің талаптары өзгергенде, ККЗ тануға арналған критерийлер бүкіл мерзім ішінде одан әрі қанағаттандырылмайтындығының растамасы шарттың модификацияланған талаптарына сәйкес шарттың модификацияланған талаптарымен салыстыра отырып, шарттардың өзгеруі күніне қаржы активінің жалпы баланстық сомасының кемінде 25%-ы мөлшерінде өтеуге бағытталған уақтылы төлемдер статистикасын қамтиды.

Холдинг тұрақты тексеру арқылы кредит тәуекелінің елеулі өсуін анықтау үшін қолданылатын критерийлерінің тиімділігін тексереді, бұл төменде келтірілгенді дәлелдеу үшін қажет:

- критерийлер кредит тәуекеліне ұшыраған позиция дефолтта тұрмай тұрып кредит тәуекелінің елеулі өсуін анықтай алады;
- критерийлер актив бойынша төлемнің мерзімі 30 күннен артық мерзімге өткен кездегі уақыт сәтіне сәйкес келмейді;
- 12-айлық күтілетін кредиттік залалдарының құрамынан (1-саты) бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдарының құрамына (2-саты) аудару кезінде залалдарға бағалық резервтің ақталмаған құбылмалылығы жоқ.

Дефолтты анықтау. Қаржылық актив Холдингпен келесі жағдайларда дефолт оқиғасы басталған қаржылық активтерге жатқызылады:

- қарыз алушының Холдинг алдындағы кредиттік міндеттемелері Холдингтің қамтамасыз етуді (ол бар болса) іске асыруы сияқты әрекеттерді қолданбай толық көлемде өтелетіндігі екіталай; немесе
- қарыз алушының Холдинг алдындағы елеулі кредиттік міндеттемелерінің кез келгені бойынша берешегінің мерзімі 90 күннен аса өткен;
- кредит бойынша өз міндеттемелері бойынша төлеуге қабілетсіздігі себебінен қарыз алушының банкроттығы нәтижесінде активтің қайта құрылымдануы ықтималдығы пайда болады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Контрагенттің міндеттемелері бойынша дефолт оқиғасының басталуын бағалаған кезде Холдинг келесі факторларды ескереді:

- сапалық: мысалға, шарттың шектеуші талаптарын (ковенанттарды) бұзу;
- сандық – мысалы, мерзімі өткен берешектің мәртебесі және Холдингтің сол бір эмитентінің басқа міндеттемесі бойынша төлемеу, «D» деңгейіне дейін кредиттік рейтингіні төмендету; сонымен қатар
- Холдингтің ішінде өз бетінше әзірленген және сыртқы көздерден алынған деректердің негізінде.

Қаржылық құрал бойынша дефолт оқиғасының туындауын бағалаған кездегі бастапқы деректер және олардың маңыздылығы, жағдайлардағы өзгерістерді көрсету үшін, уақыт өткен сайын өзгеруі мүмкін.

Болжамдық ақпаратты қосу. Холдинг болжамдық ақпаратты қаржылық құралды бастап тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуына қатысты бағалауға да, күтілетін кредиттік залалдардың бағалауына да қосады.

Холдинг тиісті экономикалық айнымалыларды болашақ дамытудың базалық сценарийін әзірлейді, сондай-ақ ұсынылған өзге де болжамды сценарийлерді қарайды. Бұл процесс екі немесе одан да көп экономикалық сценарийлерді әзірлеуді және әрбір сценарийдің іске асырылу ықтималдығын қарауды білдіреді. Сыртқы көздерден қаралатын ақпаратқа Холдинг өз қызметін жүзеге асыратын елдердің мемлекеттік органдары және кредиттік-ақшалай реттеу органдары, сондай-ақ ЭЫДҰ, Халықаралық валюта қоры сияқты халықаралық ұйымдар жариялайтын экономикалық деректер мен болжамдар жатады.

Базалық сценарий – бұл іске асырылуы неғұрлым ықтимал болып табылатын және Холдинг басқа мақсаттар үшін пайдаланатын ақпаратқа сәйкес келетін сценарий. Өзгелерге іске асырылу мүмкіндігі төмен сценарийлер жатады, бұл ретте олардың кейбіреулері оптимистік, басқалары пессимистік болып табылады.

Холдинг қаржы құралдарының әрбір портфелі бойынша кредиттік тәуекел мен кредиттік шығындарды бағалауға әсер ететін негізгі факторлардың тізбесін анықтап, құжатпен ресімдеді және тарихи деректерді талдауды пайдалана отырып, макроэкономикалық ауыспалы, кредиттік тәуекел мен кредиттік шығындар арасындағы өзара байланысты бағалады.

Негізгі фактор ретінде ЖІӨ болжамдары анықталды. Экономикалық сценарийлерге Қазақстан Республикасы бойынша 2020 - 2024 жылдар ішіндегі мынадай түйінді көрсеткіштер енгізілген.

	2019 ж.	2020 ж.	2021 ж.	2022 ж.	2023 ж.
ЖІӨ өсуі (оптимистік сценарий)	4.00%	4.20%	4.30%	5.30%	6.20%
ЖІӨ өсуі (базалық сценарий)	3.30%	3.50%	3.30%	4.50%	4.60%
ЖІӨ өсуі (пессимистік сценарий)	3.13%	3.33%	3.05%	4.30%	4.20%

**Ақпарат көзі: Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің деректері.*

Холдингтің дефолт көрсеткіштері бойынша жеткілікті тарихи деректері жоқ екенін назарға ала отырып, Холдинг рейтингтік агенттіктердің деректерін экономикалық сценарийлер үшін бастапқы деректер ретінде пайдаланады. Сценарийлер үнемі қайта қаралады және кредиттік тәуекел деңгейін бағалау үшін пайдаланылады.

Түрлендірілген қаржылық активтер. Шартпен қарастырылған қаржылық құрал бойынша шарттар, нарықтық шарттардың өзгерісін және контрагенттің кредит төлеуге қабілеттілігінің ағымдағы немесе ықтимал нашарлауымен шартталмаған басқа факторларды қосқанда, бірқатар себептер бойынша түрлендіріле алады. Шарттары түрлендірілген қолданыстағы қаржылық активті есепте тану тоқтатылуы мүмкін және 3(iii) ескертпеде сипатталған есептік саясатқа сәйкес әділ құны бойынша түрлендірілген шарттармен жаңа қаржылық актив есебінде тану көрсетілуі мүмкін.

Егер қаржылық активтің шарттары өзгертілсе және шарттардың түрлендірілуі қаржылық активті танудың тоқтатылуына алып келмесе, қаржылық актив бойынша кредиттік тәуекелдің едәуір артуы орын алды ма екендігін анықтау келесілерді салыстыру арқылы жүзеге асырылады:

- шарттың түрлендірілген талаптарының негізінде есептік күндегі жағдай бойынша бүкіл мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолт ықтималдығын; және
- шарттың бастапқы талаптарының негізінде қаржылық активті бастапқы тану кезінде уақыттың осы сәтіне қатысты есептелген бүкіл мерзімнің қалған бөлігі үшін дефолттың ықтималдығын.

Кредит шарттарын модификациялау оны тануды тоқтатуға әкеп соқтырса, жаңадан танылған кредит 1-сатыға жатады (ол тану күніне кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын жағдайда).

Холдинг қайтарылатын берешек сомасын барынша ұлғайту және дефолт тәуекелін азайту үшін қаржылық қиындықтарға ұшыраған ("кредиттік келісімдер талаптарын қайта қарау практикасы") клиенттердің кредиттері бойынша талаптарды қайта қарайды. Кредиттік келісімдердің талаптарын қайта қарау жөніндегі Холдингтің саясатына сәйкес, егер дефолт оқиғасы орын алған немесе дефолт туындау тәуекелі жоғары болса, сондай-ақ борышкердің шарттың бастапқы талаптарына сәйкес төлемді жүзеге асыру үшін барлық қажетті күш-жігерін жұмсағанын және ол қайта қаралған талаптарда Холдинг алдындағы өз міндеттемелерін орындай алады деп күтілген жағдайда, талаптарды қайта қарау әрбір жеке алынған клиентке қатысты жүзеге асырылады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Талаптарды қайта қарау әдетте өтеу мерзімін ұзартуды, пайыздарды төлеу мерзімін өзгертуді және шарттың (ковенанттардың) шектеу талаптарын өзгертуді қамтиды.

Кредиттік келісімдердің шарттарын қайта қарау жөніндегі саясат шеңберінде модификацияланған қаржы активтері бойынша дефолттың ықтималдығын бағалау шарттардың модификациясы пайыздар мен негізгі соманы алу жөніндегі Холдингінің мүмкіндіктерін жақсартуға немесе қалпына келтіруге алып келді ма, сондай-ақ кредиттік келісімдердің шарттарын осындай қайта қарауға қатысты Холдингінің бұрынғы тәжірибесін көрсетеді. Осы процесс шеңберінде Холдинг қарыз алушының шарттың модификацияланған талаптарына қатысты борышына қызмет көрсету сапасын бағалайды және түрлі мінез-құлық факторларын қарайды.

Жалпы жағдайда, кредиттік келісімдердің шарттарын қайта қарау, кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуының сапалық индикаторы болып табылады және кредиттік келісімдердің шарттарын қайта қарау ниеті кредиттік тәуекелге ұшырағыш позиция кредиттік-құнсыздану болып табылатындығының куәсі болып табылады, дефолт оқиғасы орын алады.

Кредиттік тәуекелге ұшырағыш позиция енді кредиттік-құнсыздану болып саналмағанша/дефолт оқиғасы басталғанша немесе дефолт ықтималдығының төмендеуі соншалықты, залалдарға бағалық резерві 12-айлық күтілетін несиелік залалдарға тең сомада қайтадан бағаланса, контрагентке белгілі уақыт кезеңі ішінде тұрақты негізде төлемдерді уақтылы жүзеге асыруы қажет болады.

ККЗ бағалау. Күтілетін кредит залалдарын бағалау кезіндегі бастапқы негізгі деректер келесі айнымалылардың уақытша құрылымы болып табылады:

- дефолт ықтималдығы (PD көрсеткіші);
- дефолт жағдайындағы залал шамасы (LGD көрсеткіші);
- дефолт жағдайындағы тәуекелде тұрған сома (EAD шамасы).

1-сатыға жататын кредиттік тәуекелге ұшырайтын позициялар үшін ККЗ 12-айлық PD көрсеткішін LGD көрсеткіші мен EAD шамасына көбейту жолымен есептеледі. Барлық мерзім ішінде ККЗ барлық мерзім ішінде PD көрсеткішін LGD және EAD шамасына көбейту жолымен есептеледі.

PD көрсеткіштерін бағалау әдістемесі жоғарыда «Дефолт ықтималдығының уақытша құрылымын құру» бөлімінде сипатталған.

Холдинг өз міндеттемелері бойынша дефолтқа жол берген контрагенттерге қатысты талап-арыздар бойынша ақша қаражатын қайтару коэффициенттері туралы ақпарат негізінде LGD көрсеткіштерін бағалайды. LGD бағалау үлгілерінде құрылым, қамтамасыз ету түрі, талаптың жоғары дәрежесі, контрагент өз қызметін жүзеге асыратын сала және қаржылық активтің ажырамас бөлігі болып табылатын кез келген қамтамасыз етуді өтеуге арналған шығындар ескерілген. Егер контрагент қазақстандық банк болса, LGD көрсеткіші 70%-ға тең.

LGD көрсеткіштері әртүрлі экономикалық сценарийлерді ескере отырып және жылжымайтын мүлікпен қамтамасыз етілген кредиттерге қатысты – жылжымайтын мүлік бағасының ықтимал өзгерістерін ескере отырып түзетіледі. Олар дисконттау факторы ретінде тиімді пайыздық мөлшерлемені пайдалана отырып, ақша қаражатының дисконтталған ағындары негізінде есептеледі.

Дефолт болған жағдайда тәуекелдегі сома (EAD) дефолт басталған күні, кредиттік тәуекелге ұшыраған позицияның күтілетін шамасы болып табылады.

Бұл көрсеткішті Холдинг амортизацияның нәтижесінде, шарттың талаптарына сәйкес осы шамадағы күтілетін өзгерістер ескеріле отырып, есептік күндегі ағымдағы шамаға байланысты есептейді. Қаржылық актив үшін дефолт сәтіне жалпы теңгерімдік құн EAD шамасы болып табылады. Қарыз беру жөніндегі міндеттемелер үшін EAD шамасы, оларды бағалау тарихи байқаулар мен болжамдар негізінде жүргізілетін шарт бойынша талап етілуі мүмкін күтілетін сомалар болып табылады. Қаржылық кепілдік шарттары үшін EAD шамасы қаржылық кепілдікті орындау сәтінде төленуге жататын сома болып табылады.

Жоғарыда сипатталғандай, 1-сатыға жатқызылған қаржы активтері үшін PD ең жоғары 12 айлық көрсеткішін пайдалану шартымен Холдинг шарт бойынша ең жоғары кезең ішінде дефолт тәуекелін ескере отырып (мерзімін ұзартуға арналған кез келген опциондарды қоса алғанда) күтілетін кредиттік шығындарды, тіпті егер кредиттік тәуекелді басқару мақсаттары үшін Холдинг неғұрлым ұзақ мерзімді қарастырса да бағалайды. Шарт бойынша максималды кезең берілген қарызды өтеуге немесе қарыз беру бойынша міндеттемелердің, қаржы кепілдік шартының күшін жоюға құқылы болу күніне дейін жалғасады.

Холдингте жеткілікті көлемде өткен кезеңдердің ақпараты жоқ портфельдерге қатысты қосымша ретінде сыртқы көздерден салыстырмалы ақпарат пайдаланылады. Сыртқы көздерден салыстырмалы ақпарат күтілетін кредиттік шығындарды бағалау үшін бастапқы ретінде пайдаланылған портфельдердің мысалдары төменде берілген.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Сыртқы көздерден салыстырмалы ақпарат

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсандағы кредиттік тәуекелге ұшырағыш позиция	PD көрсеткіші	LGD көрсеткіші
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	414,582,134	Дефолттар статистикасы S&P/Moody's	70%
Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер	373,726,776	Дефолттар статистикасы S&P/Moody's	70%
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер	153,084,094	Дефолттар статистикасы S&P/Moody's	70%
Инвестициялық бағалы қағаздар	772,797,070	Дефолттар статистикасы S&P/Moody's	Дефолттар статистикасы S&P/Moody's

Кредиттік сапаны талдау. Келесі кестеде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық активтердің, 2019 жылғы 30 маусымдағы жағдай бойынша басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық құралдардың кредиттік сапасы туралы ақпарат ұсынылған. Егер басқасы көрсетілмесе, қаржылық активтер бойынша сомалар кестеде жалпы теңгерімдік құнның шамаларын көрсетеді. Қарыз беру жөніндегі міндеттемелер бойынша және соманың қаржылық кепілдік шарттары бойынша кестеде тиісінше қабылданған міндеттемелердің және берілген кепілдіктердің сомалары көрсетіледі.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

	2019 жылғы 31 желтоқсан			POCI	Жиыны
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылмай- тын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар		
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары					
Кассадағы ақшалай қаражат	2,778,774	-	-	-	2,778,774
ҚРҰБ, рейтингісі жоқ	196,924,069	-	-	-	196,924,069
- кредиттік рейтингі «АА+»-тен «АА+»-ке дейін	7,901,932	-	-	-	7,901,932
- кредиттік рейтингі «А-»-тен «А+»-ке дейін	20,098,358	-	-	-	20,098,358
- кредиттік рейтингі «ВВВ-»-тен «ВВВ+»-ке дейін	6,506,392	-	-	-	6,506,392
- кредиттік рейтингі «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін	31,444,781	-	-	-	31,444,781
- кредиттік рейтингі «В-»-тен «В+»-ке дейін	1,435,544	-	-	-	1,435,544
- кредиттік рейтингі D	-	-	2,665,458	-	2,665,458
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	10,692,398	-	-	-	10,692,398
Бастапқы өтеу мерзімі 3 айдан кем «кері «репо» шарттары бойынша дебиторлық берешек	136,842,120	-	-	-	136,842,120
	414,624,368	-	2,665,458	-	417,289,826
Залалдарға бағалық резерв	(42,234)	-	(2,665,458)	-	(2,707,692)
Ақша қаражаттары және олардың баламалары жиыны	414,582,134	-	-	-	414,582,134
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер					
- кредиттік рейтингі «ВВВ-»-тен «ВВВ+»-ке дейін	17,094,481	-	-	-	17,094,481
- кредиттік рейтингі «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін	136,234,095	-	45,335	-	136,279,430
- кредиттік рейтингі «В-»-тен «В+»-ке дейін	59,318	-	-	-	59,318
- кредиттік рейтингі «D»	-	-	16,154,351	-	16,154,351
	153,387,894	-	16,199,686	-	169,587,580
Залалдарға бағалық резерв	(303,800)	-	(16,199,686)	-	(16,503,486)
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттердің жиыны	153,084,094	-	-	-	153,084,094
Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер					
- кредиттік рейтингі «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін	147,214,849	-	-	-	147,214,849
- кредиттік рейтингі «В-»-тен «В+»-ке дейін	192,459,283	23,089,649	4,868,912	1,609,498	222,027,342
- кредиттік рейтингі «D»	-	-	3,916,957	-	3,916,957
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	14,154,482	-	3,857,184	-	18,011,666
	353,828,614	23,089,649	12,643,053	1,609,498	391,170,814
Залалдарға бағалық резерв	(4,928,776)	(6,842,024)	(5,673,238)	-	(17,444,038)
Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер жиыны	348,899,838	16,247,625	6,969,815	1,609,498	373,726,776

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

2019 жылғы 31 желтоқсан					
	Саты 1	Саты 2	Саты 3		
	12-айлық	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	РОСІ	Жиыны
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	күтілетін кредиттік залалдар	күтілетін кредиттік залалдар	күтілетін кредиттік залалдар		
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттер					
<i>Кредиттік тәуекелдің берілген ішкі рейтингісімен</i>					
- кредиттік рейтингі «BBB-»-тен «BBB+»-ке дейін	356,875,284	63,833,960	-	-	420,709,244
- кредиттік рейтингі «BB-»-тен «BB+»-ке дейін	498,715,553	7,799,743	-	-	506,515,296
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	371,163,353	129,149,492	-	-	500,312,845
- кредиттік рейтингі «CCC-»-тен «CCC+»-ке дейін	32,772,533	126,435,833	18,081,684	9,894,573	187,184,623
- кредиттік рейтингі «D»	-	-	61,403,866	4,774,609	66,178,475
- кредиттік рейтингі жоқ (ипотекалық кредиттер)	924,246,059	130,769,358	7,965,111	151,696	1,063,132,224
	2,183,772,782	457,988,386	87,450,661	14,820,878	2,744,032,707
Залалдарға бағалық резерв	(6,667,197)	(28,047,145)	(39,760,244)	(4,566,632)	(79,041,218)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттер жиыны	2,177,105,585	429,941,241	47,690,417	10,254,246	2,664,991,489
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек (кіріктірілген туынды құралдарды қоспағанда) Корпоративтік клиенттер					
<i>Кредиттік тәуекелдің берілген сыртқы рейтингісімен</i>					
- кредиттік рейтингі «BBB-»-тен «BBB+»-ке дейін	61,324,574	-	-	-	61,324,574
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	6,750,757	-	-	-	6,750,757
<i>Кредиттік тәуекелдің берілген ішкі рейтингісімен</i>					
- кредиттік рейтингі «BB-»-тен «BB+»-ке дейін	21,274,110	-	136,350	-	21,410,460
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	64,216,948	9,085,963	-	-	73,302,911
- кредиттік рейтингі «CCC+»	3,830,140	-	819,798	-	4,649,938
- кредиттік рейтингі «CCC-»-тен «CCC»-ға дейін	7,640,208	-	2,155,051	-	9,795,259
- кредиттік рейтингі «D»	-	-	18,120,744	-	18,120,744
	165,036,737	9,085,963	21,231,943	-	195,354,643
Залалдарға бағалық резерв	(2,702,783)	(74,558)	(9,122,075)	-	(11,899,416)
Корпоративтік клиенттер жиыны	162,333,954	9,011,405	12,109,868	-	183,455,227

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

	2019 жылғы 31 желтоқсан			POCI	Жиыны
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсызданған болып табылмай- тын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік- құнсыз- данған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар		
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>					
Бөлшек клиенттер және жеке тұлғалар					
- мерзімі өтпеген	147,284,036	369,758	111,576	-	147,765,370
- мерзімі 30 күннен кем мерзімге өткен	9,830,170	103,576	-	-	9,933,746
- мерзімі 31 күннен артық, бірақ 90 күннен кем мерзімге өткен	-	3,910,637	8,182	-	3,918,819
- мерзімі 91 күннен артық, бірақ 360 күннен кем мерзімге өткен	-	-	6,863,919	-	6,863,919
- мерзімі 1 жылдан артық мерзімге өткен	-	-	163,141	-	163,141
	157,114,206	4,383,971	7,146,818	-	168,644,995
Залалдарға бағалық резерв	(333,708)	(409,580)	(741,100)	-	(1,484,388)
Бөлшек клиенттер және жеке тұлғалар жиыны	156,780,498	3,974,391	6,405,718	-	167,160,607
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек жиыны (кіріктірілген туынды құралдарды қоспағанда)	319,114,452	12,985,796	18,515,586	-	350,615,834
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар					
- кредиттік рейтингі «AAA-»-тен «AAA+»-ке дейін	2,135,988	-	-	-	2,135,988
- кредиттік рейтингі «AA-»-тен «AA+»-ке дейін	88,119,585	-	-	-	88,119,585
- кредиттік рейтингі «A-»-тен «A+»-ке дейін	17,751,952	-	-	-	17,751,952
- кредиттік рейтингі «BBB-»-тен «BBB+»-ке дейін	179,114,244	-	-	-	179,114,244
- кредиттік рейтингі «BB-»-тен «BB+»-ке дейін	76,473,873	-	-	-	76,473,873
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	1,657,076	2,898,797	-	-	4,555,873
	365,252,718	2,898,797	-	-	368,151,515
Залалдарға бағалық резерв	(134,750)	(211,160)	-	-	(345,910)
Жалпы теңгерімдік құны	365,387,468	3,109,957	-	-	368,497,425
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар жиыны	365,252,718	2,898,797	-	-	368,151,515

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

	2019 жылғы 31 желтоқсан			РОСИ	Жиыны
	Саты 1	Саты 2	Саты 3		
(мың қазақстандық теңгемен)	12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	бүкіл мерзім күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша	бүкіл мерзім күтілетін кредиттік залалдар
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар					
ҚРҰБ, рейтингісі жоқ	114,646,493	-	-	-	114,646,493
- кредиттік рейтингі «BBB-»-тен «BBB+»-ке дейін	201,363,476	-	-	-	201,363,476
- кредиттік рейтингі «BB-»-тен «BB+»-ке дейін	6,516,175	-	-	-	6,516,175
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	77,117,026	-	-	8,122,368	85,239,394
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	-	-	2,102,726	-	2,102,726
	399,643,170	-	2,102,726	8,122,368	409,868,264
Залалдарға бағалық резерв	(1,716,791)	-	(2,102,726)	(1,408,406)	(5,227,923)
	397,926,379	-	-	6,713,962	404,640,341
2019 жылғы 31 желтоқсан					
	Саты 1	Саты 2	Саты 3		Жиыны
(мың қазақстандық теңгемен)	12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	бүкіл мерзім күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша	бүкіл мерзім күтілетін кредиттік залалдар
Басқа да қаржы активтері	22,017,436	105,807	1,063,602	23,186,845	23,186,845
Залалдарға бағалық резерв	(1,999,723)	(4,405)	(936,517)	(2,940,645)	(2,940,645)
Басқа қаржылық активтердің жиыны	20,017,713	101,402	127,085	20,246,200	20,246,200
Қаржылық кепілдік шарттары					
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	70,446,847	-	-	-	70,446,847
<i>берілген кредиттік рейтингі жоқ</i>					
- мерзімі өтпеген	66,570,310	-	-	-	66,570,310
- мерзімі 30 күннен кем мерзімге өткен	906,086	-	-	-	906,086
- мерзімі 31 күннен артық, бірақ 90 күннен кем мерзімге өткен	391,615	-	-	-	391,616
- мерзімі 91 күннен артық, бірақ 180 күннен кем мерзімге өткен	311,647	-	-	-	311,647
	138,626,505	-	-	-	138,626,505
Залалдарға бағалық резерв	(1,558,325)	-	-	-	(1,558,325)
Қарыздар беру жөніндегі міндеттемелер					
<i>Кредиттік тәуекелдің берілген ішкі рейтингісімен</i>					
- кредиттік рейтингі «BBB-»-тен «BBB+»-	46,061,800	-	-	-	46,061,800
- кредиттік рейтингі «BB-»-тен «BB+»-ке	111,656,667	-	-	-	111,656,667
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке	129,239,272	-	-	-	129,239,272
- кредиттік рейтингі «ССС-»-тен «ССС+»-	-	331,491	-	-	331,491
	286,957,739	331,491	-	-	287,289,230
Залалдарға бағалық резерв	(2,029,985)	-	-	-	(2,029,985)

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Келесі кестеде кредиттік сапа сатыларының бөлінісінде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттердің мерзімінің өтуі туралы ақпарат ұсынылған.

	2019 жылғы 31 желтоқсан			POCI	Жиыны
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылмай- тын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар		
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>					
Ипотекалық кредиттер (кредиттік рейтингі жоқ)					
- мерзімі өтпеген	920,001,107	121,790,130	2,204,355	144,605	1,044,140,197
- мерзімі 30 күннен кем мерзімге өткен	4,244,952	5,817,564	274,675	1,475	10,338,666
- мерзімі 31 күннен артық, бірақ 90 күннен кем мерзімге өткен	-	3,161,664	214,798	4,359	3,380,821
- мерзімі 91 күннен артық, бірақ 180 күннен кем мерзімге өткен	-	-	1,027,332	1,257	1,028,589
- мерзімі 181 күннен артық, бірақ 1 жылдан кем мерзімге өткен	-	-	295,822	-	295,822
- мерзімі 1 жылдан артық мерзімге өткен	-	-	3,948,129	-	3,948,129
	924,246,059	130,769,358	7,965,111	151,696	1,063,132,224
Залалдарға бағалық резерв	(1,209,261)	(677,421)	(4,472,446)	(151,696)	(6,510,824)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ипотекалық кредиттердің жиыны	923,036,798	130,091,937	3,492,665	-	1,056,621,400
Ипотекалық кредиттерді қоспағанда, клиенттерге берілген кредиттер					
- мерзімі өтпеген	1,259,526,723	327,219,028	38,838,313	9,896,316	1,635,480,380
- мерзімі 91 күннен артық, бірақ 180 күннен кем мерзімге өткен	-	-	10,582,431	-	10,582,431
- мерзімі 181 күннен артық, бірақ 1 жылдан кем мерзімге өткен	-	-	22,165,178	-	22,165,178
- мерзімі 1 жылдан артық мерзімге өткен	-	-	7,899,628	4,772,866	12,672,494
	1,259,526,723	327,219,028	79,485,550	14,669,182	1,680,900,483
Залалдарға бағалық резерв	(5,457,936)	(27,369,724)	(35,287,798)	(4,414,936)	(72,530,394)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, ипотекалық кредиттерді қоспағанда, клиенттерге берілген кредиттер жиыны	1,254,068,787	299,849,304	44,197,752	10,254,246	1,608,370,089

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

	2018 жылғы 31 желтоқсан			Жиыны
	Саты 1	Саты 2	Саты 3	
	12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>				
Ақша қаражаттары және олардың баламалары				
Кассадағы ақша қаражаттары	2,382,146	-	-	2,382,146
ҚРҰБ, рейтингісі жоқ	284,587,704	-	-	284,587,704
- кредиттік рейтингі «АА-»-тен «АА+»-ке дейін	15,957,208	-	-	15,957,208
- кредиттік рейтингі «А-»-тен «А+»-ке дейін	64,619,284	-	-	64,619,284
- кредиттік рейтингі «ВВВ-»-тен «ВВВ+»-ке дейін	11,754,601	-	-	11,754,601
- кредиттік рейтингі «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін	93,818,036	-	-	93,818,036
- кредиттік рейтингі «В-»-тен «В+»-ке дейін	5,406,733	-	-	5,406,733
- кредиттік рейтингі «D»	-	-	2,106,159	2,106,159
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	2,941,493	-	632,652	3,574,145
Бастапқы тану мерзімі 3 айдан кем «кері репо» шарттары бойынша дебиторлық берешек	162,858,270	-	-	162,858,270
	644,325,475	-	2,738,811	647,064,286
Залалдарға бағалық резерв	(182,032)	-	(2,710,107)	(2,892,139)
Ақша қаражаттары және олардың баламалары жиыны	644,143,443	-	28,704	644,172,147
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер				
- кредиттік рейтингі «ВВВ-»-тен «ВВВ+»-ке дейін	17,990,852	-	-	17,990,852
- кредиттік рейтингі «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін	95,684,942	-	-	95,684,942
- кредиттік рейтингі «В-»-тен «В+»-ке дейін	39,479,769	151,401	2,065,771	41,696,941
- кредиттік рейтингі «D»	-	-	16,416,077	16,416,077
	153,155,563	151,401	18,481,848	171,788,812
Залалдарға бағалық резерв	(1,058,094)	(6,634)	(17,675,589)	(18,740,317)
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттердің жиыны	152,097,469	144,767	806,259	153,048,495
Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер				
- кредиттік рейтингі «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін	115,349,764	-	-	115,349,764
- кредиттік рейтингі «В-»-тен «В+»-ке дейін	142,517,641	-	16,881,755	159,399,396
- кредиттік рейтингі «D»	-	-	3,988,787	3,988,787
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	10,341,146	5,998,395	41,229	16,380,770
	268,208,551	5,998,395	20,911,771	295,118,717
Залалдарға бағалық резерв	(5,265,683)	(2,895,627)	(11,792,819)	(19,954,129)
Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер жиыны	262,942,868	3,102,768	9,118,952	275,164,588

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

	2018 жылғы 31 желтоқсан			Жиыны
	Саты 1	Саты 2	Саты 3	
	12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>				
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек (кіріктірілген туынды құралдарды қоспағанда)				
Корпоративтік клиенттер				
<i>Кредиттік тәуекелдің берілген сыртқы рейтингісімен</i>				
- кредиттік рейтингі «BBB-»-тен «BBB+»-ке дейін	25,764,945	-	-	25,764,945
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	7,230,202	-	-	7,230,202
<i>Кредиттік тәуекелдің берілген ішкі рейтингісімен</i>				
- кредиттік рейтингі «BB-»-тен «BB+»-ке дейін	11,845,664	233,152	17,417	12,096,233
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	37,060,364	968,144	-	38,028,508
- кредиттік рейтингі CCC+	14,053,914	354,615	-	14,408,529
- кредиттік рейтингі «CCC-»-тен «CCC»-ке дейін	4,382,982	252,791	17,100,752	21,736,525
- кредиттік рейтингі «D»	-	-	1,853,567	1,853,567
	100,338,071	1,808,702	18,971,736	121,118,509
Залалдарға бағалық резерв	(2,966,742)	(135,588)	(8,799,909)	(11,902,239)
Корпоративтік клиенттер жиыны	97,371,329	1,673,114	10,171,827	109,216,270
Бөлшек клиенттер және жеке тұлғалар				
- мерзімі өтпеген	149,168,979	188,517	17,027	149,374,523
- мерзімі 30 күннен кем мерзімге өткен	8,447,682	-	7,916	8,455,598
- мерзімі 31 күннен артық, бірақ 90 күннен кем мерзімге өткен	-	3,950,513	-	3,950,513
- мерзімі 91 күннен артық, бірақ 360 күннен кем мерзімге өткен	-	29,971	1,090,901	1,120,872
- мерзімі 1 жылдан артық мерзімге өткен	-	-	43,902	43,902
Бөлшек клиенттер және жеке тұлғалар жиыны	157,616,661	4,169,001	1,159,746	162,945,408
Залалдарға бағалық резерв	(229,802)	(393,335)	(117,502)	(740,639)
Бөлшек клиенттер және жеке тұлғалар жиыны	157,386,859	3,775,666	1,042,244	162,204,769
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек жиыны (кіріктірілген туынды құралдарды қоспағанда)				
	254,758,188	5,448,780	11,214,071	271,421,039

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

	2018 жылғы 31 желтоқсан			РОСИ	Жиыны
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылмай- тын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар		
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>					
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар					
ҚРҰБ, рейтингісі жоқ	5,993,282	-	-	-	5,993,282
- кредиттік рейтингі «АА-»-тен «АА+»-ке дейін	6,370,218	-	-	-	6,370,218
- кредиттік рейтингі «ВВВ-»-тен «ВВВ+»-ке дейін	300,120,042	-	-	-	300,120,042
- кредиттік рейтингі «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін	55,808,008	-	-	-	55,808,008
- кредиттік рейтингі «В-»-тен «В+»-ке дейін	5,422,622	-	-	-	5,422,622
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	13,167,032	-	-	-	13,167,032
	386,881,204	-	-	-	386,881,204
Залалдарға бағалық резерв (223,878)		-	-	-	(223,878)
Жалпы теңгерімдік құны	387,105,082	-	-	-	387,105,082
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар жиыны					
	386,881,204	-	-	-	386,881,204
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттер					
- кредиттік рейтингі «ВВВ-»-тен «ВВВ+»-ке дейін	293,299,446	73,914,041	-	-	367,213,487
- кредиттік рейтингі «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін	405,405,786	28,275,605	-	-	433,681,391
- кредиттік рейтингі «В-»-тен «В+»-ке дейін	325,052,719	366,599,104	-	-	691,651,823
- кредиттік рейтингі «ССС-»-тен «ССС+»-ке дейін	14,604,240	139,304,332	27,279,176	8,724,351	189,912,099
- кредиттік рейтингі «D»	-	-	16,607,425	4,637,151	21,244,576
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	622,242,344	82,437,802	7,270,593	-	711,950,739
	1,660,604,535	690,530,884	51,157,194	13,361,502	2,415,654,115
Залалдарға бағалық резерв (7,302,977)		(28,758,594)	(16,022,364)	(6,698,035)	(58,781,970)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланған, клиенттерге берілген кредиттердің жиыны	1,653,301,558	661,772,290	35,134,830	6,663,467	2,356,872,145

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

	2018 жылғы 31 желтоқсан			РОСИ	Жиыны
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылмай- тын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар		
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>					
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар					
ҚРҰБ, рейтингі жоқ	17,697,456	-	-	-	17,697,456
- кредиттік рейтингі «BBB-»-тен «BBB+»-ке дейін	5,375,762	-	-	-	5,375,762
- кредиттік рейтингі «BB-»-тен «BB+»-ке дейін	6,074,969	-	-	-	6,074,969
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	10,620,244	-	-	7,356,768	17,977,012
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	151,082,668	-	2,102,726	-	153,185,394
	190,851,099	-	2,102,726	7,356,768	200,310,593
Залалдарға бағалық резерв	(7,633)	-	(2,102,726)	(1,408,406)	(3,518,765)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар жиыны	190,843,466	-	-	5,948,362	196,791,828
Басқа да қаржы активтері	22,340,011	212,002	971,603		23,523,616
Залалдарға бағалық резерв	(1,364,551)	(11,042)	(967,604)	-	(2,343,197)
Басқа қаржылық активтердің жиыны	20,975,460	200,960	3,999	-	21,180,419
Қарыздар беру жөніндегі міндеттемелер					
- кредиттік рейтингі «BBB-»-тен «BBB+»-ке дейін	3,719,758	-	-	-	3,719,758
- кредиттік рейтингі «BB-»-тен «BB+»-ке дейін	145,970,258	-	-	-	145,970,258
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	12,770,413	100,000	-	-	12,870,413
- кредиттік рейтингі «ССС-»-тен «ССС+»-ке дейін	1,105,529	2,974,423	6,731,563	7,032,776	17,844,291
	163,565,958	3,074,423	6,731,563	7,032,776	180,404,720
Залалдарға бағалық резерв	(914,261)	(113,863)	(2,773,139)	-	(3,801,263)
Қаржылық кепілдік шарттары					
- кредиттік рейтингі «BB-»-тен «BB+»-ке дейін	77,335	2,205,570	-	-	2,282,905
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	85,183,321	-	-	-	85,183,321
<i>берілген рейтингі жоқ</i>					
- мерзімі өтпеген	45,069,979	-	-	-	45,069,979
- мерзімі 30 күннен кем мерзімге өткен	315,247	-	-	-	315,247
- мерзімі 31 күннен артық, бірақ 90 күннен кем мерзімге өткен	384,968	-	-	-	384,968
- мерзімі 91 күннен артық, бірақ 180 күннен кем мерзімге өткен	408,210	-	-	-	408,210
	131,439,060	2,205,570	-	-	133,644,630
Залалдарға бағалық резерв	(1,635,636)	-	-	-	(1,635,636)

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

(мың қазақстандық теңгемен)	2018 жылғы 31 желтоқсан			POCI	Жиыны
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік-құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар		
Ипотекалық кредиттер (кредиттік рейтингі жоқ)					
- мерзімі өтпеген	619,012,992	73,567,587	2,306,514	-	694,887,093
- мерзімі 30 күннен кем мерзімге өткен	3,427,360	4,874,202	235,140	-	8,536,702
- мерзімі 31 күннен артық, бірақ 90 күннен кем мерзімге өткен	6,101	2,185,218	571,456	-	2,762,775
- мерзімі 91 күннен артық, бірақ 180 күннен кем мерзімге өткен	-	-	738,575	-	738,575
- мерзімі 181 күннен артық, бірақ 1 жылдан кем мерзімге өткен	-	-	712,815	-	712,815
- мерзімі 1 жылдан артық мерзімге өткен	1,357	-	4,311,422	-	4,312,779
	622,447,810	80,627,007	8,875,922	-	711,950,739
Залалдарға бағалық резерв	(1,111,764)	(368,911)	(4,883,837)	-	(6,364,512)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ипотекалық кредиттердің жиыны	621,336,046	80,258,096	3,992,085	-	705,586,227
Ипотекалық кредиттерді қоспағанда, клиенттерге берілген кредиттер					
- мерзімі өтпеген	1,038,156,725	609,903,877	24,030,058	8,494,923	1,680,585,583
- мерзімі 31 күннен артық, бірақ 90 күннен кем мерзімге өткен	-	-	-	4	4
- мерзімі 91 күннен артық, бірақ 180 күннен кем мерзімге өткен	-	-	434,063	390	434,453
- мерзімі 181 күннен артық, бірақ 1 жылдан кем мерзімге өткен	-	-	-	202,374	202,374
- мерзімі 1 жылдан артық мерзімге өткен	-	-	17,817,151	4,663,811	22,480,962
	1,038,156,725	609,903,877	42,281,272	13,361,502	1,703,703,376
Залалдарға бағалық резерв	(6,191,213)	(28,389,683)	(11,138,527)	(6,698,035)	(52,417,458)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, ипотекалық кредиттерді қоспағанда, клиенттерге берілген кредитте жиыны	1,031,965,512	581,514,194	31,142,745	6,663,467	1,651,285,918

6 Ақша қаражаттары және олардың баламалары

(мың қазақстандық теңгемен)	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Бастапқы тану мерзімі 3 айдан кем «кері репо» шарттары бойынша дебиторлық берешек	136,842,120	162,858,270
ҚРҰБ шоттар бойынша қалдықтар	118,866,733	204,839,693
Өтеу мерзімі кемі үш ай болатын ҚРҰБ ноталары	70,416,525	74,962,021
Өзге де банктердегі корреспонденттік шоттар және «овернайт» депозиттері	42,714,617	115,714,898
Ағымдағы шоттар	38,030,246	81,521,268
ҚРҰБ шоттарындағы міндетті резервтер	7,640,811	4,785,990
Кассадағы ақшалай қаражат	2,778,774	2,382,146
Құнсыздану резервін шегергенге дейінгі ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жиыны	417,289,826	647,064,286
Құнсыздану резервін шегергенде	(2,707,692)	(2,892,139)
Ақша қаражаттары және олардың баламалары жиыны	414,582,134	644,172,147

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде кестеде «Standard & Poor's» рейтингі немесе «Moody's» немесе «Fitch» агенттіктерінің рейтингі негізінде ағымдағы шоттар бойынша ақша қаражаты мен оның баламаларына 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Міндетті резервтерді қосқанда, ҚРҰБ шоттар бойынша қалдықтар	Ағымдағы шоттар	Өтеу мерзімі кемі үш ай болатын ҚРҰБ ноталары	Өзге де банктердегі корреспонденттік шоттар және «овернайт» депозиттері	Жиыны
- ҚРҰБ, рейтингісі жоқ	126,507,544	-	70,416,525	-	196,924,069
- кредиттік рейтингі «AA-»-тен «AA+»-ке дейін	-	-	-	7,901,932	7,901,932
- кредиттік рейтингі «A-»-тен «A+»-ке дейін	-	-	-	20,098,358	20,098,358
- кредиттік рейтингі «BBB-»-тен «BBB+»-ке дейін	-	6,487,723	-	18,669	6,506,392
- кредиттік рейтингі «BB-»-тен «BB+»-ке дейін	-	16,751,863	-	14,692,918	31,444,781
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	-	1,435,544	-	-	1,435,544
- кредиттік рейтингі «D»	-	2,665,458	-	-	2,665,458
- берілген кредиттік рейтингі жоқ ("Ситибанк Қазақстан» АҚ)	-	10,689,658	-	2,740	10,692,398
Құнсыздануға резервті шегергенге дейін, сатып алу және кері сату шарттары бойынша қолма-қол ақша қаражаттарын және дебиторлық берешекті ескермегенде, ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жиыны	126,507,544	38,030,246	70,416,525	42,714,617	277,668,932
Құнсыздану резервін шегергенде	(7,246)	(2,679,301)	(13,561)	(6)	(2,700,114)
Құнсыздануға резервті шегергеннен кейін, сатып алу және кері сату шарттары бойынша қолма-қол ақша қаражаттарын және дебиторлық берешекті ескермегенде, ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жиыны	126,500,298	35,350,945	70,402,964	42,714,611	274,968,818

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде кестеде «Standard & Poor's» рейтингі немесе «Moody's» немесе «Fitch» агенттіктерінің рейтингі негізінде ағымдағы шоттар бойынша ақша қаражаты мен оның баламаларына 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Міндетті резервтерді қосқанда, ҚРҰБ шоттар бойынша қалдықтар	Ағымдағы шоттар	Өтеу мерзімі кемі үш ай болатын ҚРҰБ ноталары	Өзге де банктердегі корреспонденттік шоттар және «овернайт» депозиттері	Жиыны
- ҚРҰБ, рейтингісі жоқ	209,625,683	-	74,962,021	-	284,587,704
- кредиттік рейтингі «AA+»-тен «AA+»-ке дейін	-	-	-	15,957,208	15,957,208
- кредиттік рейтингі «A+»-тен «A+»-ке дейін	-	264,231	-	64,355,053	64,619,284
- кредиттік рейтингі «BBB+»-тен «BBB+»-ке дейін	-	11,754,601	-	-	11,754,601
- кредиттік рейтингі «BB+»-тен «BB+»-ке дейін	-	58,416,970	-	35,401,066	93,818,036
- кредиттік рейтингі «B+»-тен «B+»-ке дейін	-	5,406,620	-	113	5,406,733
- кредиттік рейтингі «D»	-	2,106,159	-	-	2,106,159
- берілген кредиттік рейтингі жоқ («Ситибанк Қазақстан» АҚ)	-	3,572,687	-	1,458	3,574,145
Құнсыздануға резервті шегергенге дейін, сатып алу және кері сату шарттары бойынша қолма-қол ақша қаражаттарын және дебиторлық берешекті ескермегенде, ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жиыны	209,625,683	81,521,268	74,962,021	115,714,898	481,823,870
Құнсыздану резервін шегергенде	(64,563)	(2,808,062)	(15,437)	(4)	(2,888,066)
Құнсыздануға резервті шегергеннен кейін, сатып алу және кері сату шарттары бойынша қолма-қол ақша қаражаттарын және дебиторлық берешекті ескермегенде, ақша қаражаттары мен олардың баламаларының жиыны	209,561,120	78,713,206	74,946,584	115,714,894	478,935,804

2019 жылғы 31 желтоқсандағы және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Холдинг Қазақстандық қор биржасындағы кері РЕПО шартын жасады. Аталған шарттардың мәні Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің қазынашылық векселдері және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің ноталары болып табылады. Шарттардың теңгерімдік құны және салынған бағалы қағаздардың әділ құны, тиісінше, 136,842,120 мың теңге және 138,204,452 мың теңге құрады (2018 жылғы 31 желтоқсан: 162,858,270 мың теңге және 167,640,149мың теңге).

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдингте ақша қаражаттары және олардың баламаларының қалдықтарының жалпы сомасы меншікті капиталдың 10%-нан асатын жалпы сомасы бар бір банк-контрагент болды (2018 жылғы 31 желтоқсан: бір банк-контрагент). 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы қалдықтардың жиынтық сомасы 196,924,069 мың теңгені құрады (2018 жылғы 31 желтоқсан: 284,587,704 мың теңге) немесе ақша қаражаттары мен олардың баламаларының 47,50% (2018 жылғы 31 желтоқсан: 44,18%).

Ақша қаражаты мен оның баламаларының пайыздық мөлшерлемелеріне жүргізілген талдау 33-ескертпеде ұсынылған. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 40-ескертпеде ұсынылған.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

2019 жылы Холдинг 182,907 мың теңге мөлшеріндегі ақшалай қаражат және оның баламалары бойынша құнсыздануға резервті қалпына келтіруді таныды (29-ескертпе) (2018 жыл: 586,885 мың теңге мөлшеріндегі резервті есептеу).

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

7 Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтер

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Туынды қаржы құралдары	148,478	12,710,512
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтер		
Біріккен кәсіпорындарға инвестициялар	47,465,606	44,325,523
Қауымдастырылған кәсіпорындарға инвестициялар	33,476,165	33,534,875
Үлестік құралдарға басқа да инвестициялар	47,938,213	40,134,528
Басқа да қаржы активтері	61,886	45,867
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын активтердің жиыны	129,090,348	130,751,305

Туынды қаржы құралдары. 2018 жылы туынды қаржы құралдары 2019-2020 жылдары өтеу мерзімімен валюталық және валюталық-пайыздық своптарды қамтыды (37-ескертпе).

Холдинг ХҚЕС 9-ға сәйкес пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға инвестицияларды ескереді, өйткені ол венчурлік инвестициялар саласында маманданған ұйымдар үшін қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға инвестицияларды есепке алу үшін үлестік қатысу әдісін қолдану талаптарынан босатуды қолданады.

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	Меншікті капиталға қатысу үлесі, %	2018 жыл	Меншікті капиталға қатысу үлесі, %
Біріккен кәсіпорындарға салынған инвестициялар				
«АстанаГАЗ ҚМГ» АҚ	40,150,121	50.00	40,150,121	50.00
«Baikonyr Solar» ЖШС	4,242,000	49.00	-	-
«VTB Capital 12BF Innovation Fund L.P.»	1,850,814	49.00	4,175,402	49.00
«Макинский завод теплоизоляции» ЖШС	1,000,000	49.00	-	-
«Best Meat» ЖШС	222,671	49.00	-	-
	47,465,606		44,325,523	
Қауымдастырылған кәсіпорындарға салынған инвестициялар				
«CITIC-KAZYNA Investment L.P.»	14,129,220	49.90	15,954,198	49.90
«Kazakhstan Growth Fund L.P.»	11,845,214	49.50	12,071,081	49.50
«ADM KCRF L.P.»	4,989,676	49.50	5,509,596	49.50
«КазМясо» ЖШС	1,777,329	49.00	-	-
«Темірбетон-1» ЖШС	634,726	22.00	-	-
«Бұрұндай минералды сулары» ЖШС	100,000	45.30	-	-
	33,476,165		33,534,875	
Үлестік құралдарға салынған басқа да инвестициялар				
«Kazakhstan Infrastructure Fund C.V.»	20,003,556	95.20	17,003,096	95.20
«AITAS LUX S.A.R.L.»	13,053,592	19.50	3,596,853	6.10
«TsATEC Green Energy» (ЦАТЭК Грин Энерджи) ЖШС	2,956,040	19.39	1,000,000	23.55
«ОАЭК» АҚ	1,983,059	1.50	759,159	1.50
«Wolfenson Capital Partners L.P.»	1,701,273	9.90	1,689,024	9.90
«Аллюр компаниялар тобы» АҚ	1,624,724	15.50	1,552,644	15.50
«EMC Agro» ЖШС	1,585,000	9.90	-	-
«Quanterix Corporation»	1,085,053	0.43	-	-
«BRBAPK» ЖШС	1,000,000	8.30	-	-
«MRIF CASP C.V.»	787,492	9.10	2,687,590	9.10
«500 Startups V.L.P.»	762,360	15.83	-	-
«Falah Growth Fund L.P.»	666,512	10.00	921,667	10.00
«Islamic Infrastructure Fund Limited Partnership» («Ислам инфрақұрылымдық қоры» шектеулі әріптестігі)	339,785	1.30	581,665	1.30
«Wellington Partners Ventures III Fund L.P.»	254,061	5.13	592,363	5.13
«Горно-химическая компания» ЖШС	108,006	7.20	108,006	7.20
«Vertex III (C.I.)» Fund L.P.	23,126	3.95	225,379	3.95
«Flagship Ventures Fund 2004 L.P.»	4,574	6.60	1,133,888	6.60
«TTG Group Holding B.V.»	-	-	8,275,000	12.20
«Аурус Орталық Азия қоры» ЖШС	-	-	8,194	14.20
	47,938,213		40,134,528	

**«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан**

«Kazakhstan Infrastructure Fund C.V.» қорына салынған инвестициялар

2017 жылғы ақпанда «Kazakhstan Infrastructure Fund C.V.» қорына (бұдан әрі - «КИФ») жаңа бас әріптесін тағайындау мақсатында Холдинг пен «Verno Pe Eurasia GP Limited» компаниясы (бұдан әрі - «Бас әріптес») шектеулі әріптестік туралы келісімге (бұдан әрі - «ШӘК») қол қойды. ШӘК келісімінің шарттарына сәйкес КИФ инвестицияларына қатысты міндеттемелер сомасы келесі қатынаста әріптестер арасында бөлінді:

- «Қазына Капитал Менеджмент» АҚ (100 миллион АҚШ долл.) – қатысу үлесі 95,24%;
- «VERNO PE EURASIA GP» (5 миллион АҚШ долл.) - қатысу үлесі 4,76 %.

КИФ қорын құру үшін негізгі мақсат негізгі қызметі мақсатты салаларда инфрақұрылымдық жобаларды дамыту болып табылатын корпорациялардың акционерлік капиталына инвестицияларды жүзеге асыру болды. КИФ өз қызметін негізінен Қазақстанда жүргізеді, ал тіркеу елі Нидерланды болып табылады.

Холдингтің инвестицияларға қатысу сипаты мен көлемі

КИФ-тегі Холдингтің үлесі 95%-ды құрайды және ШӘК сәйкес жауапкершілігі шектеулі әріптес бола отырып, Холдинг КИФ-тің инвестициялық қызметіне қатысты шешімдер қабылдауға қатыспайды.

КИФ-тің басқарушы компаниясы инвестициялық шешімдерді қабылдауға жауапты Бас әріптес болып табылады және қызметті басқару ШӘК сәйкес «Инвестициялық саясатқа» сәйкес жүзеге асырылады. Бас әріптестің негізгі капиталға инвестициялар үшін активтерді таңдауға құқығы бар және бюджет және негізгі басқарушы персоналға сыйақы беруді қоса алғанда, үлестік қатысу әдісімен ескерілетін Қордың операциялық қызметіне және инвестициялар объектілерінің капиталына қатысты негізгі шешімдер қабылдайды.

ШӘК сәйкес, Компания инвестициялар объектілері мен КИФ қызметіне қатысты өз мүдделерін қорғау үшін қордың менеджерін, Бас әріптесін қайта тағайындауға құқылы. ШӘК шарттарына сәйкес, Бас әріптесті қайта тағайындауға қатысты бірқатар шарттар бар, соның ішінде:

- міндеттемелердің жалпы сомасынан 2% мөлшерінде ақшалай айыппұл салу;
- алдыңғы Бас әріптестің құқықтары мен міндеттемелерін сатып алуға дайын жаңа бас әріптесін іздеу.

Бұл шарттар бас әріптесті қайта тағайындау рәсімін қиындатады.

Жоғарыда көрсетілген шарттарға сәйкес, ХҚЕС (IFRS) 10 «Шоғырландырылған қаржылық есептілік» талаптарына сәйкес Холдинг 2019 жылғы 31 желтоқсандағы және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша КИФ-ке бақылау жасамайды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде кестеде осы кәсіпорындардың қаржылық есептілігінде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ұсынылған қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға елеулі инвестициялар бойынша қаржылық ақпарат берілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	«АстанаГАЗ ҚМГ» АҚ	«CITIC KAZYNA Investment Fund L.P.»	«Kazakhstan Growth Fund L.P.»	«ADM KCRF L.P.»	«Baikonyr Solar» ЖШС
Меншікті капиталға қатысу үлесі, %	50.00%	49.90%	49.50%	49.50%	49.00%
	Бірлескен кәсіпорын Қазақстан Республикасы	Қауымдастырылған кәсіпорын Кайман аралдары Қытай/Қазақстан Республикасы	Қауымдастырылған кәсіпорын Нидерланды Қазақстан Республикасы	Қауымдастырылған кәсіпорын Нидерланды Қазақстан Республикасы	Бірлескен кәсіпорын Қазақстан Республикасы
Тіркелген елі	Қазақстан Республикасы	Қытай/Қазақстан Республикасы	Нидерланды Қазақстан Республикасы	Нидерланды Қазақстан Республикасы	Қазақстан Республикасы
Қызметті жүргізу орны	Қазақстан Республикасы	Қытай/Қазақстан Республикасы	Нидерланды Қазақстан Республикасы	Нидерланды Қазақстан Республикасы	Қазақстан Республикасы
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша:					
Ұзақ мерзімді активтер	286,802,783	28,330,708	24,509,197	9,102,560	20,754,318
Қысқа мерзімді активтер*	32,398,020	8,268,175	165,712	198,547	4,367,105
Ұзақ мерзімді міндеттемелер**	(209,129,372)	-	-	-	(16,087,420)
Қысқа мерзімді міндеттемелер	(30,588,357)	(8,265,735)	(161,791)	(16,208)	(328,893)
2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін:					
Түсім	-	-	-	-	54,426
Таза (залал)/ пайда	(1,192,644)	648,525	(274,703)	(77,679)	81,490
Бір жылдағы жиынтық кіріс жиыны	(1,192,644)	-	-	-	81,490
2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша:					
Ұзақ мерзімді активтер	119,108,049	30,810,142	25,033,497	11,117,109	-
Қысқа мерзімді активтер*	48,776,224	7,222,514	164,282	313,862	-
Ұзақ мерзімді міндеттемелер**	(85,425,000)	-	-	-	-
Қысқа мерзімді міндеттемелер	(1,783,555)	(7,202,217)	(195,448)	(43,841)	-
2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін:					
Таза (залал)/ пайда	223,093	(1,286,993)	(230,602)	(193,254)	-
Бір жылдағы жиынтық кіріс жиыны	223,093	-	-	-	-

*2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Астана Газ ҚМГ» АҚ ағымдағы активтерінің құрамына 32,394,400 мың теңге мөлшеріндегі ақша қаражаты мен оның баламалары енгізілді (2018 жылғы 31 желтоқсан: 48,767,308 мың теңге). 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Baikonyr Solar» ЖШС ағымдағы активтерінің құрамына 967,917 мың теңге мөлшеріндегі ақша қаражаты мен оның баламалары енгізілді.

**«Астана Газ ҚМГ» АҚ ұзақ мерзімді міндеттемелерінің құрамына 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 202,864,371 мың теңге мөлшерінде ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер енгізілді (2018 жылғы 31 желтоқсан: 85,425,000 мың теңге). 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Baikonyr Solar» ЖШС ұзақ мерзімді міндеттемелерінің құрамына 16,087,420 мың теңге мөлшерінде ұзақ мерзімді қаржылық міндеттемелер енгізілді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Холдингінің негізгі қызметі кірісті генерациялау және капитал құнының өсуі мақсатында инвестициялау болып табылады. Холдингінің әрбір инвестиция объектісі бойынша инвестициялардан шығу стратегиясы бар. Холдингінің инвестициялық қызметі Холдингінің еншілес кәсіпорындары арқылы жүзеге асырылады. Холдингінің инвестициялық қызмет бойынша қолданыстағы мониторинг және есептілік жүйесі бар. Холдингіте сондай-ақ Инвестициялар департаменті мен Тәуекелдерді басқару департаменті бар, олардың функцияларына Холдингінің инвестициялық қызметін басқару, оның ішінде Холдинг басшылығы мен Директорлар кеңесі үшін есептілік дайындау кіреді. Бұдан басқа, Холдинг инвестицияларының объектілері тәуелсіз шаруашылық жүргізуші субъектілер болып табылады, олардың операциялық қызметінде Холдинг елеусіз қатысады және инвестициялар объектілеріне бақылау жасамайды.

Сондықтан Холдинг басшылығы венчурлік инвестициялар саласында маманданатын ұйымды анықтауды қанағаттандырады және венчурлік инвестициялар саласында маманданатын ұйымдар үшін қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға инвестицияларды есепке алу үшін үлестік қатысу әдісін қолдану талаптарынан босатуды қолданады деп санайды.

Әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтердің әрбір санатының әділ құнын бағалауға қатысты 39-ескертпені қараңыз.

8 Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер		
- кредиттік рейтингі «BB-»-тен «BB+»-ке дейін	147,214,849	115,349,764
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	222,027,342	159,399,396
- кредиттік рейтингі «D»	3,916,957	3,988,787
- берілген кредиттік рейтингі жоқ	18,011,666	16,380,770
Құнсыздану үшін резервті шегергенге дейін банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер	391,170,814	295,118,717
Құнсыздану резервін шегергенде	(17,444,038)	(19,954,129)
Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер жиыны	373,726,776	275,164,588

«First Heartland Jysan Bank» АҚ (бұрынғы «Цеснабанк» АҚ) қаржылық жағдайының нашарлауы салдарынан, мемлекеттік қордан және «Азия даму банкі» АҚ қаражатынан «First Heartland Jysan Bank» АҚ берілген 81,885,369 мың теңге сомасындағы депозиттер мен кредиттердің бір бөлігі (құнсыздануға арналған резервті және дисконтты шегере отырып), 2018 жылғы 19 қыркүйекте Қазақстан Республикасының Үкіметі, «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ, «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ, «Қазагро Холдинг» АҚ және «Цесна Корпорациясы» АҚ арасында жасалған Негіздемелік келісімнің шарттарына сәйкес қайта құрылымдалды. 2018 жылғы қараша мен желтоқсан аралығында аталған қайта құрылымдау шеңберінде «First Heartland Jysan Bank» АҚ-ға 52,693,001 мың теңге сомасында берілген депозиттер мен кредиттерді өтеу мерзімі 10 жыл және 4.00% жылдық купон мөлшерлемесімен «First Heartland Jysan Bank» АҚ облигацияларына айырбастау жүзеге асырылды. 2019 жылғы 22 қаңтарда жаңа Негіздемелік келісім жасалды, оның шарттары бойынша номиналды пайыздық мөлшерлеме 0.10%-ға дейін төмендетілді және облигацияларды өтеу мерзімі 15 жылға дейін ұлғайтылды. Холдинг есепте борыштық бағалы қағаздарды бастапқы тану кезінде кредиттік құнсызданған деп осы облигацияларды көрсетеді (11-ескертпе). 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бағалы қағаздардың әділ құны 7,356,768 мың теңгені құрады, ол 16.92% жылдық дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып есептелді.

Холдинг қаржы құралдарының әділ құнын айқындау үшін нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді бағалау үшін мынадай жорамалдарды пайдаланады:

- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі шығарған ұзақ мерзімді облигациялар бойынша кірістілік;
- Қазақстан Республикасының кредиттік тәуекелі үшін сыйлықақы;
- Контрагенттің немесе Холдингілік Компанияның кредиттік тәуекелі үшін сыйлықақы.

Мемлекеттік бюджет қаражатынан берілген қарыздардың қалған 29,192,368 мың теңге бөлігі үшін келісімнің шарттары да модификацияланды, соның нәтижесінде пайыздық мөлшерлеме 0.10%-ға дейін төмендетілді және аталған модификация күнінен бастап 15 жыл өтеу мерзімі белгіленді.

«First Heartland Jysan Bank» АҚ-да орналастырылған депозиттерге және оған берілген қарыздарға қатысты 2018 жылы Холдинг 48,178,541 мың теңге сомасында Негіздемелік келісім бойынша залалды қоса алғанда, пайда немесе залал құрамында 53,253,156 мың теңге сомасында құнсызданудан болған залалды таныды. «First Heartland Jysan Bank» АҚ-нан 8,214,124 мың теңге сомасындағы резервті шегергендегі және 17,446,954 мың теңге сомасындағы дисконтты шегергендегі қарыздар бойынша берешектің құрылымдалмаған бөлігінің теңгерімдік құны 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 5,498,050 мың теңгені құрады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Банктердің берешек сомаларының қамтамасыз етілуі жоқ. Банктерге және басқа да қаржы институттарына берілген кредиттердің құнсыздануына резервтің өзгеруі төменде берілген:

	2019 жыл			Жиыны
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>				
1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	5,265,683	2,895,627	11,792,819	19,954,129
2 сатыға аудару	(923,186)	3,813,787	(2,890,601)	-
Жыл ішінде құнсыздануға арналған резервті (қалпына келтіру)/есептеу (30-ескертпе)	586,279	132,610	(1,385,748)	(666,859)
ККЗ келтірілген құны бойынша дисконттың амортизациясы	-	-	10,982	10,982
Есептен шығарулар	-	-	(1,854,214)	(1,854,214)
31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	4,928,776	6,842,024	5,673,238	17,444,038

	2018 жыл			Жиыны
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>				
1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	-	-	26,788,019	26,788,019
ХҚЕС (IFRS) 9 қолданудан әсер	8,239,317	331,709	(3,161,322)	5,409,704
Жыл ішінде құнсыздануға арналған резервті (қалпына келтіру)/есептеу (30-ескертпе)	(2,973,634)	2,563,918	34,446,710	34,036,994
Есептен шығарулар	-	-	(46,280,588)	(46,280,588)
31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	5,265,683	2,895,627	11,792,819	19,954,129

2019 және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдингте банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер бойынша өтелмеген қалдықтары болған жоқ, олардың жалпы шамасы меншікті капиталдың 10%-ынан асып түсті

Банктер берешегінің әрбір түрінің есептік әділ құнына қатысты неғұрлым толық ақпарат 38-ескертпеде берілген. Банктердегі қаражаттың пайыздық мөлшерлемелерін талдау 33-ескертпеде ұсынылған. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 40-ескертпеде берілген.

9 Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Депозиттер		
- кредиттік рейтингі «BBB-»-тен «BBB+»-ке дейін	17,094,481	17,990,852
- кредиттік рейтингі «BB-»-тен «BB+»-ке дейін	136,279,430	95,684,942
- кредиттік рейтингі «B-»-тен «B+»-ке дейін	59,318	41,696,941
- кредиттік рейтингі D	16,154,351	16,416,077
Құнсыздануға резервті шегергенге дейін банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттердің жиыны	169,587,580	171,788,812
Құнсыздану резервін шегергенде	(16,503,486)	(18,740,317)
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттердің жиыны	153,084,094	153,048,495

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттердің құнсыздануына резервтің өзгеруі былайша берілуі мүмкін:

	2019 жыл			Жиыны
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын депозиттер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік- құнсызданған болып табылатын депозиттер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>				
1 қаңтардағы жағдай бойынша резервтің шамасы	1,058,094	6,634	17,675,589	18,740,317
Жыл ішінде құнсыздануға арналған резервті (қалпына келтіру)/есептеу (30-ескертпе)	(754,083)	(6,634)	(1,436,971)	(2,197,688)
Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгерістерінің әсері	(211)	-	(38,932)	(39,143)
31 желтоқсандағы жағдай бойынша резервтің шамасы	303,800	-	16,199,686	16,503,486
2018 жыл				
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын депозиттер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік- құнсызданған болып табылатын депозиттер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Жиыны
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>				
2015 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша резервтің шамасы	-	-	15,709,171	15,709,171
ХҚЕС (IFRS) 9 қолданудан әсер	2,511,446	88,432	473,145	3,073,023
Жыл ішінде құнсыздануға арналған резервті (қалпына келтіру)/есептеу (30-ескертпе)	(1,481,031)	(81,798)	13,496,095	11,933,266
Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгерістерінің әсері	27,679	-	1,422,733	1,450,412
Есептен шығарулар	-	-	(13,411,943)	(13,411,943)
Клиенттерге берілген кредиттерге аудару	-	-	(13,612)	(13,612)
31 желтоқсандағы жағдай бойынша резервтің шамасы	1,058,094	6,634	17,675,589	18,740,317

2019 жылғы 31 желтоқсандағы және 2018 жылғы жағдай бойынша Холдингінің алпы қалдығы меншікті капиталдың 10%-ынан асып кеткен банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер бойынша өтелмеген қалдықтары болған жоқ.

3-сатыға жіктелген Банктер мен қаржы институттарындағы депозиттер. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдинг «KazInvestBank» АҚ-да және «Delta Bank» АҚ-да депозиттік шоттарында тиісінше 6,701,268 мың теңге (2018 жылғы 31 желтоқсан: 6,433,270 мың теңге) және 9,498,418 мың теңге (2018 жылғы 31 желтоқсан: 9,516,120 мың теңге) сомасына толығымен құнсызданған қалдықтары болды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

2016 жылғы 30 желтоқсанда Standard & Poor's агенттігі «Delta Bank» АҚ ұзақ мерзімді/қысқа мерзімді кредиттік рейтингін «B/B» деңгейінен «ССС+/С» деңгейіне дейін, сосын, 2017 жылғы 16 ақпанда, «D/D» деңгейіне дейін төмендетті. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдинг «Delta Bank» АҚ-ға 60,303,992 мың теңге көлемінде берілген ұзақ мерзімді депозиттер мен кредиттердің жалпы қалдығы болды. Бұл сома 20,086,055 мың теңге мөлшеріндегі депозиттерді және 15,697,441 мың теңге мөлшеріндегі берілген кредиттерді қамтыды, олар 2017 жылы қайта құрылымдалды, ал 24,520,496 мың теңге сомасындағы қалған бөлігі 2017 жылы қайта құрылымдауға жатпады. Қайта құрылымдау шарттарына сәйкес, Холдинг «Delta Bank» АҚ-мен және тағы бірнеше қарыз алушылармен үш жақты келісімдер жасады және 35,783,496 мың теңге сомаға шағын және орта кәсіпкерлік субъектілеріне берілген кредиттер портфелін алды. 2017 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Холдинг 21,998,166 мың теңге сомаға клиенттерге берілген кредиттер портфеліне қатысты құнсызданудан болған залалдарды таныды. 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша «Delta Bank» АҚ берілген депозиттер мен кредиттердің құрылымдалмаған қалдықтары тиісінше 9,381,873 мың теңгені және 4,152,389 мың теңгені құрады және толығымен құнсызданды. Құнсыздануға арналған резервтер 2016 жыл ішінде 7,138,442 мың теңге мөлшерінде және 2017 жыл ішінде 6,395,820 мың теңге мөлшерінде есептелді. 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 24,520,496 мың теңге мөлшеріндегі «Delta Bank» АҚ қайта құрылымдалмаған бастапқы сома мен 13,534,262 мың теңге мөлшерінде «Delta Bank» АҚ берілген депозиттер мен кредиттер бойынша қалған жалпы теңгерім арасындағы 10,986,234 мың теңге мөлшеріндегі айырмашылық «Delta Bank» АҚ-мен 2017 жыл ішінде өтелді. 2019 жыл ішінде «Delta Bank» АҚ депозиттері бойынша қалдық 17,702 мың теңге сомасына ішінара өтелді (2018 ж.: өтеулер болған жоқ).

Банктер берешегінің әрбір түрінің есептік әділ құнына қатысты неғұрлым толық ақпарат 38-ескертпеде берілген. Банктердегі қаражаттың пайыздық мөлшерлемелерін талдау 33-ескертпеде ұсынылған. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 40-ескертпеде берілген.

10 Клиенттерге берілген кредиттер

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттер		
Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер	1,584,021,190	1,614,696,297
Ипотекалық кредиттер	1,059,586,050	709,253,863
Шағын және орта бизнеске берілген кредиттер (ШОБ)	1,653,566	1,787,726
Есептелген пайыздар	98,771,901	89,916,229
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, құнсыздануға резервті шегергенге дейін, клиенттерге берілген кредиттер	2,744,032,707	2,415,654,115
Кредиттердің құнсыздану резервін шегергенде	(79,041,218)	(58,781,970)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын, құнсыздануға резервті шегергенде, клиенттерге берілген кредиттер жиыны	2,664,991,489	2,356,872,145
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттер	81,495,249	42,560,471
Клиенттерге берілген кредиттердің жиыны	2,746,486,738	2,399,432,616

Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттердің әділ құнын айқындау кезінде басшылық мынадай нарықтық мөлшерлемелер Холдинг үшін қолайлы болып табылатындығы туралы жорамалдауды пайдаланды: теңгеде 10,46%-дан 18,86%-ға дейін және АҚШ долларында 5,26%. Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын клиенттерге берілген кредиттер мерзімі өткен болып табылмайды.

2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Холдинг екі коммерциялық банктен ипотекалық кредиттер портфелін сатып алды (2018 жылы: бір коммерциялық банктен ипотекалық кредиттер портфелін сатып алды). 2019 жылы сатып алынған кредиттер жалпы сомасы 23,746,429 мың теңге әділ құны бойынша танылды (2018 жылы: 4,940,099 мың теңге). 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ипотекалық кредиттер портфелі 999,462,020 мың теңге (2018 жылы: 669,182,944 мың теңге) сомасына тікелей берілген ипотекалық кредиттерді, және 60,124,030 мың теңге (2018 жылы: 40,070,919 мың теңге) сомасына коммерциялық банктен сатып алынған ипотекалық кредиттерді қамтыды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын кредиттердің жалпы баланстық құнының елеулі өзгерістері берілген:

	2019 жыл				
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	РОСІ Бастапқы тану кезінде кредиттік құнсызданған активтер	Жиыны
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>					
1 қаңтардағы қалдық	1,660,604,535	690,530,884	51,157,194	13,361,502	2,415,654,115
1 сатыға аудару	42,460,442	(42,079,305)	(381,137)	-	-
2 сатыға аудару	(96,233,939)	96,837,345	(603,406)	-	-
2 сатыға аудару және РОСІ-ге аудару	(1,332,347)	(50,015,865)	51,196,516	151,696	-
Қайта құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер*	963,585,898	32,249,215	650,750	1,025,256	997,511,119
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	(159,731,394)	(94,214,766)	(503,321)	-	(254,449,481)
ККЗ келтірілген құны бойынша дисконттың амортизациясы	-	-	1,173,516	-	1,173,516
Басқа да өзгерістер**	(221,878,720)	(171,673,655)	(15,084,546)	415,073	(408,221,848)
Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгерістерінің әсері	(3,701,693)	(3,645,467)	(154,905)	(132,649)	(7,634,714)
31 желтоқсандағы қалдық	2,183,772,782	457,988,386	87,450,661	14,820,878	2,744,032,707

	2018 жыл				
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	РОСІ Бастапқы тану кезінде кредиттік құнсызданған активтер	Жиыны
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>					
1 қаңтардағы қалдық	1,380,671,510	588,273,271	171,865,399	15,032,817	2,155,842,997
ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес есептен шығаруларды қабылдаудың әсері	-	-	(103,762,008)	-	(103,762,008)
2 сатыға аудару	(111,431,091)	111,773,434	(342,343)	-	-
Перевод в РОСІ	-	(1,062,196)	-	1,062,196	-
Қайта құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер *	743,275,115	96,873,114	396,505	73,261	840,617,995
Басқа да өзгерістер**	(408,406,374)	(158,781,110)	(4,493,555)	(3,319,223)	(575,000,262)
Есептен шығарулар	(206)	-	(17,043,834)	(21,407)	(17,065,447)
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	-	(14,552,314)	-	-	(14,552,314)
ККЗ келтірілген құны бойынша дисконттың амортизациясы	-	-	1,061,420	-	1,061,420
Бағамдық айырма	56,495,581	68,006,685	3,475,610	533,858	128,511,734
31 желтоқсандағы қалдық	1,660,604,535	690,530,884	51,157,194	13,361,502	2,415,654,115

* Өзгерістер сатылар арасында кредиттерді аударуды қоса алғанда, бір жыл ішінде қайта құрылған қаржылық активтерді қамтиды.

** Өзгерту, негізінен, пайыздық кірісті өтеу мен есептеуді қамтиды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

2019 және 2018 жылдардың 31 желтоқсанында аяқталған жылдар үшін кредиттер бойынша құнсыздануға резервтің өзгеруі былайша берілуі мүмкін:

	2019 жыл					Жиыны
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Бастапқы тану кезінде кредиттік құнсызданған активтер		
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>						
1 қаңтардағы қалдық	7,302,977	28,758,594	16,022,364	6,698,035	58,781,970	
1 сатыға аудару	209,405	(161,746)	(47,659)	-	-	
2 сатыға аудару	(486,241)	679,850	(193,609)	-	-	
3 сатыға аудару	(8,593)	(10,385,583)	10,394,176	-	-	
Қайта құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер Залалдарға арналған бағалық резервті таза (қалпына келтіру) есептеу	3,210,453	-	-	151,696	3,362,149	
Есептен шығарулар	(3,525,335)	9,199,789	12,671,260	(2,258,123)	16,087,591	
ККЗ келтірілген құны бойынша дисконттың амортизациясы	-	-	(185,411)	-	(185,411)	
Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгерістерінің әсері	-	-	1,173,516	-	1,173,516	
Басқа да өзгерістер	(25,322)	(50,174)	(173,976)	(24,976)	(274,448)	
	(10,147)	6,415	99,583	-	95,851	
31 желтоқсандағы қалдық	6,667,197	28,047,145	39,760,244	4,566,632	79,041,218	

	2018 жыл					Жиыны
	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Саты 3 Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар	Бастапқы тану кезінде кредиттік құнсызданған активтер		
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>						
1 қаңтардағы қалдық	14,269,102	7,499,636	133,828,885	29,664,477	185,262,100	
ХҚЕС (IFRS) 9 қолданудан әсер ХҚЕС (IFRS) 9 сәйкес есептен шығаруларды қабылдаудың әсері	(4,794,659)	21,592,967	(402,211)	(27,632,555)	(11,236,458)	
Сатылар арасындағы аударымдар	(737,133)	437,299	(103,762,008)	-	(103,762,008)	
Қайта құрылған немесе сатып алынған қаржылық активтер Залалдарға арналған бағалық резервті таза (қалпына келтіру) есептеу	3,264,962	19,582,092	299,834	-	-	
Есептен шығарулар	(5,588,926)	(16,649,576)	6,693	4,597,022	22,853,747	
Танылуы тоқтатылған қаржылық активтер	-	-	136,976	-	(17,504,504)	
ККЗ келтірілген құны бойынша дисконттың амортизациясы	-	-	(17,043,834)	-	(17,043,834)	
Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгерістерінің әсері	-	-	1,061,420	-	1,061,420	
Басқа да өзгерістер	880,887	1,494,131	1,896,609	69,091	4,340,718	
	8,744	-	-	-	8,744	
31 желтоқсандағы қалдық	7,302,977	28,758,594	16,022,364	6,698,035	58,781,970	

2019 жылғы 1 қаңтардағы жағдай бойынша Холдинг 103,762,008 мың теңге сомасына клиенттерге берілген кредиттерді есептен шығарды, себебі басшылық қарыз алушының есептен шығаруға жататын берешек сомасын өтеу үшін ақша қаражатының ағындарын генерациялауы мүмкін активтері немесе кіріс көздері жоқ екенін анықтады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Қамтамасыз етуді талдау

Бұдан әрі кестелерде корпоративтік кредиттерге берілген (құнсыздану үшін бағалық резерв шегеріле отырып), қамтамасыз етудің типтері бойынша кредитті қамтамасыз ету және оның сапасын арттырудың басқа да құралдары туралы ақпарат ұсынылған:

2019 жылғы 31 желтоқсан <i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Клиенттерге берілген кредиттердің теңгерімдік құны	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті күнгі жағдай бойынша бағаланған қамтамасыз ету үшін	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті кезең басталғанға дейін бағаланған қамтамасыз ету үшін
Саты 1			
(12-айлық күтілетін кредиттік залалдар)			
Ақша қаражаттары және депозиттер	295,947	295,947	-
Үкіметтің кепілдіктері	33,157,624	33,157,624	-
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер (кредиттік рейтингі «В-»-тен «ВВВ+»-ке дейін)	443,996,879	-	-
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер (кредиттік рейтингі жоқ)	236,582,027	-	-
Көлік құралдары	659,478	563,793	95,685
Жылжымайтын мүлік	203,150,617	201,296,343	1,854,274
Жабдық	4,102,469	3,413,677	688,792
Меншікті капиталға қатысу үлестері	1,370,470	1,370,470	-
Басқа да қамтамасыз ету	104,044,813	6,585,506	97,459,307
Болашақта түсетін активтер	226,942,305	46,437,845	180,504,460
Жиыны Саты 1 (12-айлық күтілетін кредиттік залалдар)	1,254,302,629	293,121,205	280,602,518
Саты 2			
(Кредиттік құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар)			
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер (кредиттік рейтингі «В-»-тен «ВВВ+»-ке дейін)	108,789,013	-	-
Көлік құралдары	346,041	81,036	265,005
Жылжымайтын мүлік	135,780,688	69,969,835	65,810,853
Жабдық	53,087,688	16,323,275	36,764,413
Саты 2 жиыны	298,003,430	86,374,146	102,840,271
Саты 3			
(Кредиттік құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар)			
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер (кредиттік рейтингі жоқ)	3,500,127	-	-
Жылжымайтын мүлік	27,111,637	7,812,440	19,299,197
Жабдық	13,525,332	13,525,332	-
Қамтамасыз етусіз және кредиттің сапасын арттыратын басқа құралдарсыз	1,613,264	-	-
Саты 3 жиыны	45,750,360	21,337,772	19,299,197
РОСІ-активтер			
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер (кредиттік рейтингі «В-»-тен «ВВВ+»-ке дейін)	1,468,027	-	-
Көлік құралдары	572,411	571,559	852
Жылжымайтын мүлік	7,381,748	6,295,599	1,086,149
Басқа да қамтамасыз ету	832,060	831,606	-
РОСІ-активтер жиыны	10,254,246	7,698,764	1,087,001

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

	Клиенттерге берілген кредиттердің теңгерімдік құны	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті күнгі жағдай бойынша бағаланған қамтамасыз ету үшін	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті кезең басталғанға дейін бағаланған қамтамасыз ету үшін
2018 жылғы 31 желтоқсан <i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>			
Саты 1 (12-айлық күтілетін кредиттік залалдар)			
Ақша қаражаттары және депозиттер	448,835	448,835	-
Үкіметтің кепілдіктері	18,388,882	18,388,882	-
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер (кредиттік рейтингі «В-»-тен «ВВВ+»-ке дейін)	375,576,901	-	-
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер (кредиттік рейтингі жоқ)	147,193,388	-	-
Көлік құралдары	94,877	94,877	-
Жылжымайтын мүлік	181,324,725	11,039,713	170,285,012
Жабдық	8,006,638	824,771	7,181,867
Меншікті капиталға қатысу үлестері	1,753,928	1,753,928	-
Басқа да қамтамасыз ету	101,992,376	4,667,057	97,325,319
Болашақта түсетін активтер	154,198,717	24,520,730	129,677,987
Бағалы қағаздар	43,191,764	43,191,764	-
Жиыны Саты 1 (12-айлық күтілетін кредиттік залалдар)	1,032,171,031	104,930,557	404,470,185
Саты 2 (Кредиттік құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар)			
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер (кредиттік рейтингі «В-»-тен «ВВВ+»-ке дейін)	87,127,798	-	-
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер (кредиттік рейтингі жоқ)	4,000,001	-	-
Көлік құралдары	415,950	56,372	359,578
Жылжымайтын мүлік	302,746,602	196,499,210	106,247,392
Жабдық	158,900,681	101,889,078	57,011,603
Басқа да қамтамасыз ету	5,095,610	1,905,040	3,190,570
Болашақта түсетін активтер	21,381,680	-	21,381,680
Саты 2 жиыны (Кредиттік құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар)	579,668,322	300,349,700	188,190,823
Саты 3 Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ			
Көлік құралдары	138,586	138,586	-
Жылжымайтын мүлік	22,812,465	20,530,669	2,281,796
Жабдық	9,801,994	9,801,994	-
Саты 3 жиыны (Кредиттік-құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ)	32,753,045	30,471,249	2,281,796
РОСІ-активтер			
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер (кредиттік рейтингі «В-»-тен «ВВВ+»-ке дейін)	1,159,502	-	-
Көлік құралдары	81,706	852	80,854
Жылжымайтын мүлік	4,846,058	881,543	3,964,515
РОСІ-активтер жиыны	6,087,266	882,395	4,045,369

Жоғарыдағы кестелер артық қамтамасыз етуді ескерусіз ұсынылған.

Қамтамасыз етудің бірнеше түрі бар кредиттер бойынша ақпарат қамтамасыз етудің құнсыздануды бағалау үшін ең маңызды типі бойынша ашып көрсетіледі. Жеке тұлғалардан, мысалы, қарыз алушылардың акционерлерінен алынған кепілгерліктер құнсыздануды бағалау кезінде есепке алынбайды.

Корпоративтік клиенттерге берілген кредиттік-құнсызданған кредиттерді өндіріп алу мүмкіндігі қамтамасыз ету құнына қарағанда қарыз алушылардың кредит қабілеттілігіне көп дәрежеде байланысты және Холдинг әрбір есепті күнге қамтамасыз етуді бағалауды жаңартпайды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Коммерциялық банктерден сатып алынған, кері өтеп алуы талап ету құқығы бар ипотекалық кредиттерге қатысты әріптес коммерциялық банктер ҚРҰБ талаптарына сәйкес қамтамасыз етуді мерзімді негізде мониторингілеу үшін жауапты болады. Осы кредиттерді өндіріп алу мүмкіндігі, көбінесе, қамтамасыз етудің құнынан гөрі әріптес коммерциялық банктер қарыз алушыларының кредит қабілеттілігіне байланысты болады және қамтамасыз етудің ағымдағы құны құнсыздануды бағалауға әсер етпейді.

Есепті кезеңнің аяғындағы жағдай бойынша ипотекалық кредиттер бойынша жылжымайтын мүлік объектілері түріндегі кепілзаттық қамтамасыз етудің әділ құны қалалар мен өңірлер бойынша тұрғын үй жылжымайтын мүлік объектілері бағаларының орташа өсімі ескеріле отырып, Холдингінің еншілес кәсіпорындары кредиттік бөлімдерінің қызметкерлері айқындаған сомалар индекстеу арқылы айқындалды. Сондай-ақ Холдинг әрбір есепті күнгі жағдай бойынша құнсыздануға жеке бағалау жүргізе алады. Басқа жылжымайтын мүлік объектілері мен өзше де активтердің әділ құнын Холдингінің еншілес кәсіпорындарының кредиттік департаменттері қамтамасыз ету түрінде қабылданған активтердің жай-күйі мен орналасқан жері негізінде айқындады.

Кепілзаттық қамтамасыз етудің әділ құны 2019 және 2018 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ипотекалық кредиттер бөлінісінде құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып, теңгерімдік құннан асып түсті.

Бұдан әрі несие портфелінің құрамында экономикалық сектормен байланысты тәуекелдердің шоғырлануы туралы ақпарат берілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан	
	Сомасы	%	Сомасы	%
Ипотекалық кредиттер	1,063,132,224	37.63	712,036,812	28.97
Мұнай-газ өнеркәсібі	613,019,059	21.70	662,621,709	26.96
Тау-кен қазу өнеркәсібі, металлургиялық өнеркәсіп және пайдалы қазбаларды өндіру	510,762,865	18.08	491,478,803	19.99
Энергетика және электр энергиясын тарату	271,162,155	9.60	254,157,707	10.34
Жылжымайтын мүлік	105,678,578	3.74	77,775,189	3.16
Телекоммуникациялар	61,029,363	2.16	51,251,914	2.08
Көлік және қойма шаруашылығы	60,812,429	2.15	58,551,453	2.38
Химиялық өнеркәсіп	60,096,905	2.13	64,744,196	2.63
Азық-түлік өнеркәсібі	20,772,994	0.74	21,556,736	0.88
Ауыл шаруашылығы	20,351,985	0.72	18,737,624	0.76
Машина жасау	19,947,210	0.71	19,622,594	0.80
Құрылыс	4,768,089	0.17	15,372,846	0.63
Көтерме және бөлшек сауда	266,794	0.01	242,098	0.01
Басқасы	13,727,306	0.49	10,064,905	0.41
Құнсыздануға арналған резервті шегергенде дейін, клиенттерге берілген кредиттер	2,825,527,956	100.00	2,458,214,586	100.00
Құнсыздану резервін шегергенде	(79,041,218)		(58,781,970)	
Клиенттерге берілген кредиттер жиыны	2,746,486,738		2,399,432,616	

Алып қойылған қамтамасыз ету. Холдинг корпоративтік және ипотекалық кредиттерді қамтамасыз етуді бақылауды алу арқылы белгілі бір активтерді иемденді. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мұндай активтердің теңгерімдік құны 10,848,263 мың теңгені құрады (2018 жылғы 31 желтоқсан: 2,548,929 мың теңге), алып қойылған қамтамасыз ету 10,242,005 мың теңге сомасына (2018 жылғы 31 желтоқсан: 1,602,314 мың теңге) сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерден, 32,431 мың теңге сомасына (2018 жылғы 31 желтоқсан: 647,704 мың теңге) инвестициялық меншіктен және 573,827 мың теңге сомасына (2018 жылғы 31 желтоқсан: 298,911 мың теңге) өзге де активтерден тұрады.

Холдингінің саясаты, инвестициялық мүлікті қоспағанда, көрсетілген активтерді барынша қысқа мерзімде сатуды көздейді.

Клиенттерге берілген кредиттердің шоғырлануы. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдингте әрбір қарыз алушыға берілген кредиттерінің жалпы сомасы Холдинг капиталының 10%-ынан асып түсетін 3 қарыз алушысы (2018 жылғы 31 желтоқсан: 3 қарыз алушы) болды. Осы кредиттердің жиынтық сомасы 609,186,008 мың теңгені (2018 жылғы 31 желтоқсан: 630,495,327 мың теңге) немесе құнсыздану үшін резервті шегергенде кредиттік портфелінің 22.18%-ын (2018 жылғы 31 желтоқсан: 26.28%) құрады. Мемлекеттік кепілдіктермен қамтамасыз етілген компаниялардың, мемлекеттік ұйымдардың немесе халықаралық қор нарықтарында листингтелетін немесе жоғары кредиттік рейтингі бар ірі коммерциялық корпорациялардың еншілес кәсіпорындары болып табылатын компаниялардың берешегі 2019 жылғы 31 желтоқсанда 587,411,543 мың теңгені құрады (2018 жылғы 31 желтоқсан: 482,253,083 мың теңге).

Клиенттерге берілген кредиттер сомаларының әрбір санатының әділ құнын бағалауға қатысты 38-ескертпені қараңыз. Клиенттерге берілген кредиттердің пайыздық мөлшерлемелеріне жүргізілген талдау 33-ескертпеде ұсынылған. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 40-ескертпеде ұсынылған.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

11 Инвестициялық бағалы қағаздар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	404,640,341	196,791,828
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	368,156,729	386,900,238
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	8,379,588	17,980,067
Инвестициялық бағалы қағаздардың жиыны	781,176,658	601,672,133

Инвестициялық бағалы қағаздардың портфелінің кредиттік сапасы туралы ақпарат 5-ескертпеден қараңыз.

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Жергілікті атқарушы органдардың облигациялары (рейтингі жоқ)	190,390,451	151,082,668
ҚРҰБ ноталары (рейтингі жоқ)	114,646,493	17,697,456
Корпоративтік облигациялар (берілген кредиттік рейтингі жоқ және В рейтингі бар)	75,725,541	2,102,726
Қазақстандық банктердің облигациялары (рейтингі «В-»-тан «В+»-ке дейін)	10,988,970	10,620,244
Қазақстандық банктердің облигациялары (РОСИ-актив)	8,122,368	7,356,768
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ облигациялары (рейтингі «ВВ-»-тен «ВВ+»-ке дейін)	6,516,175	6,074,969
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары	3,478,266	5,375,762
Құнсыздануға резервті шегергенге дейін, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	409,868,264	200,310,593
Құнсыздану резервін шегергенде	(5,227,923)	(3,518,765)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар жиыны	404,640,341	196,791,828

Жергілікті атқарушы органдардың облигациялары. 2019 жылдың ішінде Холдинг бір бірлігіне 1,000 теңге бағасы бойынша, 2021 жылы өтеу мерзімімен 108,841,460 бірлік мөлшерінде жергілікті атқарушы органдардың облигацияларын сатып алды. Облигациялар бойынша купондық мөлшерлеме жылына 0.35%-ды құрайды. Облигациялар жылына 8.65% - 9.89% нарықтық мөлшерлемесі пайдаланыла отырып есептелген, 92,978,316 мың теңгеге тең болатын әділ құны бойынша танылды. 15,863,144 мың теңге мөлшеріндегі номиналды және әділ құн арасындағы айырмаға дисконт түріндегі залал осы облигацияларды сатып алу мақсаттары үшін алынған мемлекеттік субсидия бойынша міндеттемені азайту есебінен өтелген болатын (22-ескертпе). 2019 жылдың ішінде жергілікті атқарушы органдар 68,727,508 мың теңге сомасына облигацияларды сатып алды.

Корпоративтік облигациялар. Корпоративтік облигациялар жергілікті компаниялар шығарған пайыздық бағалы қағаздарды білдіреді. Листинг талаптарына сәйкес келмеуіне орай, ҚҚБ-ның талаптарына сәйкес «буферлік санатқа» жатқызылған кейбір облигацияларды қоспағанда, аталған бағалы қағаздар Қазақстан қор биржасында еркін айналымда болады.

2019 жылы Холдинг Алматы қаласы Түркісіб ауданының Қайрат кентінде орналасқан жалпы ауданы 202 гектар жер массивін салуға жататын инвестициялық жобаны қаржыландыру мақсатында «Fincraft Group» ЖШС (бұдан бұрын «Novacom Corporation») (бұдан әрі «Әріптес» деп аталады) 40,000,000 бірлік және 25,000,000 бірлік облигациясын 2029 жылы өтеу мерзімімен, облигация үшін 1,000 теңге бағасы бойынша екінші транштан және тиісінше жылдық 12.00% және 13.00% купондық мөлшерлемесімен сатып алды. Облигацияларды сатып алу кезінде Серіктес «S&P Global Ratings» рейтингтік агенттігі шетел және ұлттық валютада берген "В" деңгейінде ұзақ мерзімді кредиттік рейтингі болды, болжамы «тұрақты». Компания басшылығы бұл мөлшерлемелер сыртқы рейтингке негізделі отырып, бастапқы мойындау сәтінде нарықтық болып табылады деп санайды.

Осы жобаны қаржыландыру шеңберінде міндеттемелерді орындауды кепілдікпен қамтамасыз ету ретінде: «БТА Банк» АҚ акцияларының 34%-ы, «Fincraft Resources» АҚ акцияларының 86.32%-ы және Алматы қаласында орналасқан жер учаскесі қабылданды. Холдинг басшылығы инвестициялық жобаны іске асырудан күтілетін болашақ ақша ағындарына талдау жасады, сондай-ақ бағалы қағаздарды сатып алу күніне Әріптестің қаржылық жай-күйіне және кепілмен қамтамасыз етудің нарықтық құнына талдау жасады және бұл облигациялар SPPI-тесттен өтеді деп санайды және тиісінше оларды амортизацияланған құны бойынша қаржы активтері санатына жіктейді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Басқа мемлекеттердің облигациялары (рейтингі «BBB-»-тен «AA»-ға дейін)	138,633,191	16,734,899
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары (рейтингі BBB-)	109,330,984	267,066,297
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ облигациялары (рейтингі «BB-»-тен «BBB-»-ке дейін)	41,508,582	32,730,003
Корпоративтік облигациялар (рейтингі «В+»-тен «BB+»-ке дейін)	41,022,364	6,838,315
ЭЫДҰ елдері банктерінің облигациялары (рейтингі «BBB-»-тен «AA»-ға дейін)	19,882,000	15,826,478
Қазақстандық банктердің облигациялары (рейтингі «В»-дан «BB»-ға дейін)	17,774,394	28,668,144
Жергілікті атқарушы органдардың облигациялары (рейтингі жоқ)	-	13,023,786
ҚРҰБ ноталары (рейтингі жоқ)	-	5,993,282
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын борыштық инвестициялық бағалы қағаздар жиыны	368,151,515	386,881,204
Корпоративтік акциялар	5,214	19,034
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар жиыны	368,156,729	386,900,238

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің теңгерімдік құны 535,607 мың теңге репо мәмілелері бойынша қамтамасыз ету ретінде салынды (21-ескертпе) және теңгерімдік құны 45,212,811 мың теңге Азия даму банкінен алынған кредит бойынша мемлекеттік кепілдік алу шеңберінде қамтамасыз ету ретінде салынды.

Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Қазақстандық банктердің облигациялары (рейтингі «В»-тен «В»-ке дейін)	3,058,406	3,002,714
Корпоративтік облигациялар (берілген кредиттік рейтингі жоқ)	2,675,110	4,239,698
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары (рейтингі BBB-)	1,435,984	948,880
Қазақстандық банктердің облигациялары (рейтингі «BB-»-тан «BB+»-ке дейін)	1,210,088	9,788,775
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар жиыны	8,379,588	17,980,067

Корпоративтік облигациялар. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша корпоративтік облигацияларға «ДСФК» арнайы қаржы компаниясы» ЖШС 1,741,520 мың теңге мөлшерінде (2018 жылғы 31 желтоқсан: 1,794,560 мың теңге) облигациялар кіреді. 2017 жылғы 7 қарашада Қазақстан Республикасының Үкіметі, «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ, «Бәйтерек» ҰБХ» АҚ, «ҚазАгро» Холдингі» АҚ, «Bank RBK» АҚ және «Қазақмыс» ЖШС Негіздемелік келісімге қол қойды, оның шарттарына сәйкес «Bank RBK» АҚ-дағы Холдингінің депозиттері «ДСФК» арнайы қаржы компаниясы» ЖШС қамтамасыз етілген борыштық міндеттемелеріне қайта құрылымдалды, оған «Bank RBK» АҚ проблемалық активтері берілді. Берілген проблемалық активтердің осы портфелі "ДСФК" арнайы қаржы компаниясы" ЖШС шығарған борыштық міндеттемелерін қамтамасыз ету ретінде әрекет етеді. Негіздемелік келісімге қол қою сәтінде «Bank RBK» АҚ АҚ-ның депозиттік және ағымдағы шоттарындағы Холдингінің ақша қаражатының қалдықтары 11,292,008 мың теңгені құрады, оның 11,258,322 мың теңгесі қайта құрылымдалды. Холдингінің қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есептегі осы бағалы қағаздардың әділ құны 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 1,723,614 мың теңгені құрады және аталған бағалы қағаздарды ұстаушыларға берілген «Қазақмыс» ЖШС кепілдігінің әділ құнын көрсетті. 2017 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы борыштық міндеттемелер сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар ретінде жіктелді. Осы қайта құрылымдау нәтижелері бойынша Холдинг депозиттік шоттар бойынша 5,359,039 мың теңге мөлшерінде және пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есепте ағымдағы шоттар бойынша 213,229 мың теңге мөлшерінде және меншікті капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте 3,960,043 мың теңге мөлшерінде құнсызданудан болған залалды таныды. Қайта құрылымдау жоғарыда көрсетілген Негіздемелік келісімді мақұлдау жөніндегі Үкіметтің тиісті қаулысын қабылдау жолымен Акционердің тапсырмасы бойынша жүргізілгендігін назарға ала отырып, құнсызданудан болған залалдың бір бөлігі тікелей меншікті капитал құрамында танылды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың құнсыздануына арналған резервінің өзгерістері келесідей түрде ұсыныла алады:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл			
	Саты 1 12-айлық ККЗ	Саты 3 Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	POCI	Жиыны
1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	7,633	2,102,726	1,408,406	3,518,765
Жыл ішінде құнсыздануға арналған резервті құру (30-ескертпе)	1,709,158	-	-	1,709,158
31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	1,716,791	2,102,726	1,408,406	5,227,923

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2018 жыл			
	Саты 1 12-айлық ККЗ	Саты 3 Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	POCI	Жиыны
1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	-	7,132,406	-	7,132,406
ХҚЕС (IFRS) 9-ға ауысудың әсері (қайта сыныптау)	-	(4,463,796)	-	(4,463,796)
ХҚЕС (IFRS) 9-ға ауысудың әсері (бағалау)	46,629	-	-	46,629
Жыл ішінде құнсыздануға арналған резервті (қалпына келтіру)/есептеу (30-ескертпе)	(38,996)	(71,484)	1,408,406	1,297,926
Есептен шығарулар	-	(494,400)	-	(494,400)
31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	7,633	2,102,726	1,408,406	3,518,765

Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар бойынша пайыздық мөлшерлемелерді талдау 33-ескертпеде берілген. Байланысты тараптарға сату үшін қолда бар борыштық бағалы қағаздар бойынша ақпарат 40-ескертпеде берілген.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

12 Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек

2019 жылғы және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалгерлікке таза инвестициялар компоненттері келесідей түрде ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Бір жылдан кем	55,811,167	43,814,628
1 жылдан 2 жылға дейін	62,576,330	41,870,533
2 жылдан 3 жылға дейін	49,513,020	40,718,821
3 жылдан 4 жылға дейін	41,333,930	34,005,009
4 жылдан 5 жылға дейін	41,882,217	27,706,081
5 жылдан астам	282,743,859	241,636,621
Минималды жалгерлік төлемдер	533,860,523	429,751,693
Еңбекпен өтелмеген қаржылық кірісті шегергенде:		
Бір жылдан кем	(21,769,627)	(17,036,187)
Бір жылдан астам бес жылға дейін	(85,451,424)	(66,049,817)
Бес жылдан астам	(62,639,834)	(62,601,772)
Еңбекпен өтелмеген қаржылық кірісті шегергенде, барлығы	(169,860,885)	(145,687,776)
Залалдарға бағалық резерв	(13,383,804)	(12,642,878)
Қаржылық жалгерлікке таза инвестициялар	350,615,834	271,421,039
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын кіріктірілген туынды қаржы құралы	6,651,931	3,834,190
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	357,267,765	275,255,229
<p>2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, Холдингте берешегі қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешектің жалпы теңгерімдік құнының 26%-ын құрайтын 10 жалға алушысы немесе 4 байланысқан жалға алушылар тобы болды. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша, бұл жалға алушылардың дебиторлық берешегінің жалпы теңгерімдік құны 91,678,358 мың теңгені құрады (2018 жылдың 31 желтоқсаны: 55,601,577 мың теңге).</p> <p>2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жалпы теңгерімдік құнның 82%-на дейін «Қазақстан Темір Жолы» Ұлттық Компаниясы» АҚ («ҚТЖ») тобына және экономикалық тұрғыда ҚТЖ-ға тәуелді компанияға, жалпы сомасы 74,865,760 мың теңгеге сәйкес келеді (2018 жылы: 40,491,309 мың теңге сомасына теңгерімдік құнның 73%), бұл олардың қызмет сипатына және салалық ерекшеліктеріне байланысты кредиттік тәуекелдің белгілі бір шоғырлануына алып келеді.</p>		
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Ірік кәсіпорындарға жалға беру	99,399,088	62,771,879
Шағын және орта кәсіпорындарға жалға беру	95,965,677	58,619,630
Жеке тұлғаларға жалға беру	168,634,873	162,672,408
Залалдарға бағалық резерв	(13,383,804)	(12,642,878)
Қаржылық жалгерлікке таза инвестициялар	350,615,834	271,421,039
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын кіріктірілген туынды қаржы құралы	6,651,931	3,834,190
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	357,267,765	275,255,229

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешектің құнсыздануға резервінің өзгерістері келесідей түрде ұсыныла алады:

(мың қазақстандық теңгемен)	2019 жыл			Жиыны
	Саты 1 12-айлық ККЗ	Саты 2 Кредиттік құнсыздан- ған болып табылмай- тын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	Саты 3 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	
1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	3,196,544	528,923	8,917,411	12,642,878
1 сатыға аудару	6,750	(5,966)	(784)	-
2 сатыға аудару	(316,633)	339,272	(22,639)	-
3 сатыға аудару	(152,480)	(223,075)	375,555	-
Жыл ішінде құнсыздануға арналған резервті (қалпына келтіру)/есептеу (30-ескертпе)	301,409	(155,039)	1,685,966	1,832,336
Басқа активтерге аудару	-	-	(471,671)	(471,671)
Қаржылық жалдау бойынша басқа алынған активтерге резервті аудару	-	-	(753,015)	(753,015)
Басқа да өзгерістер	901	23	132,352	133,276
31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	3,036,491	484,138	9,863,175	13,383,804

(мың қазақстандық теңгемен)	2018 жыл			Жиыны
	Саты 1 12-айлық ККЗ	Саты 2 Кредиттік құнсызданға н болып табылмайты н активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	Саты 3 Кредиттік- құнсызданға н болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	
1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	7,024,506	-	-	7,024,506
ХҚЕС (IFRS) 9-ға ауысудан әсер	(3,661,255)	166,667	4,448,248	953,660
Жыл ішінде құнсыздануға арналған резервті (қалпына келтіру)/есептеу (30-ескертпе)	(166,707)	362,256	4,405,928	4,601,477
Басқа активтерге аудару	-	-	(51,614)	(51,614)
Басқа да өзгерістер	-	-	114,849	114,849
31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	3,196,544	528,923	8,917,411	12,642,878

2019 жылы лизингтік мәмілелерді қаржыландырудың өсуі портфельдің жалпы теңгерімдік құнының жалпы сомасы 100,675,594 мың теңгеге өсуіне және портфель бойынша залалдарға бағалау резервінің 2,614,718 мың теңгеге тиісінше ұлғаюына себепші болды.

Жалпы теңгерімдік құны 24,348,457 мың теңге дебиторлық берешектің азаюы портфель бойынша залалдарға бағалау резервінің 2,588,406 мың теңге сомаға төмендеуіне әкелді.

Кіріктіріме туынды қаржы құралдары

7,908,031 мың теңге және 14,980,142 мың теңге (2018 жылы: 9,399,558 мың теңге және 16,628,249 мың теңге тиісінше АҚШ долларының және ресейлік рубльдің теңгеге қатысты қымбаттауына байланысты) мөлшеріндегі қаржылық жалгерлікке инвестицияларды өтеу АҚШ долларының немесе ресейлік рубльдің теңгеге қатысты қымбаттауына байланысты болып табылады. Егер шетелдік валюталардың құны төмендесе, алынатын сома тиісті индекске ұлғаяды. Егер шетелдік валюталардың құны төмендесе, теңгедегі бастапқы соманың деңгейіне жеткен кезде алынатын сома өзгеріссіз қалады. Кіріктірілген туынды құралды есептеу үшін негіз қаржылық жалға алу шарттары бойынша барлық болашақ төлемдерді және АҚШ долларының және ресейлік рубльдің теңгеге қатысты қымбаттауына байланысты шартты міндеттемелерді қамтиды және 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша тиісінше 10,100,626 мың теңгені және 23,639,588 мың теңгені құрайды (2018 жылғы 31 желтоқсан: АҚШ долларының теңгеге қатысты қымбаттауына байланысты 12,248,171 мың теңге және ресейлік рубльдің теңгеге қатысты қымбаттауына байланысты 25,558,549 мың теңге).

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Көрсетілген кіріктірілген туынды құралдар шоғырландырылған қаржылық есепте әділ құны бойынша көрсетіледі. Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешектің құрамына енгізілген кіріктірілген туынды қаржы құралдарының бағаланған құны 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 6,651,931 мың теңгені құрайды (2018 жылғы 31 желтоқсан: 3,834,190 мың теңге). Әділ құн Блэк-Шоулз опциндарының баға белгілеу моделі негізіндегі модель пайдаланыла отырып есептелді (38-ескертпе).

Басшылық кіріктірілген туынды қаржы құралдарының әділ құнын бағалау кезінде мынадай долбарларды пайдаланады:

- тәуекелсіз мөлшерлемелер тиісті валюталар үшін кірістілік ауытқымалары қолданыла отырып бағаланды және АҚШ доллары үшін 1.58%-дан 1.85%-ға дейін, Ресей рублі үшін 6.43%-дан 6.73%-ға дейін, теңге үшін 9.06%-дан 9.15%-ға дейін (2018 жылғы 31 желтоқсан: АҚШ доллары үшін 2.36%-дан 2.79%-ға дейін, ресейлік рубль үшін 8.68%-дан 11.71%-ға дейін, теңге үшін 8.04%-дан 8.68%) өзгеріп тұрды;
- модельдегі құбылмалылық 6 ай бойы іс жүзіндегі айырбас бағамдарының өзгерістерін тарихи байқау негізінде айқындалған болатын;
- модель транзакциялық шығындарды қамтымайды.

Егер теңге мен АҚШ долларындағы тәуекелсіз мөлшерлемелер арасындағы айырма барлық келісімдер бойынша 0.5%-ға қысқартылса, кіріктірілген туынды қаржы құралының әділ құны 134,634 мың теңгеге азаяды. Егер теңгедегі және Ресей рубліндегі тәуекелсіз мөлшерлемелер арасындағы айырма барлық келісімдер бойынша 0.5%-ға қысқартылса, кіріктірілген туынды қаржы құралының әділ құны 311,139 мың теңгеге ұлғаяды. АҚШ долларының айырбас бағамдары өзгермелілігінің 50%-ға азаюы, кіріктірілген туынды қаржы құралы әділ құнының азаюына алып келмейді. Ресей рублінің айырбас бағамдары өзгермелілігінің 50%-ға азаюы, кіріктірілген туынды қаржы құралы әділ құнының 16,025 мың теңгеге азаюына алып келеді.

Қаржылық жалгерлік портфелінің кредиттік сапасы

Төмендегі кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалгерлік портфелінің кредиттік сапасы туралы ақпарат ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгеммен)</i>	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылмай- тын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	Саты 3 Кредиттік- құнсыз- данған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша (кіріктірілген туынды қаржы құралы)	Жиыны
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек					
- мерзімі өтпеген	308,024,572	8,016,560	4,074,741	6,651,931	326,767,804
- мерзімі 30 күннен кем мерзімге өткен	14,121,453	103,576	14,167,493	-	28,392,522
- мерзімі 30 күннен артық және 90 күннен кем мерзімге өткен	4,918	5,349,798	269,163	-	5,623,879
- мерзімі 90 күннен артық және 360 күннен кем мерзімге өткен	-	-	7,937,485	-	7,937,485
- мерзімі 1 жылдан артық мерзімге өткен	-	-	1,929,879	-	1,929,879
Залалдарға бағалық резервті шегергенге дейін қаржылық жалгерлік	322,150,943	13,469,934	28,378,761	6,651,931	370,651,569
Залалдарға бағалық резерв	(3,036,491)	(484,138)	(9,863,175)	-	(13,383,804)
Қаржылық жалгерлік жиыны	319,114,452	12,985,796	18,515,586	6,651,931	357,267,765

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төмендегі кестеде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалгерлік портфелінің кредиттік сапасы туралы ақпарат ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Саты 1 12-айлық күтілетін кредиттік залалдар	Саты 2 Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	Саты 3 Кредиттік- құнсызданған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша (кіріктірілген туынды қаржы құралы)	Жиыны
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек					
- мерзімі өтпеген	249,332,371	1,511,275	13,205,336	3,834,190	267,883,172
- мерзімі 30 күннен кем мерзімге өткен	8,622,361	3,554	50,882	-	8,676,797
- мерзімі 31 күннен артық және 90 күннен кем мерзімге өткен	-	4,432,903	1,909,729	-	6,342,632
- мерзімі 91 күннен артық және 360 күннен кем мерзімге өткен	-	29,971	3,137,838	-	3,167,809
- мерзімі 1 жылдан артық мерзімге өткен	-	-	1,827,697	-	1,827,697
Залалдарға бағалық резервті шегергенге дейін қаржылық жалгерлік	257,954,732	5,977,703	20,131,482	3,834,190	287,898,107
Залалдарға бағалық резерв	(3,196,544)	(528,923)	(8,917,411)	-	(12,642,878)
Қаржылық жалгерлік жиыны	254,758,188	5,448,780	11,214,071	3,834,190	275,255,229

Қамсыздандыруды талдау. Келесі кестеде қамсыздандыру түрлері бойынша 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалгерлік шарттары бойынша дебиторлық берешекке қатысты (залалдарға арналған бағалық резервті шегергенде және кіріктірілген туынды қаржы құралын қоспағанда) қамтамасыз ету, жалға алынған активтер және кредит сапасын арттырудың басқа да құралдары туралы ақпарат берілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек, теңгерімдік құны	Қамтамасыз етудің әділ құны – есептік күндегі жағдай бойынша бағаланған қамтамасыз ету үшін
Күтілетін кредиттік залалдары 12-айлық күтілетін кредиттік залалдардың негізінде бағаланатын жалгерлік:		
Жылжымайтын мүлік	159,951,128	159,951,128
Көлік құралдары	115,186,711	115,186,711
Жабдық	27,279,858	27,279,858
Заңды тұлғалардың кепілдіктері (рейтингісі «BB-»-тен «BBB-»-ке дейін)	16,306,103	-
Қамтамасыз етусіз және кредиттің сапасын арттыратын басқа құралдарсыз	390,652	-
Күтілетін кредиттік залалдары 12-айлық күтілетін кредиттік залалдардың негізінде бағаланатын жалгерлік жиыны:	319,114,452	302,417,697
Күтілетін кредиттік залалдары кредиттік құнсызданған болып табылмайтын активтерге қатысты бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар негізінде бағаланатын жалгерлік:		
Жылжымайтын мүлік	3,712,291	3,712,291
Көлік құралдары	8,340,927	8,340,927
Жабдық	741,580	-
Қамтамасыз етусіз және кредиттің сапасын арттыратын басқа құралдарсыз	190,998	-
Күтілетін кредиттік залалдары кредиттік құнсызданған болып табылмайтын активтерге қатысты бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар негізінде бағаланатын жалгерлік жиыны	12,985,796	12,053,218
Күтілетін кредиттік залалдары кредиттік құнсызданған активтерге қатысты бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар негізінде бағаланатын жалгерлік:		
Жылжымайтын мүлік	9,060,121	2,654,403
Көлік құралдары	2,636,013	2,636,013
Жабдық	6,819,452	6,819,452
Күтілетін кредиттік залалдары кредиттік құнсызданған активтерге қатысты бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар негізінде бағаланатын жалгерлік жиыны	18,515,586	12,109,868
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек жиыны	350,615,834	326,580,783

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Келесі кестеде қамсыздандыру түрлері бойынша 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалдау шарттары бойынша дебиторлық берешекке қатысты (құнсыздануға арналған резервті шегергенде) қамтамасыз ету, жалға алынған активтер және кредит сапасын арттырудың басқа да құралдары туралы ақпарат берілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек, теңгерімдік құны	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті күнгі жағдай бойынша бағаланған қамтамасыз ету үшін
Күтілетін кредиттік залалдары 12-айлық күтілетін кредиттік залалдардың негізінде бағаланатын жалгерлік:		
Жылжымайтын мүлік	160,202,222	160,202,222
Көлік құралдары	71,213,161	71,213,161
Жабдық	14,279,518	14,279,518
Заңды тұлғалардың кепілдіктері (рейтингісі «BB-»-тен «BBB-»-ке дейін)	4,555,285	-
Қамтамасыз етусіз және кредиттің сапасын арттыратын басқа құралдарсыз	4,508,002	-
Күтілетін кредиттік залалдары 12-айлық күтілетін кредиттік залалдардың негізінде бағаланатын жалгерлік жиыны:	254,758,188	245,694,901
Күтілетін кредиттік залалдары кредиттік құнсызданған болып табылмайтын активтерге қатысты бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар негізінде бағаланатын жалгерлік:		
Жылжымайтын мүлік	4,103,859	4,103,859
Көлік құралдары	452,911	452,911
Жабдық	624,327	624,327
Қамтамасыз етусіз және кредиттің сапасын арттыратын басқа құралдарсыз	267,683	-
Күтілетін кредиттік залалдары кредиттік құнсызданған болып табылмайтын активтерге қатысты бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар негізінде бағаланатын жалгерлік жиыны	5,448,780	5,181,097
Күтілетін кредиттік залалдары кредиттік құнсызданған активтерге қатысты бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар негізінде бағаланатын жалгерлік:		
Жылжымайтын мүлік	3,927,123	3,927,123
Көлік құралдары	975,462	975,462
Жабдық	6,311,486	6,311,486
Күтілетін кредиттік залалдары кредиттік құнсызданған активтерге қатысты бүкіл мерзім үшін күтілетін кредиттік залалдар негізінде бағаланатын жалгерлік жиыны	11,214,071	11,214,071
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек жиыны	271,421,039	262,090,069

Жоғарыдағы кестелер артық қамтамасыз етуді ескерусіз ұсынылған.

Холдингінің қамтамасыз етудің әділ құны кредит берілген күні бағаланған қаржылық жалгерлік шарттары бойынша дебиторлық берешегі жоқ, және қамтамасыз ету құнын кейіннен бағалау жүргізілмеген, сондай-ақ қамтамасыз етудің әділ құны белгіленбеген қаржылық жалгерлік шарттары бойынша дебиторлық берешек жоқ. Қамтамасыз етудің құны туралы ақпарат, ол қандай күні бағаланғандығына байланысты ұсынылған, егер мұндай бағалау жүргізілсе.

Қамтамасыз етудің аралас түрлерімен қамтамасыз етілген қаржылық жалдау шарттары бойынша құнсыздануды бағалау үшін неғұрлым маңызды болып табылатын қамтамасыз ету ашылады. Шағын және орта бизнестің лизинг алушыларының акционерлері сияқты жеке тұлғалардан алынған кепілдер құнсыздану белгілерін бағалау мақсатында ескерілмейді. Демек, қаржылық жалдау бойынша бұл дебиторлық берешек және берешектің ішінара қамтамасыз етілген сомаларының қамтамасыз етілмеген бөлігі қамтамасыз етусіз жалдау және кредиттік сапаны арттырудың басқа да механизмдері ретінде ұсынылған.

Келесі кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қамтамасыз етудің болуы себебі бойынша залалдар бойынша бағалау резерві танылмаған қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек бойынша ақпарат берілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Қамтамасыз етудің әділ құны							
	Жалпы теңгерімдік құны	Залалдарға бағалық резерв	Теңгерімдік құны	Ақшалай қаражат және депозиттер	Көлік құралдары	Жылжымайтын мүлік	Басқа да қамтамасыз ету (жабдық)	Жиыны
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	15,123,357	-	15,123,357	-	10,073,745	939,283	4,110,329	15,123,357
Жиыны	15,123,357	-	15,123,357	-	10,073,745	939,283	4,110,329	15,123,357

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Келесі кестеде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қамтамасыз етудің болуы себебі бойынша залалдар бойынша бағалау резерві танылмаған қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек бойынша ақпарат берілген:

(мың қазақстандық теңгемен)	Жалпы теңгерімдік құны	Залалдарға бағалық резерв	Қамтамасыз етудің әділ құны					Жиыны
			Теңгерімдік құны	Ақшалай қаражат және депозиттер	Көлік құралдары	Жылжымайтын мүлік	Басқа да қамтамасыз ету (жабдық)	
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	16,983,657	-	16,983,657	-	10,592,829	1,577,443	4,813,385	16,983,657
Жиыны	16,983,657	-	16,983,657	-	10,592,829	1,577,443	4,813,385	16,983,657

Лизинг заттарын алу.

2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде Холдинг 956,836 мың теңге сомаға лизинг заттарын алып қойды (2018 жылы: 760 мың теңге).

13 Негізгі құралдар

Төменде Холдингтің негізгі құралдарының қозғалысы ұсынылған:

(мың қазақстандық теңгемен)	Ғимараттар	Офистік және компьютерлік жабдық	Аяқталмаған құрылыс	Көлік құралдары	Жиыны
2018 жылғы 1 қаңтардағы құны	7,718,698	8,849,577	128,262	630,149	17,326,686
Жинақталған амортизация	(1,376,358)	(5,404,400)	(63,388)	(409,690)	(7,253,836)
2018 жылғы 1 қаңтардағы теңгерімдік құны	6,342,340	3,445,177	64,874	220,459	10,072,850
Түсімдер	6,145,803	1,972,466	-	212,741	8,331,010
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерден (немесе істен шығатын топтардан) аудару	(99,366)	(25,612)	-	(1,956)	(126,934)
Істен шығулар	(1,076,884)	(46,982)	-	(8,299)	(1,132,165)
Амортизациялық аударымдар	(180,282)	(1,282,300)	-	(73,320)	(1,535,902)
Инвестициялық мүлік құрамына аударымдар	(322,665)	-	-	-	(322,665)
Құнсызданудан есептелген залал	-	(42,780)	(63,387)	-	(106,167)
Басқасы	20,052	10,323	(1,487)	(1,969)	26,919
2018 жылғы 31 желтоқсандағы құны	11,902,430	9,869,473	126,775	752,881	22,651,559
Жинақталған амортизация	(1,073,432)	(5,839,181)	(126,775)	(405,225)	(7,444,613)
2018 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құны	10,828,998	4,030,292	-	347,656	15,206,946
Түсімдер	1,464,069	2,052,880	-	-	3,516,949
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерден (немесе істен шығатын топтардан) аудару	856,850	-	-	-	856,850
Істен шығулар	-	(261,218)	-	(10,291)	(271,509)
Амортизациялық аударымдар	(529,067)	(1,411,655)	-	(92,192)	(2,032,914)
Инвестициялық мүлік құрамына аудару	(110,623)	-	-	-	(110,623)
Құнсызданудан есептелген залал	-	(483)	-	-	(483)
Басқасы	50,712	(7,124)	-	-	43,588
2019 жылғы 31 желтоқсандағы құны	14,312,160	11,355,879	126,775	589,713	26,384,527
Жинақталған амортизация	(1,751,221)	(6,953,187)	(126,775)	(344,540)	(9,175,723)
2019 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құны	12,560,939	4,402,692	-	245,173	17,208,804

14 Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
«Textiles.kz» АҚ мүлкі	6,762,656	7,357,481
«Инжиниринг және технологиялар трансферті орталығы» АҚ мүлкі	3,221,870	-
«Іле картон-қағаз комбинаты» АҚ (ІКҚК) мүлкі	2,050,152	-
«ACIG» АҚ мүлкі	1,992,247	-
«Семей тері-былғары комбинаты» ЖШС мүлкі	1,235,710	-
«Kaz Rubber Recycling» АҚ мүлкі	990,185	-
«ILNO Group» ЖШС мүлкі	908,279	908,279
Дайын пәтерлер және көлік қоятын орындар	834,646	20,857,019
«Nimex» ЖШС мүлкі	742,824	743,313
«Смирновский элеватор» ЖШС мүлкі	592,621	-
«Азия Керамик» ЖШС мүлкі	384,216	447,304
«ХПК Петропавл-Астық» ЖШС мүлкі	357,581	-
«Богви» ЖШС мүлкі	317,364	815,004
«ПК Южполиметалл» ЖШС мүлкі	282,535	-
«Жаңабас» ауыл шаруашылығы холдингі» ЖШС мүлкі	85,439	134,945
«ЛАД» ЖШС мүлкі	58,528	114,030
«Технопарк «Алатау» АҚ мүлкі	-	2,508,038
«Булаевский элеватор» ЖШС мүлкі	-	1,260,407
«Астана-Контракт Paragon» ЖШС мүлкі	-	1,005,009
«Қазақстан Инвест Көмір» АҚ мүлкі	-	341,908
«Өрекет» жоғары технологиялар қоры» АҚ мүлкі	-	80,246
Басқа да негізгі құралдар	199,399	1,036,265
Басқасы	857,473	708,963
Сату үшін ұсталатын ұзақ мерзімді активтер жиыны	21,873,725	38,318,211

Кейіннен түпкілікті сатып алушыларға сату үшін ЭКСПО-2017 мемлекеттік бағдарламасы аясында тұрғызылған дайын пәтерлер мен көлік қоятын орындар. Бұл активтер инвестициялық меншік құрамынан аударылды және кейіннен екі шаманың ең азы бойынша ескерілетін болады: сату бойынша шығындарды шегергенде әділ құн және теңгерімдік құн. Холдингінің еншілес ұйымы «БД» АҚ-ның саясатымен аталған активтерді мүмкіндігінше қысқа мерзімде сату қарастырылған. 2019 жылы Холдинг ЭКСПО-2017 аумағында орналасқан жалпы теңгерімдік құны 20,040,164 мың теңге 1,133 пәтерді және 680 тұрақ орнын өткізді, осы активтерді сатудан түскен таза пайда 3,918,055 мың теңгені құрады (2018 жылы: Холдинг жалпы теңгерімдік құны 2,307,903 мың теңге 142 пәтерді және 102 тұрақ орнын өткізді, активтерді сатудан түскен таза пайда 1,710,297 мың теңгені құрады).

2019 жылы Холдинг атқарушылық іс жүргізу шеңберінде «Настюша» жобасы бойынша - теңгерімдік құны 759,599 мың теңге «Қиялы Астық» ЖШС, теңгерімдік құны 357,581 мың теңге «Петропавл-Астық» ЖШС, теңгерімдік құны 592,621 мың теңге «Смирновский элеватор» ЖШС мүлкі, сондай-ақ «Семей тері-былғары комбинаты» жобасы бойынша теңгерімдік құны 1,235,710 мың теңге мүлкі, «Іле картон-қағаз комбинаты» жобасы бойынша теңгерімдік құны 2,050,152 мың теңге мүлкі, «Южполиметалл» жобасы бойынша теңгерімдік құны 282,535 мың теңге мүлкі, «Kaz.Rubber Recycling» жобасы бойынша теңгерімдік құны 990,185 мың теңге мүлкі, «ACIG» жобасы бойынша теңгерімдік құны 1,992,247 мың теңге мүлкі қабылдады.

2019 жылы Холдинг жалпы құны 10,242,005 мың теңге болатын мүлкі қабылдады. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қабылданған активтердің теңгерімдік құны 7,501,031 мың теңгені құрады. 1,981,375 мың теңге мөлшеріндегі осы активтердің құнсыздануы өзге операциялық шығыстар құрамында залалдар ретінде танылды. Теңгерімдік құны 759,599 мың теңге болатын «Қиялы Астық» ЖШС мүлкі 2019 жылғы шілдеде сатылды.

Жалғыз акционердің шешіміне және Алматы қаласының өңірлік органының 2019 жылғы 7 маусымдағы №2/369 өкіміне сәйкес 2019 жылы Холдинг 2019 жылғы 7 маусымдағы №Д-19/04 сыйға тарту шарты негізінде «Технопарк Алатау» ЖШС жарияланған акционерлік капиталдағы қатысу үлесінің 100%-ын аударды және Жалғыз акционермен жасалған мәміленің әсері ретінде бір жыл ішінде бөлінбеген пайда құрамында 2,313,566 мың теңге мөлшеріндегі мәмілені таныды.

2019 жылғы 27 қыркүйектегі жол картасының бағдарламасына сәйкес, 2019 жылы Жалғыз акционер «Зерде» ұлттық инфокоммуникациялық холдингі» АҚ-ның «Инжиниринг және технологиялар беру орталығы» АҚ акционермен жарияланған капиталындағы 100% қатысу үлесін беру туралы шешімді беру туралы өтеусіз келісім жасау жолымен бекітті. Осы жоспарға сәйкес, 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдинг «Инжиниринг және технологиялар беру орталығы» АҚ активтері мен міндеттемелерін сатуға арналған активтерге қайта жіктеді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

2018 жылы Холдинг "Жаңабас" ауыл шаруашылығы холдингі" ЖШС және "Богви" ЖШС-нің 524,311 мың теңге және 598,339 мың теңге сомасында, ҚҚС-ты қоса алғанда мүлкін ішінара өткізді. Сондай-ақ, 2018 жыл ішінде Холдинг "ЛАД" ЖШС-нің мүлкін сату туралы 743,262 мың теңгеге келісім жасасты, олар 2019 жылғы 31 наурызға дейін төленуі тиіс.

Холдингтің басшылығы алып қойылған мүлікті сату міндеттемесін қабылдады. Тиісінше, аталған мүлік сатуға арналған ұзақ мерзімді актив ретінде ұсынылған. Осы активтерді сату жөніндегі қажетті шараларға бастамашылық жасалды және оларды сату 2020 жылы күтіліп отыр.

15 Басқа да қаржы активтері

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Бөліп төлеу төлемдері бойынша дебиторлық берешек	14,744,911	14,588,445
Банктік қызмет бойынша дебиторлық берешек	2,979,171	1,771,342
Қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер	1,084,888	701,756
Қарыздың игерілмеген бөлігі үшін комиссияны алдын ала төлеу	851,684	855,183
Есептелген комиссиялық кірістер	794,988	348,482
Жалгерлік заттары алынған қаржылық жалгерлік шарттары бойынша төленбеген пайыздар	471,671	-
Сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	329,165	520,246
Пайдалану құқығы шектелген ақшалай қаражат	164,869	3,248,144
Есептелген айыппұлдар мен өсімпұлдар	8,628	2,726
Кредиттік портфельдерді сатып алу операциялары бойынша дебиторлық берешек	7,848	7,147
Басқасы	1,749,022	1,489,224
Құнсыздану үшін резерв шегерілгенге дейінгі басқа да қаржы активтері	23,186,845	23,532,695
Құнсыздану резервін шегергенде	(2,940,645)	(2,352,276)
Басқа да қаржы активтері жиыны	20,246,200	21,180,419

Бөліп төлеу төлемдері бойынша дебиторлық берешек. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бөліп төлеу төлемдері бойынша дебиторлық берешектің құрамына, негізінен, 13,766,943 мың теңге (2018 жылы: 12,509,444 мың теңге) сомасындағы есеп айырысу нарықтық мөлшерлемелері пайдаланыла отырып, шарт бойынша клиент берешегінің сомасын дисконттау арқылы бастапқы тану кезіндегі әділ құны бойынша танылған, бөліп төлеуге сатылған объектілер бойынша дебиторлық берешек енгізілген.

Төменде 2019 және 2018 жылдар ішінде өзге қаржы активтерінің құнсыздануы үшін резервтің өзгерісіне жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл			Жиыны
	Саты 1 12-айлық ККЗ	Саты 2 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табыл- майтын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	Саты 3 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	
1 қаңтардағы жағдай бойынша қалдық	1,364,551	11,042	976,683	2,352,276
3 сатыға аудару	(1,660)	-	1,660	-
Жыл ішінде құнсыздануға резервті құру (30-ескертпе)	717,371	(6,519)	(506,281)	204,571
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек құрамынан аудару	-	-	471,671	471,671
Есептен шығарулар	(75,259)	-	(6,259)	(81,518)
Басқасы	(5,280)	(118)	(956)	(6,354)
31 желтоқсандағы жағдай бойынша қалдық	1,999,723	4,405	936,518	2,940,646

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2018 жыл			Жиыны
	Саты 1 12-айлық ККЗ	Саты 2 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылмай- тын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	Саты 3 Кредиттік- құнсыздан- ған болып табылатын активтер бойынша бүкіл мерзім үшін ККЗ	
1 қаңтардағы жағдай бойынша				
құнсыздануға резерв	-	-	1,303,807	1,303,807
ХҚЕС (IFRS) 9-ға көшу әсері	1,766,823	16,649	(990,165)	793,307
Жыл ішінде құнсыздануға резервті құру (30-ескертпе)	245,898	(3,761)	646,782	888,919
Валюталық бағамдардың өзгерісінен болған әсер	6,821	(1,846)	33,206	38,181
Есептен шығарулар	(654,991)	-	(16,947)	(671,938)
31 желтоқсандағы жағдай бойынша				
құнсыздануға резерв	1,364,551	11,042	976,683	2,352,276

Төменде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге қаржы активтеріне кредиттік сапасы бойынша жүргізілген талдау келтірілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Дебитор- лық берешек	Пайдалану құқығы шектелген ақшалай қаражат	Есептелген комис- сиялық кірістер	Сақтандыру шарттары бойынша дебитор- лық берешек және қайта сақтандыру бойынша активтер	Басқасы	Барлығы
Мерзімі өтпеген	15,434,375	50,000	793,023	1,379,908	4,240,345	21,897,651
Мерзімі өткен						
- төлемді 30 күннен кем кешіктіре отырып	-	-	-	-	472,237	472,237
- төлемді 30-дан 90 күнге дейін кешіктіре отырып	8,000	-	-	21,189	14,891	44,080
- төлемді 90-нан 180 күнге дейін кешіктіре отырып	-	-	-	4,127	1,769	5,896
- төлемді 90-нан 360 күнге дейін кешіктіре отырып	40,990	-	1,965	8,829	12,840	64,624
- төлемді 360 күннен артық кешіктіре отырып	121,078	114,869	-	-	466,410	702,357
Құнсыздану резервін шегергенде	(1,677,417)	(114,869)	(54,481)	(12,304)	(1,081,574)	(2,940,645)
Басқа қаржылық активтердің жиыны	13,927,026	50,000	740,507	1,401,749	4,126,918	20,246,200

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге қаржы активтеріне кредиттік сапасы бойынша жүргізілген талдау келтірілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Дебиторлық берешек	Пайдалану шектелген ақшалай қаражат	Есептелген комиссиялық кірістер	Сақтандыру шарттары бойынша дебиторлық берешек және қайта сақтандыру бойынша активтер	Басқасы	Барлығы
Мерзімі өтпеген	14,445,043	3,132,416	340,598	1,221,721	2,774,726	21,914,504
Мерзімі өткен						
- төлемді 30 күннен кем кешіктіре отырып	376,188	-	-	60	3,465	379,713
- төлемді 30-дан 90 күнге дейін кешіктіре отырып	-	-	-	-	4,894	4,894
- төлемді 90-нан 360 күнге дейін кешіктіре отырып	-	-	7,630	173	61,985	69,788
- төлемді 360 күннен артық кешіктіре отырып	629,544	115,728	254	48	418,222	1,163,796
Құнсыздану резервін шегергенде	(1,626,806)	(115,728)	(25,593)	(48)	(584,101)	(2,352,276)
Басқа қаржылық активтердің жиыны	13,823,969	3,132,416	322,889	1,221,954	2,679,191	21,180,419

16 Басқа да активтер

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Қаржылық жалгерлік шарттары бойынша берілуге жататын жабдық үшін аванстар	138,736,602	70,677,802
Қаржылық жалгерлік шарттар бойынша берілуге жататын активтер	17,096,694	14,267,863
Қорлар мен жұмсалатын материалдар	8,999,679	28,841,373
Тауарлар мен көрсетілетін қызметтер үшін алдын ала төлем	2,317,060	2,142,133
Қаржылық жалгерлік бойынша алып қойылған активтер	2,260,183	1,464,457
Аяқталмаған құрылыс	1,534,061	5,643,479
Алынған қамтамасыз ету	903,392	807,231
Табыс салығын қоспағанда, алдын ала төленген салықтар	743,419	993,654
Аяқталмаған құрылыс бойынша алдын ала төлем	199,481	5,618,688
Алдын ала төленген шығындар және алынған кредиттер үшін комиссиялар	144	661,251
Басқасы	758,451	860,084
Құнсыздану үшін резерв шегерілгенге дейінгі басқа да активтер	173,549,166	131,978,015
Құнсыздану резервін шегергенде	(7,590,288)	(1,609,802)
Өзге активтер жиыны	165,958,878	130,368,213

Қаржылық жалгерлік шарттары бойынша берілуге жататын жабдық үшін аванстар. Қаржылық жалға алу шарттары бойынша берілуге жататын жабдық үшін аванстардың сомасы 107,306,831 мың теңге мөлшерінде (2018 жылы: 65,904,605 мың теңге) жеткізушілерге төленген аванстарды және 31,429,771 мың теңге мөлшерінде (2018 жылы: 4,773,197 мың теңге) қайтарып алынбайтын аккредитивтер бойынша орналастырылған ақша қаражатын қамтиды.

Қаржылық жалгерлік шарттар бойынша берілуге жататын активтер. Қаржылық жалға алу шарттары бойынша берілуге жататын активтер Холдинг есепті кезең ішінде сатып алған, Холдинг 2020 жылы жалға алушыларға беруді жоспарлап отырған жабдық пен тұрғын үй кешендерін қамтиды.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдинг сатып алған 1,482,688 мың теңге жалпы сомасына ең ірі жобалар Ақтау, Қостанай және Ақтөбе қалаларында орналасқан (2018 жылы: 2,173,940 мың теңге жалпы сомасына жобалар Алматы қаласында орналасқан).

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Тауар-материалдық қорлар. Холдингте жалпы теңгерімдік құны 8,514,315 мың теңгені құрайтын (2018 жылы: жалпы сомасы 28,235,712 мың теңгеге Қазақстанның он төрт қаласында тұрғын үй кешендеріндегі дайын пәтерлер), «Нұрлы Жол» инфрақұрылымды дамытудың мемлекеттік бағдарламасының шеңберінде тұрғызылған Қазақстанның он бір қаласындағы тұрғын үй кешендеріндегі дайын пәтерлері бар. Холдингінің басшылығы мүлікті қысқа мерзімде жеке тұлға болып табылатын өзінің салымшыларына және кейіннен сатып ала отырып, жалға алу шарттарының негізінде басқа жеке тұлғаларға сатуға ниетті.

Аяқталмаған құрылыс. Аяқталмаған құрылыс Президенттің «Нұрлы жол» атты Жолдауына сәйкес Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 28 маусымдағы № 728 қаулысымен бекітілген «Өңірлерді дамытудың 2020 жылға дейінгі» бағдарламасы бойынша Қазақстанның әртүрлі өңірлерінде тұрғын үй салу кезінде Холдингке келтірілген капиталдандырылған шығындарды білдіреді. Холдинг салынған тұрғын үйлерді осы бағдарламада көзделген қаржылық жалға алу шарттарының талаптарына сәйкес жалға беретін болады.

Төменде 2019 және 2018 жылдардың ішінде өзге активтердің құнсыздануы үшін резервтің өзгеруіне жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
1 қаңтардағы құнсыздануға резерв	1,609,802	2,382,431
Құнсыздануға резервті таза есептеу	6,280,055	245,386
Үмітсіз ретінде жылдың ішінде есептен шығарылған сомалар	(299,369)	(980,785)
Басқалары	(200)	(37,230)
31 желтоқсандағы құнсыздануға резерв	7,590,288	1,609,802

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бір жеткізуші бойынша 6,487,178 мың теңге мөлшерінде қаржылық жалдау шарттары бойынша төленген аванстарға қатысты қайта құрылымдау, контрагенттің қаржылық жағдайы және беру үшін дайын өнімнің болуы шарттарын ескеретін 5,451,754 мың теңге (2018 жылғы 31 желтоқсанда: 0 теңге) мөлшерінде құнсыздануға резерв танылды. Холдинг лизинг заттарының жеткізілімінің бағасы мен мерзімін арттыруды ескере отырып, жеткізудің жаңа шарттары бойынша лизинг алушы мен жеткізуші арасындағы уағдаластықтың нәтижелерін күтті, осыған байланысты дебиторлық берешекті қайтару бойынша талаптар жеткізушіге қойылған жоқ және 2018 жылы құнсыздануға резерв қалыптаспаған. 2019 жылы лизинг алушының жеткізілімнің жаңа шарттарымен келіспеуіне байланысты Холдинг жеткізушіге барлық дебиторлық берешекті қайтару бойынша талап қоюды шешті.

Қаржылық жалдау шарттары бойынша төленген авансқа қатысты провизияларды есептеу кезінде мынадай жорамалдар көзделген:

- вагондарды жеткізушіге (контрагентке) лизинг объектілерін жеткізу бойынша қаржылық жай-күйі мен мерзімі өткен фактілерін талдау негізінде «D» ішкі рейтингі берілді;
- жеткізуге дайын өнімнің құнын шегергенде залал мөлшері төленген аванстың 84%-на немесе 5,451,754 мың теңгеге тең.

17 Клиенттер қаражаты

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Мемлекеттік және қоғамдық ұйымдар		
- Ағымдағы шоттар	117,857	88,546
Басқа да заңды тұлғалар		
- Клиенттердің міндеттемелерін қамтамасыз ету ретінде алынған аванстар	4,420,840	9,281,932
- Ағымдағы шоттар	2,458,004	1,094,247
Жеке тұлғалар		
- Мерзімді депозиттер	520,990,279	426,289,096
Берілген ипотекалық кредиттердің қамсыздандыруы болып табылатын салымдар	285,840,765	199,313,288
- Ағымдағы шоттар/талап етілгенге дейінгі шоттар	20,257,414	13,405,236
Клиенттер қаражаты жиыны	834,085,159	649,472,345

Жеке тұлғалардың мерзімді салымдары, негізінен, «ҚТҚЖБ» АҚ салымшыларының тұрғын үй-құрылыс жинақтарымен ұсынылған. Тұрғын үй жинақ ақшасы туралы шарттың талаптарына сәйкес, "ҚТҚЖБ" АҚ салымшылары шарт сомасы мен жинақталған салымдар, болжанатын комиссиялар мен мемлекет сыйлықақысы арасындағы айырмаға тең сомада, егер қол қойылған тұрғын үй-құрылыс жинақ ақшасы туралы шарттың барлық талаптары орындалған жағдайда, мемлекет шешімі негізінде тұрғын үй қарызын алуға құқылы.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

18 Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Қазақстандық теңгемен көрсетілген өзге де облигациялар	869,705,274	671,772,866
АҚШ долларымен көрсетілген еурооблигациялар	534,479,515	529,437,780
Теңгемен көрсетілген еурооблигациялар	200,477,811	199,976,413
Ипотекалық облигациялар	44,890,316	38,599,487
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар жиыны	1,649,552,916	1,439,786,546

Қазақстандық теңгемен көрсетілген өзге де облигациялар. Қазақстандық теңгемен көрсетілген өзге де облигациялар мынадай облигациялар арқылы ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Орналасты- рылған күні	Өтелетін күні	Номиналды құны		Теңгерімдік құны	
			2019 жыл	2018 жыл	2019 жыл	2018 жыл
KZ2C0Y20F251 (листингсіз)	25.03.2016	25.03.2036	202,000,000	202,000,000	66,146,402	61,835,624
	13.03.2015,					
KZP01Y20E920 (листингсіз)	31.03.2015	13.03.2035	170,000,000	170,000,000	65,470,500	61,549,827
KZ2C0Y20E676 (листингсіз)	15.04.2014	15.04.2034	100,000,000	100,000,000	41,154,826	38,711,102
KZ2C0Y20E775 (листингсіз)	10.12.2014	10.12.2034	100,000,000	100,000,000	39,592,832	37,249,114
	21.01.2015,					
KZP01Y30E879 (листингсіз)	16.02.2015	21.01.2045	92,500,000	92,500,000	18,619,962	17,513,584
KZ2C0Y15G093	20.12.2018	27.12.2033	77,700,000	77,700,000	81,452,262	77,782,017
KKZ2C00003580	25.05.2016	25.05.2026	65,000,000	65,000,000	65,875,707	65,880,907
	28.12.2018,					
KZPO4M87F618 (листингсіз)	21.01.2019	03.12.2026	50,295,700	44,544,622	30,804,829	25,246,220
KZ2C0Y20E742 (листингсіз)	30.10.2014	30.10.2034	50,000,000	50,000,000	19,563,509	18,382,517
		по				
KZ2C0Y15F871 (листингсіз)	25.10.2018	требованию	40,150,000	40,150,000	40,150,736	40,150,736
KZ2C00005916	16.07.2019	16.07.2024	40,000,000	-	41,865,659	-
KZ2C00006088	28.06.2019	28.06.2029	40,000,000	-	41,921,111	-
KZP02Y20E73 (листингсіз)	26.03.2015	26.03.2035	38,095,125	38,095,125	17,123,286	31,292,745
KZ2C00004190	03.12.2019	03.12.2029	30,000,000	-	29,716,778	-
KZ2C00003911	06.06.2017	06.06.2024	28,000,000	28,000,000	28,176,862	28,176,285
KZ2C00006203	29.08.2019	28.08.2029	25,000,000	-	25,826,042	-
KZ2C00005908	18.06.2019	18.06.2026	23,484,000	-	23,551,770	-
KZP01Y20E730 (листингсіз)	15.07.2014	15.07.2034	23,000,000	23,000,000	19,175,385	21,806,475
KZP02Y30E877 (листингсіз)	29.01.2016	29.01.2046	22,500,000	22,500,000	4,628,911	4,367,947
KZP01Y09F615 (листингсіз)	19.10.2017	29.03.2026	21,100,000	21,100,000	12,469,501	11,469,544
KZ2C00003002	29.12.2014	29.12.2024	20,000,000	20,000,000	20,000,651	20,001,142
KZ2C00003903	31.05.2017	31.05.2022	20,000,000	20,000,000	20,162,478	20,159,793
KZ2C00006286	07.10.2019	07.10.2039	20,000,000	-	2,962,155	-
KZ2C0Y15F871	17.07.2019	17.07.2026	20,000,000	-	20,919,362	-
KZ2C00003648	01.08.2016	01.08.2026	17,500,000	17,500,000	18,502,142	18,503,260
KZPO3M89F616 (листингсіз)	16.10.2018	03.12.2026	15,004,300	15,004,300	8,835,917	8,117,696
KZ2C00003713	28.07.2016	28.07.2031	15,000,000	15,000,000	15,944,506	15,945,967
KZP02Y20E928 (листингсіз)	29.09.2015	29.09.2035	15,000,000	15,000,000	5,512,678	5,178,889
KZ2C0Y20F236 (листингсіз)	03.02.2016	03.02.2036	15,000,000	15,000,000	5,283,854	4,958,080
KZP03Y20E736 (листингсіз)	09.03.2016	09.03.2036	15,000,000	15,000,000	4,271,628	3,959,413
KZPO2M92F612 (листингсіз)	07.12.2018	03.12.2026	10,600,000	10,600,000	6,493,410	6,002,970
KZ2C00004000	22.08.2017	22.08.2032	8,836,000	8,836,000	9,179,384	9,179,859
KZ2C00004018	23.08.2017	23.08.2030	8,836,000	8,836,000	9,180,939	9,181,457
KZ2C00004026	24.08.2017	24.08.2028	8,836,000	8,836,000	9,169,300	9,169,696
			1,448,437,125	1,244,202,047	869,705,274	671,772,866

2019 жылы Холдинг жалпы сомасы 202,235,078 мың теңгеге облигациялар шығарды:

- жылдық 9.50% және 9.75% купондық мөлшерлемен және 2029 жылы өтеу мерзімімен шығарылған жалпы номиналды құны тиісінше 40,000,000 мың теңге (KZ2C00006088) және 25,000,000 мың теңге (KZ2C00006203) қамтамасыз етусіз купондық облигациялар. Қаражат «Fincraft Group» ЖШС борыштық бағалы қағаздарын сатып алуды қаржыландыру үшін пайдаланылды (11-ескертпе);

- номиналды құны 5,751,078 мың теңге (KZPO4M87F618) қамтамасыз етусіз, жылдық 0.15% купондық мөлшерлемесімен және 2026 жылы өтеу мерзімімен шығарылған купондық облигациялар. Қаражат тұрғын үй салу және оны кейіннен сатып алу үшін облыстардың (Нұр-Сұлтан және Алматы қалаларының) жергілікті атқарушы органдары шығарған борыштық бағалы қағаздарды сатып алуды қаржыландыру үшін пайдаланды;

- номиналды құны 20,00,000 мың теңге (KZ2C00006286) қамтамасыз етусіз, жылдық 0.15% купондық мөлшерлемесімен және 2039 жылы өтеу мерзімімен шығарылған купондық облигациялар. Қаржы Қазақстанда өндірілген жеңіл автокөліктерді сатып алушыларды қаржыландыру үшін пайдаланылды;

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

- номиналды құны 20,00,000 мың теңге (KZ2C0Y15F871) қамтамасыз етусіз, жылдық 10.27% купондық мөлшерлемесімен және 2026 жылы өтеу мерзімімен шығарылған купондық облигациялар.

- номиналды құны 23,484,000 мың теңге (KZ2C00005908) қамтамасыз етусіз, жылдық 10.00% купондық мөлшерлемесімен және 2026 жылы өтеу мерзімімен шығарылған купондық облигациялар.

- номиналды құны 40,00,000 мың теңге (KZ2C00005916) қамтамасыз етусіз, жылдық 10.27% купондық мөлшерлемесімен және 2024 жылы өтеу мерзімімен шығарылған купондық облигациялар.

- номиналды құны 30,00,000 мың теңге (KZ2C00004190) қамтамасыз етусіз, жылдық 11.00% купондық мөлшерлемесімен және 2029 жылы өтеу мерзімімен шығарылған купондық облигациялар.

2018 жылы Холдинг жалпы сомасы 187,998,922 мың теңгеге облигациялар шығарды:

- жылдық 9.50% купондық мөлшерлемесімен және 2033 жылы өтеу мерзімімен шығарылған номиналды құны 77,700,000 мың теңге (KZ2C0Y15G093) қамтамасыз етусіз купондық облигациялар. Қаражат «ҚТҚЖБ» АҚ-ның қолданыстағы және жаңа бағдарламаларын қаржыландыруға және екінші деңгейдегі банктер арқылы ипотекалық кредиттер беруге арналған.

- 2018 жылғы 16 қазанда, 2018 жылғы 7 желтоқсанда және 2018 жылғы 28 желтоқсанда, жылдық 0.15% купондық мөлшерлемесімен және 8 жылдан кейін өтеу мерзімімен шығарылған номиналды құны 70,148,922 мың теңге (KZPO4M87F618, KZPO3M89F616 және KZPO2M92F612) қамтамасыз етусіз купондық облигациялар. Қаражат тұрғын үй салу және оны кейіннен сатып алу үшін облыстардың (Нұр-Сұлтан (Астана) және Алматы қалаларының) жергілікті атқарушы органдары шығарған борыштық бағалы қағаздарды сатып алуды қаржыландыруға арналған;

- 2018 жылдың 25 қазанында жылдық 0.01% купондық мөлшерлемесімен және талап ету бойынша 15 жыл ішінде өтеу мерзімімен шығарылған номиналды құны 40,150,000 мың теңге (KZ2C0Y15F871) қамтамасыз етусіз купондық облигациялар. Қаражат Сарыарқа газ құбырының құрылысын қаржыландыруға арналған.

Жоғарыда келтірілген мемлекеттік қолдау мен даму бағдарламаларына сәйкес Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын басқару жөніндегі кеңес бағдарлама агенттері ретінде Холдинг пен коммерциялық банктер үшін және қаражатты түпкілікті алушылар үшін сыйақы мөлшерлемелері, қаржыландыру мерзімдері және ілеспелі талаптар түрінде қаржыландыру шарттарын белгілейді. Одан басқа, Үкімет арнайы шарттарды қабылдады, оларға сәйкес Холдингтік Компанияның еншілес кәсіпорындары коммерциялық банктер мен компанияларды әрі қарай қаржыландыра алады. Сол себепті, орналастыру күніне қарай әділ құн бойынша ҚРҰБ 2019 жылы Қазақстан Республикасының Ұлттық Қорының атынан сатып алған облигацияларды - KZPO4M87F618 және KZ2C00006286 (2018 жылы: KZPO4M87F618, KZPO3M89F616 және ZPO2M92F612) бағалаудағы айырмашылық сомасы мемлекеттік субсидия ретінде танылған, ал ҚРҰБ Холдингтің түпкілікті акционерінің мүддесінде емес, мемлекеттік мүддесінде әрекет еткен, себебі займдар бойынша барлық шарттар көрсетілген бағдарламаларды қаржыландыру туралы қарарында Үкімет деңгейінде келісілген және Үкімет Холдингтің акционері ретінде осы бағдарламалардан тікелей экономикалық пайданың түсуін күтпейді, өйткені жеңілдіктерді түпкілікті алушылар бағдарламамен белгіленген субъектілер болып табылады. Осылайша, 2019 жылдың ішінде Холдинг 19,578,909 мың теңге (2018 жылы: 31,170,408 мың теңге) мөлшерінде табысты көрсетті, ол қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылған (22-ескертпе).

Холдинг нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді бастапқы тану кезінде шығарылған облигациялардың әділ құнын анықтау кезінде жылдық 8.42%-дан 9.14%-ға дейінгі диапазонда (2017 жылы: жылдық 9.01%) пайдаланды.

Бастапқы тану кезінде шығарылған облигациялардың әділ құнын анықтау кезінде Холдинг жылдық 8.54%-дан 10.64%-ға дейінгі диапазонда нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді (2018 жылы: жылына 8.42%-дан 9.14%-ға дейін) пайдаланды.

2019 жылғы маусымда Холдинг «БД» АҚ арқылы жылдық 0.15% мөлшерлемесі бойынша (нарықтық мөлшерлемеден төмен) «ЭКСПО-2017» жобаларын қаржыландыру үшін 2014-2015 жылдары шығарылған екі борыштық бағалы қағаздарды (KZP01Y20E730 және KZP02Y20E73) өтеу мерзімін қайта қарады. Осы шығарылған борыштық бағалы қағаздарды бастапқы тану кезінде Холдинг 2020-2022 жылдар ретінде күтілетін өтеу мерзімдерін есептеді және осы шығарылған борыштық бағалы қағаздарды болашақ ақша ағындарын дисконттау үшін жылдық 5.41% және 5.93% есептік нарықтық мөлшерлемелерді пайдалана отырып әділ құны бойынша таныды. 2019 жылы Холдинг Қазақстан Республикасы Ұлттық қоры бөлген қаражаттың мақсатты пайдаланылуын бақылау жөніндегі комиссияның ұсынымдарын ескере отырып, шығарылған борыштық бағалы қағаздарды мерзімінен бұрын өтеу мүмкіндігіне қатысты өзінің үміттерін жаңартты. Осы шығарылған борыштық бағалы қағаздар үшін күтілетін өтеудің жаңа кестелері жылжымайтын мүлік объектілерін сатудан түсетін қаражатты өтеу кестелеріне негізделген және борыштық бағалы қағаздардың шарттық талаптары тиісті түрде қайта қаралды. Холдинг бұл өзгерістерді қолданыстағы қаржылық міндеттемені тануды тоқтатуға және елеулі модификация күніне жылдық 8.76% және 8.70% құрайтын нарықтық мөлшерлемелерді пайдалана отырып, жаңа қаржы құралын әділ құны бойынша тануға алып келген елеулі модификация ретінде қарайды. Ескі қаржылық міндеттеменің теңгерімдік құны мен жаңа қаржылық міндеттеменің 19,721,305 мың теңге мөлшеріндегі әділ құны (3,944,261 мың теңге мөлшеріндегі салықтық әсерді шегере отырып) арасындағы айырма бұл бағалы қағаздардың мемлекеттік ұйымға тиесілі болуы салдарынан Жалғыз акционермен жасалған мәміленің ықпалынан бір жыл ішіндегі бөлінбеген пайдаға салым ретінде танылды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

АҚШ долларымен көрсетілген еурооблигациялар. Еурооблигациялар Холдингінің еншілес кәсіпорны, «ҚДБ» АҚ облигацияларының келесі шығарылымымен ұсынылған:

- жылына 4.13% купондық мөлшерлемесімен және 2022 жылғы желтоқсандағы өтеу мерзімімен 2012 жылғы 10 желтоқсанда шығарылған, номиналды құны 1,000,000 мың теңге, орташа мерзімді облигациялар;
- жылына 6.50% купондық мөлшерлемесімен және 2020 жылғы маусымдағы өтеу мерзімімен 2005 жылғы 3 маусымда шығарылған, номиналды құны 100,000 мың теңге, ұзақ мерзімді облигациялар;
- жылына 6.00% купондық мөлшерлемесімен және 2026 жылғы наурыздағы өтеу мерзімімен 2006 жылғы 23 наурызда шығарылған, номиналды құны 97,416 мың АҚШ доллары, ұзақ мерзімді облигациялар.

Теңгемен көрсетілген еурооблигациялар. Еурооблигациялар Холдингінің еншілес кәсіпорны, «ҚДБ» АҚ облигацияларының келесі шығарылымымен ұсынылған:

- 2018 жылғы 4 мамырда шығарылған жылдық 8.95% купондық мөлшерлемесімен және 2023 жылғы мамырда өтеу мерзімімен, номиналды құны 100,000,000 мың теңге облигациялар;
- 2018 жылғы 14 желтоқсанда шығарылған жылдық 9.50% купондық мөлшерлемесімен және 2020 жылғы желтоқсанда өтеу мерзімімен, номиналды құны 100,000,000 мың теңге облигациялар.

Ипотекалық облигациялар. Ипотекалық облигациялар теңгемен көрсетілген «ҚМК» АҚ шығарған борыштық бағалы қағаздар болып көрсетілген. Облигацияның жылдық 2.99%-дан 10.50%-ға дейін өзгеріп отыратын (тиімді мөлшерлемелері 2.99%-дан 10.87%-ға дейінгі шегінде өзгереді) қалқымалы және тіркелген купондық мөлшерлемелері бар. Облигациялар 2019-2027 жылдары өтелетін болады. Облигациялар клиенттермен жасалған несиелік келісіммен және оларға тиісті жылжымайтын мүлік кепілімен қамтамасыз етілген. Купонның қалқымалы мөлшерлемелері Қазақстан Республикасы Статистика жөніндегі агенттігі жариялаған деректерге сәйкес соңғы 12 айдың инфляция индексі негізделген инфляция деңгейіне тәуелді және шығарылған күніне сәйкес әрбір алты ай сайын қайта қарауға жатады.

Қаржылық қызметтен міндеттемелердің және ақша ағындарының өзгерістерін салыстыру

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
1 қаңтардағы қалдық	1,439,786,546	1,125,979,806
Қаржы қызметінен түскен ақша ағындарына байланысты өзгерістер		
Борыштық бағалы қағаздарды шығарудан түсімдер	215,023,475	293,820,715
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды сатып алу/өтеу	(4,734,890)	(39,167,030)
Қаржы қызметінен түскен ақша ағындарының нәтижесіндегі өзгерістердің жиыны	210,288,585	254,653,685
Басқа да өзгерістер		
Бастапқы тану кезіндегі дисконт (22-ескертпе)	(19,578,909)	(31,170,408)
Пайыздық шығыстар (25 ескертпе)	112,625,636	90,582,593
Төленген пайыздар	(71,507,432)	(66,561,186)
Валюталық бағамдар өзгерісінің әсері	(2,278,260)	65,032,263
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардың шарттарының елеулі модификациясының әсері	(19,720,633)	-
Меншікті шығарылған борыштық бағалы қағаздарды сатып алудан кіріктерді шегергендегі залалдар	-	1,269,793
Басқалары	(62,617)	-
31 желтоқсандағы қалдық	1,649,552,916	1,439,786,546

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

19 Банктерден және басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Өтеу мерзімі	Валюта	Мөлшерлемесі (%)	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Байланысты тараптардан алынған қарыздар					
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	01.12.2023	Теңге	6.50	19,416,325	19,416,325
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	30.11.2021	Теңге	1.00	15,176,057	15,176,057
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	20.06.2021	Теңге	0.20	12,541,913	12,541,913
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	15.11.2022	Теңге	0.20	10,002,556	10,002,556
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	29.11.2023	Теңге	0.60	5,050,023	5,050,023
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	01.11.2029	Теңге	0.20	3,334,907	3,668,398
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	01.12.2021	Теңге	0.20	184,921	277,381
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	01.08.2019	Теңге	1.00	-	18,291,724
				65,706,702	84,424,377
Сыйақы мөлшерлемесі тіркелген қарыздар					
<i>ЕЭЫДҰ банктен мен өзге де қаржы институттары ұсынған қарыздары</i>					
HSBC Bank Plc	05.07.2023	Еуро	2.85	11,088,390	14,195,530
JBIC Sumitomo Mitsui Banking	21.12.2019	Жапон йені	3.25	-	1,498,399
<i>ЕЭЫДҰ мүшесі болып табылмайтын елдердің банктен мен өзге де қаржы институттары ұсынған қарыздары</i>					
Қытай экспорт-импорт банкі	21.05.2025	АҚШ доллары	3.00	88,636,994	103,844,991
Қытай экспорт-импорт банкі	23.10.2025	АҚШ доллары	3.00	50,282,195	58,262,067
Азия Даму Банкі	07.12.2020	Теңге	7.58	40,356,501	11,277,138
Азия Даму Банкі	07.12.2020	Теңге	7.50	25,972,051	20,725,261
Эксимбанк Ресей	15.12.2030	Рубль	9.00	11,637,204	11,374,808
Эксимбанк Ресей	06.11.2027	Рубль	5.75	3,007,644	3,035,603
Эксимбанк Ресей	28.04.2025	Рубль	5.00	2,312,735	2,455,058
Эксимбанк Ресей	25.12.2027	Рубль	5.00	1,007,160	-
Азия Даму Банкі	15.10.2019	АҚШ доллары	2.08	-	23,529,620
				234,300,874	250,198,475
Сыйақы мөлшерлемесі қалқымалы қарыздар					
<i>ЕЭЫДҰ мүшесі болып табылмайтын елдердің банктен мен өзге де қаржы институттары ұсынған қарыздары</i>					
Қытай Даму Банкі	25.04.2030	АҚШ доллары	3-м. ЛИБОР +2.70	102,261,807	102,796,407
Қытай Даму Банкі	15.06.2025	АҚШ доллары	6-м. ЛИБОР +2.70	98,863,656	149,075,020
Sumitomo Mitsui Banking Corporation Europe Limited, Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ Ltd., Deutsche Bank AG, Credit Agricole Corporate and Investment Bank Corporation Europe Limited, the Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ Ltd., Deutsche Bank AG, Credit Agricole Corporate and Investment Bank	25.04.2030	АҚШ доллары	3-м. ЛИБОР +1.80	86,398,493	86,829,713
Қытай Даму Банкі	26.11.2034	АҚШ доллары	6-м. ЛИБОР +2.20	76,781,298	-
Қытай экспорт-импорт банкі	21.07.2023	АҚШ доллары	6-м. ЛИБОР +3.00	-	182,280,017
				364,305,254	520,981,157
Банктерден және басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздар жиыны				664,312,830	855,604,009
Қарыздар бойынша шығындардың амортизацияланбаған бөлігін шегергенде				(11,978,884)	(18,104,294)
				652,333,946	837,499,715

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Қаржылық қызметтен туындаған міндеттемелердің және ақша ағындарының өзгерістерін салыстыру

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
1 қаңтардағы қалдық	837,499,715	1,010,188,639
Қаржы қызметінен түскен ақша ағындарына байланысты өзгерістер		
Банктерден және басқа да қаржы институттарынан қарыздарды алу	113,576,195	159,589,632
Банктерден және басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздарды өтеу	(296,563,822)	(437,557,739)
Қаржы қызметінен түскен ақша ағындарына байланысты өзгерістер жиыны	(182,987,627)	(277,968,107)
Басқа да өзгерістер		
Пайыздық шығыстар (24 ескертпе)	33,127,756	42,491,224
Төленген пайыздар	(33,375,560)	(40,189,777)
Бастапқы тану кезіндегі дисконт	(236,787)	(535,655)
Валюталық бағамдар өзгерісінің әсері	(1,693,551)	103,513,391
31 желтоқсандағы қалдық	652,333,946	837,499,715

20 Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар	283,784,376	208,831,317
	283,784,376	208,831,317

2019 жылы Холдинг Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінен мемлекеттік бағдарламалар бойынша алынған 147,046,000 мың теңге мөлшеріндегі қарыздарды қоса алғанда (2018 жылы: мемлекеттік бағдарламалар бойынша алынған 47,537,182 мың теңге мөлшеріндегі қарыздарды қоса алғанда, 104,756,067 мың теңге), жалпы сомасы 204,480,359 мың теңге сомасына мынадай шарттармен және шарт бойынша мынадай сыйақы мөлшерлемелерімен кредиттер алды:

- 14,000,000 мың теңге мөлшеріндегі кредит 8 жыл өтеу мерзімімен жылдық 0.10% мөлшерлемесі бойынша алынды. Тартылған қаражат «Бизнестің жол картасы 2020» бизнесті қолдау мен дамытудың бірыңғай бағдарламасы шеңберінде ұзақ мерзімді лизингтік қаржыландыруды ұсыну мақсатында кейіннен «ҚДБ-Лизинг» АҚ-ға кредит беру үшін Холдингтік Компанияның еншілес ұйымы «ҚДБ» АҚ-ға кредит беруге арналған**;

- 23,546,000 мың теңге мөлшеріндегі кредит 10 жыл өтеу мерзімімен жылдық 0.10% мөлшерлемесі бойынша алынды. Тартылған қаражат «Сарыарқа газ құбыры» жобасын қаржыландыруға Холдингтің еншілес кәсіпорны - «ҚДБ» АҚ кредит беруге арналған**;

- 18,741,022 мың теңге мөлшеріндегі кредит 20 жыл өтеу мерзімімен жылдық 0.05% мөлшерлемесі бойынша алынды. Тартылған қаражат «Жолаушылар тасымалы» АҚ жолаушылар вагондары паркін жаңарту үшін қаржыландыруды ұсыну мақсатында жылына 0.10% мөлшерлемесі бойынша кейіннен «ҚДБ-Лизинг» АҚ-ға кредит беру үшін Холдингтің еншілес кәсіпорны - «ҚДБ» АҚ кредит беруге арналған**;

- 11,258,978 мың теңге мөлшеріндегі кредит 20 жыл өтеу мерзімімен жылдық 0.05% мөлшерлемесі бойынша алынды. Тартылған қаражат «Жолаушылар тасымалы» АҚ жолаушылар вагондары паркін жаңартуды қаржыландыру үшін 0.10% мөлшерлемесі бойынша кейіннен «ҚДБ-Лизинг» АҚ-ға кредит беру үшін Холдингтің еншілес ұйымы - «ҚДБ» АҚ-ға кредит беруге арналған**;

- 11,000,000 мың теңге мөлшеріндегі кредит 19 жыл өтеу мерзімімен жылдық 0.10% мөлшерлемесі бойынша алынды. Тартылған қаражат ҚР индустриялық-инновациялық дамытудың 2015-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде инвестициялық жобаларды қаржыландыру мақсатында жылдық 0.15% сыйақы мөлшерлемесі бойынша 19 жыл мерзімге кейіннен «ҚДБ-Лизинг» АҚ-ға кредит беру үшін Холдингтің еншілес кәсіпорны - «ҚДБ» АҚ-ға кредит беруге арналған**;

- 10,000,000 мың теңге мөлшеріндегі кредит 18 жыл өтеу мерзімімен жылдық 0.10% мөлшерлемесі бойынша алынды. Тартылған қаражат кейіннен 8,000,000 мың теңге мөлшерінде отандық өндірістің жеңіл автокөлігін сатып алушыларға кредит беру үшін және 8,000,000 мың теңге Қазақстанда өндірілген ауыл шаруашылығы жабдықтарын қоспағанда, автокөлік құралдары мен арнайы мақсаттағы жабдықтарды сатып алатын заңды тұлғалар мен жеке кәсіпкерлерді лизингтік қаржыландыру үшін Холдингтің еншілес кәсіпорны - «ҚДБ» АҚ-ға кредит беруге арналған**;

- 6,000,000 мың теңге мөлшеріндегі кредит 8 жыл өтеу мерзімімен жылдық 0.10% мөлшерлемесі бойынша алынды. Тартылған қаражат «Бизнестің жол картасы 2020» бизнесті қолдау мен дамытудың бірыңғай бағдарламасы шеңберінде лизингтік қаржыландыру мақсатында 8 жыл мерзімге жылдық 0.20% сыйақы мөлшерлемесі бойынша кейіннен «ҚДБ-Лизинг» АҚ-ға кредит беру үшін Холдингтің еншілес кәсіпорны - «ҚДБ» АҚ-ға кредит беруге арналған**;

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

- 42,000,000 мың теңге мөлшеріндегі кредит 20 жыл өтеу мерзімімен жылдық 0.15% мөлшерлемесі бойынша алынды. Бұл қаражат «Нұрлы Жер» тұрғын үй құрылысы бағдарламасына қатысушыларға алдын ала және аралық тұрғын үй қарыздарын беруге арналған*:

- 52,500,000 мың теңге мөлшеріндегі кредит 25 жыл өтеу мерзімімен жылдық 0.01% мөлшерлемесі бойынша алынды. Бұл қаражат «Бақытты Отбасы» мемлекеттік бағдарламасына қатысушыларға алдын ала және аралық тұрғын үй қарыздарын беруге арналған**.

- 15,434,359 мың теңге мөлшеріндегі кредит 5 жылдан 7 жылға дейінгі өтеу мерзімімен жылдық 0.01%-дан 0.10%-ға дейінгі диапазондағы мөлшерлеме бойынша алынды. Барлық тартылған қаражат шағын және орта бизнес кәсіпорындарын қаржыландыруға арналған.

2018 жылы мынадай қарыздар алынды:

- 10,000,000 мың теңге мөлшеріндегі қарыз 9 жыл өтеу мерзімімен жылдық 0.10% мөлшерлемесі бойынша алынған. Бұл қаражат «Бизнестің жол картасы 2020» бизнесті қолдау және дамытудың бірыңғай бағдарламасы аясында ұзақ мерзімді лизингтік қаржыландыру үшін арналған**;

- 13,000,000 мың теңге мөлшеріндегі қарыз 15 жыл өтеу мерзімімен жылдық 0.10% мөлшерлемесі бойынша алынған. Тартылған қаражат ауыл шаруашылығы техникасының лизингін ұзақ мерзімді қаржыландыруды ұсыну үшін пайдаланылатын болады;***;

- 12,000,000 мың теңге мөлшеріндегі қарыз жылдық 0.10% мөлшерлемесімен берілді, өтеу мерзімі – 20 жыл. Тартылған қаражат Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде жобаларды қаржыландыру үшін пайдаланылатын болады***;

- 12,537,182 мың теңге мөлшеріндегі қарыз жылдық 0.05% мөлшерлемесімен берілді, өтеу мерзімі – 20 жыл. Барлық тартылған қаражат «Жолаушылар тасымалы» АҚ жолаушылар вагондары паркін жаңартуды қаржыландыру үшін қолданылатын болады**;

- 40,200,000 мың теңге мөлшеріндегі қарыз жылдық 0.15% сыйақы мөлшерлемесі бойынша берілді, өтеу мерзімі - 20 жыл. Бұл қаражат «Нұрлы Жер» тұрғын үй құрылысы бағдарламасына қатысушыларға алдын ала және аралық тұрғын үй қарыздарын беруге арналған*.

- 17,018,885 мың теңге мөлшеріндегі қарыз жылдық 0.01%-дан 0.10%-ға дейінгі диапазондағы мөлшерлеме бойынша және 5-7 жыл өтеу мерзімімен берілді. Барлық тартылған қаражат шағын және орта бизнес кәсіпорындарын қаржыландыруға арналған.

*2019 жылы бастапқы тану кезінде 33,014,773 мың теңге (2018 жылы: 31,593,085 мың теңге) мөлшеріндегі дисконт тікелей меншікті капиталда қосымша төленген капитал ретінде танылған (6,602,955 мың теңге (2018 жылы: 6,318,617 мың теңге) мөлшеріндегі тиісті табыс салығының әсерін шегергенде), себебі басшылық Үкімет аталған қаржыландыру құралдарын Холдингке нарықтық сыйақы мөлшерлемесінен төмен сыйақы мөлшерлемесі бойынша, қандай да қосымша шарттарсыз бере отырып, акционер ретінде әрекет еткендігін орнатты. Холдинг бастапқы тану кезінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздардың әділ құнын шарт бойынша олардың болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы айқындау кезінде жылдық 8.19% – 8.52% (2018 жылы: жылдық 8.18% – 8.96%) диапазонында бағалау нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды.

**2019 жылы Холдинг мемлекеттік субсидиялар ретінде қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте танылған 99,912,906 мың теңге (2018 жылы: 26,291,607 мың теңге) (22-ескертпе) мөлшеріндегі табысты көрсетті. Холдинг бастапқы тану кезінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздардың әділ құнын шарт бойынша олардың болашақ ақша ағындарын дисконттау арқылы айқындау кезінде жылдық 8.73% – 10.90% (2018 жылы: жылдық 8.48% – 8.76%) диапазонында бағалау нарықтық пайыздық мөлшерлемелерді пайдаланды.

Қаржылық қызметтен туындаған міндеттемелердің және ақша ағындарының өзгерістерін салыстыру

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
1 қаңтардағы қалдық	208,831,317	180,029,399
Қаржы қызметінен түскен ақша ағындарына байланысты өзгерістер		
Қазақстан Республикасы Үкіметінен қарыздар алу	204,480,359	104,756,067
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздарды өтеу	(11,899,006)	(29,726,415)
Қаржы қызметінен түскен ақша ағындарының нәтижесіндегі өзгерістердің жиыны	192,581,353	75,029,652
Басқа да өзгерістер		
Бастапқы тану кезіндегі дисконт	(132,680,483)	(56,897,484)
Пайыздық шығыстар (25 ескертпе)	15,601,449	11,290,931
Төленген пайыздар	(545,829)	(621,181)
Валюталық бағамдар өзгерісінің әсері	(3,431)	
31 желтоқсандағы қалдық	283,784,376	208,831,317

21 Басқа да қаржылық міндеттемелер

Өзге қаржылық міндеттемелер мынадай баптарды қамтиды:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Мемлекеттік субсидиялау бағдарламасы бойынша міндеттемелер	5,865,771	4,974,063
Нарықтық мөлшерлемеден төмен сыйақы мөлшерлемесі бойынша кредиттерді беру жөніндегі міндеттемелер	5,448,924	10,968,511
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	3,588,310	5,436,899
Өзге кредиторлық берешектер	2,906,852	1,790,375
Банк қызметі бойынша кредиторлық берешек	2,541,735	2,929,792
Сатып алынған ипотекалық кредиттер бойынша кредиторлық берешек	1,400,374	1,255,499
Клиенттер аккредитивтер бойынша өтеу ретінде орналастырған қаражат	1,323,744	12,153,573
Жеткізушілер мен мердігерлердің алдындағы сауда кредиторлық берешек	1,228,570	1,071,724
Есептелген комиссиялық шығыстар	672,961	308,687
«Репо» мәмілелері бойынша кредиторлық берешек	535,607	-
Төленуі тиіс пайыздық «стрип»	266,974	682,204
Алынған инновациялық гранттар	-	3,082,416
Басқалар	1,203,333	2,814,848
Басқа да қаржылық міндеттемелер жиыны	26,983,155	47,468,591

Мемлекеттік субсидиялау бағдарламасы бойынша міндеттемелер. Мемлекеттік субсидиялау бағдарламасы бойынша міндеттемелерді Қазақстан Республикасының Экономикалық даму және сауда министрлігі және муниципалдық органдары орналастырды. Осындай қаражат одан әрі «Бизнестің жол картасы - 2020» бағдарламасына сәйкес үкіметпен қаражаттандырылған жобалары үшін төлем ретінде жергілікті банктерге беріледі.

Нарықтық мөлшерлемеден төмен сыйақы мөлшерлемесі бойынша кредиттерді беру жөніндегі міндеттемелер. 2018 жылы Холдинг кредит беру бойынша міндеттемелерді нарықтық бағадан төмен сыйақы мөлшерлемесі бойынша және әділ құны бойынша кредиттік сипаттағы міндеттемелерді мойындады. Кейіннен олар келесі мәндердің үлкені бойынша бағаланады: ХҚЕС (IFRS) 9-ға бастапқы танылған сомаға сәйкес айқындалған залалдарға арналған бағалық резерв.

22 Мемлекеттік субсидиялар

Мемлекеттік субсидиялар. Холдинг Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан және «Самұрық-Қазына» ҰОҚ» АҚ-ыдан алынған қаражат бойынша төмен сыйақы мөлшерлемесімен ұсынылған табыстардың сомасын мемлекеттік субсидиялар ретінде көрсетті.

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Жыл басындағы қалдық	411,155,878	415,095,872
Борыштық бағалы қағаздарды шығару нәтижесінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қаражат бойынша мемлекеттік субсидия (18-ескертпе)	19,578,909	31,170,408
Қазақстан Республикасының Үкіметінің қарызы бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қаражат бойынша мемлекеттік субсидия (20-ескертпе)	99,912,906	26,291,607
Мемлекеттік субсидияны бөлу сомасын қалпына келтіру (29-ескертпе)	10,966,934	-
«Нұрлы жер» бағдарламасы бойынша кредиттерді беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану	(3,620,523)	(5,401,801)
«Нұрлы жер» бағдарламасының аясында тұрғын үйге кредит беру және жалдау шарттары бойынша тұрғын меншігін пайдалануға енгізу үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану	(3,722,805)	(3,614,313)
Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2015-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасының аясында қарыз алушыларға кредиттер бергеннен кейін мемлекеттік субсидияны пайдалану	(6,137,822)	(20,347,963)
Қаржылық жалдауды бергеннен кейін мемлекеттік субсидияны пайдалану	(7,198,444)	(4,857,459)
Бір жылдағы амортизация	(9,411,288)	(9,216,431)
«Бақытты Отбасы» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде кредиттерді беру үшін мемлекеттік субсидияны пайдалану	(12,975,493)	-
Өңірлік атқарушы органдардың облигацияларын сатып алу үшін мемлекеттік субсидияларды пайдалану (11-ескертпе)	(15,863,144)	(11,787,791)
Коммерциялық банктерге сыйақы мөлшерлемесі төмен қарыздарды бергеннен кейін мемлекеттік субсидияларды пайдалану	(26,628,762)	(5,163,514)
Негізгі соманы ішінара өтеу нәтижесінде мемлекеттік субсидиялауды қайта есептеу	-	(1,012,737)
Жыл соңындағы жағдай бойынша қалдық	456,056,346	411,155,878

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Бастапқы танудан кейін Холдинг мемлекеттік бағдарламалардың шарттарын орындаудан кейін қарыз алушыларға ұсынылған жеңілдікті шарттармен қайта қаралған берешектің сомасына сәйкес келетін соманы пайда не залал құрамына жатқызды (8, 10, 11 және 12-ескертпелер). Холдинг несие бойынша төмен сыйақы мөлшерлемесі арқылы түпкілікті қарыз алушылардың алдында пайданы тарату бойынша міндеттемеге ие.

2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл ішінде пайда немесе залал құрамына ауыстырылған мемлекеттік субсидиялар (29-ескертпе) 47,396,832 мың теңгені (2018 жылы: 38,342,221 мың теңге) құрады және өзге де шығыстарға енгізілді. Мемлекеттік субсидияларды қалған пайдалану пайыздық кірістің бөлігі ретінде танылды.

23 Басқа да міндеттемелер

Өзге міндеттемелер мынадай баптарды қамтиды:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Қаржылық жалгерлік шарттары бойынша алынған аванстар	19,411,938	9,013,305
Кепілдіктер бойынша болашақ кезеңдердің кірістері	8,658,082	5,483,862
Алдын ала төлемдер	4,074,612	7,758,072
Қызметкерлерге есептелген төлемдер бойынша шығындар	2,127,334	2,222,479
Табыс салығынан басқа төленетін салықтар	1,334,269	572,721
Болашақ кезеңдердің кірістері	1,098,709	773,663
Жеткізушілер алдындағы кредиторлық берешек	1,058,295	1,617,096
Міндеттемелердің орындалуын кейіннен бақылау	189,920	422,057
Басқалары	3,434,940	4,994,187
Басқа да міндеттемелер жиыны	41,388,099	32,857,442

24 Акционерлік капитал

<i>(Акциялар санын қоспағанда, мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Жарияланған жай акциялар	5,000,086,550	5,000,086,550
Жарияланған, бірақ шығарылмаған жай акциялар	(4,082,867,838)	(4,153,867,838)
Шығарылған және төленген акциялардың жиыны	917,218,712	846,218,712
Бір акцияның номиналды құны, теңге	1,000	1,000
Шығарылған және төленген акционерлік капитал	917,218,712	846,218,712

Барлық жай акциялар әрбір акция бойынша бір дауыс құқығын ұсынады.

2019 жылы Холдингтік Компания жалпы номиналды құны 71,000,000 мың теңге болатын акциялар шығарды (2018 жылы Холдингтік Компания акциялар шығарған жоқ).

2019 жылғы шілдеде Холдингтік Компания 1,485,163 мың теңге мөлшерінде дивидендтерді жариялады және төледі (2018 жылы: Холдингтік Компания дивидендтерді жарияламады). Бір жай акцияға дивидендтер 1.67 теңгені құрады.

Бір жай акцияға таза активтер. Қазақстан қор биржасының Листингтік ережесіне («Ереже») сәйкес Холдинг көрсетілген Ережеге сәйкес есептелген бір жай акцияға таза активтер туралы ақпаратты ашты:

<i>(қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
Бір жай акцияға таза активтер	1,331.88	1,249.60

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бір жай акцияға таза активтер 1,221,625,221 мың теңге (2018 жылғы 31 желтоқсан: 1,057,436,688 мың теңге) мөлшеріндегі Холдинг үшінші тараптарға сата алмайтын материалдық емес активтердің баланстық құнының шамасына азайтылған шоғырландырылған меншікті капиталдың сомасын акцияны 917,218,712 (2018 жылғы 31 желтоқсан: 846,218,712 акция) құрайтын айналыстағы акциялардың жалпы санына бөлу жолымен анықталды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Акцияға пайда

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
Бір жылдағы таза пайда	51,480,836	34,718,048
Жыл басына шығарылған жай акциялар	846,218,712	846,218,712

31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін жай акциялардың орташа есептелген саны	889,872,558	846,218,712
---	--------------------	--------------------

Акцияға пайда

Базалық және сұйылтылған акцияға пайда (теңге)	57.852	41.027
---	---------------	---------------

Жыл ішінде айналыста Холдингінің сұйылтушы әсері бар қаржы құралдары болған жоқ. Осылайша, бір акцияға базалық пайда бір акцияға сұйылтылған пайдаға тең.

Холдингінің жай акциялары ашық нарықта еркін айналыста жүрмейді, алайда Холдинг ХҚЕС (IAS) 33 «Акцияға пайда» сәйкес есептелген акцияға пайда туралы ақпаратты ашуға ерікті түрде шешім қабылдады.

Басқа да резервтер. 2019 жылы Холдинг Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының 2019 жылғы 31 қаңтардағы №12 «Қазақстан Ұлттық Банкі Басқармасының 2016 жылғы 26 желтоқсандағы №304 қаулысына түзетулер енгізу туралы» Қаулысына сәйкес бөлінбеген пайда арқылы күтпеген мән-жайлар жағдайына 2,102,275 мың теңге мөлшерінде резерв есептеді. Холдинг еңбек сіңірілмеген сыйлықақылар резерві сақтандыру шарттары бойынша барлық күтілетін залалдарды өтей алмайтын сақтандыру өнімдеріне арналған резервтерді тануға тиіс. Бұдан басқа, Холдинг «Тұрғын үй құрылысына үлестік қатысу туралы» 2016 жылғы 7 сәуірдегі Қазақстан Республикасы Заңының 29-тармағына сәйкес 3,940,777 мың теңге мөлшерінде көпілдік жағдайлар бойынша төлемдер үшін резерв есептеді.

25 Пайыздық кірістер мен шығыстар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
------------------------------------	-----------------	-----------------

Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданылып есептелген пайыздық кірістер

Клиенттерге берілген кредиттер	175,868,901	156,866,310
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	37,844,432	23,177,792
Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер	26,171,264	24,875,937
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	26,121,445	29,611,046
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	16,511,056	22,920,773
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер	12,167,154	13,774,696
Басқалары	199,505	100,499

Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданылып есептелген пайыздық кірістер жиыны	294,883,757	271,327,053
---	--------------------	--------------------

Өзге пайыздық кіріс

Қаржылық жалдау бойынша деиторлық берешек	30,003,516	25,272,422
Клиенттерге берілген кредиттер	6,415,823	3,802,037
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланған қаржы құралдары	736,455	1,344,575

Өзге пайыздық кіріс жиыны	37,155,794	30,419,034
----------------------------------	-------------------	-------------------

Пайыздық шығыс

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(112,625,636)	(90,582,593)
Банктерден және басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздар	(33,127,756)	(42,491,224)
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар	(15,601,449)	(11,290,931)
Клиенттер қаражаты	(13,112,243)	(9,945,131)
Тәртіптелген борыш	(452,692)	(704,900)
Басқалары	(217,401)	(401,166)

Пайыздық шығыстар жиыны	(175,137,177)	(155,415,945)
--------------------------------	----------------------	----------------------

Таза пайыздық кіріс	156,902,374	146,330,142
----------------------------	--------------------	--------------------

2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайыздық кірістердің әртүрлі баптарының құрамына мемлекеттік субсидиялар бойынша амортизация бойынша есептелген 15,571,912 мың теңгеге тең (2018 жылы: 9,535,434 мың теңге) жалпы сома кіреді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

26 Комиссиялық кірістер мен шығыстар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
Комиссиялық кірістер		
<i>Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланбайтын қаржылық активтер бойынша комиссиялық кірістер:</i>		
- Міндеттемелерді орындау кепілдіктері	3,479,879	3,088,572
- Кредиттің игерілмеген бөлігін резервтеу үшін комиссия	3,226,626	302,316
- Агенттік қызметтер	884,083	961,678
- Кассалық операциялар	366,869	624,917
- Жобалар бойынша консультацияларды ұсыну	226,781	358,277
- Аударымдық қызметтер	199,449	117,665
- Аккредитивтер	-	230,225
- Басқасы	731,174	432,808
Комиссиялық кірістер жиыны	9,114,861	6,116,458
Комиссиялық шығыстар		
<i>Пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланбайтын қаржылық активтер бойынша комиссиялық шығыстар:</i>		
- Агенттік қызметтер	(4,583,234)	(2,136,055)
- Экспорттық кредиттерге кепілдік беру үшін сақтандыру желісін ашу үшін комиссия	(3,677,184)	-
- Кредитті мерзімінен бұрын өтеу үшін комиссия	(2,868,924)	(1,455,517)
- Аударымдық қызметтер	(728,096)	(375,079)
- Бағалы қағаздармен операциялар	(117,019)	(106,704)
- Кастодиандық қызметтер	(50,818)	(20,241)
- Ағымдағы шоттарды жүргізу	(36,600)	(27,708)
- Аккредитивтерді растау	(7,374)	(225,499)
- Еурооблигацияларды шығару	-	(20,111)
- Кредиттік карталарды жүргізу	-	(1,152)
- Басқасы	(54,235)	(122,778)
Комиссиялық шығыстар жиыны	(12,123,484)	(4,490,844)
Таза комиссиялық (шығыс)/кіріс	(3,008,623)	1,625,614

27 Кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында өзгерістері көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын активтермен операциялардан таза (залал)/пайда

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
Өзгерістері кезең үшін пайда немесе залал құрамында көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтермен операциялардан дивидендік кіріс -	1,147,906	3,681,889
Туынды қаржы құралдарымен жасалатын операциялардан шығыстарды шегергендегі кірістер	3,183,387	2,510,975
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттерді қайта бағалаудан залал	(5,768,546)	(2,208,443)
Сауда бағалы қағаздармен операциялар бойынша шығыстарды шегере отырып кірістер	54,425	65,958
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтермен жасалатын операциялардан (кірістерді шегергендегі шығыстар)/шығыстарды шегергендегі кірістер	(3,518,997)	4,576,724
Кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында өзгерістері көрсетілетін, әділ құны бойынша бағаланатын активтермен операциялардан таза (залал)/пайда жиыны -	(4,901,825)	8,627,103

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

28 Шетелдік валютамен жасалатын операциялардан түскен таза (залал)/пайда

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
Шетел валютасын қайта бағалаудан кірістерді шегергендегі шығыстар	(1,334,501)	(799,814)
Шетел валютасымен жасалатын операциялардан кірістерді шегергендегі шығыстар/(шығыстарды шегергендегі кірістер)	(166,666)	2,252,136
Шетелдік валютамен жасалатын операциялардан түскен таза (залал)/пайда жиыны	(1,501,167)	1,452,322

29 Басқа да операциялық шығыстар, нетто

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
Мемлекеттік субсидияны пайдаланудан өзге кіріс (22-ескертпе)	47,396,832	38,342,221
Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша қарыздарды беру бойынша бағалық міндеттемені тануды тоқтату кезінде кредиттік желінің келісімшарттық мерзімнің өтуіне байланысты резервті қалпына келтіруден кірістер	10,966,934	-
Қарыздарды мерзімінен бұрын өтеуден пайда	6,045,211	2,359,110
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерді сатудан шығыстарды шегергендегі кірістер/(кірістерді шегергендегі шығыстар)	4,385,270	(5,655)
Қызмет көрсетуден кіріс	441,974	902,049
Өзге активтерді (қорларды) сатудан пайда	359,787	1,699,471
Есептелген ҚҚС өтеуге ҚҚС сомасын асырудан пайда	399,672	-
Айыппұлдар мен өсімпұлдар	266,749	302,349
Жалгерліктен кіріс	99,648	53,573
Меншікті борыштық бағалы қағаздарды сатып алудан кірістерді шегергендегі шығыстар	-	(1,269,793)
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтер бойынша құнсыздануға резервті есептеу	(483)	(792,508)
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялар бойынша резервті есептеу	(665,591)	(573,121)
Банктер мен басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздарды мерзімінен бұрын өтеуден туындаған шығыстар	(2,712,811)	(3,083,818)
Нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлеме бойынша қарыздарды беру жөніндегі міндеттемелерді бағалау бойынша шығыстар	(8,686,364)	(10,968,511)
Басқа да активтердің және сату үшін ұсталатын активтердің құнсыздануына резерв	(10,468,460)	(245,386)
Берілген қарыздардың құнын теріс түзету түріндегі шығыстар	(62,629,204)	(27,228,400)
Басқа да кірістер	2,777,465	505,023
Басқа да операциялық шығыстар жиыны, нетто-шама	(12,023,371)	(3,396)

Мемлекеттік субсидияны пайдаланудан өзге табыс тиісті мемлекеттік бағдарламалар шарттарын сақтау нәтижелерінің негізінде табыс құрамында танылған (22-ескертпе).

2019 жылы өткен жылы 10,966,934 мың теңге мөлшерінде танылған нарық бағасынан төмен мөлшерлемелер бойынша қарыз беру туралы кредиттік сипаттағы міндеттемелерге қатысты резервті бағалауға арналған шығыстар қалпына келтірілді. 2018 жылы өзге кіріс құрамында танылған мемлекеттік субсидияның тиісті сомасы мемлекеттік субсидиялар бойынша міндеттемелер құрамында қалпына келтірілді және мемлекеттік бағдарламалар шеңберінде болашақ жобалар есебінен пайдаланылатын болады.

2019 жылы берілген кредиттерді ішінара мерзімінен бұрын өтеу нәтижесінде Холдинг өтеу кестесін қайта қараудан 6,045,211 мың теңге мөлшеріндегі (2018 жылы: 2,359,110 мың теңге) кірісті таныды.

2019 жылы шетелдік банктерден алынған қарыздарды мерзімінен бұрын және ішінара мерзімінен бұрын өтеу нәтижесінде Холдинг өтеу кестесін қайта қарау нәтижесінде пайда болған 2,712,811 мың теңге (2018 жылы: 3,083,818 мың теңге) мөлшерінде шығыстарды таныды.

2019 жылы Холдинг нарықтық мөлшерлемеден төмен мөлшерлемелер бойынша берілген кредиттер бойынша резервтің әділ құнын бастапқы тану кезінде 8,686,364 мың теңге (2018 жылы: 10,968,511 мың теңге) мөлшеріндегі шығысты таныды.

2019 жылы Холдинг нарықтық мөлшерлемеден төмен сыйақы мөлшерлемесі бойынша қарыздар беруден берілген қарыздардың құнын теріс түзету түрінде 62,629,204 мың теңге (2018 жылы: 27,228,400 мың теңге) мөлшерінде шығысты таныды. 2019 жылы банктер мен клиенттерге берілген кредиттерді бастапқы тану кезіндегі шығыс номиналды сыйақы мөлшерлемесі бойынша жылдық 1.00%-дан 8.00%-ға дейін кредиттер беру нәтижесінде пайда болды, олар бойынша нарықтық пайыздық мөлшерлемелер жылдық 6.90%-дан 14.50%-ға дейінгі диапазонда өзгеріп отырды (2018 жылы: номиналды мөлшерлеме 1.00%-дан 5.0%-ға дейін, олар бойынша нарықтық мөлшерлемелер жылдық 6.00%-дан 13.50%-ға дейінгі диапазонда өзгеріп отырды).

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

30 Кредиттік сипаттағы басқа қаржылық активтердің және шартты міндеттемелердің құнсыздану резервін қалпына келтіру/(құру)

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
Кредиттік сипаттағы шартты міндеттемелер және берілген кепілдіктер	2,362,686	(1,358,298)
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер (9 ескертпе)	2,197,688	(11,933,266)
Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер (8-ескертпе)	666,859	(34,036,994)
Ақшалай қаражат және оның баламалары (6 ескертпе)	182,907	(586,885)
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	(1,727)	(154,765)
Басқа да қаржы активтері (15 ескертпе)	(204,571)	(888,919)
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар (11-ескертпе)	(1,709,158)	(1,297,926)
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек (12 ескертпе)	(1,832,336)	(4,601,477)
Кредиттік сипаттағы басқа да қаржылық активтердің және міндеттемелердің құнсыздануына резервті қалпына келтіру/(құру) жиыны	1,662,348	(54,858,530)

31 Әкімшілік шығыстар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
Персоналға шығындар	24,252,115	21,465,335
Кәсіби қызметтер	4,607,450	4,255,705
Жөндеу және техникалық жабдық	2,183,872	580,519
Негізгі құралдарды амортизациялау	2,032,914	1,535,902
Салықтар, табыс салығынан басқа	1,399,217	2,951,506
Жарнамалық және маркетингтік қызметтер	1,273,072	987,647
«Қазақстанның депозиттерге кепіл беру қоры» АҚ арналған жарналары	1,179,423	930,164
Бағдарламалық жасақтаманы және өзге материалдық емес активтерді амортизациялау	1,061,374	788,290
Байланыс қызметтері	1,057,777	726,868
Іссапар шығындары	946,064	904,796
Директорлар кеңесін ұстау үшін шығындар	928,865	806,297
«Даму» ҚДҚ» АҚ бағдарламаларын іске асыруға шығындар	806,576	872,451
Қызметкерлерді оқыту	730,454	517,103
Операциялық жалдау шығындары	666,633	1,257,636
Материалдар	639,500	451,377
Ақпараттық қызметтер	475,234	481,364
Сақтандыру	430,132	380,822
«ҚИҚ» АҚ жобалары бойынша шығындар	401,251	-
Коммуналдық қызметтер	335,734	549,777
Қайырымдылық және демеушілік қызметі	315,433	798,035
Көлік қызметтері	305,819	201,194
Күзет қызметтері	24,050	218,968
Басқалары	3,627,036	4,217,365
Әкімшілік шығыстар жиыны	49,679,995	45,879,121

32 Табыс салығы

Жыл үшін пайда не залал құрамында көрсетілген табыс салығы бойынша шығындар мынадай бөліктерді қамтиды:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
Ағымдағы салық	16,540,703	31,701,086
Кейінге қалдырылған салық	(4,634,710)	(14,001,784)
Бір жылдағы табыс салығы бойынша шығындар	11,905,993	17,699,302

2019 жылы Холдингінің пайдасына қатысты қолданылатын табыс салығының мөлшерлемесі 20% құрайды (2018 ж.: 20%).

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде салық салу бойынша нақты шығындармен теориялық салық шығындарының салыстырмасы ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
Салық салғанға дейінгі пайда	63,416,061	52,417,287
20% заңнамалық белгіленген мөлшерлеме бойынша теориялық салық аударымдары (2018 ж.: 20%)).	12,683,212	10,483,457
- Бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын табыс	(9,044,017)	(8,450,673)
- Өзге салық салынбайтын табыстар	(2,902,666)	(3,814,726)
- Қаржы активтері бойынша құнсызданудан шегерілмейтін залалдар	5,744,883	12,002,608
- Өзге шегерілмейтін шығындар	4,311,193	4,804,517
- Алдыңғы жылдар үшін ағымдағы табыс салығы бойынша шығындарды түзету	(484,964)	804,335
- Бұрын танылмаған салық активі	(135,152)	-
- Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтеріндегі өзгерістер	705,242	679,858
- Тікелей инвестициялар қорларын қайта құрылымдау*	-	(2,358,532)
- Кейінге қалдырылған салық активтерін есептен шығару	-	3,037,456
- Өзге тұрақты айырмашылықтар	1,028,262	511,002
Бір жылдағы табыс салығы бойынша шығыс	11,905,993	17,699,302

*2018 жыл ішінде "ҚКМ" АҚ салық жүктемесін оңтайландыру мақсатында тікелей инвестициялар қорлары мен шетелдік еншілес кәсіпорындардың қайта құрылымдауын жүргізді және "ҚКМ" АҚ активтерін «Kazyna Seriktes B.V.» арнайы мақсаттағы компанияға (SPV) беру бойынша қажетті іс-шаралар өткізді. Активтерді беруге байланысты еншілес кәсіпорын салық салынатын пайданы және пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша кейінге қалдырылған салық міндеттемесін 2,358,532 мың теңге сомасына азайтқан.

Кейінге қалдырылған салық активі мынадай баптарға қатысты танылмайды:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	Жылдың ішіндегі өзгеріс	2018 жылғы 31 желтоқсан	Жылдың ішіндегі өзгеріс	2018 жылғы 1 қаңтар
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	1,891,324	(153,231)	2,044,555	132,283	1,912,272
Келісілген мөлшерлеме бойынша есептелген және есептен шығарылған сыйақы	64,664	(6,132)	70,796	(9,072)	79,868
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа қаржы активтері	620,077	-	620,077	11,933	608,144
Еншілес кәсіпорындарға инвестициялар	1,934,471	440,740	1,493,731	302,897	1,190,834
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялау объектілері	450,772	71,330	379,442	37,571	341,871
Басқа да активтер	28,930	15,820	13,110	(203)	13,313
Болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық залалы	2,587,816	708,696	1,879,120	354,323	1,524,797
Туынды қаржы құралдары	-	(174,411)	174,411	(280,755)	455,166
Басқа да міндеттемелер	56,438	(197,570)	254,008	130,881	123,127
Таза танылмаған және кейінге қалдырылған салық активтері	7,634,492	705,242	6,929,250	679,858	6,249,392

ХҚЕС және Қазақстан Республикасының салық заңнамасы арасындағы айырмашылық қаржылық есептілікті құрастыру мақсатында және табыс салығын есептеу мақсатында активтер мен міндеттемелердің баланстық құны арасындағы уақыт айырмашылықтарының пайда болуына әкеледі.

Төменде 20% (2018 ж.: 20%) мөлшерлемесі бойынша көрсетілетін осы уақыт айырмашылықтары қозғалысының салықтық салдарлары толық ұсынылған.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 1 қаңтар	Пайда немесе залал құрамында танылған	Меншікті капитал құрамында тікелей танылған	Холдинген шығып қалу	2019 жылғы 31 желтоқсан
Салық салу базасын азайтатын/(көбейтетін) уақыт айырмашылықтарының салықтық ықпалы					
Банктердегі қаражат	46,967,974	7,791,038	-	-	54,759,012
Клиенттерге берілген кредиттер	22,283,440	6,712,686	-	-	28,996,126
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	2,044,555	(153,231)	-	-	1,891,324
Келісілген мөлшерлеме бойынша есептелген және есептен шығарылған сыйақы	70,796	(6,132)	-	-	64,664
Инвестициялық бағалы қағаздар	34,736	(587)	-	-	34,149
Еншілес кәсіпорындарға салынған инвестициялар	1,493,731	440,740	-	-	1,934,471
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялау объектілері	196,758	200,306	-	-	397,064
Негізгі құралдар	(840,070)	(267,049)	-	(164,295)	(1,271,414)
Инвестициялық мүлік	2,956,667	(2,780,904)	-	-	175,763
Басқа да активтер	(2,486,734)	2,057,703	-	-	(429,031)
Болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық залалы	1,988,031	691,809	-	(86,527)	2,593,313
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(143,106,557)	(7,504,509)	(3,944,261)	-	(154,555,327)
Банктерден және басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздар	(7,329,250)	1,054,094	-	-	(6,275,156)
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар	(7,209,265)	-	(6,602,954)	-	(13,812,219)
Мемлекеттік субсидиялар	70,857,727	(1,724,430)	-	-	69,133,297
Басқа да міндеттемелер	3,483,952	(974,012)	-	(3,186)	2,506,754
Өтеу мүмкіндігін бағалауға дейін кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	(8,593,509)	5,537,522	(10,547,215)	(254,008)	(13,857,210)
Танылған кейінге қалдырылған салық активі	3,844,215	647,663	-	197,569	4,689,447
Танылған кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	(19,366,974)	3,987,047	(10,547,215)	(254,008)	(26,181,150)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	(15,522,759)	4,634,710	(10,547,215)	(56,439)	(21,491,703)

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2018 жылғы 1 қаңтар	Пайда немесе залал құрамында көрсетілген	Меншікті капитал құрамында тікелей көрсетілген	Холдингтен шығып қалу	2018 жылғы 31 желтоқсан
Салық салу базасын азайтатын/(көбейтетін) уақыт айырмашылықтарының салықтық ықпалы					
Банктердегі қаражат	44,531,399	1,520,088	916,487	-	46,967,974
Клиенттерге берілген кредиттер	19,002,235	3,281,205	-	-	22,283,440
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	1,912,272	132,283	-	-	2,044,555
Келісілген мөлшерлеме бойынша есептелген және есептен шығарылған сыйақы	79,868	(9,072)	-	-	70,796
Инвестициялық бағалы қағаздар	38,382	(3,646)	-	-	34,736
Еншілес кәсіпорындарға инвестициялар	1,190,834	302,897	-	-	1,493,731
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялар	226,667	(29,909)	-	-	196,758
Негізгі құралдар	(913,554)	(4,606)	-	78,090	(840,070)
Инвестициялық мүлік	2,604,000	352,667	-	-	2,956,667
Басқа да активтер	(7,031,961)	4,535,272	9,955	-	(2,486,734)
Болашақ кезеңге ауыстырылатын салықтық залалдар	1,905,908	82,123	-	-	1,988,031
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(138,211,344)	(4,895,213)	-	-	(143,106,557)
Банктерден және өзге қаржы институттарынан қарыздар	(8,759,628)	1,430,378	-	-	(7,329,250)
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар	(956,630)	65,983	(6,318,618)	-	(7,209,265)
Мемлекеттік субсидиялар	74,892,803	(4,035,076)	-	-	70,857,727
Басқа да міндеттемелер	(8,336,307)	11,797,990	22,269	-	3,483,952
Өтеу мүмкіндігін бағалауға дейін кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	(17,825,056)	14,523,364	(5,369,907)	78,090	(8,593,509)
Танылған кейінге қалдырылған салық активі	4,347,437	(344,944)	-	(158,278)	3,844,215
Танылған кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	(28,421,885)	14,346,728	(5,369,907)	78,090	(19,366,974)
Кейінге қалдырылған таза салық міндеттемесі	(24,074,448)	14,001,784	(5,369,907)	(80,188)	(15,522,759)

Холдингтің қолданыстағы құрылымын және қазақстандық салық заңнамасының ерекшеліктерін ескере отырып, Холдингтің бір кәсіпорындарының салықтық шығыстары мен ағымдағы салық активтері Холдингтің басқа кәсіпорындарының ағымдағы салық міндеттемелері мен салық салынатын кірісіне жатқызылмайды, және, демек, салықтар тіпті жиынтық салық шығысы болса да, есептелуі мүмкін. Сол себепті кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері, тек егер олар салық салынуға жататын бір кәсіпорынға және бір ғана салықтық басқару органына жататын болса, өзара есепке жатқызылады.

Табыс салығы бойынша салық салынатын базаның мөлшерін азайтатын уақыт айырмашылықтарын пайдалану мерзімі Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасымен шектелмеген. Болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық залалын пайдалану мерзімі 2020-2029 жылдары аяқталады.

33 Қаржылық тәуекелдерді басқару

Холдингтің тәуекелдерін басқару қаржылық, операциялық және заңдық тәуекелдерге қатысты жүзеге асырылады. Қаржылық тәуекел нарықтық тәуекелді (валюталық тәуекелден, пайыздық мөлшерлеме тәуекелінен және өзге баға тәуекелінен тұрады), несиелік тәуекелді және өтімділік тәуекелін қамтиды. Қаржылық тәуекелдерді басқарудың басты міндеті тәуекел лимиттерін анықтау және белгіленген лимиттердің сақталуын әрі қарай қамтамасыз ету болып табылады. Операциялық және заңдық тәуекелдерді басқару операциялық және заңдық тәуекелдерді азайту мақсатында ішкі регламенттер мен рәсімдердің тиісінше сақталуын қамтамасыз етуге тиіс.

Холдингінің тәуекелдерді басқару жөніндегі ережелері мен рәсімдері. Холдингінің тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаты Холдинг ұшырайтын тәуекелдерді анықтауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдер лимиттерін және тиісті бақылауды белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың орнатылған лимиттерге сәйкестігін үнемі бағалауға бағытталған. Еншілес кәсіпорындардың тәуекелдерін басқару жөніндегі саясат және рәсімдер нарық жағдайының өзгерістерін, ұсынылатын өнімдер мен қызметтерді және пайда болатын ең үздік тәжірибені көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралады. Холдингінің тәуекелдерді басқару саясаты 2013 жылдың қазан айында бекітілді.

Тәуекелдерді басқару бойынша саясаттың мақсаттары келесіден тұрады:

- Холдингіні басқару элементі ретінде тәуекелдерді басқарудың интеграцияланған үдерісі мен тиімді кешендік жүйені құру және тәуекелдерді басқарудың әдістері мен рәсімдеріне қолданылатын бірегей стандартталған тәсіл негізінде Холдингінің қызметін тұрақты жетілдіру;
- ұстап тұрушы қабілетті анықтау және қабылданған тәуекелдерді тиімді басқаруды қамтамасыз ету;
- тәуекелдерді уақытылы анықтау;
- залалды барынша азайту және әлеуетті залалдың орнын толтыруға жұмсалған ағымдағы шығынды төмендету.

Тәуекелдерді басқару құрылымы. Холдингінің тәуекелдерін басқару құрылымы Холдингінің келесі органдары мен құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен бірнеше деңгейде тәуекелдерді басқарумен берілген: Директорлар кеңесі, Басқарма, Активтер мен пассивтерді басқару комитеті, Тәуекелдерді басқару департаменті, Ішкі аудит қызметі, алқалы органдар мен басқа құрылымдық бірліктер.

Директорлар кеңесі. Тәуекелдерді басқарудың бірінші деңгейі Холдингінің Директорлар кеңесімен берілген. Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару бойынша бақылау жүйесінің тиісті қызмет етуі үшін, басты тәуекелдерді және тәуекелдерді корпоративтік басқару жүйесін басқару үшін толық жауапты болады. Директорлар кеңесі Холдингінің қызметінің міндеттерін анықтайды және тәуекелдерді басқаруға қатысты құжаттарды бекітеді.

Басқарма. Тәуекелдерді басқарудың екінші деңгейі Холдингінің Басқармасымен берілген. Холдингінің Басқармасы корпоративтік саясаттың талаптарына сәйкес қамтамасыз ету мақсатында тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін және тәуекелді бақылау құрылымын құрғаны үшін жауапты болады. Басқарма тәуекелдерді басқаруды және Холдингінің тәуекелдерін басқару философиясын көрсететін «тәуекелдерді саналы түсіну» мәдениетін құрғаны үшін жауапты болады. Басқарма сондай-ақ барлық қызметкердің тәуекелдерді басқаруға айқын нақты жауаптылығы болатын және өз міндеттерін тиісті түрде атқарғаны үшін жауапты болатын тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін енгізгені үшін жауапты болады. Басқарма тиісті комитеттерді құру арқылы тәуекелдерді басқару саласында өз функцияларының бөлігін жүзеге асыруға уәкілетті.

Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті. Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті Холдинг Директорлар кеңесінің тұрақты әрекет ететін алқалы консультациялық органы болып табылады және Директорлар кеңесіне Холдингінің қаржы-шаруашылық қызметін бақылаудың тиімді жүйесін орнату (оның ішінде шоғырландырылған қаржы есебінің толықтығы мен дұрыстығын бақылау), ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің сенімділігі мен тиімділігін қадағалау, сондай-ақ корпоративтік басқару саласындағы құжаттарды іске асыру, ішкі және сыртқы аудиттің тәуелсіздігін бақылау бойынша ұсынымдарды Директорлар кеңесіне дайындау арқылы Директорлар кеңесі жұмысының тиімділігі мен сапасы арттыру мақсатында құрылады.

Активтер мен пассивтерді басқару комитеті («АПБК»). АПБК Холдингінің Басқармаға есеп беретін және қызметін Басқарма белгілеген өкілеттіктер шегінде жүзеге асыратын, тұрақты қызмет ететін алқалы органы болып табылады. АПБК негізгі мақсаттары мынадай: Холдингінің активтері мен пассивтерін басқару саласында уақытылы және тиісті шешімдердің қабылдануын қамтамасыз ету, Холдингпен ынтымақтастық үшін әріптестерді тарту, қаржылық тұрақтылықтың жеткілікті деңгейін сақтап отыру; инвестициялық шешімдерді қабылдау кезінде Холдингінің кірісін арттыру және тәуекелдерін азайту.

Тәуекелдерді басқару департаменті. Тәуекелдерді басқару процесінің үшінші деңгейін Тәуекелдерді басқару департаменті ұсынады. Тәуекелдерді басқару департаментінің мақсаттары тәуекелдерді жалпы басқаруды және қолданыстағы заңнаманың талаптарына сәйкестікті бақылауды, сондай-ақ қаржылық және қаржылық емес тәуекелдер бойынша есептілікті анықтау, бағалау, басқару және ұсынудың ортақ қағидалары мен әдістерінің іске асырылуын бақылауды қамтиды.

Ішкі аудит қызметі. Холдингінің Ішкі аудит қызметі тәуекелдерді басқару барысында тәуекелдерді басқару рәсімдеріне және тәуекелдерді бағалау әдістеріне аудитті жүргізеді және тәуекелдерді басқару рәсімдерінің тиімділігін арттыруға бағытталған ұсыныстарды әзірлейді. Ішкі аудит қызметі тәуекелдерді басқару жүйесі бойынша есептерді Холдингінің Директорлар кеңесіне ұсынады және бекітілген нормативтік құжаттарға сәйкес өзге функцияларды орындайды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Құрылымдық бірліктер. Тәуекелдерді басқару құрылымында ең маңызды бөліктердің бірі әрбір қызметкер ұсынатын Холдингінің құрылымдық бірліктері болып табылады. Құрылымдық бірліктер (тәуекелдер иелері) тәуекелдерді басқару процесінде басты рөл атқарады. Холдинг қызметшілері күн сайын тәуекелдермен жұмыс жасайды, тәуекелдерді басқарады және тәуекелдердің өз қызмет саласына әлеуетті ықпалын бақылайды. Құрылымдық бірліктер тәуекелдерді басқару бойынша іс-әрекеттер жоспарын жүзеге асыру, өз қызмет саласындағы ірі тәуекелдерді уақытында анықтау мен хабардар ету және жұмыс жоспарына енгізілуі тиіс тәуекелдерді басқару жөнінде ұсыныстарды әзірлеу үшін жауап береді.

Несиелік тәуекел. Холдинг қаржы құралдарымен операцияларға қатысушы тараптың біреуі шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамағаны салдарынан басқа тараптың қаржы шығыстарын тану себебі болуы мүмкін тәуекелі болып табылатын несиелік тәуекелге ұшырайды. Несиелік тәуекел Холдингінің және еншілес кәсіпорындарының контрагенттермен несиелік және өзге операциялар нәтижесінде туындайды, солардың салдарынан қаржылық активтер пайда болады.

Холдингінің несиелік тәуекелінің ең үлкен деңгейі қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте қаржы активтерінің баланстық құнында көрсетіледі. Несиені ұсыну бойынша кепілдіктер мен міндеттемелер үшін несиелік тәуекелдің ең үлкен деңгейі міндеттеме сомасына тең. Несиелік тәуекелді төмендету кепілдікті қамтамасыз ету және несиенің сапасын жақсартудың өзге шаралары есебінен іске асырылады.

Холдингінің еншілес кәсіпорындары еншілес кәсіпорынның өзінің және «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ қаржы активтері мен міндеттемелерін басқару регламентіне, сондай-ақ Холдингінің еншілес кәсіпорындарында несиелік тәуекелді реттейтін өзге ішкі нормативтік құжаттарға сүйене отырып, бір қарыз алушыға немесе байланысты қарыз алушылардың тобына лимитті қоса алғанда, контрагенттермен операцияларға лимитті белгілеп, несиелік тәуекелді бақылайды. Еншілес кәсіпорындардың басшылығы өнімдер және экономиканың салалары бойынша несиелік тәуекелдің лимиттерін үнемі бекітеді. Осындай тәуекелдердің мониторингін тұрақты түрде жүзеге асырылады, бұл ретте лимиттер жылына кемінде бір рет қайта қаралады.

Клиенттермен жұмыс істеу жөніндегі менеджерлерден түскен несиелік өтінімдер несиелік лимитті бекіту үшін еншілес кәсіпорынның тиісті Несиелік комитетіне беріледі. Сондай-ақ несиелік тәуекелді басқару кәсіпорындар мен жеке тұлғалардың кепілі мен кепілдігін алу арқылы іске асырылады. Несиелік тәуекелдің мониторингін мақсатында қызметшілер клиенттің қаржы көрсеткіштері мен бизнесін құрылымдық талдау негізінде тұрақты есептерді жасайды. Несие қабілеттілігі нашарлап бара жатқан клиенттерге қатысты елеулі тәуекелдер туралы бүкіл ақпарат оның хабарына дейін жеткізіледі және онымен талқыланады.

Холдингінің еншілес кәсіпорындары несиелерді өтеу мерзімдері бойынша талдауды және мерзімі өтіп кеткен қалдықтардың кейінгі бақылауын жүзеге асырады. Әрі қарай еншілес кәсіпорынның басшылығы берешек мерзімдері туралы деректерді және несиелік тәуекел туралы өзге ақпаратты тиісті еншілес кәсіпорынның директорлар кеңесіне және Холдинг басшылығына ұсынады.

Теңгерімнен тыс қаржы құралдары бойынша несиелік тәуекел осы қаржы құралымен операцияға басқа қатысушының шарт ережелерін орындай алмау қабілетіне байланысты шығыстар ықтималдығы сияқты анықталған. Холдингінің еншілес кәсіпорындары мәмілелерді бекіту, тәуекелді шектейтін лимиттерді пайдалану рәсімдеріне және мониторинг рәсімдеріне негізделген баланстық қаржы құралдарына қатысты сияқты шартты міндеттемелерге қатысты дәл сол несиелік саясаттарды қолданады.

Нарықтық тәуекел. Холдинг нарықта жалпы және ерекше өзгерістердің тәуекеліне ұшырайтын (а) валюталық, (б) проценттік және (в) үлестік құралдар бойынша ашық позициялармен байланысты нарықтық тәуекелге ұшырауы мүмкін. Холдинг басшылығы қабылданатын тәуекелдің деңгейіне қатысты лимиттерді белгілейді және ай сайынғы негізде олардың сақталуын бақылайды. Холдингінің еншілес кәсіпорындары Холдингінің белгілеген жалпы лимиттері негізінде жекелеген лимиттерді белгілейді және күнделікті негізде олардың сақталуына мониторингін жүргізеді. Алайда осы әдістің қолданылуы нарықта анағұрлым елеулі өзгерістер орын алған жағдайда белгіленген лимиттерден асып кететін шығыстардың құрылуына қарсы шыға алмайды.

Валюталық тәуекел. Холдинг басшылығы валюталар бөлінісінде және жалпы, әрбір күннің соңына қарай және бір күн шегінде қабылданатын тәуекелдің деңгейіне қатысты лимиттерлі белгілейді. Холдинг белгілеген лимиттер негізінде еншілес кәсіпорындар өздеріне қатысты лимиттерді белгілейді және күнделікті негізде олардың сақталуын бақылайды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдингің валюталық тәуекелінің жалпы талдауы ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Теңге	АҚШ доллары	Еуро	Басқасы	Жиыны
АКТИВТЕР					
Ақша қаражатарты және олардың баламалары	369,999,947	40,833,544	2,253,849	1,494,794	414,582,134
Банктерге және қаржы институттарына берілген қарыздар	373,726,776	-	-	-	373,726,776
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер	126,960,701	16,924,554	2,451,334	6,747,505	153,084,094
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	208,798	1,566	-	-	210,364
Клиенттерге берілген кредиттер	1,934,605,713	800,410,743	11,470,282	-	2,746,486,738
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	8,379,588	-	-	-	8,379,588
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	166,091,203	201,781,641	-	283,885	368,156,729
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	397,145,582	7,494,759	-	-	404,640,341
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	357,267,765	-	-	-	357,267,765
Басқа да қаржы активтері	19,326,929	919,248	-	23	20,246,200
Монетарлық қаржы активтерінің жиыны	3,753,713,002	1,068,366,055	16,175,465	8,526,207	4,846,780,729
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Клиенттер қаражаты	827,992,369	4,291,790	1,801,000	-	834,085,159
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	1,115,073,402	534,479,514	-	-	1,649,552,916
Тәртіптелген борыш	6,516,175	-	-	-	6,516,175
Банктерден және өзге қаржы институттарынан алынған қарыздар	127,234,576	498,434,761	10,715,626	15,948,983	652,333,946
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар	283,351,425	432,951	-	-	283,784,376
Сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	9,963,449	-	-	-	9,963,449
Басқа да қаржылық міндеттемелер	23,909,646	3,030,825	30,101	12,583	26,983,155
Монетарлық қаржы міндеттемелері жиыны	2,394,041,042	1,040,669,841	12,546,727	15,961,566	3,463,219,176
Таза позиция жиыны	1,359,671,960	27,696,214	3,628,738	(7,435,359)	1,383,561,553

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде кестеде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдингінің валюталық тәуекелінің жалпы талдауы ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Теңге	АҚШ доллары	Еуро	Басқасы	Жиыны
АКТИВТЕР					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	557,208,641	76,942,445	9,014,100	1,006,961	644,172,147
Пайда немесе залал арқылы өділ құны бойынша бағаланған қаржы құралдары	442,309	-	-	-	442,309
Банктерге және қаржы институттарына берілген қарыздар	275,164,588	-	-	-	275,164,588
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер	123,857,102	24,385,438	-	4,805,955	153,048,495
Клиенттерге берілген кредиттер	1,424,757,290	958,563,507	14,618,337	1,493,482	2,399,432,616
Пайда немесе залал арқылы өділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	17,980,067	-	-	-	17,980,067
Басқа жиынтық табыс арқылы өділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	186,387,945	200,252,417	-	259,876	386,900,238
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	196,791,828	-	-	-	196,791,828
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	275,255,229	-	-	-	275,255,229
Басқа да қаржы активтері	20,236,063	942,323	2,012	21	21,180,419
Монетарлық қаржы активтерінің жиыны	3,078,081,062	1,261,086,130	23,634,449	7,566,295	4,370,367,936
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Клиенттер қаражаты	640,371,791	9,055,345	45,209	-	649,472,345
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	910,348,766	529,437,780	-	-	1,439,786,546
Тәртіптелген борыш	6,074,969	-	-	-	6,074,969
Банктерден және өзге қаржы институттарынан алынған қарыздар	109,579,163	698,067,385	13,593,161	16,260,006	837,499,715
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар	208,394,935	436,382	-	-	208,831,317
Сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	4,699,589	-	-	-	4,699,589
Басқа да қаржылық міндеттемелер	37,489,814	1,214,310	8,761,511	2,956	47,468,591
Монетарлық қаржы міндеттемелері жиыны	1,916,959,027	1,238,211,202	22,399,881	16,262,962	3,193,833,072
Туынды қаржы құралдарына дейін таза позиция					
	1,161,122,035	22,874,928	1,234,568	(8,696,667)	1,176,534,864
Туынды қаржы құралдары бойынша талаптар	-	23,425,220	-	-	23,425,220
Туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	(11,111,150)	-	-	-	(11,111,150)
Таза позиция жиыны	1,150,010,885	46,300,148	1,234,568	(8,696,667)	1,188,848,934

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Жоғарыда ұсынылған туынды қаржы құралдары ақшалай қаржы активтері немесе ақшалай қаржы міндеттемелері болып табылады және есептік кезеңнің соңына қарай тиісті валютаның әділ құнын бейнелейді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікте теңгемен ұсынылған қаржылық жалдау бойынша 190,107,158 мың теңге (2018 ж. 113,323,460 мың теңге) сомасындағы дебиторлық берешек, әділ құн бойынша бағаланатын кіріктірілген туынды құралдарды қамтиды, оның ішінде 7,908,031 мың теңге АҚШ доллары бағамының қымбаттауына байланысты (2018 ж.: 9,740,352 мың теңге) және 14,980,142 мың теңге Ресей рублі бағамының қымбаттауына байланысты (2018 ж.: 1812,730,558 мың теңге).

Төменде кестеде Холдингің функционалдық валютасы үшін есептік кезеңнің соңында қолданылатын айырбастау бағамдарының ықтимал өзгерістері нәтижесінде кіріске ықпал ұсынылған, бұл ретте, барлық қалған ауыспалы сипаттамалар өзгермеген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ долларының 20%-ға нығаюы (2018: 20%-ға нығаю)	4,431,394	7,408,024
АҚШ долларының 20%-ға әлсіреуі (2018: 20%-ға әлсіреу)	(4,431,394)	(7,408,024)
Евроның 20%-ға нығаюы (2018: 20%-ға нығаю)	580,598	197,531
Евроның 20%-ға әлсіреуі (2018: 20%-ға әлсіреу)	(580,598)	(197,531)
Өзге де валюталардың 20%-ға нығаюы (2018: 20%-ға нығаю)	(1,189,657)	(1,391,467)
Өзге де валюталардың 20%-ға әлсіреуі (2018: 20%-ға әлсіреу)	1,189,657	1,391,467

Жоғарыда келтірілген талдау тек ақшалай активтер мен міндеттемелерді ғана қамтиды. Холдинг үлестік құралдарға және ақшалай емес активтерге инвестициялар елеулі валюталық тәуекелдің пайда болуына әкеп соқпайды деп санайды. Тәуекел тек Холдингің функционалдық валютасынан айрықша валюталардағы ақшалай қалдықтар үшін ғана есептелген.

Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеру тәуекелі. Холдинг өзіне нарықтық пайыздық мөлшерлемелер ауытқуларының өзінің қаржылық жағдайына және ақшалай қаражаттың ағымдарына ықпалымен байланысты тәуекелді қабылдайды. Осындай ауытқулар проценттік маржаның деңгейін арттыруы мүмкін, алайда пайыздық мөлшерлемелер кенеттен өзгерген жағдайда проценттік маржа төмендеуі не шығыстардың пайда болуына әкелуі мүмкін. Еншілес кәсіпорындардың проценттік тәуекелін басқару жұмсалған қаражатты толық жабу қағидаларына негізделеді – түскен проценттік табыс қаражатты тарту және орналастыру бойынша шығындарды өтеп, таза кіріс пен бәсекеге қабілеттіліктің алынуын қамтамасыз етуге тиіс. Проценттік тәуекел бойынша есеп сыйақының пайыздық мөлшерлемелерінің өзгеруіне сезімтал, өтелу күніне (тіркелген мөлшерлемелер жағдайында) немесе кезекті қайта бағалауға дейін қалған уақытқа (құбылмалы мөлшерлемелер жағдайында) байланысты уақыт аралықтары бойынша экономикалық біртекті және маңызды баптарға топтастырылған активтердің, міндеттемелердің, баланстан тыс талаптар мен міндеттемелердің таратылуын білдіреді. Холдинг Басқармасы ескерілетін активтердің, міндеттемелердің, баланстан тыс талаптар мен міндеттемелердің баптарын және уақыт аралықтарын өзгерте алады.

Төменде кестеде Холдингің проценттік тәуекелінің жалпы талдауы келтірілген. Сондай-ақ онда көрсетілген күннің қайсысы ертерек түсетініне байланысты шарттарға не өтелу мерзімдеріне сәйкес пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау күндері бойынша бөлініп, баланстық құнымен Холдингің қаржы активтері мен міндеттемелерінің жалпы сомалары берілген.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Талап еткенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан артық	Ақшалай емес	Пайызсыз	Жиыны
2019 жылғы 31 желтоқсан							
Қаржы активтері жиыны	611,994,856	577,787,812	212,484,391	3,338,743,151	128,879,983	105,770,520	4,975,660,713
Қаржы міндеттемелері жиыны	(210,085,192)	(404,462,829)	(273,457,234)	(2,539,183,188)	-	(36,030,735)	(3,463,219,178)
2019 жылғы 31 желтоқсанға пайыздық мөлшерлемелер бойынша таза алшақтық							
	401,909,664	173,324,983	(60,972,843)	799,559,963	128,879,983	69,739,785	1,512,441,535
2018 жылғы 31 желтоқсан							
Қаржы активтері жиыны	1,094,126,887	300,183,737	185,823,086	2,686,229,371	116,043,296	118,270,555	4,500,676,932
Қаржы міндеттемелері жиыны	(667,202,022)	(35,446,145)	(74,184,461)	(2,369,108,407)	-	(47,892,037)	(3,193,833,072)
2018 жылғы 31 желтоқсанға пайыздық мөлшерлемелер бойынша таза алшақтық							
	426,924,865	264,737,592	111,638,625	317,120,964	116,043,296	70,378,518	1,306,843,860

Холдингінің барлық борыштық құралдары бойынша пайыздық мөлшерлемелерді қайта қарау тіркелген пайыздық мөлшерлемесі бар қаржы құралдарын қоспағанда, орташа есеппен 1 жылға дейінгі мерзімде жүргізіледі.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әрекет ететін міндеттемелер және пайыздық активтер бойынша қайта қаралған позицияларды және пайыздық мөлшерлемелерді көбейту не азайту жағына қарай 100 базистік тармаққа табыстылық ауытқымасының параллельді жылжуының жеңілдетілген сценарийі негізінде жасалған, кіріс не шығыстың және капиталдың (салықтарды шегере отырып) пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне (сыйақы мөлшерлемелерін қайта қарау тәуекелі) сезімталдығын талдау мынадай әдіспен ұсынылуы мүмкін:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
100 базистік тармаққа параллельді көбейту (2018 ж.: 100 базистік тармақ)	3,941,537	4,990,268
100 базистік тармаққа параллельді азайту (2018 ж.: 100 базистік тармақ)	(3,941,537)	(4,990,268)

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Холдинг қаржы құралдары бойынша пайыздық мөлшерлемелердің мониторингін жүзеге асырады. Төменде кестеде Холдингтің басты жетекшілері талқылаған есептер негізінде тиісті есепті күнге қарай пайыздық мөлшерлемелер ұсынылған. Бағалы қағаздарға қатысты, пайыздық мөлшерлемелер есепті күні нарықта белгіленген бағаларға негізделген өтелуге табыстылықты білдіреді:

	2019 жылғы 31 желтоқсан			2018 жылғы 31 желтоқсан		
	Теңге	АҚШ доллары	Басқа валюта	Теңге	АҚШ доллары	Басқалары
Активтер						
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	7.15%	0.86%	1.85%	7.24%	0.84%	0.81%
Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер	5.82%	-	-	5.69%	-	-
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер	7.40%	1.58%	-	5.86%	1.46%	-
Клиенттерге берілген кредиттер	8.42%	5.90%	5.90%	8.37%	5.94%	6.05%
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	7.72%	3.17%	5.00%	7.79%	3.90%	5.38%
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	7.03%	-	-	7.14%	-	-
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар	10.71%	-	-	8.41%	-	-
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	5.56%	-	-	5.63%	-	-
Міндеттемелер						
Клиенттер қаражаты	1.94%	-	-	2.02%	-	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	8.93%	5.27%	-	8.59%	5.27%	-
Тәртіптелген борыш	7.67%	-	-	7.67%	-	-
Банктерден және өзге қаржы институттарынан алынған қарыздар	6.19%	4.08%	7.94%	5.94%	3.86%	7.47%
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар	6.85%	-	-	6.48%	-	-

Холдинг қарыз алушыға несиені мерзімінен бұрын өтеу құқығын беретін ипотекалық несиелерді қоса алғанда, тіркелген не құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар несиелерді ұсыну есебінен мерзімінен бұрын өтеу тәуекеліне ұшырайды. Ағымдағы есептік кезеңнің соңында Холдингтің қаржы нәтижесі мен капиталы мерзімінен бұрын өтеу кезіндегі мөлшерлемелердегі өзгерістерге айтарлықтай тәуелді болмайтын еді, себебі осындай несиелер амортизациялық баға бойынша көрсетіледі, ал мерзімінен бұрын өтеу сомасы клиенттерге несиелер мен аванстардың амортизациялық бағасына сәйкес келеді не дерлік сай келеді (2018 жылы: елеулі әсер болған жоқ).

Өтімділік тәуекелі. Өтімділік тәуекелі – бұл Холдинг және оның жекелеген еншілес кәсіпорындары өздерінің міндеттемелерін орындау мақсатында ақшалай қаражатты тартуда қиындықтарға тап болу мүмкіндігінің тәуекелі. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша сәйкессіздіктер болған жағдайда туындайды, бұл Холдингтің және оның еншілес кәсіпорындарының өзінің баланстық және баланстан тыс міндеттемелері бойынша уақытында жауап беру үшін қолайлы бағамен жеткілікті өтімді қаражаттармен жеке қамтамасыз етілуіне ықпал етеді. Активтер мен міндеттемелер бойынша өтеу мерзімдері мен пайыздық мөлшерлемелердің үйлесуі және/немесе бақыланатын үйлеспейтін Холдингті қоса алғанда, қаржы институттарын басқаруда негіз қалаушы сәт болып табылады. Жүргізілетін операциялардың сан алуандығы және олармен байланысты тұрлаусыздық салдарынан активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша толық сәйкестік қаржы институттары үшін қарапайым тәжірибе болып табылмайды, бұл операциялардың табыстылығын көбейтуге мүмкіндік береді, алайда шығыстардың пайда болу тәуекелін арттырады.

Холдинг еншілес кәсіпорындарымен бірге өтеу мерзімдері түскен сайын барлық міндеттемелерді орындау үшін қажетті, ақшалай қаражаттың үнемі болуын қамтамасыз ету мақсатында өтімділікті басқаруды жүзеге асырады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Холдинг өтімділік тәуекелін Директорлар кеңесі мен Басқарма бекіткен Холдингтің тәуекелдерді басқару саясаты, Холдингтің уақытша-бос ақшалай қаражатымен тәуекелдерді басқару қағидалары, Қаржы активтері мен міндеттемелерін басқару регламенті аясында басқарады. Құжаттар өтімділік шығындарының тәуекелін басқарудың негізгі процестері мен тәртібін айқындайды, сондай-ақ барлық міндеттемелерді жабуға Холдинг қаражатының жеткіліктігін қамтамасыз ету және өтімділік шығындарының тәуекелін тиімді басқару мақсатында осы процеске Холдингтің тартылған құрылымдық бөлімшелерінің функциялары мен өкілеттіктерін белгілейді.

Көрсетілген құжаттар аясында өтімділікті жоғалту тәуекелі мынадай құралдардың/аналитикалық есептердің көмегімен өлшенеді және бақыланады: өтімділіктің тұрақты және шарттық нормативтері; өтімді құралдардың ағымдағы қалдықтарын, өтімді құралдарының жоспарланатын ағымдарын/шығуларын талдау; өтімділіктің ішкі коэффициенттері; өтімділік ауытқулары (гәп-анализ). Өтімді қаражаттың артық не аз болуын болдырмау үшін Холдингтің еншілес кәсіпорындарының активтері мен пассивтерін басқару комитеттері өтімді қаражатты тарту және пайдалану бойынша қызметті бақылайды.

Холдингтің еншілес кәсіпорындарының активтері мен пассивтерін басқару комитеттері еншілес кәсіпорындардың және Холдингтің өтімділік шығындарының тәуекелін азайту бойынша шараларды қабылдау үшін өтімділік тәуекелінің деңгейлеріне талдауды жүргізу арқылы өтімділік тәуекелін бақылайды. Ағымдағы өтімділікті басқаруды еншілес кәсіпорындардың қазынашылықтарының ағымдағы өтімділікті сақтау және ақшалай ағымдарды оңтайландыру үшін қаржы нарықтарында операцияларды жүргізетін департаменттері жүзеге асырады.

Холдингтің өтімділікті басқару жөніндегі рәсімдері мыналардан тұрады:

- негізгі валюталар бөлінісінде ақшалай ағымдарды болжау және осы ақшалай ағымдарға байланысты өтімді активтердің қажетті деңгейін есептеу;
- қаржыландыру көздерінің әртараптандырылған құрылымын қолдау;
- қарыз қаражатының шоғырлануын және құрылымын басқару;
- қаржыландыру бойынша жоспарларды әзірлеу;
- кассалық өтімділіктің ауытқуы жағдайында қорғау шарасы ретінде еркін жүзеге асыруға болатын жоғары өтімді активтердің портфеліне қызмет көрсету;
- өтімділікті және қаржыландырудың тапсырылған деңгейін сақтау бойынша резервтік жоспарларды әзірлеу;
- Холдинг өтімділігінің баланстық көрсеткіштерінің заңнамалық белгіленген нормативтерге сәйкестігіне бақылауды жүзеге асыру.

Еншілес кәсіпорындардың қазынашылықтары қаржы нарықтарында өтімділік бойынша позициялар мониторингін жүзеге асырады. Қалыпты нарықтық жағдайда Холдингтің жекелеген еншілес кәсіпорындарының өтімділік жағдайы туралы есептер Холдингтің жоғарғы басшылығына тұрақты негізде ұсынылады. Холдингтің өтімділігін басқару саясатына шешімдерді Холдинг Басқармасы және Активтер мен пассивтерді басқару комитеті қабылдайды.

Төменде келтірілген кесте өтелуге дейін қалған шарт мерзімдері бойынша 2018 және 2017 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша міндеттемелердің таратылуын көрсетеді. Кестедегі міндеттемелердің сомалары қаржылық жалдау бойынша міндеттемелердің ортақ сомасын (болашақ қаржы төлемдерін шегере отырып), алынған займдар бойынша міндеттемелердің ортақ сомасын, сондай-ақ қаржы кепілдіктерін қоса алғанда, келісімшарттық дисконтталмаған ақшалай ағымдарды білдіреді. Осы дисконтталмаған ақшалай ағымдар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомалардан ерекшеленеді, себебі қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі сомалар дисконтталған ақшалай ағымдарға негізделген. Қаржылық туынды құралдар, Холдинг өтелу мерзімге дейін туынды құралдар бойынша позицияның жабуын болжайтын жағдайларды қоспағанда, төленуге немесе алынуға келісімшарттық баға бойынша кестеге енгізілген. Осы жағдайда туынды құралдар күтілетін ақшалай ағымдар негізінде енгізілген. Өтелу мерзімдері бойынша талдау мақсаттары үшін енгізілген туынды қаржы құралдары гибридік (құрамдастырылған) қаржы құралдарынан бөлінбейді. Төленуге сома тіркелмеген болған жағдайда, кестедегі сома есептік кезеңнің соңында қолданылатын шарттарға негізделі отырып, анықталады. Валюталық төлемдер есептік кезеңнің соңында спот айырбастау бағамын пайдалана отырып, қайта есептеледі.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде кестеде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтелу мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелерінің талдауы ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Талап еткенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	12 айдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Жиыны
Міндеттемелер						
Клиенттер қаражаты	27,871,082	122,480,923	94,725,819	268,780,716	402,194,219	916,052,759
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	44,776,942	85,146,269	154,752,517	1,015,991,297	1,503,823,086	2,804,490,111
Тәртіптелген борыш	5,743	-	5,743	57,430	115,249,856	115,318,772
Банктерден, өзге қаржы институттарынан және Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар	17,324,251	21,417,964	109,711,123	588,116,068	658,804,928	1,395,374,334
Басқа да қаржылық міндеттемелер	12,752,943	3,504,510	1,340,127	770,515	1,273,728	19,641,823
Қаржы міндеттемелері бойынша әлеуетті болашақ төлемдер жиыны	102,730,961	232,549,666	360,535,329	1,873,716,026	2,681,345,817	5,250,877,799
Кредиттерді ұсыну жөнінде кері қайтарылмайтын міндеттемелер	298,300,905	61,104,345	81,498,203	6,308,718	-	447,212,171
Кепілдіктер, аккредитивтер бойынша міндеттемелер және есеп айырысу операцияларымен байланысты өзге міндеттемелер	138,181,005	-	-	-	-	138,181,005
Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер	59,910,628	-	-	-	-	59,910,628
Инновациялық гранттарды үлестіру бойынша шартты міндеттемелер	3,049,440	-	-	-	-	3,049,440

Төменде кестеде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтелу мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелерінің талдауы ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Талап еткенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	12 айдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Жиыны
Міндеттемелер						
Клиенттер қаражаты	118,606,611	22,651,286	28,555,026	313,683,392	212,724,127	696,220,442
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	46,639,746	29,425,625	35,462,905	1,015,887,877	1,198,461,695	2,325,877,848
Тәртіптелген борыш	-	5,743	-	51,687	115,272,827	115,330,257
Банктерден, өзге қаржы институттарынан және Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар	40,342,645	36,978,222	99,557,411	625,410,128	457,097,336	1,259,385,742
Басқа да қаржылық міндеттемелер	15,476,981	11,744,032	19,391,454	4,630,557	1,410,699	52,653,723
Басқа да туынды қаржы құралдары:						
- туынды қаржы құралдары бойынша талаптар	-	-	-	(23,425,220)	-	(23,425,220)
- туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	-	-	-	11,111,150	-	11,111,150
Қаржы міндеттемелері бойынша әлеуетті болашақ төлемдер жиыны	221,065,983	100,804,908	182,966,796	1,947,349,571	1,984,966,684	4,437,153,942
Кредиттерді ұсыну жөнінде кері қайтарылмайтын міндеттемелер	244,145,929	28,970,346	20,690,491	26,660,639	32,418,509	352,885,914
Кепілдіктер, аккредитивтер бойынша міндеттемелер және есеп айырысу операцияларымен байланысты өзге міндеттемелер	124,815,036	-	-	-	-	124,815,036
Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер	59,098,755	-	-	-	-	59,098,755
Инновациялық гранттарды үлестіру бойынша шартты міндеттемелер	8,822,271	-	-	-	-	8,822,271

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Жоғарыда келтірілген кестеге енгізілген несиелерді ұсыну бойынша келісімшарттық міндеттемелердің жалпы сомасы болашақта төленуі талап етілетін ақшалай қаражаттың сомасын міндетті түрде білдірмейді, себебі осы міндеттемелердің көбісі олардың қолданыс мерзімдері аяқталғанда талап етілмеген немесе тоқтатылған болып қалуы мүмкін.

Клиенттердің қаражаты өтелуге дейін қалған мерзімдер бойынша көрсетілген талдауда берілген. Алайда Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес салымшылардың кез-келген уақытта банктерден өздерінің шұғыл депозиттерін алу құқығы бар, бұл ретте көптеген жағдайларда олар есептелген проценттік табысты алу құқығынан айырылады. Осы депозиттер шарттарда көрсетілген оларды өтеу мерзімдеріне сүйене отырып ұсынылған. Бұл депозиттер шарттарда белгіленген оларды өтеу мерзімдеріне байланысты ұсынылған.

Холдинг басшылығының пайымдауына, активтер мен міндеттемелер бойынша орналастыру және өтеу мерзімдерінің және пайыздық мөлшерлемелердің үйлесуі және/немесе бақыланатын үйлеспеуі Холдингті табысты басқару үшін негіз қалаушы фактор болып табылады.

Төмендегі кестеде 2019 және 2018 жылдардағы 31 желтоқсан бойынша қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есебінде көрсетілген сомалар талдауы ұсынылған (болжалды өтеу мерзімі тұрғысында).

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Талап өтуге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Мерзімсіз өтеу	Барлығы
2019 жылғы 31 желтоқсан							
Активтер жиыны	501,235,784	321,997,135	406,737,967	1,144,521,877	2,672,196,282	167,358,150	5,214,047,195
Міндеттемелер жиыны	(135,959,544)	(150,217,238)	(344,958,029)	(1,151,753,644)	(2,204,020,906)	(775)	(3,986,910,136)
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша таза позиция	365,276,240	171,779,897	61,779,938	(7,231,767)	468,175,376	167,357,375	1,227,137,059
2018 жылғы 31 желтоқсан							
Активтер жиыны	758,471,146	132,248,491	371,886,124	1,034,196,256	2,258,212,391	163,832,002	4,718,846,410
Міндеттемелер жиыны	(178,625,479)	(44,039,783)	(103,989,438)	(1,410,881,765)	(1,920,129,251)	-	(3,657,665,716)
2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша таза позиция	579,845,667	88,208,708	267,896,686	(376,685,509)	338,083,140	163,832,002	1,061,180,694

Капиталды басқару. Холдинг капиталын басқару - Холдинг үздіксіз қызмет ететін мекеме ретінде жұмыс істеу қабілеттілігін қамтамасыз ету мақсатында капиталдың жеткіліктілігінің талаптарын сақтау арқылы, шоғырландырылған қаржы есебі мониторингі негізінде, соның ішіне еншілес кәсіпорындардың есеп мониторингі және бақыланбалы компаниялардың Директорлар Кеңесі, Қаржылық бақылау комитеті, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі тарапынан оларға капиталдың жеткіліктілік нормативтері бойынша белгіленген бақылау талаптары негізінде іске асырылады.

Басқарма Төрағасы тексеріп, бұрыштама қоятын және Директорлар Кеңесі қарастыратын тиісті есептеулерден тұратын еншілес кәсіпорындарға қолданылатын капиталдың жеткіліктілік нормативтерін бақылау ай сайынғы есептер көмегімен іске асырылады.

Холдинг иелеріне тиесілі 1,227,037,636 мың теңгеге тең (2018 жылғы 31 желтоқсан: 1,061,110,503 мың теңге) таза активтерді Холдинг капитал ретінде қарастырады. Холдингтің капиталға регуляторлы талаптары жоқ.

2019 және 2018 жылдар ішінде Холдингтің еншілес кәсіпорындары бекітілген нормаларды арттыра отырып, капиталдың жеткіліктілігі бойынша барлық көрсеткіштерін ұстанды.

34 Сегменттер бойынша талдау

Холдингінің төменде сипатталған алты есепті сегменті бар, олар Холдингінің стратегиялық бизнес-бірліктерін білдіреді. Бұл стратегиялық бизнес-бірліктер әртүрлі өнім түрлерін өндірумен айналысады және әртүрлі қызмет түрлерін көрсетеді, және технологиялық жаңашылдықтар стратегиясы мен осы бизнес-бірліктер үшін маркетингтік стратегиялар әртүрлі болып табылады, оларды басқару бөлек жүзеге асырылады. Стратегиялық бизнес-бірліктердің әрқайсысы бойынша ішкі басқару есептерін Басқарма Төрағасы кемінде тоқсан сайын талдайды. Бұдан әрі Холдингінің әрбір есепті сегменті жүзеге асыратын қызметке қысқаша шолу ұсынылған:

- Стратегиялық басқару;
- Қолжетімді баспана беру;
- Бизнеске қолдау көрсету;
- Шағын және орта бизнеске қолдау көрсету және дамыту;
- Инвестицияларды кеңейту;
- Экспортты сақтандыру және басқасы.

Бұдан әрі әрбір есепті сегменттердің нәтижелері туралы ақпарат берілген. Қызметтің қаржылық нәтижелері Басқарма Төрағасы талдайтын ішкі басқару есептілігінде көрсетілген салық салынғаннан кейінгі пайданың сегменттік көрсеткіштері негізінде бағаланады. Қаржылық нәтижелерді бағалау үшін сегменттік пайда көрсеткіші пайдаланылады, себебі басшылық бұл ақпарат сол салаларда жұмыс істейтін басқа кәсіпорындармен салыстырғанда жекелеген сегменттер қызметінің нәтижелерін бағалау кезінде неғұрлым релеванты болып табылады деп санайды.

2019 жылғы 31 желтоқсанда және 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар ішіндегі негізгі есептік сегменттер туралы ақпарат былайша берілуі мүмкін.

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
АКТИВТЕР		
Стратегиялық басқару	1,699,926,204	1,466,090,990
Қолжетімді баспана беру	2,090,982,992	1,670,465,283
Бизнеске қолдау көрсету	2,662,632,541	2,602,920,796
Шағын және орта бизнеске қолдау көрсету және дамыту	339,978,863	304,121,808
Инвестицияларды кеңейту	233,926,669	221,282,408
Экспортты сақтандыру және басқасы	90,016,992	50,853,588
Активтер жиыны	7,117,464,261	6,315,734,873
МІНДЕТТЕМЕЛЕР		
Стратегиялық басқару	714,673,384	561,564,326
Қолжетімді баспана беру	1,650,614,718	1,315,416,942
Бизнеске қолдау көрсету	2,187,058,547	2,185,123,658
Шағын және орта бизнеске қолдау көрсету және дамыту	251,367,620	231,601,330
Инвестицияларды кеңейту	53,936,757	54,839,472
Экспортты сақтандыру және басқасы	9,059,283	5,488,174
Міндеттемелер жиыны	4,866,710,309	4,354,033,902
Есептік сегменттердің активтері мен міндеттемелерінің жалпы сомасын салыстыру:		
Есептік сегменттердің жалпы активтері		
Активтер жиыны	7,117,464,261	6,315,734,873
Бірлестіру ықпалы	(1,903,417,066)	(1,596,888,463)
Активтер жиыны	5,214,047,195	4,718,846,410
Есептік сегменттердің жалпы міндеттемелері		
Міндеттемелер жиыны	4,866,710,309	4,354,033,902
Бірлестіру ықпалы	(879,800,173)	(696,368,186)
Міндеттемелер жиыны	3,986,910,136	3,657,665,716

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Стратегиялық басқару	Қолжетімді баспана беру	Бизнеске қолдау көрсету	Шағын және орта бизнеске қолдау көрсету және дамыту	Инвестицияларды кеңейту	Экспортты сақтандыру және басқасы	Жиыны
2019 жыл							
Пайыздық кірістер	50,280,147	132,878,583	176,911,935	22,727,927	4,755,573	5,003,903	392,558,068
Пайыздық шығыстар	(49,152,769)	(51,007,734)	(125,641,170)	(10,247,867)	-	(24,877)	(236,074,417)
Таза пайыздық кіріс	1,127,378	81,870,849	51,270,765	12,480,060	4,755,573	4,979,026	156,483,651
Кредиттік портфельдің құнсыздануына арналған резерв	-	227,193	(18,146,889)	(222,504)	-	-	(18,142,200)
Таза комиссиялық кіріс	(3,639,934)	(4,041,606)	689,349	3,761,283	-	222,285	(3,008,623)
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын активтермен операциялардан таза (залал)/пайда	-	99,509	(2,632,239)	-	1,175,577	73,437	(1,283,716)
Пайда немесе залал арқылы әділ құны арқылы бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздармен операциялардан түскен таза пайда/(залал)	(899)	13,250	3,317,701	40,884	2,468,915	-	5,839,851
Еңбекпен табылған таза сақтандыру сыйлықақылары	-	996,512	-	-	-	1,569,780	2,566,292
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін тануды тоқтату нәтижесінде туындаған таза залал	-	-	(1,550,426)	-	-	-	(1,550,426)
Таза сақтандыру төлемдері/(шығыстары) және сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі өзгерістер	-	(1,688,224)	-	-	-	(3,272,494)	(4,960,718)
Басқа да операциялық кірістер/(шығыстар), нетто	2,678,846	8,267,930	(12,521,678)	(7,956,559)	43,057	484,684	(9,003,720)
Операциялық кірістер	165,391	85,745,413	20,426,583	8,103,164	8,443,122	4,056,718	126,940,391
Кредиттік сипаттағы басқа да қаржы активтерінің және міндеттемелерінің құнсыздануына арналған резервті құру	(10,850)	(1,134,572)	194,685	1,689,598	920,164	670,518	2,329,543
Әкімшілік шығыстар	(4,835,189)	(25,676,169)	(9,300,558)	(5,611,338)	(2,971,250)	(2,267,541)	(50,662,045)
Қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындардың қаржы нәтижелерінің үлесі	-	-	-	-	(6,226)	-	(6,226)
Табыс салығын шегергенге дейінгі пайда	(4,680,648)	58,934,672	11,320,710	4,181,424	6,385,810	2,459,695	78,601,663
Табыс салығы бойынша шығыс	119,646	(6,706,756)	(3,833,275)	(377,281)	(716,957)	(391,370)	(11,905,993)
Есептік сегменттердің көрсеткіштері	(4,561,002)	52,227,916	7,487,435	3,804,143	5,668,853	2,068,325	66,695,670

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Стратегиялық басқару	Қолжетімді баспана беру	Бизнеске қолдау көрсету	Шағын және орта бизнеске қолдау көрсету және дамыту	Инвестицияларды кеңейту	Экспортты сақтандыру және басқасы	Жиыны
2019 жыл							
Пайыздық кірістер	32,381,172	96,044,227	173,869,352	24,754,664	6,732,182	3,189,543	336,971,140
Пайыздық шығыстар	(30,112,475)	(30,719,391)	(122,209,818)	(8,363,634)	-	(29,185)	(191,434,503)
Таза пайыздық кіріс	2,268,697	65,324,836	51,659,534	16,391,030	6,732,182	3,160,358	145,536,637
Кредиттік портфельдің құнсыздануына резерв	-	(1,076,570)	(15,303,696)	1,743,874	-	-	(14,636,392)
Таза комиссиялық кіріс	-	(1,384,874)	(1,128,393)	3,736,324	-	360,412	1,583,469
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын активтермен операциялардан таза (залал)/пайда	1,725	142,692	(1,146,882)	-	7,739,014	61,006	6,797,555
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздармен операциялардан таза пайда/(залал)	603	107,325	(1,318,557)	6,007,189	(897,264)	-	3,899,296
Еңбекпен табылған таза сақтандыру сыйлықақылары	-	461,266	-	-	-	1,042,413	1,503,679
Таза сақтандыру төлемдері/(шығыстары) және сақтандыру шарттары бойынша резервтердегі өзгерістер	-	(376,527)	-	-	-	(785,581)	(1,162,108)
Басқа да операциялық кірістер/(шығыстар), нетто	13,722,779	6,255,936	(3,147,622)	(12,019,755)	9,877,951	614,046	15,303,335
Операциялық кірістер	15,993,804	69,454,084	29,614,384	15,858,662	23,451,883	4,452,654	158,825,471
Кредиттік сипаттағы басқа да қаржы активтерінің және міндеттемелерінің құнсыздануына резервті құру	(239,348)	(747,013)	(6,930,519)	(21,191,238)	(13,879,789)	(657,119)	(43,645,026)
Әкімшілік шығыстар	(5,031,792)	(22,590,697)	(8,164,282)	(5,212,278)	(3,936,120)	(1,727,737)	(46,662,906)
Қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындардың қаржы нәтижелерінің үлесі	-	-	-	-	(975)	-	(975)
Табыс салығын шегергенге дейінгі пайда	10,722,664	46,116,374	14,519,583	(10,544,854)	5,634,999	2,067,798	68,516,564
Табыс салығы бойынша шығыс	22,177	(3,812,566)	(10,023,453)	(1,385,618)	(2,031,798)	(468,044)	(17,699,302)
Есептік сегменттердің көрсеткіштері	10,744,841	42,303,808	4,496,130	(11,930,472)	3,603,201	1,599,754	50,817,262

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
Есептік сегменттердің түсімдерінің көрсеткіштерін пайда немесе залал көрсеткіштерімен салыстыру:		
Есептік сегменттің таза пайыздық кірісі	156,483,651	145,536,637
Басқа да түзетулер	418,723	793,505
Таза пайыздық кіріс жиыны	156,902,374	146,330,142
Есептік сегменттің пайдасы	66,695,670	50,817,262
Бірлестірудің ықпалы	(15,185,602)	(16,099,277)
Пайданың жиыны	51,510,068	34,717,985

35 Шартты міндеттемелер

Соттың істі қарауы. Ағымдағы қызмет барысында сот органдарына Холдинг және еншілес кәсіпорындарының атына арыздар түсуде. Холдинг басшылығы өзінің бағалауына және ішкі кәсіби консультанттардың ұсынымдарына негізделе отырып соттың істі қарауы Холдинг тарапынан айтарлықтай шығындарды қажет етпейді деп санайды, сәйкесінше соттың істі қарауы бойынша шоғырландырылған қаржы есебінде аталған шығындарды жабу үшін резервті қалыптастырмады.

Салықтық шартты міндеттемелер. Қазақстан Республикасының жаңа салық жүйесі әдетте анық емес мазмұндалатын және қарама-қайшы заңнамалық нормалардың, ресми мәлімдемелердің, сот шешімдерінің жиі өзгерістерімен сипаталады, бұл оларды салық органдарының әртүрлі түсіндіруіне себеп болады, ХҚЕС талаптарына сәйкес табыстар, шығыстарды есепке алуға және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің басқа да баптарына қатысты қорытындылар. Салықтарды есептеу дұрыстығына қатысты тексерістермен және тергеулермен ірі айыппұлдар салуға және өсімпұлдар есептеуге құқығы бар бірнеше реттеуші органдар айналысады. Салықтарды есептеу дұрыстығы есепті кезеңде бес кейінгі күнтізбелік жылдың ішінде тексеріле алады; алайда кейбір жағдайларда бұл мерзім ұлғайтылуы мүмкін.

Аталған жағдайлар басқа елдердегі осындай тәуекелдерден айтарлықтай асып түсетін Қазақстан Республикасындағы ысалықтық тәуекелдерді құрайды. Холдинг басшылығы қолданылатын қазақстандық салық заңнамасын, нормативтік талаптарды және сот шешімдерін өзінің түсінуіне байланысты салық міндеттемелерін толықтай орындады деп есептейді. Дегенмен бұл ережелердің тиісті органдармен түсіндірілуі басқа болуы мүмкін және егер өз позициясының заңдылығын дәлелдейтін болса, қазіргі шоғырландырылған қаржы есебіне айтарлықтай ықпал етуі мүмкін.

Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер. Холдинг тура инвестициялар бойынша міндеттемелерді өз портфеліне иеленуде. Холдинг инвестицияларды менеджерлерге тиісті өнеркәсіп, елдер, кезеңдеріне секторларына бөлу арқылы инвестиция портфелін әртараптандырады. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялық сипаттағы келісімді шартты міндеттемелерді жалпы сомасы 59,910,628 мың теңгені құрайды (2018 жылғы 31 желтоқсан: 59,098,755 мың теңге). Тікелей инвестиция қорларының құрылтай шарттарына сәйкес менеджер төлем талабын ұсынғаннан кейін инвестициялық сипаттағы міндеттемелер сомасын төлемеген жағдайда Холдингке санкциялар, сыйақыны төлеу мерзімін ұзарту, кірісті үлестіруді тоқтату, қорлардың корпоративті басқаруға қатысуына уақытша бас тарту, Холдинг үлесін тең инвесторларға және үшінші тұлғаларға мәжбүрлі сатуы қолданылуы мүмкін. 2019 және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдингтің мерзімі өткен инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелері жоқ.

Ерекше жағдайларды ұстану. Холдингтің еншілес кәсіпорындары негізінде қарыз қаражатымен байланысты белгілі ерекше жағдайларды ұстануы қажет. Аталған ерекше жағдайларды ұстанбау Холдингке кері әсерін тигізеді. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы және 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдинг барлық жағдайларды ұстанды.

Шарттық міндеттемелер. 2019 және 2018 жылғы 31 желтоқсан бойынша «БД» АҚ-ның мүлікті «Тау Самал» тұрғын үйінің бірінші және екінші кезегі құрылысының үлескер қатысушыларына табыстау бойынша міндеттемелері бар. 2019 жылғы 31 желтоқсанда құрылыс аяқалғаннан кейін табыстауға тиісті мүлік 2 пәтерден тұрады (2018 жылғы 31 желтоқсанда: 2 пәтер).

Сақтандыру. Қазақстан Республикасының сақтандыру қызметтер нарығы әлі де даму кезеңінде, сол себепті басқа елдерде қолданылатын сақтандыру арқылы қорғаудың көптеген түрлері әзірге Қазақстан Республикасында жоқ. Холдинг ғимараттар мен жабдықтарды, жұмысын уақытша тоқтату немесе жауапты үшінші тараптардың Холдингтің мүлігін қолдану немесе Холдинг қызметіне байланысты басқа жағдайлар нәтижесінде келтірілген мүліктік немесе экологиялық зиянға қатысты сақтандыруды толық көлемде орындамады. Холдингтің адекватты сақтандыру өтелімі болмағанша, белгілі активтердің жоғалуы немесе бүлінуі Холдингтің қызметіне және шоғырландырылған қаржы жағдайына айтарлықтай кері әсер тигізу қаупі бар.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер. Осы құралдардың басты міндеті клиенттерге қаражатты қажет болған жағдайда ұсынуды қамтамасыз ету болып табылады. Клиент үшінші тараптар алдында міндеттемелерін орындамаған жағдайда төлемдерді іске асыру бойынша Холдингінің қайтарып алынбайын міндеттемелері болып табылатын кепілдіктер және кепілдеме аккредитивтеріне кредит тәуекелі тиесілі. Ескерілген сома шегінде клиенттер атынан төлемдерді жүзеге асыру бойынша Холдингінің жазбаша міндеттемелері болып табылатын құжаттамалық және тауар аккредитивтері белгілі бір жағдайларды орындаған жағдайда тиісті тауар жеткізілімімен немесе ақшалай депозиттермен қамтамасыз етіледі, және сәйкесінше тікелей кредиттеуге қарағанда төмен қауіп деңгейіне ие.

Кредиттерді ұсыну бойынша міндеттемелер ссуда, кепіл немесе аккредитивтер ретінде кредиттерді ұсыну үшін басшылықпен бекітілген соманың қолданылмаған бөлігінен тұрады. Холдинг кредиттерді ұсыну бойынша міндеттемелерге қатысы қолданылмаған міндеттемелердің жалпы сомасына тең сомасында залал келтіру қауіпіне ұшырауға әлеуетті. Дегенімен ықтимал залалдар сомасы қолданылмаған міндеттемелердің жалпы сомасынан кем, себебі кредиттерді ұсыну міндеттемелерінің үлкен бөлігі клиенттердің кредитті төлеу қабілеттілігі бойынша белгілі талаптарды сақтауына байланысты.

Холдинг Кредиттік сипаттағы міндеттемелерді өтеу мерзімін қадағалайды, себебі әдетте қысқа мерзімді міндеттемелерге қарағанда ұзақ мерзімді міндеттемелердің кредиттік қауіпі жоғары. Кредиттік сипаттағы міндеттемелер төмендегілерден құралады:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Кредиттерді ұсыну бойынша қайтарып алынбайтын немесе айтарлықтай теріс өзгерістерге жауап ретінде ғана қайтарылуы мүмкін міндеттемелер	26,241,764	20,467,228
Қолданылмаған қайтарып алынбайтын кредиттік желілер немесе айтарлықтай теріс өзгерістерге жауап ретінде ғана қайтарылуы мүмкін кредиттік желілер	420,970,401	332,418,686
Берілген қаржы кепілдіктері	144,613,436	136,987,618
Инновациялық гранттарды үлестіру бойынша шартты міндеттемелер	3,049,440	8,822,271
Резервті шегергендегі кредиттік сипаттағы міндеттемелер жиыны	594,875,041	498,695,803

Қолданылмаған кредиттік желілер, аккредитивтер және кепілдіктер бойынша қарыздардың жалпы сомасын шарттарға сәйкес алдағы қаржылай талаптарды ұсыну міндетті емес, себебі қолдану мерзімінің өтуі мүмкін немесе аталған міндеттемелер қарыз алушыға қаражат ұсынбай жойылуы мүмкін. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік сипаттағы міндеттемелердің әділ құны 5,448,924 мың теңге (2018 жылғы 31 желтоқсанда: 10,968,511 мың теңге). Кредиттік сипаттағы міндеттемелер теңгеде көрсетілген.

36 Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін өзара есепке жазу

Холдинг Айырбас және туынды қаржы құралдары бойынша Халықаралық дилер ассоциациясының (ISDA) бас келісімі және қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепті өзара есепке алуы үшін өлшеміне сай келмейтін өзара есепке алу бойынша ұқсас бас келісімдерге ие. Себебі олар тек дефолт, Холдингінің немесе оның контрагенттерінің төлем қабілетсіздігі немесе банкрот жағдайында ғана заңды түрде жарамды болып саналатын танылған сомаларды өзара есепке алу құқығын құрайды. Сонымен қатар Холдинг және оның контрагенттері өзара есепке алу немесе активтерді іске асыру және міндеттемелерді бір уақытта орындау арқылы реттеуді көздемейді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төмендегі кестеде өзара есепке алуы туралы заңды бас келісімдердің және 2019 жылғы 31 желтоқсан бойынша ұқсас келісімдердің құралы болып табылатын қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері көрсетілген:

	Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген өзара есепке алуды орындауға дейінгі жалпы сома	Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген өзара есепке алудың жалпы сомасы	Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген өзара есепке алуды орындағаннан кейінгі таза сомасы	Өзара есепке алу туралы Бас келісімнің немесе Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген ұқсас келісімдердің қолданысына түсетін сомалары		
				Қаржы құралдары	Алынған ақшаның қамтамасыз етілуі	Тәуекелдің таза сомасы
(мың қазақстандық теңгемен)	(а)	(б)	(в) = (а) - (б)	(г)	(е)	(в) - (г) + (е)
АКТИВТЕР						
Ақша қаражаттар және олардың баламалары - «Кері репо» мәмілелері бойынша дебиторлық берешек	136,842,120	-	136,842,120	(136,842,120)	-	-
Клиенттерге берілген кредиттер	12,106,347	-	12,106,347	-	(2,604,700)	9,501,647
ӨЗАРА ЕСЕПKE АЛЫНУЫ ТИІС, ӨЗАРА ЕСЕПKE АЛУ ТУРАЛЫ БАС КЕЛІСІМНІҢ НЕМЕСЕ ҰҚСАС КЕЛІСІМДЕРДІҢ ОРЫНДАЛУЫНА ТИІСТІ БАРЛЫҚ АКТИВТЕР	148.948,467	-	148.948,467	(136,842,120)	(2,604,700)	9,501,647
МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Клиенттер қаражаты	2,604,700	-	2,604,700	(2,604,700)	-	-
ӨЗАРА ЕСЕПKE АЛЫНУЫ ТИІС, ӨЗАРА ЕСЕПKE АЛУ ТУРАЛЫ БАС КЕЛІСІМНІҢ НЕМЕСЕ ҰҚСАС КЕЛІСІМДЕРДІҢ ОРЫНДАЛУЫНА ТИІСТІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНТЫҒЫ	2,604,700	-	2,604,700	(2,604,700)	-	-

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төмендегі кестеде өзара есепке алуы туралы заңды бас келісімдердің және 2018 жылғы 31 желтоқсан бойынша ұқсас келісімдердің құралы болып табылатын қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері көрсетілген:

	Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген өзара есепке алуды орындауға дейінгі жалпы сома	Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген өзара есепке алудың жалпы сомасы	Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген өзара есепке алуды орындағаннан кейінгі таза сомасы	Өзара есепке алу туралы Бас келісімнің немесе Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген ұқсас келісімдердің қолданысына түсетін сомалары		Тәуекелдің таза сомасы
	(a)	(б)	(в) = (a) - (б)	Қаржы құралдары	Алынған ақшаның қамтамасыз етілуі	(в) - (г) + (е)
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>						
АКТИВТЕР						
Ақша қаражаттары және олардың баламалары						
- «Кері репо» мәмілелері бойынша дебиторлық берешек	162,858,270	-	162,858,270	(162,858,270)	-	-
Клиенттерге берілген кредиттер	10,591,061	-	10,591,061	-	(448,835)	10,142,226
ӨЗАРА ЕСЕПKE АЛЫНУЫ ТИІС, ӨЗАРА ЕСЕПKE АЛУ ТУРАЛЫ БАС КЕЛІСІМНІҢ НЕМЕСЕ ҰҚСАС КЕЛІСІМДЕРДІҢ ОРЫНДАЛУЫНА ТИІСТІ БАРЛЫҚ АКТИВТЕР	173,449,331	-	173,449,331	(162,858,270)	(448,835)	10,142,226
МІНДЕТТЕМЕЛЕР						
Клиенттер қаражаты	448,835	-	448,835	(448,835)	-	-
ӨЗАРА ЕСЕПKE АЛЫНУЫ ТИІС, ӨЗАРА ЕСЕПKE АЛУ ТУРАЛЫ БАС КЕЛІСІМНІҢ НЕМЕСЕ ҰҚСАС КЕЛІСІМДЕРДІҢ ОРЫНДАЛУЫНА ТИІСТІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНТЫҒЫ	448,835	-	448,835	(448,835)	-	-

(б) бағанасында көрсетілген қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алу сомасы (а) бағанасында көрсетілген (i) өзара есепке алуды орындауға дейінгі жалпы сомасынан және (ii) өзара есепке алуға тиісті сәйкес құрал сомасының ең кішісі болып табылады. Сәйкесінше, (г) және (е) бағанасындағы сомалар (в) бағанасында көрсетілген әрбір жеке құралға соңғы таза тәуекелді бағаламаушылықты болдырмау үшін тәуекелдермен шектелген.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

37 Туынды қаржы құралдары

Валюталар бойынша бөлінген есепті кезеңнің соңына, Холдинг жасаған валюталық форвардтық келісімшарттар немесе «своп» келісімшарттар бойынша саудалық және өзге дебиторлық немесе кредиторлық берешектің әділ құны төмендегі кестеде ұсынылған. Кестеде тиісті есеп мерзімі аяқталғаннан кейінгі есептесу күнгі шарттар қамтылған; аталған мәмілелер бойынша позицияның (және төлемнің) өзара есепке алуына дейін әр бір контрагент бойынша сомалар толық көрсетілген. Мәмілелер қысқа мерзімді сипатта.

Құрал түрі	Мәміленің шартты сомасы	Өтеу мерзімі	Холдинг іске асыратын төлемдер	Холдингке төленетін төлемдер	Активтердің әділ құны	Міндеттемелердің әділ құны
2019 жылғы 31 желтоқсан						
Опциондар	3,219,509 мың теңге	15.06.20	-	3,219,509 мың теңге өтеу мерзімі келгенде	148,478	-
Таза әділ құны					148,478	-

Құрал түрі	Мәміленің шартты сомасы	Өтеу мерзімі	Холдинг іске асыратын төлемдер	Холдингке төленетін төлемдер	Активтердің әділ құны	Міндеттемелердің әділ құны
2018 жылғы 31 желтоқсан						
Валюталық своп	122,000,000 АҚШ долл.	29.09.19	Белгіленген жылына 3.00% және 11,111,150 мың теңге өтеу мерзімі келгенде	61,000,000 АҚШ доллары өтеу мерзімі келгенде	12,545,813	(10,366)
Опциондар	5,019,118 мың теңге	15.06.20	-	5,019,118 мың теңге өтеу мерзімі келгенде	175,065	-
Валюталық своп	97,467,891 АҚШ долл.	14.08.20	Белгіленген жылына 3.00% және 3,206,470 мың теңге өтеу мерзімі келгенде	11,640,000 АҚШ доллары өтеу мерзімі келгенде	-	-
Таза әділ құны					12,720,878	(10,366)

Холдинг операцияларды жүргізетін Валюталық және басқа да туынды қаржы құралдары әдетте стандартталған шарттар негізінде кәсіпқой қатысушылармен биржадан тыс нарықта сауда құралы болып табылады. Туынды қаржы құралдары нарықтағы пайыздық мөлшерлеме, валюта айырбастау бағамы немесе басқа да осы құралдармен байланысты тұрақсыз факторлардың ауытқуы нәтижесінде потенциалды тиімді шарттарға ие (және активтер болып табылады) немесе потенциалды тиімді емес шарттарға ие (және міндеттемелер болып табылады). Туынды қаржы құралдарының жалпы әділ құны уақыт аралығында айтарлықтай өзгеруі мүмкін.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

38 Әділ құн

Әділ құнды бағалау нәтижелері талданады және әділ құнның иерархия деңгейлері бойынша келесі түрде таратылады:

- 1-ші деңгейге ұқсас активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтағы белгіленімді (түзетілмеген) бағалары жөніндегі бағалаулары тиесілі;
- 2-ші деңгейге барлық қолданылатын айтарлықтай бастапқы деректер, тікелей немесе жанама түрде активтер немесе міндеттемелер (мысалы бағалар) үшін бақыланатын әдістер бойынша алынған бағалау. Аталған санат белсенді нарықтарда ұқсас құралдар үшін нарықтық баға белгілеуді, ұқсас немесе бірдей құралдар үшін нарықтық баға белгілеуді пайдаланумен бағаланатын құралдарынан тұрады. Олар белсенді немесе басқа да бағалау әдістері болып саналмайды, бақыланатын нарықтық мәліметтерге тікелей немесе жанама түрде негізделетін жалпы қолданыстағы мәліметтер, және
- 3-ші деңгей бағалауы, бақыланатын нарықтық мәліметтерге негізделмейтін бағалаулар (бақыланбайтын бастапқы деректерге негізделетін).

Әділ құнның иерархия санаттары бойынша қаржы құралдарын үйлестіру үшін басшылық кәсіби пайымдаманы қолданады. Егер әділ құнды бағалау үшін айтарлықтай түзетулерді қажет ететін бақыланатын бастапқы деректер қолданылатын болса бұл бағалау 3-ші деңгейге жатады. Қолданылатын бастапқы деректердің маңыздылығы әділ құн бағалауының жиынтығы үшін бағаланады.

Әділ құнның дүркін бағалауы. Әділ құнның дүркін бағалауы – әрбір есеп беру мерзімінің соңында қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есебіндегі басқа да ХҚЕС талап етілетін және рұқсат етілген бағалау болып табылады. Төмендегі кестеде әділ құнның дүркін бағалауы жататын әділ құны иерархиясының деңгейлері көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жылғы 31 желтоқсан				2018 жылғы 31 желтоқсан			
	1-ші деңгей	2-ші деңгей	3-ші деңгей	Жиыны	1-ші деңгей	2-ші деңгей	3-ші деңгей	Жиыны
ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША								
БАҒАЛАНАТЫН АКТИВТЕР								
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтер	3,913	57,973	128,879,984	128,941,870	-	45,867	117,994,926	118,040,793
Инвестициялық бағалы қағаздар	200,761,883	173,099,324	2,675,110	376,536,317	202,790,248	200,417,078	1,672,979	404,880,305
Клиенттерге берілген кредиттер	-	-	81,495,249	81,495,249	-	-	42,560,471	42,560,471
Кіріктірілген туынды құрал	-	-	6,651,931	6,651,931	-	-	3,834,190	3,834,190
Туынды қаржы құралдары	-	148,478	-	148,478	-	12,710,512	-	12,710,512
ӘДІЛ ҚҰНЫ БОЙЫНША								
БАҒАЛАНАТЫН АКТИВТЕР								
ЖИЫНЫ	200,765,796	173,305,775	219,702,274	593,773,845	202,790,248	213,173,457	166,062,566	582,026,271

2-ші деңгейлі бағалау. Әділ құны бақыланатын нарықтардан келген деректер қолданылатын бағалау әдістерін пайдалану арқылы анықталған өзге жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар 2-ші деңгейге жатқызылған. Бақыланатын келген деректер ұқсас бірақ бірдей емес құралдар үшін белсенді нарықтардағы мәмілелер бағасынан және бірдей құралдар үшін белсенді емес нарықтардағы мәмілелер бағасынан тұрады. Барлық құралдар Қазақстандық қор биржасының листингіне енгеніне қарамастан, басшылық нарық бірдей құралдар үшін белсенді емес деп санайды.

Холдинг өзге жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын құнсызданған инвестициялық бағалы қағаздардың және пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, әділ құны бақыланатын нарықтардағы келген деректер негізінде анықталмайтын басқа да активтердің бағалауына қатысты дисконтталған ақшалай қаражаттың ағыны әдісін қолданады.

Құнсызданған (3 саты) борышкерлік бағалы қағаздар үшін күтілетін ақша ағындарының болжамдары әр бір тиісті бағалы қағаздардың түрлеріне орай реструктуризациядан кейін күтілетін өтеу кестесіне қатысты жалпыға ортақ ақпаратқа негізделді. Дисконттау мөлшерлемелеріне қатысты жорамалдар нарықтағы сатылымы тоқтатылмаған шығарылған бағалы қағаздардың баға белгілеуін көздейтін осыған ұқсас эмитенттердің кредит тәуекелінің сыйлықақысына негізделді.

2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жыл ішінде 2-ші деңгейлі әділ құнды дүркін бағалау үшін бағалау әдістерінде өзгерістер ХХ. (2018 ж.: орын алмады).

3-ші деңгейлі бағалау. Бақыланатын нарықтарда бағасы жоқ және бақыланатын нарықтар деректері негізінде бағалана алмайтын өзне жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын белгілі инвестициялық бағалы қағаздар дисконтталған ақшалай қаражаттың ағыны әдісін қолдану арқылы бағаланды. Аталған бағалы қағаздардың болжамы шарт бойынша өтеу кестесі негізінде жасалды. Дисконт мөлшерлемелеріне қатысты жорамалдар сәйкес кредиттік рейтингтің кредиттік рейтингтердегі айрмасына тиісті түзетулерімен эмитенттің бірдей құралдарының белсенді нарықтарындағы белгіленген бағалар негізінде жасалды.

Холдингің 3-ші деңгейге жатқызылған үлестік құралдарына инвестициялары инвестициялық қорлар салымдарынан тұрады. Аталған қорлар біріншіден өтпелі экономикасы бар елдер (негізінде Қазақстан Республикасында және Ресейде) компанияларының бағалары белгіленбеген жай акцияларын иелену арқылы жекеменшік акционерлік капиталға инвестициялайды. 2019 жылғы 31 желтоқсанда және 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жыл ішінде аталған инвестициялық қорлардағы салымдардың әділ құнын анықтау үшін Холдинг тәуелсіз бағалаушыны жұмылдырды. Бағалаушы қолданған тәсіл әр бір қордың меншігіндегі негізгі қоржындық инвестициялардың (бизнестің) әділ құнның бағалауын және осы бизнестің бағасындағы Холдингің үлескерлігінің есептелуін көздейді. Сонымен қатар бағалаушы әр бір қордың есебінде ұсынылған тоғыспалы бақылау ретінде инвестициялардың әділ құнын талдауды жүргізеді және бағаланған әділ құн мен қорларды басқару бойынша компанияларымен ұсынылған әділ құн арасындағы айтарлықтай айырмашылық негізін бағалайды.

Бағалаушы қарастырылатын бизнестің түріне, нарықтағы салыстырмалы нысандардың қолжетілімділігіне және компанияның тіршілік кезеңіне орай, негізгі қоржындық инвестициялардың құнын бағалау үшін бірнеше бағалау әдістерін қолданады.

Холдинг енгізген бақылау жүйесі еншілес кәсіпорындар фронт-офистерінің жауапты мамандарының әділ құнды бағалауды дайындауын және алдағы тиісті бөлім басшысының бақылауын қамтиды. Холдинг енгізген бақылаудың арнайы механизмдері төмендегілерден тұрады:

- бақыланатын баға белгілеулерді тексеру;
- жаңа үлгілерді бекіту мен үлгілердің өзгертілуінің шолуы мен процессі;
- жаңа үлгілерді және жаңа үлгілерге өзгертулерді тиісті фронт-офис басшысының қатысуымен бақылау және мақұлдау процессі;
- алдағы мерзіммен салыстырғанда 3-ші деңгейге жатқызылған бақыланбайтын маңызды мәліметтер, бағалауды түзету және құралдардың әділ құн бағалауының айтарлықтай өзгерістерінің шолуы.

Келесі кестеде жеке меншік капитал қорларының қоржынына енгізілген, 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясының 3-ші деңгейіне жатқызылған маңызды компанияларды бағалау үшін жыл соңындағы жағдай бойынша қолданылған бақыланатын маңызды бастапқы мәліметтер туралы ақпарат, сонымен бірге Холдинг басқа ауыспалы көрсеткіштер өзгеріссіз қалды деген жорамалдар есебінен есеп күніндегі жағдай бойынша негізделген маңызды санайтын бақыланбайтын мәліметтердегі өзгерістерге сезімталдығының талдауы ұсынылған.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Компаниялар қызметін атқаратын салалар	Холдинг үлесінің әділ құны	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
	21,957,960	Блэк-Шоулз опциондарын бағалау моделі	Құбылмалылық коэффициенті	+/- 5%	1,097,898
	512,750	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/(мультипликатор)	+/- 5%	25,638
	69,248	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	3,462
Энергетика	23,014	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	1,151
	5,135,379	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/(мультипликатор)	+/- 5%	256,769
	4,242,000	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	212,100
Баламалы энергетика	2,956,040	Кірісті тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	147,802
	140,995	Шығынды тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	7,050
	40,150,121	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	2,007,506
	3,692,950	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	184,648
	3,376,158	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/(мультипликатор)	+/- 5%	168,808
	3,292,436	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/(мультипликатор)	+/- 5%	164,622
	2,963,761	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	148,188
Көлік және логистика қызметтері	1,624,724	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	81,236
	5,638,229	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	281,911
	3,053,274	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	152,664
	1,000,000	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	50,000
	634,726	Кірісті тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	31,736
	570,989	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	28,549
Өндіріс	9,240	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	462
Табиғи ресурстар	907,276	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/(мультипликатор)	+/- 5%	45,364
Жылжымайтын мүлік	1,208,257	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	60,413
	1,641,482	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	82,074
	1,517,983	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/(мультипликатор)	+/- 5%	75,899
	1,339,114	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	66,956
	172,103	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/(мультипликатор)	+/- 5%	8,605
Медициналық диагностика	100,000	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	5,000

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Компаниялар қызметін атқаратын салалар	Холдинг үлесінің әділ құны	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
	7,837,137	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	391,857
	2,139,191	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	106,960
	1,000,000	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	50,000
	970,883	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	48,544
	593,565	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	29,678
	344,162	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	17,208
	313,089	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	15,654
Ауыл шаруашылығы	222,671	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	11,134
	465,640	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	23,282
Электротехникалық өнеркәсіп	1,069,144	Салыстырмалы тәсіл	EBITDA/(мультипликатор)	+/- 5%	53,457
	166,144	Салыстырмалы тәсіл	EBITDA/(мультипликатор)	+/- 5%	8,307
Қаржы қызметтері	71,277	Салыстырмалы тәсіл	EBITDA/(мультипликатор)	+/- 5%	3,564
	3,187,654	Салыстырмалы тәсіл	EBITDA/(мультипликатор)	+/- 5%	159,383
Ойын-сауық индустриясы	948,074	Салыстырмалы тәсіл	EBITDA/(мультипликатор)	+/- 5%	47,404
	291,105	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	14,555
Телекоммуникациялық қызметтер	93,577	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	4,679
Технологиялар	790,060	Салыстырмалы тәсіл	EBITDA/(мультипликатор)	+/- 5%	39,503
Басқасы	446,402	-	-	-	-
Жиыны	128,879,984				

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Келесі кестеде жеке меншік капитал қорларының қоржынына енгізілген, 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясының 3-ші деңгейіне жатқызылған маңызды компанияларды бағалау үшін жыл соңындағы жағдай бойынша қолданылған бақыланатын маңызды бастапқы мәліметтер туралы ақпарат, сонымен бірге Холдинг басқа ауыспалы көрсеткіштер өзгеріссіз қалды деген жорамалдар есебінен есеп күніндегі жағдай бойынша негізделген маңызды санайтын бақыланбайтын мәліметтердегі өзгерістерге сезімталдығының талдауы ұсынылған.

Компаниялар қызметін атқаратын салалар	Холдинг үлесінің әділ құны	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
	14,236,992	Блэк-Шоулз опциондарын бағалау моделі	Құбылмалылық коэффициенті	+/- 5%	711,850
	511,839	Блэк-Шоулз опциондарын бағалау моделі	Құбылмалылық коэффициенті	+/- 5%	25,592
	139,695	Блэк-Шоулз опциондарын бағалау моделі	Құбылмалылық коэффициенті	+/- 5%	6,985
Энергетика	110,557	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	5,528
	5,175,547	Салыстырмалы тәсіл	EBITDA/(мультипликатор) Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	258,777
	1,000,000	Кірісті тәсіл	ағындары	+/- 5%	50,000
Баламалы энергетика	74,289	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	3,714
	27,867	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	1,393
	40,150,121	Таза активтердің құнын түзету	NAV	+/- 5%	2,007,506
	8,275,000	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	413,750
	3,526,047	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	176,302
	3,321,355	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	166,068
	2,993,324	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	149,666
Көлік және логистика қызметтері	2,976,233	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	148,812
	3,832,991	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	191,650
	1,463,483	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	73,174
	1,038,377	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	51,919
Өндіріс	95,730	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	4,787
Табиғи ресурстар	1,083,444	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	54,172
Жылжымайтын мүлік	1,770,939	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	88,547

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Компаниялар қызметін атқаратын салалар	Холдинг үлесінің әділ құны	Бағалау әдісі	Елеулі бақыланбайтын бастапқы деректер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
	1,087,304	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	54,365
	1,087,304	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	54,365
	830,338	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	41,517
	647,340	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	32,367
	647,340	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	32,367
Медициналық диагностика	592,363	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	29,618
	3,457,800	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	172,890
Ауыл шаруашылығы	1,425,372	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	71,269
	1,564,437	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	78,222
Электротехникалық өнеркәсіп	107,387	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	5,369
	1,126,091	Шығынды тәсіл	ЕБИТДА/(мультипликатор)	+/- 5%	56,305
	303,995	Салыстырмалы тәсіл	Биржалық түзетулерге сәйкес	+/- 5%	15,200
	247,423	Шығынды тәсіл	Тарихи шығындарға сәйкес	+/- 5%	12,371
Қаржы қызметтері	211,215	Салыстырмалы тәсіл	Биржалық түзетулерге сәйкес	+/- 5%	10,561
	2,987,616	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/(мультипликатор)	+/- 5%	149,381
	749,695	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/(мультипликатор)	+/- 5%	37,485
Ойын-сауық индустриясы	288,616	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	14,431
	1,079,145	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	53,957
Телекоммуникациялық қызметтер	295,538	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	14,777
Технологиялар	1,359,267	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/(мультипликатор)	+/- 5%	67,963
Басқасы	6,095,510	-	-	-	-
Жиыны	117,994,926				

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төмендегі кестеде клиенттерге берілген кредиттердің 3 деңгейін, әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздарды, және кіріктірілген туынды құралды бағалау үшін әділ құнды бағалауда пайдаланылған бағалау әдістері және бастапқы деректер, сондай-ақ 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бастапқы деректердің ықтимал өзгерістеріне бағалаулардың сезімталдығы келтірілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Әділ құны	Бағалау әдісі	Қолданылатын бастапқы деректер	Бастапқы деректер диапазоны (орташа өлшенген мәні)	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
<i>Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттер</i>	81,495,249	Ақша құралдарының дисконтталған ағыны	Дисконттау мөлшерлемесі	5.26% АҚШ долл., 12.60%- 15.92% теңге	Дисконттау мөлшерлемесінің елеулі ұлғаюы әділ құнның азаюына алып келеді
<i>Кіріктірілген туынды құрал</i>	6,651,931	Опцион моделі	Шетел валютасын айырбастау бағамының құбылмалылығы	2.07% АҚШ долл., рубль: 4.89%	Құбылмалылықтың елеулі ұлғаюы әділ құнның артуына алып келеді
<i>Әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар</i>	2,675,110	Ақша құралдарының дисконтталған ағыны	Дисконттау мөлшерлемесі	10.52%	Дисконттау мөлшерлемесінің елеулі ұлғаюы әділ құнның азаюына алып келеді

Төмендегі кестеде әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздардың, және кіріктірілген туынды құралдың 3 деңгейін бағалау үшін әділ құнды бағалауда пайдаланылған бағалау әдістері және бастапқы деректер, сондай-ақ 2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бастапқы деректердің ықтимал өзгерістеріне бағалаулардың сезімталдығы келтірілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Әділ құны	Бағалау әдісі	Қолданылатын бастапқы деректер	Бастапқы деректер диапазоны (орташа өлшенген мәні)	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
<i>Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттер</i>	42,560,471	Ақша құралдарының дисконтталған ағыны	Дисконттау мөлшерлемесі	АҚШ доллары 6.35%, Қазақстандық теңге 12.22%- 13.73%	Дисконттау мөлшерлемесінің елеулі ұлғаюы әділ құнның азаюына алып келеді
<i>Кіріктірілген туынды құрал</i>	3,834,190	Опцион моделі	Шетел валютасын айырбастау бағамының құбылмалылығы	АҚШ доллары 7.02%, Ресейлік рубль: 7.21%	Құбылмалылықтың елеулі ұлғаюы әділ құнның артуына алып келеді
<i>Әділ құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар</i>	1,672,979	Ақша құралдарының дисконтталған ағыны	Дисконттау мөлшерлемесі	8.78%- 10.78%	Дисконттау мөлшерлемесінің елеулі ұлғаюы әділ құнның азаюына алып келеді

Жоғарыда көрсетілген кестеде бақыланбайтын бастапқы деректердің бір немесе бірнеше құрамдастарды өзгеруі әділ құнның елеулі өзгеруіне әкелетін кездегі жағдайлар үшін қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері үшін бастапқы деректерге сезімталдықты ашады. Осыған орай табыс немесе шығын және активтердің жалпы сомаларына немесе міндеттемелердің жалпы сомаларына қатысты немесе әділ құны өзгерістері капиталдың жалпы сомасының басқа жиынтық табыстың құрамында мойындалса, осы өзгерістер әсерінің мәні туралы талқылау қабылданды.

Жоғарыдағы кестеде келтірілген ашылған әділ құнының баға сезімталдығы тиісті бастапқы деректердің артуы немесе азаюы салдарынан баға нәтижесі өзгертін бағытты көрсетеді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылғы құралдар кластары бойынша әділ құны сатының 3-деңгейі бойынша өзгерістерді салыстыру туралы ақпарат көрсетілген:

	Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтер	Инвестиция- лық бағалы қағаздар	Кіріктірілген туынды құралдар	Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын, клиенттерге берілген кредиттер
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>				
2019 жылғы 1 қаңтардағы әділ құны	117,994,926	1,672,979	3,834,190	42,560,471
Бір жылдағы пайда немесе залал құрамында көрсетілген кірістер немесе шығыстар	1,659,320	82,612	3,223,329	(1,697,771)
Сатып алулар	14,456,642	-	-	42,612,353
3 деңгейге аудару	-	933,590	-	-
Өтеу, шарттарды бұзу	(1,450,373)	(14,071)	(497,200)	(1,979,804)
Сатылымдар	(3,780,531)	-	-	-
Қаржылық жалгерлік бойынша дебиторлық берешек құрамында сатып алу	-	-	91,612	-
2019 жылғы 31 желтоқсандағы әділ құны	128,879,984	2,675,110	6,651,931	81,495,249

Төменде 2018 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылғы құралдар кластары бойынша әділ құны сатының 3-деңгейі бойынша өзгерістерді салыстыру туралы ақпарат көрсетілген:

	Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағала- натын басқа да активтер	Инвести- циялық бағалы қағаздар	Кірікті- рілген туынды құралдар	Туынды қаржы құралдары	Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағала- натын, клиент- терге берілген кредиттер
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>					
2018 жылғы 1 қаңтардағы әділ құны	68,361,760	1,723,596	4,603,837	48,566,034	-
ХҚЕС (IFRS) 9-ға ауысудан әсер Бір жылдағы пайда немесе залал құрамында көрсетілген кірістер немесе шығыстар	-	-	-	-	16,972,834
Сатып алулар, нетто	3,989,218	(42,618)	(1,005,302)	(2,692,538)	(2,208,443)
Сатылымдар	63,790,031	-	319,898	-	27,796,080
	(18,146,083)	(7,999)	(84,243)	(45,873,496)	-
2018 жылғы 31 желтоқсандағы әділ құны	117,994,926	1,672,979	3,834,190	-	42,560,471

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Әділ құнды ашу ұсынылатын әділ құны бойынша бағаланбайтын активтер мен міндеттемелер. Төменде 2019 жылғы 31 желтоқсанда әділ құны бойынша бағаланбайтын активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құны мен әділ құнының сатысы деңгейлері бойынша әділ құнның талдауы көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиыны	Теңгерімдік құны
АКТИВТЕР					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	-	414,582,134	-	414,582,134	414,582,134
Банктерге және қаржы институттарына берілген кредиттер	-	303,961,303	6,772,758	310,734,061	373,726,776
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер	-	152,894,935	-	152,894,935	153,084,094
Клиенттерге берілген кредиттер	-	2,547,804,880	43,918,314	2,591,723,194	2,664,991,489
Инвестициялық бағалы қағаздар	-	390,032,460	8,037,456	398,069,916	404,640,341
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек (кіріктірілген туынды құралдарды шегергенде)	-	277,034,752	397,489	277,432,241	350,849,016
ЖИЫНЫ	-	4,086,310,464	59,126,017	4,145,436,481	4,361,873,850
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Клиенттер қаражаты	-	834,085,159	-	834,085,159	834,085,159
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	792,141,723	778,548,224	-	1,570,689,947	1,649,552,916
Тәртіптелген борыш	-	1,102,085	-	1,102,085	6,516,175
Банктерден және өзге қаржы институттарынан алынған қарыздар	-	624,202,631	17,701,280	641,903,911	652,333,946
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар	-	273,728,086	-	273,728,086	283,784,376
ЖИЫНЫ	792,141,723	2,511,666,185	17,701,280	3,321,509,188	3,426,272,572

Төменде 2018 жылғы 31 желтоқсанда әділ құны бойынша бағаланбайтын активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құны мен әділ құнының сатысы деңгейлері бойынша әділ құнның талдауы көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Жиыны	Теңгерімдік құны
АКТИВТЕР					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	-	644,172,147	-	644,172,147	644,172,147
Банктерге және қаржы институттарына берілген қарыздар	-	223,377,137	6,194,595	229,571,732	275,164,588
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер	-	153,048,495	-	153,048,495	153,048,495
Клиенттерге берілген кредиттер	-	2,155,316,485	121,758,949	2,277,075,434	2,356,872,145
Инвестициялық бағалы қағаздар	-	184,797,016	459,034	185,256,050	196,791,828
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек (кіріктірілген туынды құралдарды шегергенде)	-	221,338,931	221,027	221,559,958	271,421,039
ЖИЫНЫ	-	3,582,050,211	128,633,605	3,710,683,816	3,897,470,242
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Клиенттер қаражаты	-	649,472,345	-	649,472,345	649,472,345
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	552,189,066	889,618,489	-	1,441,807,555	1,439,786,546
Тәртіптелген борыш	-	1,102,085	-	1,102,085	6,074,969
Банктерден және өзге қаржы институттарынан алынған қарыздар	-	803,855,598	27,099,740	830,955,338	837,499,715
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар	-	191,884,240	-	191,884,240	208,831,317
ЖИЫНЫ	552,189,066	2,535,932,757	27,099,740	3,115,221,563	3,141,664,892

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Әділ құнын 2 деңгейі және 3 деңгейі сатысында әділ құнды бағалау ақшалай қаражаттың дисконтталған ағындары әдісінің көмегімен орындалған. Белсенді нарықта баға белгілеуге ие емес, құбылмалы пайыздық мөлшерлеменен туынды құралдардың әділ құны тең балансты құнмен қабылданды. Белсенді нарықта баға белгілеуге ие емес, белгіленген пайыздық мөлшерлеменен құралдардың әділ құны ұқсас несие тәуекелі мен ұқсас өтеу мерзімін білдіретін жаңа құралдар үшін алыс беріс нарығында қолданыстағы пайыздық мөлшерлеменен ақша қаражатының дисконтталған әдісіне негізделеді.

Мынадай жорамалдарды басшылық қаржы құралдарының әділ құнын бағалау үшін пайдаланады:

- шетел валютасында берілген кредиттер бойынша жылдық 3.12% - 20.36% және теңгемен берілген кредиттер бойынша жылдық 6.93% - 30.09% дисконттау мөлшерлемелері клиенттерге берілген кредиттерден ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау үшін пайдаланылады;
- жылдық 3.67% (АҚШ долл.) және жылдық 11.69% - 14.39% (теңге) дисконттау мөлшерлемелері амортизацияланған құны бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау үшін пайдаланылады;
- жылдық 9.45% - 12.80% дисконттау мөлшерлемелері банктерге берілген кредиттерден ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау үшін пайдаланылады;
- жылдық 9.10% дисконттау мөлшерлемелері қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешектен ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау үшін пайдаланылады;
- жылдық 2.47% - 3.95% (АҚШ долл.) және жылдық 10.17% - 10.77% (теңге) дисконттау мөлшерлемелері шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау үшін пайдаланылады;
- жылдық 10.50% - 11.69% дисконттау мөлшерлемелері реттелген борыш бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау үшін пайдаланылады;
- шетел валютасында берілген кредиттер бойынша жылдық 2.44% - 5.58% және теңгемен берілген кредиттер бойынша жылдық 10.69% - 11.31% дисконттау мөлшерлемелері, банктерден және өзге де қаржы институттарынан алынған қарыздар бойынша ақшалай қаражаттың болашақ ағындарын дисконттау үшін пайдаланылады;
- жылдық 10.56% - 10.77% дисконттау мөлшерлемелері «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ қарыздары бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарын дисконттау үшін пайдаланылады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

39 Қаржы құралдарын бағалау санаттары бойынша ұсыну

2019 жылғы 31 желтоқсанда және 2018 жылғы 31 желтоқсанда туынды қаржы құралдарынан басқа Холдингінің барлық қаржы міндеттері амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі. Туынды қаржы құралдары әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі, олардың өзгеруі кезең үшін пайда немесе залал құрамында көрінеді.

Төменде 2019 жылғы 31 желтоқсандағы бағаның жоғарыда көрсетілген категорияларымен қаржы активтерін салыстыру ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Амортизацияланған құны бойынша	Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша	Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша	Теңгерімдік құнының жиыны	Әділ құны
Әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер					
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтер	-	129,090,348	-	129,090,348	129,090,348
Клиенттерге берілген кредиттер	-	81,495,249	-	81,495,249	81,495,249
Инвестициялық бағалы қағаздар	-	8,379,588	368,156,729	376,536,317	376,536,317
Кіріктірілген туынды құралдар	-	6,651,931	-	6,651,931	6,651,931
	-	225,617,116	368,156,729	593,773,845	593,773,845
Әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржылық активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	414,582,134	-	-	414,582,134	414,582,134
Банктерге және қаржы институттарына берілген қарыздар	373,726,776	-	-	373,726,776	310,734,061
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер	153,084,094	-	-	153,084,094	152,894,935
Клиенттерге берілген кредиттер	2,664,991,489	-	-	2,664,991,489	2,591,723,194
Инвестициялық бағалы қағаздар	404,640,341	-	-	404,640,341	398,069,916
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек (кіріктірілген туынды құралдарды шегергенде)	350,849,016	-	-	350,849,016	277,432,241
Басқа да қаржы активтері	20,246,200	-	-	20,246,200	20,246,200
	4,382,120,050	-	-	4,382,120,050	4,165,682,681
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІНІҢ ЖИЫНЫ	4,382,120,050	225,617,116	368,156,729	4,975,893,895	4,759,456,526

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде 2018 жылғы 31 желтоқсандағы бағаның жоғарыда көрсетілген категорияларымен қаржы активтерін салыстыру ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Амортизацияланған құны бойынша	Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша	Өзге жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша	Теңгерімдік құнының жиыны	Әділ құны
Әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер					
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтер	-	130,751,305	-	130,751,305	130,751,305
Клиенттерге берілген кредиттер	-	42,560,471	-	42,560,471	42,560,471
Инвестициялық бағалы қағаздар	-	17,980,067	386,900,238	404,880,305	404,880,305
Кіріктірілген туынды құралдар	-	3,834,190	-	3,834,190	3,834,190
	-	195,126,033	386,900,238	582,026,271	582,026,271
Әділ құны бойынша бағаланбайтын қаржылық активтер					
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	644,172,147	-	-	644,172,147	644,172,147
Банктерге және қаржы институттарына берілген қарыздар	275,164,588	-	-	275,164,588	229,571,732
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер	153,048,495	-	-	153,048,495	153,048,495
Клиенттерге берілген кредиттер	2,356,872,145	-	-	2,356,872,145	2,277,075,434
Инвестициялық бағалы қағаздар	196,791,828	-	-	196,791,828	185,256,050
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек (кіріктірілген туынды құралдарды шегергенде)	271,421,039	-	-	271,421,039	221,559,958
Басқа да қаржы активтері	21,180,419	-	-	21,180,419	21,180,419
	3,918,650,661	-	-	3,918,650,661	3,731,864,235
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІНІҢ ЖИЫНЫ	3,918,650,661	195,126,033	386,900,238	4,500,676,932	4,313,890,506

40 Байланысты тараптармен операциялар

Тараптар егер олар жалпы бақылауда болса, немесе олардың біреуі екіншісін бақылау мүмкіндігіне ие болса, немесе екінші тарап қаржы және операциялық шешімдер қабылдаған кезде айтарлықтай әсер ете алатын болса, байланысты болып есептеледі. Тараптар байланысты болып табыла ма деген мәселені шешкен кезде тараптардың заңгерлік нысаны ғана емес, сонымен қатар олардың өзара қарым-қатынастарының мазмұны назарға алынады.

Қазақстан Республикасының Үкіметі Холдингті бақылайды, өйткені ақырғы бақылау тарапы болып табылады.

Холдинг жеке шағын операциялар және мемлекеттік кәсіпорындармен есептер бойынша қалдықтар туралы ақпаратты ашудан босатуды қолдану туралы шешім қабылдады.

Төменде байланысқан тараптармен операциялар бойынша 2019 жылғы 31 желтоқсандағы қалдықтар көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ақырғы бас ұйым	Қауымдас- тырылған компаниялар мен бірлескен кәсіпорындар	Мемлекеттік кәсіпорын- дармен операциялар
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	10,167,460	-	213,749,746
Клиенттерге берілген кредиттер (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 0.47%-10.00%)	-	-	439,648,728
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтер	-	80,941,771	-
Банктердегі және қаржы институттарындағы депозиттер (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 2.00%-8.50%)	-	-	13,425,348
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 1.51%-11.00%)	106,230,538	-	57,586,453
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 4.87%-9.10%)	1,435,984	-	-
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар (номиналды пайыздық мөлшерлемесі: 1.51%-11.00%)	3,475,293	-	318,744,576
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 5.91%)	-	-	92,560,886
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялар	-	44,665	-
Ағымдағы табыс салығы бойынша алдын ала төлемдер	-	-	16,956,072
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша актив	-	-	4,689,446
Басқа да қаржы активтері	337	-	6,203,415
Басқа да активтер	729,771	-	59,028,601
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Клиенттер қаражаты (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 2.00%-7.75%)	-	-	2,847,950
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 0.01%-10.89%)	-	-	843,083,873
Тәртіптелген борыш (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 0.01%)	-	-	6,516,175
Банктерден және басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздар (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 0.57%-5.50%)	-	-	60,906,024
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 0.01%-0.15%)	283,784,376	-	-
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттеме	-	-	26,181,150
Ағымдағы табыс салығы бойынша міндеттеме	-	-	1,047
Басқа да қаржылық міндеттемелер	3,196,016	-	4,765,964
Басқа да міндеттемелер	1,119,867	-	667,830,852
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер (қолданылмаған кредит желілері)	-	-	4,489,511

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер - 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде 2019 жылға байланысты тараптармен операциялар бойынша табыстар мен шығыстар баптары көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ақырғы бас ұйым	Қауымдас- тырылған компаниялар мен бірлескен кәсіпорындар	Мемлекеттік кәсіпорын- дармен операциялар
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданылып есептелген пайыздық кірістер	13,624,297	-	79,571,082
Пайыздық шығыстар	(51,054,773)	-	(28,683,942)
Кредиттік портфельдің құнсыздануына арналған резерв	-	-	(24,504)
Комиссиялық кірістер	866,220	-	3,634,196
Комиссиялық шығыстар	-	-	(24,929)
Шетел валютасымен операциядан туындаған таза залал	(1,796,915)	-	(2,417,494)
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерімен операциялардан түскен таза пайда	385,538	(2,371,091)	119,075
Басқа да операциялық кірістер	71,273,607	-	6,356,288
Кредиттік сипаттағы басқа да қаржы активтерінің және міндеттемелерінің құнсыздануына арналған резервті құру	6,413	-	(2,653,571)
Әкімшілік шығыстар	(920,642)	-	(1,740,841)
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялар объектілерінің қаржылық нәтижесінің үлесі	-	(6,187)	(38)
Табыс салығы бойынша шығыс	-	-	(11,905,993)

Төменде байланысқан тараптармен операциялар бойынша 2018 жылғы 31 желтоқсандағы қалдықтар көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ақырғы бас ұйым	Қауымдас- тырылған компаниялар мен бірлескен кәсіпорындар	Мемлекеттік кәсіпорын- дармен операциялар
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	148,043,445	-	299,575,753
Клиенттерге берілген кредиттер (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 1.40%-10.00%)	-	-	579,932,412
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтер	-	77,860,398	-
Басқа жиынтық табыс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 3.00%-10.50%)	267,066,297	-	54,698,376
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 4.87%-9.10%)	948,880	-	2,373,028
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар (номиналды пайыздық мөлшерлемесі: 0.25%-10.50%)	5,375,762	-	178,729,079
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 6.92%)	-	-	34,045,563
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялар	-	1,082,556	-
Ағымдағы табыс салығы бойынша алдын ала төлемдер	-	-	18,974,333
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша актив	-	-	3,844,215
Сату үшін ұсталатын ұзақ мерзімді активтер	-	-	290,386
Басқа да қаржылық және қаржылық емес активтер	-	-	32,690,885
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Клиенттер қаражаты (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 2.00%-7.50%)	-	-	9,962,030
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 0.10%-13.16%)	-	-	611,041,090
Тәртіптелген борыш (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 0.01%)	-	-	6,074,969
Банктерден және басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздар (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 0.26%-5.50%)	-	-	77,576,764
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздар (номиналды пайыздық мөлшерлемелер: 0.05%-0.10%)	208,831,317	-	-
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттеме	-	-	19,366,974
Ағымдағы табыс салығы бойынша міндеттеме	-	-	356,912
Басқа да қаржылық және қаржылық емес міндеттемелер	5,897,663	-	420,005,989
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер (қолданылмаған кредит желілері)	-	-	2,762,908

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер - 2019 жылғы 31 желтоқсан

Төменде 2018 жылға байланысты тараптармен операциялар бойынша табыстар мен шығыстар баптары көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ақырғы бас ұйым	Қауымдас- тырылған компаниялар мен бірлескен кәсіпорындар	Мемлекеттік кәсіпорын- дармен операциялар
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі қолданылып есептелген пайыздық кірістер	17,267,161	-	86,152,576
Пайыздық шығыстар	(10,433,826)	-	(38,745,782)
Кредиттік портфельдің құнсыздануына арналған резерв	-	-	(4,459,966)
Комиссиялық кірістер	866,220	-	161,434
Комиссиялық шығыстар	-	-	(29,483)
Шетел валютасымен операциялардан түскен таза пайда	-	-	91,889,339
Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын активтермен операциялардан туындаған таза залал	(215,110)	8,258,613	(2,601,843)
Басқа да операциялық кірістер/(шығыстар)	77,246,038	(565,121)	8,721,941
Әкімшілік шығыстар	(1,653,418)	-	(5,994,120)
Үлестік қатысу әдісімен ескерілетін инвестициялар объектілерінің қаржылық нәтижесінің үлесі	-	(975)	-
Табыс салығы бойынша шығыс	-	-	(17,699,302)

Төменде аға басқарушы персоналға сыйақыларды төлеу туралы ақпарат ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2019 жыл	2018 жыл
Директорлар кеңесінің және Басқарманың мүшелері	601,297	540,560
Жиыны	601,297	540,560

Қысқа мерзімді сыйақылар басшылық тиісті қызметтерді көрсеткен кезең аяқталғаннан кейін он екі ай ішінде толық көлемде төленуі тиіс.

41 Есепті күннен кейінгі оқиғалар

COVID-19 коронавирусының өршуіне байланысты есепті күннен кейінгі оқиғалар

Коронавирустың жаһандық өршуі нәтижесінде 2020 жылы Қазақстан Республикасының Үкіметі Қазақстан Республикасының аумағында төтенше жағдай жариялады. Сонымен қатар, Мұнай экспорттаушы елдер ұйымы отырысының қорытындысы бойынша 2020 жыл ішінде мұнай бағасы айтарлықтай төмендеді. Басшылық осы оқиғалардың Холдингінің 2020 жылғы қызметіне әлеуетті әсерін бағалау үстінде. Осы оқиғалардың әсері берілген қарыздар портфелін қайта құрылымдауға, сондай-ақ клиенттерге берілген кредиттер бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резервтерінің, қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резервтерінің, банкроттерге және қаржы институттарына берілген қарыздар бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резервтерінің, амортизацияланған құны бойынша бағаланатын инвестициялық бағалы қағаздар бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резервтерінің ұлғаюына алып келуі және және пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын басқа да активтердің әділ құнының азаюына алып келуі ықтимал.

Холдинг Қазақстан Республикасында бизнеске жәрдемдесу және дамыту бойынша ҚР Үкіметінің негізгі операторы болып табылады. Осыған байланысты, Төтенше жағдай кезінде кәсіпкерлік субъектілерін қолдау үшін Холдинг Қазақстан Республикасының экономикасына тиімді жәрдемдесу және қолдау мақсатында мынадай шараларды қабылдады:

- Қазақстан Республикасындағы іскерлік белсенділік деңгейін арттыру үшін Үкімет 1,000,000,000 мың теңгеге дейін жоспарланып отырған «Жұмыспен қамтудың жол картасы» және «Бизнестің жол картасы - 2025» мемлекеттік бағдарламаларын қабылдады, оның мақсаты жұмыспен қамтуды қамтамасыз ету, елді мекендердің инфрақұрылымын дамыту үшін жағдай жасау болып табылады. Атап айтқанда, Холдингінің еншілес кәсіпорындары арқылы пакеттік принцип бойынша қолдау шараларын ұсыну: «ҚДБ» АҚ – жеңілдікті кредит беру, «ҚКМ» АҚ – бағдарлама шеңберінде белгіленген жобаларға үлестік қатысу арқылы инвестициялық тартымдылықты қамтамасыз ету, «ҚЭ» АҚ – сақтандыру құралдары арқылы қолдау.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер - 2019 жылғы 31 желтоқсан

- «ҚДБ» АҚ дағдарысқа қарсы жоспарды бекітті. Жоспарға сәйкес, теңгемен қаржыландырылған жобалар үшін негізгі борыш пен сыйақыны өтеу кестесін өзгертуді, ағымдағы сыйақы мөлшерлемесін сақтай отырып, қарыз мерзімін ұлғайтуды білдіретін қарыздарды қайта құрылымдау жүргізіледі.
- Холдингінің еншілес кәсіпорындарының бірі - «Даму» ҚДҚ» АҚ факторингтік, лизингтік операциялар, банктік кепілдіктер және т.б. бойынша кепілдікті көздейтін кепілдік беру құралдары бойынша азық-түлік желісін кеңейту бойынша жұмыс жүргізуде. Сондай-ақ төтенше жағдай кезінде шешімдер қабылдау рәсімдерін оңтайландыру мақсатында «Даму» ҚДҚ АҚ ШОБ кредиттерін қайта құрылымдауға байланысты, оның ішінде «Бизнестің жол картасы - 2025», «Қарапайым заттар экономикасы» және «Нұрлы жер» субсидиялау және кепілдік беру құралдары бойынша мемлекеттік бағдарламалар шеңберінде өзгерістерді келісудің оңайлатылған процесіне көшті.
- Сондай-ақ төтенше жағдай кезеңінде Холдингтік Компанияның тұрғын үй блогының еншілес кәсіпорындары - «ҚТҚЖБ» АҚ, «ҚИК» АҚ және «БД» АҚ алдағы 3 айға төлемнің мерзімін ұзартты. Бұл төлемдер тұрғын және тұрғын емес жылжымайтын мүлік объектілерін жалдаудың барлық мәмілелері бойынша, сондай-ақ клиенттерге берілген кредиттер бойынша айыппұлдар мен өсімақылар есептемей, негізгі қарыз бен сыйақы сомасын қамтиды.
- «ҚИК» АҚ сондай-ақ төтенше жағдай кезеңінде айыппұлдар мен өсімпұлдарды есептеусіз мерзімін 3 айға ұзартып, шағын және орта бизнес субъектілері үшін жылжымайтын мүлік объектілері бойынша жалға алу төлемін есептеуді тоқтатты.

Дегенмен, 2020 жылы Холдингінің қаржылық нәтижелеріне кез келген кейінгі әсерді қоса алғанда, вирустың неғұрлым ауқымды әсерін және мұнай бағасының төмендеуін және олардың Қазақстан экономикасына әсерін осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті бекіту күніне айқындау мүмкін емес.

Есепті күннен кейінгі өзге оқиғалар

2020 жылдың сәуір айында Қазақстан Республикасы Премьер-Министрі А.Ұ. Маминнің тапсырмасын орындау үшін (2020 жылғы 14 ақпандағы №17-4/Б-47 тапсырма) халықты тұрғын үймен қамтамасыз ету бойынша мемлекет саясатының тиімділігін қолдау мақсатында Холдингтік Компания жылдық 4.00% сыйақы мөлшерлемесімен және 2 жыл айналыс мерзімімен 180,000,000 мың теңге сомасына купондық облигациялар шығарды.

Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің 2020 жылғы 17 қаңтардағы бұйрығына сәйкес 2020 жылғы 19 ақпанда Холдинг «Зерде» ұлттық ақпараттық-коммуникациялық холдингі» АҚ пайдасына Инжиниринг және технологиялар трансферті орталығы капиталындағы 100% үлесті өтеусіз беру шартын жасады.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың 2019 жылғы 2 қыркүйектегі Жолдауында көрсетілген тұрғын үй бағдарламалары операторларының санын қысқарту жөніндегі міндеттерді іске асыру шеңберінде 2020 жылғы 28 ақпанда Холдингтік Компанияның Директорлар кеңесі өзінің екі еншілес ұйымды – «БД» АҚ және «ҚИК» АҚ қосу туралы алдын ала шешім қабылдады.